

POLICEJNÍ PREZIDIUM ČESKÉ REPUBLIKY

úřad služby kriminální policie a vyšetřování

Analýza úkonů dle § 88 odst. 1, 3

a

§ 158d odst. 2, 3, 6 trestního řádu

za rok 2007

POLICEJNÍ PREZIDIUM ČESKÉ REPUBLIKY

úřad služby kriminální policie a vyšetřování

poštovní přihrádka 62/KPV, Strojnická 27, 170 89 Praha 7

telefon: 974 834 550, fax: 974 834 708

E-mail: ukpv@mvcz.cz; intranet:uskpv.sekret@pcz.cz

Praha 30. května 2008

Příloha k č.j. PPR-539-64/ČJ-2008-99TA

Počet listů: 167

Přílohy: 3/13

Zpracovatel: ÚSKPV PP ČR

OBSAH

1	ÚVOD	6
2	METODIKA ZPRACOVÁNÍ.....	9
2.1	Rozšíření analýzy o další subjekty	10
2.2	Vyhodnocování efektivity	12
2.3	Princip a postup sběru dat	13
2.3.1	Problematické oblasti při sběru dat a statistické chyby	15
3	ROZBOR SOUČASNÉHO STAVU	17
3.1	Odposlech a záznam telekomunikačního provozu	17
3.1.1	Policie ČR.....	19
3.1.1.1	Právní a interní úprava platná v roce 2007	19
3.1.1.2	Oprávněný subjekt.....	19
3.1.1.3	Provádění odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu.....	20
3.1.1.4	Ochrana a bezpečnost informací při využití institutu odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu	21
3.1.1.5	Kontrolní mechanismy	26
3.1.2	Inspekce MV	31
3.1.2.1	Právní a interní úprava platná v roce 2007	31
3.1.2.2	Oprávněný subjekt.....	31
3.1.2.3	Provádění odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu.....	31
3.1.2.4	Ochrana a bezpečnost informací při využití institutu odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu	31
3.1.2.5	Kontrolní mechanismy	32
3.1.3	Vojenská policie.....	33
3.1.3.1	Právní a interní úprava platná v roce 2007	33
3.1.3.2	Oprávněný subjekt.....	33
3.1.3.3	Provádění odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu.....	34
3.1.3.4	Ochrana a bezpečnost informací při využití institutu odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu	34
3.1.3.5	Kontrolní mechanismy	35
3.1.4	Orgány celní správy	36
3.1.4.1	Právní a interní úprava platná v roce 2007	36
3.1.4.2	Oprávněný subjekt.....	36
3.1.4.3	Provádění odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu.....	37
3.1.4.4	Ochrana a bezpečnost informací při využití institutu odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu	37
3.1.4.5	Kontrolní mechanismy	38
3.1.5	Vězeňská služba ČR.....	39
3.1.5.1	Právní a interní úprava platná v roce 2007	39
3.1.5.2	Oprávněný subjekt.....	39
3.1.5.3	Provádění odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu.....	39
3.1.5.4	Ochrana a bezpečnost informací při využití institutu odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu	40
3.1.5.5	Kontrolní mechanismy	40
3.1.6	Bezpečnostní informační služba	41
3.1.6.1	Právní a interní úprava platná v roce 2007	41
3.1.6.2	Oprávněný subjekt.....	41
3.1.6.3	Provádění odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu.....	41

3.1.6.4	Ochrana a bezpečnost informací při využití institutu odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu	41
3.1.6.5	Kontrolní mechanismy	42
3.1.7	Úřad pro zahraniční styky a informace.....	43
3.1.7.1	Právní a interní úprava platná v roce 2007.....	43
3.1.7.2	Oprávněný subjekt.....	43
3.1.7.3	Provádění odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu.....	43
3.1.7.4	Ochrana a bezpečnost informací při využití institutu odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu	43
3.1.7.5	Kontrolní mechanismy	43
3.1.8	Státní zastupitelství.....	44
3.1.8.1	Právní a interní úprava platná v roce 2007.....	44
3.1.8.2	Ochrana a bezpečnost informací při využití institutu odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu	44
3.1.8.3	Kontrolní mechanismy	46
3.2	Sledování osob a věcí.....	49
3.2.1	Policie ČR.....	51
3.2.2	Inspekce MV.....	54
4	STATISTICKÉ VYHODNOCENÍ	55
4.1	Vyhodnocení trestné činnosti a nasazování úkonů dle § 88 odst. 1,3 a §158d odst. 2,3,6 t.ř. na území České republiky	55
4.1.1	Trestní spisy s použitím úkonů dle § 88 odst. 1,3 t.ř.	58
4.1.2	Trestní spisy s úkony dle § 158d odst. 2,3,6 t.ř.....	61
4.1.3	Inspekce MV - spisy s použitím úkonů dle § 88 odst. 1,3 a § 158d odst. 2,3,6 t.ř.....	64
4.2	Statistické vyhodnocení úkonů dle § 88 odst. 1, 3 a § 158d odst. 2,3,6 t.ř. a jejich využívání v rámci trestních spisů	65
4.3	Využívání odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu Policií ČR.....	68
4.3.1	Počty odposlouchávaných linek a osob útvarů Policie ČR SKPV.....	68
4.3.2	Odposlechy se souhlasem osoby a s příkazem soudce.....	72
4.3.3	Spisy s odposlechy členěné dle typu spisu (trestní spis, mezinárodní právní pomoc či pátrání).....	74
4.3.4	Využívání odposlechnů na jednotlivé druhy trestné činnosti	75
4.3.5	Vyhodnocení odposlechnů v souvislosti s organizovanou skupinou	85
4.3.6	Vyhodnocení efektivity odposlechnů v rámci trestního řízení.....	88
4.3.7	Vývojové trendy v nasazování odposlechnů	97
4.3.8	Odposlechy a rozvoj moderních komunikačních prostředků	102
4.4	Využívání odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu Inspekcí MV....	104
4.5	Využívání odposlechnů dalšími oprávněnými subjekty mimo Policie ČR a Inspekci MV	112
4.5.1	Vojenská policie.....	112
4.5.2	Orgány celní správy.....	113
4.5.3	Vězeňská služba ČR.....	114
4.5.4	Bezpečnostní informační služba	114
4.5.5	Úřad pro zahraniční styky a informace.....	114
4.5.6	Státní zastupitelství.....	115
4.6	Využívání sledování osob a věcí Policií ČR	116
4.6.1	Počty sledování osob a věcí požadovaných útvarů Policie ČR SKPV....	116
4.6.2	Sledování osob a věcí se souhlasem osoby, s povolením státního zástupce a s povolením soudce	120
4.6.3	Spisy se sledováním osob a věcí členěné dle typu spisu (trestní spis, mezinárodní právní pomoc či pátrání).....	121

4.6.4	Využívání sledování osob a věcí na jednotlivé druhy trestné činnosti	123
4.6.5	Vyhodnocení sledování osob a věcí v souvislosti s organizovanou skupinou.....	132
4.6.6	Vyhodnocení efektivity sledování osob a věcí v rámci trestního řízení...	135
4.6.7	Vývojové trendy v nasazování sledování osob a věcí	141
4.7	Využívání sledování osob a věcí Inspekcí MV	143
4.8	Spisy s úkony dle § 88 odst. 1,3 t.ř. a § 158d odst. 2,3,6 t.ř. ukončené v roce 2007 a způsoby jejich vyřízení	150
4.8.1	Spisy s použitím úkonů dle § 88 odst. 1,3 t.ř. a § 158d odst. 2,3,6 t.ř. ukončené v roce 2007	150
4.8.2	Způsob vyřízení spisů s použitím úkonů dle § 88 odst. 1,3 t.ř. a § 158d odst. 2,3,6 t.ř. ukončených v roce 2007.....	153
4.8.3	Spisy s použitím úkonů dle § 88 odst. 1,3 t.ř. a § 158d odst. 2,3,6 t.ř. ukončené v roce 2007 vyřízené v prověřování	155
4.8.4	Spisy s použitím úkonů dle § 88 odst. 1,3 t.ř. a § 158d odst. 2,3,6 t.ř. ukončené v roce 2007 vyřízené ve vyšetřování.....	158
4.8.5	Vyřízené spisy s použitím úkonů dle § 88 odst. 1,3 t.ř. a § 158d odst. 2,3,6 t.ř. ukončené v roce 2007 – efektivita.....	160
4.8.6	Inspekce MV - spisy s použitím úkonů dle § 88 odst. 1,3 t.ř. a § 158d odst. 2,3,6 t.ř.	162
5	Závěr	163
	Seznam příloh	167

1 ÚVOD

Na základě požadavku ministra vnitra byla Policejním prezidiem ČR zpracována „**Analýza úkonů dle § 88 odst. 1, 3 a § 158d odst. 2, 3, 6 trestního řádu za rok 2007**“ (dále jen „analýza“).

Analýza se věnuje problematice odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu a sledování osob a věcí v rámci trestního řízení. Tyto úkony trestního řádu (dále jen „t.ř.“) jsou na jedné straně velmi důležitým nástrojem a nezbytnou součástí v boji proti nejzávažnějším formám trestné činnosti, jako jsou například organizovaný zločin, drogová kriminalita nebo korupce, na druhé straně je nasazení těchto úkonů vážným zásahem do ústavně i mezinárodně chráněných základních práv a svobod občanů. Proto je třeba k nim přistupovat velmi uvážlivě a pravidelně kontrolovat, zda nedochází k jejich zneužívání a zda je zajištěna ochrana soukromí a osobních údajů občanů.

Zájem médií i odborné a občanské veřejnosti o informace týkající se využívání zmiňovaných úkonů a jejich přínosu pro trestní řízení a v neposlední řadě také snaha vedení Ministerstva vnitra a Policie ČR zefektivnit a zkvalitnit tuto oblast s důrazem na posílení kontrolní činnosti vedly k tomu, že téma obsahu a struktury analýzy bylo v loňském roce řešeno v rámci odborné pracovní skupiny, která je složena ze zástupců vybraných útvarů Policie ČR a úzce spolupracuje s pracovníky rezortu Ministerstva vnitra a Ministerstva spravedlnosti. Výsledkem jednání o obsahu analýzy bylo nejen navržení kritérií pro sestavení analýzy za rok 2007, ale též návrh současného rozšíření statistického vyhodnocení dotčených úkonů prováděných Policií ČR také o úkony prováděné Inspekcí ministra vnitra (dále jen „Inspekce MV“). Dále jsou dle požadavku ministra vnitra do analýzy začleněny podklady zpracované Ministerstvem vnitra, které se podrobně věnují problematice využívání odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu dalšími oprávněnými subjekty mimo Policii ČR a Inspekci MV, tedy pověřenými orgány Vojenské policie, Vězeňské služby ČR, Bezpečnostní informační služby, Úřadu pro zahraniční styky a informace a pověřenými celními orgány.

Analýza za rok 2007 není prvním materiálem tohoto druhu. Obdobná zpráva, avšak v jiné struktuře, byla již zpracována Policejním prezidiem ČR za roky 2002 - 2003. Tato zpráva však byla spíše statistického než analytického charakteru a byla kritizována prezidentem republiky, jak z hlediska obsahu, tak z hlediska formálního zpracování. Další zprávou, která již splňovala veškeré požadavky analytického materiálu, byla „Analýza úkonů dle § 88 odst. 1,3 a § 158d odst. 2,3,6 t.ř. za rok 2006“, která byla v polovině roku předložena vládě a následně prezentována veřejnosti. V budoucnu bude zpráva o úkonech, jejichž nasazování je důležitým nástrojem pro práci orgánů činných v trestním řízení, avšak zároveň je jimi zasahováno do ústavně chráněných práv a svobod občanů, zpracovávána každoročně v pevně dané struktuře s možností odchylek dle aktuálního zadání ministra vnitra. Každoroční vypracovávání analýzy a její předkládání vládě, příslušnému výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR a kontrolnímu orgánu Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR předpokládá i návrh nového zákona o Policii ČR.

Obsahem analýzy je kromě statistického vyhodnocení shora uvedených úkonů též teoretická část zabývající se popisem metodiky a současné praxe při sběru dat pro analýzu, popisem postupu při využívání úkonů oprávněnými subjekty včetně podmínek jejich nasazení a v neposlední řadě též rozбором kontrolních mechanismů, bezpečností informací a ochranou osobních údajů ve vztahu k využívání úkonů odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu a sledování osob a věcí.

Kapitola charakterizující metodiku zpracování se věnuje formám zadání a podmínkám pro vznik analýzy, popisuje princip fungování nového informačního systému ke sběru dat pro analýzu. Jsou zde pojmenovány problémy, které se při sběru dat vyskytly, včetně návrhů na jejich odstranění tak, aby sběr dat pro analýzu za rok 2008 proběhl co nejpřesněji a současně byl pro kriminalisty, kteří vyplňují informační systém, co nejmenší časovou zátěží.

Popis postupu při vyžadování úkonů, včetně legislativní a interní metodické úpravy a přesného definování podmínek, za kterých mohou oprávněné subjekty úkony nasazovat, slouží ke komplexnímu náhledu do dané problematiky. Problematika ochrany a bezpečnosti informací při využívání úkonů odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu a sledování osob a věcí úzce souvisí s kontrolními mechanismy, které jsou uplatňovány jako prevence proti případnému neoprávněnému nasazení těchto úkonů a proti únikům dat, včetně osobních údajů, které byly nasazením úkonů získány. V analýze je této oblasti věnována značná pozornost, komplexně jsou popsány principy kontrolních mechanismů, a to jak z hlediska jednotlivých fází použití těchto úkonů, t.j. vícestupňová kontrola v rámci služebního postupu při dodržení principu subordinace, tak z hlediska charakteru kontrolních opatření, ať již organizačních či technických.

Statistická část analýzy doznala oproti minulým verzím určitých změn, a to zejména ve dvou rovinách. První změnou je, jak již bylo výše předesláno, rozšíření vyhodnocovaných subjektů využívajících odposlech a záznam telekomunikačního provozu dle § 88 t.ř. i o útvary mimo rámec Policie ČR. V případě ostatních subjektů mimo Policii ČR jsou uvedeny pouze souhrnné statistické údaje, není provedena podrobná analýza jako v případě Policie ČR a Inspekce MV. Hlavním důvodem je neexistence informačního systému u těchto subjektů, pomocí něhož by byly tyto informace shromažďovány, a také relativně malé počty provedených úkonů, s výjimkou pověřených celních orgánů. Části analýzy věnované odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu prováděnými jinými útvary mimo Policii ČR a Inspekci MV jsou v letošní analýze zahrnuty výjimečně, a to z toho důvodu, že při sběru podkladů pro vypracování koncepce týkající se kontroly využívání operativně pátracích prostředků bylo současně požádáno i o podklady z oblasti odposlechů, které byly s ohledem na logickou strukturu výsledné zprávy začleněny do tohoto materiálu. Další podstatnou změnou je vyhodnocování efektivity nasazených úkonů, která je posuzována ze dvou hledisek. Prvním pojetím je analýza účinnosti jednotlivých konkrétních úkonů ukončených v roce 2007 bez ohledu na skutečnost, zda bylo též skončeno trestní řízení v dané věci. Druhým aspektem je pak analýza způsobu vyřízení trestních spisů ukončených v roce 2007, v rámci kterých byly během vlastního šetření nasazeny předmětné úkony, bez ohledu na skutečnost, ve kterém roce byly tyto úkony ukončeny. Tato dvě rozdílná pojetí efektivity úkonů a efektivity spisů s úkony, při nichž je vycházeno

z různých souhrnů vstupních dat, jsou na straně jedné poněkud nesourodými kapitolami, na straně druhé však jsou za daných podmínek a možností pro sběr informací o efektivitě tím nejširším a nejobektivnějším možným výsledkem.

Cílem analýzy je nejen zpracování statistického vyhodnocení úkonů dle § 88 odst. 1, 3 a § 158d odst. 2, 3, 6 t.ř. za rok 2007, které bude sloužit jako materiál pro komparaci s analýzami v dané oblasti vytvořenými v průběhu let minulých i budoucích. Cílem je též poskytnout základní informace o právní i interní úpravě v oblasti využívání odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu a sledování osob a věcí, včetně popisu postupu při jejich využívání, popisu kontrolních mechanismů a ochrany a bezpečnosti informací. Popsán a vyhodnocen je i současný princip sběru dat pro analýzu, který je v rámci Policie ČR a Inspekce MV zajišťován nově vytvořeným informačním systémem pro tento účel speciálně zhotoveným. Vyhodnocení jeho funkčnosti, míry zátěže pro kriminalisty při sběru dat a navržení případných opatření na vyšší efektivitu jeho využívání je též jedním z dílčích cílů materiálu. Obecně vzato je analýza prostředkem ke zmapování současného stavu v oblasti nasazování výše uvedených úkonů v rámci trestního řízení, nástrojem pro odhalení nedostatků a souvisejících dalších specifických negativ, to vše s cílem zajistit odpovídající ochranu a bezpečnost informací a osobních údajů, včetně prověření a případného nastavení efektivních vnitřních i vnějších kontrolních mechanismů. Analýza může sloužit též jako jedno z východisek k Ministerstvem spravedlnosti připravovaným legislativním změnám v oblasti odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu.

Kromě této analýzy zpracovávané Policejním prezidiem ČR vypracovává periodicky Policie ČR útvar zvláštních činností služby kriminální policie a vyšetřování Zprávu o použití odposlechu záznamu telekomunikačního provozu a použití sledování osob a věcí dle trestního řádu. Jedná se o zprávu pro výše uvedenou komisi Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR ve smyslu § 53a zákona o Policii ČR, která je vytvářena pololetně a Ministerstvu vnitra postupována jako dokument podléhající ochraně podle zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti.

Za rezort Ministerstva spravedlnosti zpracovává samostatnou zprávu k uvedené problematice též Nejvyšší státní zastupitelství.

2 METODIKA ZPRACOVÁNÍ

Základními východisky pro metodiku zpracování analýzy za rok 2007 byly struktura analýzy za rok 2006 a připomínky, které k tomuto materiálu uplatnili ministr vnitra, zástupci odboru bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra a členové odborné pracovní skupiny, která byla za účelem stanovení metodiky ad hoc zřízena.

Zásadní změnou oproti loňskému materiálu je rozšíření počtu statisticky vyhodnocovaných subjektů využívajících úkony odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu o další subjekty mimo Policii ČR, včetně obecných charakteristik věnovaných postupu a kontrolním mechanismům u jednotlivých subjektů, a způsob vyhodnocování efektivity u Policie ČR a Inspekce MV jak v případě odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu, tak v případě sledování osob a věcí.

Analýza neobsahuje žádná zahraniční srovnání. V minulosti již byly učiněny cestou odboru bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra pokusy o získání relevantních údajů ze zahraničí, avšak žádná z oslovených zemí požadované informace neposkytla s poukazem na citlivost dané problematiky a možné nežádoucí důsledky v souvislosti s případným zveřejněním těchto informací. Problém by pravděpodobně nastal i v případě snahy o srovnávání zahraničních legislativních úprav vůči národní legislativě České republiky, a to vzhledem k možným zásadním odlišnostem.

V loňském roce bylo ze strany Ministerstva vnitra požadováno, aby analýza obsahovala stanovisko Policie ČR k návrhu kritérií pro sestavení zprávy o využívání úkonů dle § 88 t.ř., ke kterému bylo přijato Usnesení č. 191 Výboru pro obranu a bezpečnost Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR ze dne 2. března 2005. Za letošní rok se na základě pokynu Ministerstva vnitra Policie ČR těmito návrhy kritérií zabývat nemusí, neboť ta kritéria, která bylo možno naplnit a měla svou vypovídající hodnotu, již byla zohledněna při tvorbě položkové skladby systému ke sběru dat pro analýzu.

Analýza a syntéza legislativních i interních norem upravujících danou problematiku a dalších shromážděných materiálů byly základními metodami při vzniku textových kapitol. Ve statistické části analýzy byla shromážděná data vyhodnocována standardními statistickými výpočty prováděnými v dostupném softwarovém prostředí a v oblastech, kde to bylo možné, byla provedena komparace výstupů s minulými lety.

2.1 Rozšíření analýzy o další subjekty

Analýza za rok 2006 zahrnovala problematiku využívání úkonů dle § 88 odst. 1,3 t.ř. a dle § 158d odst. 2,3,6 t.ř. pouze z hlediska jejich užití útvary Policie ČR. Útvary Policie ČR nejsou však jedinými subjekty, které mají oprávnění tyto úkony využívat, dle ustanovení § 12 odst. 2 t.ř. jsou v postavení policejních orgánů i Inspekce MV, pověřené orgány Vojenské policie, Vězeňské služby ČR, Bezpečnostní informační služby, Úřadu pro zahraniční styky a informace a pověřené celní orgány. Specifické postavení pak mají především z hlediska kontrolních mechanismů orgány justice, tedy státní zastupitelství a soudy.

Ministrovi vnitra ve spolupráci s ministrem financí, ministryní obrany a představiteli zpravodajských služeb uložila vláda svým usnesením č. 978 ze dne 29. srpna 2007 zpracovat a vládě předložit koncepční materiál upravující problematiku efektivnější kontroly používání operativně pátracích prostředků. Ministr vnitra považoval za důležité, nejen kvůli probíhajícím veřejným debatám, vedle efektivnější kontroly operativně pátracích prostředků, takto komplexně na mezirezortní úrovni řešit i problematiku odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu.

Ministerstvo vnitra tedy požádalo jednotlivé zainteresované subjekty o zaslání podkladů, a to nejen týkajících se operativně pátracích prostředků, ale i podkladů o provádění odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu. S ohledem na přehlednost a logickou strukturu výsledného materiálu bylo upuštěno od původního záměru vše uspořádat do jednoho materiálu a bylo rozhodnuto shromážděnou materii zpracovat ve dvou materiálech, a to v:

- „Koncepčním materiálu týkajícím se problematiky efektivnější kontroly používání operativně pátracích prostředků“, který byl koncem března 2008 ministrem vnitra předložen vládě,
- „Analýze úkonů dle § 88 odst. 1, 3 a § 158d odst. 2, 3, 6 trestního řádu za rok 2007“, do které bude zahrnuta problematika odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu.

Při zpracování této části materiálu Ministerstvo vnitra, jako zpracovatel, vycházelo z podkladů poskytnutých Vojenskou policií, Vězeňskou službou ČR, Generálním ředitelstvím cel, Nejvyšším státním zastupitelstvím, Bezpečnostní informační službou a Úřadem pro zahraniční styky a informace. I přesto, že rozsah a úroveň podkladů poskytnutých jednotlivými subjekty byl odlišný, Ministerstvo vnitra se snažilo vytvořit jednotný materiál, který by podal souhrnnou informaci o podmínkách a postupu použití odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu policejními orgány s výjimkou Policie ČR a Inspekce MV, včetně rozboru právní úpravy, opatření přijatých jednotlivými subjekty k zabezpečení ochrany a bezpečnosti údajů před únikem informací a kontrolních mechanismů. Vzhledem k roli, kterou v této oblasti hraje státní zastupitelství, zahrnuje Ministerstvo vnitra do materiálu též informace týkající se tohoto subjektu.

Cílem výše popsaného rozšíření analýzy o podklady shromážděné Ministerstvem vnitra je poskytnout základní informace o právní úpravě týkající se provádění odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu vztahující

se i na ostatní oprávněné subjekty mimo Policii ČR, definovat, které konkrétní subjekty jsou těmito oprávněnými subjekty, jaké jsou mechanismy provádění odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu a mechanismy kontrolní. Dále jsou stručně popsána bezpečnostní opatření přijatá k ochraně informací při využití institutu odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu a obecné statistické údaje využívání tohoto institutu jednotlivými subjekty. Statistické údaje poskytnuté ostatními policejními orgány (kromě Policie ČR a Inspekce MV) neslouží k analýze (např. pro které trestné činy jsou kterými subjekty využívány), ale mají poskytnout pouze přehled o četnosti využívání tohoto institutu jednotlivými subjekty.

Zahrnutí této části do materiálu má také za cíl upozornit na skutečnost, že institut odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu není využíván pouze Policií ČR, ale i jinými subjekty v rámci trestního řízení (odposlech a záznam telekomunikačního provozu též může v souladu se zvláštními právními předpisy využívat Vězeňská služba ČR, Bezpečnostní informační služba a Vojenské zpravodajství). Tento přehled může posloužit ke vzájemné inspiraci o postupu provádění a opatřeních přijatých při využívání tohoto institutu.

V obdobném rozsahu, v jakém byly Policejnímu prezidiu ČR, jako zpracovateli analýzy, poskytnuty materiály k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu shromážděné Ministerstvem vnitra, zpracovalo Policejní prezidium ČR samostatné kapitoly k uvedené problematice z hlediska Policie ČR a Inspekce MV. Statistické části jsou z hlediska Policie ČR a Inspekce MV zpracovány podrobněji, nejde o pouhé statistické vyhodnocení počtů úkonů, ale sesbíraná data jsou též analyticky zpracována a vyhodnocena.

Co se týká analýzy v oblasti využívání úkonů sledování osob a věcí, rozsah analýzy není rozšiřován, neboť tato problematika byla podrobně zpracována a dne 31. března 2008 vládě předložena ve výše zmiňovaném „Koncepčním materiálu týkajícím se problematiky efektivnější kontroly používání operativně pátracích prostředků“. Jediným rozšířením z hlediska subjektů využívajících úkony sledování osob a věcí je vedle zpracování dané problematiky za Policii ČR také analýza za Inspekci MV. Inspekce MV, jakožto subjekt spadající do rezortu Ministerstva vnitra, má být od analýzy za rok 2007 začleněna do tohoto materiálu každoročně jako jeho nedílná součást.

2.2 Vyhodnocování efektivity

Významnou změnou v metodice zpracování oproti loňskému materiálu je určení efektivity, která je vyhodnocována ze dvou hledisek. Prvním hlediskem je efektivita úkonů ukončených v daném roce. Policisté vyžadující úkon mají povinnost úkon po ukončení vyhodnotit. V rámci tohoto vyhodnocení jsou schopni posoudit jeho efektivitu a určit přínos daného úkonu pro trestní řízení. Při tvorbě metodiky k vykazování efektivity úkonů pracovní skupina vycházela z obdobného hodnocení provedeného v Německu v roce 2003 Institutem Maxe Plancka s tím rozdílem, že hodnocení prováděné v Německu vycházelo z trestních spisů, u kterých již bylo celé trestní řízení ukončeno.

Efektivita úkonů z hlediska přínosu pro trestní řízení pak může být stanovena ve čtyřech základních kategoriích. První kategorií jsou úkony, u kterých lze říci, že jejich nasazení mělo přímý podíl pro trestní řízení (např. použití získaných informací jako důkaz v trestním řízení). Další kategorií jsou úkony, které měly nepřímý podíl pro trestní řízení. Jedná se o úkony, v rámci kterých byly získány informace o nové trestné činnosti pachatelů či o trestné činnosti dalších osob. Zařazení úkonu z hlediska jeho efektivity do kategorie přímého a nepřímého podílu pro trestní řízení se navzájem nevylučuje. Pokud úkonem nebyly získány žádné přínosné informace, je úkon vyhodnocen jako neefektivní. Samostatnou skupinu pak tvoří úkony nerealizované, u nichž není možno efektivitu stanovit, ať již z důvodu jejich nenasazení z technických příčin, či nulového výstupu při jejich nasazení (např. odposlech na telefon s anonymní SIM kartou, na kterém po celou dobu probíhajícího odposlechu neproběhl žádný hovor).

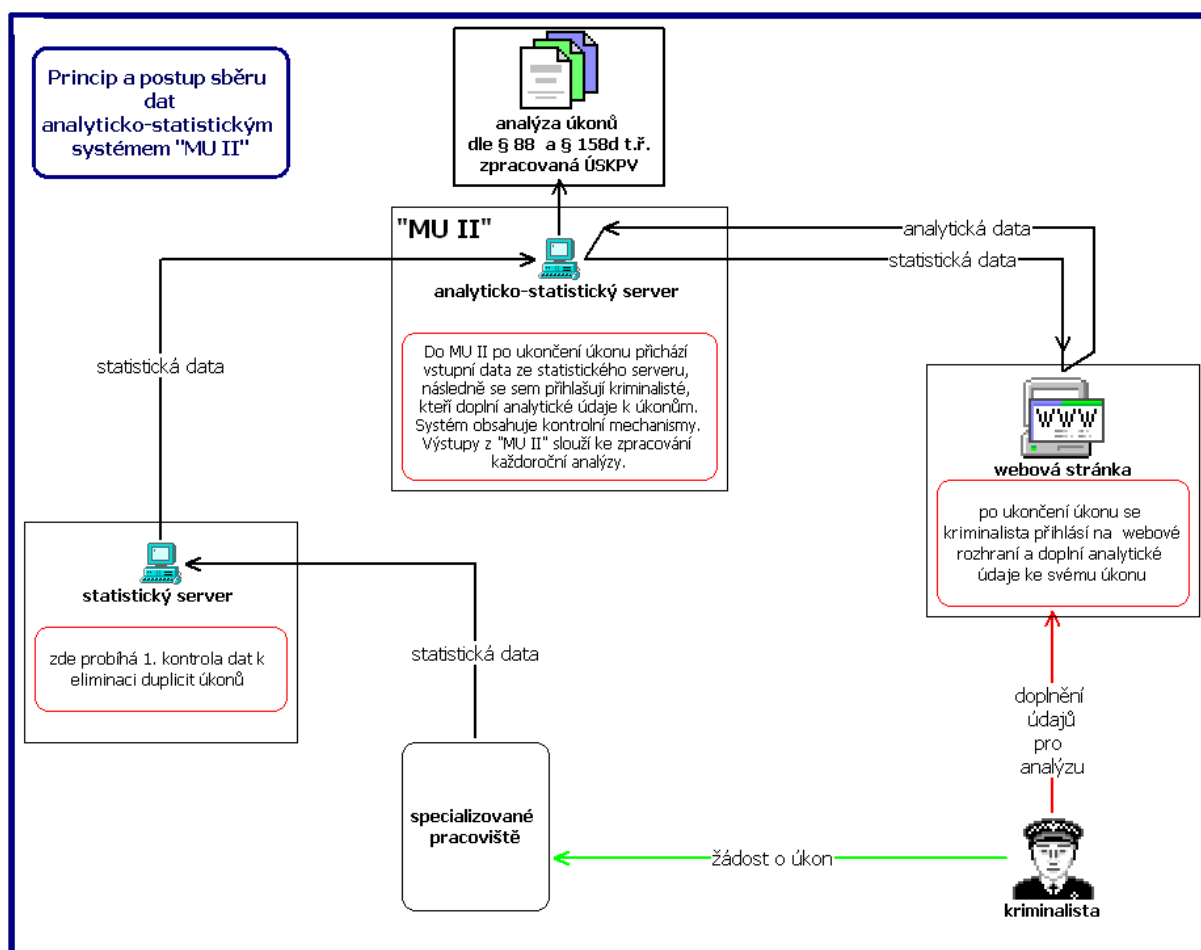
Za účelem zhodnocení efektivity využívání úkonů co nejobektivnějším způsobem je kromě analýzy efektivity úkonů ukončených v daném roce součástí materiálu i analýza způsobu ukončení spisů vyřízených v roce 2007, v rámci kterých byly úkony využity. Analýza rozebírá všechny způsoby ukončení trestních spisů, a to jak ve vyšetřování, tak i v prověřování.

2.3 Princip a postup sběru dat

V Policii ČR do loňského roku neexistovalo vhodné jednotné informační prostředí, které by sloužilo a bylo využitelné pro shromáždění dostatečného strukturovaného a kvalifikovaně vypovídajícího objemu informací k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu a sledování osob a věcí a zároveň by umožňovalo shromažďovaná data vyhodnocovat.

Z tohoto důvodu bylo vedením Policie ČR rozhodnuto, že musí být vytvořen nový informační systém, který umožní přesná podkladová data pro analýzu získat. Za tímto účelem vznikl nový analyticko-statistický systém MU II, jehož struktura a položková skladba pro výstupní databáze byla předmětem složitých jednání za účasti nejen zástupců Policie ČR, ale též Ministerstva vnitra a Ministerstva spravedlnosti. V současné době, tedy v letošním roce, je systém MU II spuštěn ve zkušebním režimu pro odstranění případných nedostatků a doladění jeho efektivního fungování.

Princip fungování sběru dat k úkonům dle § 88 odst. 1,3 a § 158d odst. 2,3,6 t.ř. analyticko-statistickým systémem je následovný (viz obrázek).

Kriminalista požádá o úkony specializované pracoviště, které předá relevantní údaje do databáze úkonů na statistickém serveru. Z této databáze budou po ukončení úkonu

vybrané údaje – bez osobních údajů - předány do databáze úkonů na analyticko-statistický server. Kriminalista po ukončení úkonu prostřednictvím webové stránky v databázi analyticko-statistického serveru doplní potřebné informace, zejména vyhodnotí efektivitu úkonu. Z výstupních dat analyticko-statistického systému MU II analytici úřadu služby kriminální policie a vyšetřování Policejního prezidia ČR (dále jen „ÚSKPV“) vyhodnotí statistická a analytická data pro analýzu.

Cílem provozování systému MU II je zajištění nejen statistické, ale i analytické a kontrolní funkce. Z pohledu statistického slouží systém MU II k získání údajů o počtech využitých úkonů v rámci jednotlivých útvarů Policie ČR a Inspekce MV. Zároveň je jako analytický nástroj zdrojem dat pro podrobnou analýzu v oblasti efektivit nasazených úkonů, charakteristiky trestné činnosti, ke které jsou úkony využívány apod. V neposlední řadě analyticko-statistický systém MU II obsahuje řadu kontrolních mechanismů, které jsou novým prvkem v systému kontroly využívání odposlechů a operativně pátracích prostředků.

Při tvorbě systému MU II byl kladen důraz na co nejmenší administrativní a časové zatížení kriminalistů při jeho využití, tj. při plnění systému MU II ze strany konkrétního kriminalisty. Cílem bylo při co nejmenší časové zátěži dosažení co nejpřesnější specifikace úkonu a maximální výtěžitelnosti statistických údajů. Tento požadavek, tj. zajištění minimálního administrativního zatížení při maximální výtěžitelnosti, byl zástupcům Policie ČR tlumočen zástupci Ministerstva vnitra.

Princip fungování systému MU II neumožňuje jeho využití pro sběr dat k analýze způsobu ukončení spisů vyřízených v roce 2007, v rámci kterých byly úkony využity. Vstupní data k tomuto vyhodnocení vycházejí z údajů dodaných jednotlivými organizačními celky Policie ČR, Inspekcí MV a z informačních systémů Evidence trestního řízení (dále jen „ETŘ“) a Deník trestních spisů (dále jen „DTS“). Soubor vstupních dat k vyhodnocení efektivit spisů s úkony nelze tedy srovnávat se vstupními daty získanými prostřednictvím analyticko-statistického systému MU II k vyhodnocení úkonů ukončených v daném roce. V případě spisů, v rámci kterých byly nasazeny úkony ukončené v roce 2007, se mnohdy jedná o tzv. „živé“ spisy, u kterých není fáze trestního řízení vedená orgány Policie ČR ještě ukončena. Naopak u vyřízených spisů s úkony lze již z pohledu Policie ČR zcela jednoznačně stanovit, jakým způsobem byl spis skončen.

2.3.1 Problematické oblasti při sběru dat a statistické chyby

Sběr dat pro analýzu úkonů dle § 88 odst. 1,3 t.ř. a dle § 158d odst. 2,3,6 t.ř. provedených Policií ČR a Inspekcí MV proběhl celkem úspěšně, veškerá potřebná data byla systémem vytěžena. Je však třeba zmínit také problematická místa při sběru dat a přijmout do budoucna opatření k jejich minimalizaci.

Základním předpokladem pro bezproblémové fungování analyticko-statistického systému MU II je jeho plnění v reálném čase. To v praxi znamená, že v okamžiku ukončení úkonu se statistické údaje o úkonu importují na statistický server, kde proběhne první kontrola a následně s minimální časovou prodlevou jsou zkontrolovaná data importována na webové rozhraní, kde jsou k dispozici kriminalistům k doplnění dalších statisticky významných informací. Kriminalista by pak měl ve stanoveném časovém období (cca 1 měsíc) tyto informace doplnit. Výjimku z tohoto pravidla tvoří Inspekce MV, která statisticky významné informace do systému MU II neplní průběžně, ale hromadně 1x ročně vždy za uplynulé vyhodnocované období.

Sběr dat za rok 2007 však nemohl probíhat v reálném čase, neboť v průběhu loňského roku byl systém MU II teprve tvořen, byla definována jeho položková skladba, nastaveny technické parametry, probíhal zkušební provoz na testovacích datech. Zpětné plnění systému MU II za celý rok 2007 pak bylo provázeno komplikacemi jak technického, tak organizačního charakteru.

Základním opatřením, které odstraní řadu problémů, je tedy sběr dat v reálném čase. Ten však není možno využít ihned od 1.1.2008, a to s ohledem na v letošním roce probíhající převody spisů z informačního systému DTS do informačního systému ETŘ. Proto bude sběr dat v reálném čase spuštěn předběžně ve IV. čtvrtletí 2008, kdy už bude s největší pravděpodobností možno vyloučit, že by mohlo dojít k ukončení úkonu, který byl nasazen v rámci čísla trestního spisu (čísla jednacního) generovaného mimo systém ETŘ. Úkony ukončené v roce 2008 v období před nastavením sběru dat v reálném čase budou vyplňovány hromadně tak, jak tomu bylo při plnění úkonů ukončených v roce 2007, avšak časový interval pro jejich plnění bude delší.

Kromě výše uvedeného byla na jednání pracovní skupiny pojmenována dílčí problematická místa samotného systému MU II. Jedná se o nedostatky v možnostech uživatelského prostředí, a to především o jeho zpřehlednění a zjednodušení práce se systémem pro koncové uživatele. Zároveň bylo poukázáno na absenci některých logických vazeb, které by omezily možnost zadávat do systému data chybně. Úpravu uživatelského prostředí systému MU II a doplnění logických vazeb zajistí odbor systémového řízení a informatiky Policejního prezidia ČR (dále jen „OSŘI“), který je provozním gestorem systému.

V analytických výstupech dochází k umělému navýšení vykazovaných počtů odposlechů oproti reálnému stavu, a to tím, že některá soudní povolení obsahují požadavky na nasazení úkonů na telefonní linky, na které již byl úkon dříve nasazen - týmž nebo jiným útvarem služby kriminální policie a vyšetřování (dále jen „SKPV“). Souběhy akcí se dodatečně nahlašují vyžadující součásti, která nechá některé úkony

ukončit. Tímto postupem dochází k navýšení počtu vykazovaných úkonů. V současné době neexistuje nástroj, který by v předstihu před nasazením úkonu vyhodnotil, zdali úkon nebyl na daný objekt již nasazen.

Ve vyhodnocení úkonů sledování osob a věcí vykazuje systém MU II též statistickou chybu. Příčinou této statistické chyby, projevující se umělým navýšením vykazovaných počtů sledování osob a věcí, jsou duplicity a multiplicity úkonů, které nebylo možné, i přes kontrolní mechanismy na statistickém serveru, odstranit. Jedná se o úkony, kdy v rámci jednoho povolení může být vykázáno jednotlivými specializovanými pracovišti i několik sledování, byť by se mělo jednat pro účely statistického vykazování o úkon jediný (= jeden zásah do lidských práv a svobod). K odstranění této chyby ve vstupních datech jsou v současné době Policií ČR přijímána opatření organizačního charakteru.

Je třeba upozornit, že nelze porovnávat výstupy o počtech odposlechnů a sledování vykazovaných na straně jedné Policií ČR útvarem zvláštních činností služby kriminální policie a vyšetřování (dále jen „ÚZČ“) - pouze informace o počtech, a na straně druhé ÚSKPV - analýza, neboť vykazovaná čísla se nebudou zcela shodovat. Je to z důvodu odlišné metodiky, kterou ke sběru dat do začátku 2. pololetí 2007 ÚZČ využívalo. V dalších letech by se již vykazované statistiky obou útvarů měly shodovat.

3 ROZBOR SOUČASNÉHO STAVU

3.1 Odposlech a záznam telekomunikačního provozu

Právní úprava (platná v roce 2007) týkající se provádění odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu vztahující se na všechny oprávněné subjekty:

- zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti v platném znění,
- zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, v platném znění, včetně prováděcích vyhlášek,
- zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů,
- zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, v platném znění, včetně prováděcích vyhlášek,
- vyhláška č. 336/2005 Sb., o formě a rozsahu informací poskytovaných z databáze účastníků veřejně dostupné telefonní služby a o technických a provozních podmínkách a bodech pro připojení koncového telekomunikačního zařízení pro odposlech a záznam zpráv,
- vyhláška č. 522/2005 Sb., kterou se stanoví seznamy utajovaných informací,
- vyhláška č. 529/2005 Sb., o administrativní bezpečnosti a o registrech utajovaných informací,
- vyhláška č. 528/2005 Sb., o fyzické bezpečnosti a certifikaci technických prostředků.

Jedná se o právní předpisy, které se vztahují na provádění odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu všemi orgány činnými v trestním řízení. Dále jsou uvedeny právní a interní předpisy upravující tuto problematiku u jednotlivých subjektů.

Dle ustanovení § 88 t.ř. mohou být odposlechy nařízeny pro potřeby všech orgánů činných v trestním řízení. Dle § 12 odst. 1 t.ř. se orgány činnými v trestním řízení rozumí soud, státní zástupce a policejní orgán. Policejním orgánem se dle odst. 2 téhož ustanovení rozumí:

- a) útvary Policie ČR,
- b) útvar Ministerstva vnitra pro inspekční činnost - v řízeních o trestných činech policistů,
- c) pověřené orgány Vojenské policie - v řízeních o trestných činech příslušníků ozbrojených sil,
- d) pověřené orgány Vězeňské služby ČR - v řízeních o trestných činech příslušníků Vězeňské služby ČR,
- e) pověřené orgány Bezpečnostní informační služby - v řízeních o trestných činech příslušníků této služby;

f) pověřené orgány Úřadu pro zahraniční styky a informace - v řízeních o trestných činech příslušníků této služby,

g) pověřené celní orgány – v řízení o trestných činech spáchaných porušením celních předpisů a předpisů o dovozu, vývozu nebo průvozu zboží, a to i v případech, kdy se jedná o trestné činy příslušníků ozbrojených sil nebo ozbrojených sborů a služeb, a dále porušením právních předpisů pro umístění a pořízení zboží v členských státech Evropského společenství, je-li toto zboží dopravováno přes státní hranice ČR, a v případech porušení daňových předpisů, jsou-li celní orgány správcem daně podle zvláštních právních předpisů.

Dle ustanovení § 88 odst. 2 t.ř. odposlech a záznam telekomunikačního provozu provádí pro potřeby všech orgánů činných v trestním řízení Policie ČR.

Odposlech a záznam telekomunikačního provozu

§ 88 zákona č. 141/1961 Sb. (trestní řád)

(1) Je-li vedeno trestní řízení pro zvláště závažný úmyslný trestný čin nebo pro jiný úmyslný trestný čin, k jehož stíhání zavazuje vyhlášená mezinárodní smlouva, může předseda senátu a v přípravném řízení na návrh státního zástupce soudce nařídit odposlech a záznam telekomunikačního provozu, pokud lze důvodně předpokládat, že jím budou sděleny významné skutečnosti pro trestní řízení. Provádění odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu mezi obhájcem a obviněným je nepřijatelné. Zjistí-li policejní orgán při odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu, že obviněný komunikuje se svým obhájcem, je povinen odposlech ihned přerušit, záznam o jeho obsahu zničit a informace, které se v této souvislosti dozvěděl, nijak nepoužít.

(2) Příkaz k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu musí být vydán písemně a odůvodněn. Současně v něm musí být stanovena doba, po kterou bude odposlech a záznam prováděn a která nesmí být delší než šest měsíců. Tuto dobu může soudce prodloužit vždy na dobu dalších šesti měsíců. Opis příkazu soudce bez odkladu zašle státnímu zástupci. Odposlech a záznam telekomunikačního provozu provádí pro potřeby všech orgánů činných v trestním řízení Policie České republiky.

(3) Bez příkazu podle odstavce 1 může orgán činný v trestním řízení nařídit odposlech a záznam telekomunikačního provozu, nebo jej provést i sám, a to i tehdy, je-li vedeno trestní řízení pro trestný čin neuvedený v odstavci 1, pokud s tím účastník odposlouchávané stanice souhlasí.

(4) Má-li být záznam telekomunikačního provozu užit jako důkaz, je třeba k němu připojit protokol s uvedením údajů o místě, času, způsobu a obsahu provedeného záznamu, jakož i o osobě, která záznam pořídila. Ostatní záznamy je třeba označit, spolehlivě uschovat a v protokolu založené m do spisu poznamenat, kde jsou uloženy. V jiné trestní věci, než je ta, v níž byl odposlech a záznam telekomunikačního provozu proveden, lze záznam jako důkaz užit tehdy, pokud je i v této věci vedeno trestní stíhání pro trestný čin uvedený v odstavci 1 nebo souhlasí-li s tím účastník odposlouchávané stanice.

(5) Pokud při odposlechu a záznamu nebyly zjištěny skutečnosti významné pro trestní řízení, je nutno záznamy předepsaným způsobem zničit.

3.1.1 Policie ČR

3.1.1.1 Právní a interní úprava platná v roce 2007

Pověřené policejní orgány postupují v oblasti odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu v souladu s výše uvedenou právní úpravou a dále v souladu s níže vyjmenovanými právními normami a interními předpisy:

- zákon č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů,
- vyhláška Ministerstva vnitra č. 290/1992 Sb., kterou se provádí zákon České národní rady č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů,
- nařízení Ministerstva vnitra č. 95/2000, kterým se vydává spisový řád u Ministerstva vnitra a Policie ČR,
- nařízení Ministerstva vnitra č. 65/2002, kterým se vydává skartační řád (upravuje postup při vyřazování písemností a služebních pomůcek a stanoví se podrobnosti skartačního řízení),
- společný pokyn ředitele odboru archivní a spisové služby a ředitele bezpečnostního odboru č. 1/2000 - Podrobnosti pro výkon spisové služby u Ministerstva vnitra a Policie ČR,
- závazný pokyn policejního prezidenta č. 143/2001, kterým se upravuje postup při vyžadování odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu, ve znění pozdějších předpisů,
- závazný pokyn policejního prezidenta č. 26/2003, kterým se upravuje postup při výkonu spisové služby na úseku trestního řízení u SKPV, ve znění pozdějších předpisů,
- závazný pokyn policejního prezidenta č. 55/2007, kterým se stanoví některé bližší podmínky a postupy pro zpracování osobních údajů při plnění úkolů Policie ČR (o ochraně osobních údajů),
- závazný pokyn policejního prezidenta č. 130/2007, kterým se upravuje postup Policie ČR při plnění úkolů v trestním řízení,
- závazný pokyn policejního prezidenta č. 200/2007, kterým se vydává spisový a skartační řád Policie ČR,
- závazný pokyn policejního prezidenta č. 201/2007, kterým se stanoví značky útvarů Policie ČR a některých jejich organizačních článků.

3.1.1.2 Oprávněný subjekt

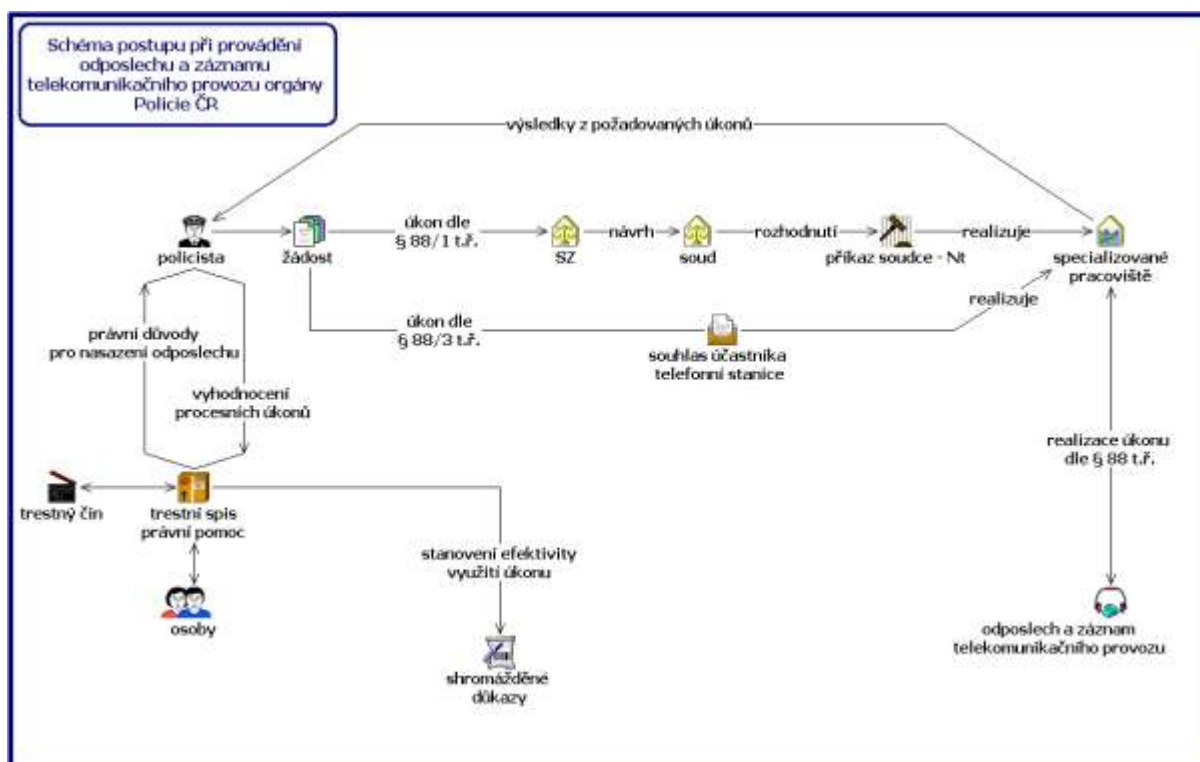
Oprávněnými žadateli jsou policisté služebně zařazení u oprávněných subjektů, kterými jsou útvary SKPV. Konkrétně se jedná o:

- oddělení SKPV Policie ČR okresního (obvodního, městského) ředitelství,
- odbory SKPV Policie ČR správy kraje nebo správy hl. m. Prahy,
- odbory ÚSKPV Policejního prezidia ČR,
- Policii ČR útvar pro odhalování organizovaného zločinu SKPV (dále jen „ÚOOZ“),
- Policii ČR národní protidrogovou centrálu SKPV (dále jen „NPC“),
- Policii ČR útvar speciálních činností SKPV (dále jen „ÚSČ“),

- Policii ČR útvar odhalování korupce a finanční kriminality SKPV (dále jen „ÚOKFK“),
- Policii ČR úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu SKPV (dále jen „ÚDV“).

3.1.1.3 Provádění odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu

Realizaci odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu v rozsahu § 88 t.ř. zajišťuje v podmínkách Policie ČR výhradně ÚZČ.

Při vyžadování úkonů dle § 88 odst. 1 t.ř. je policejní orgán povinen postupovat následujícím způsobem. Nejprve zpracuje žádost o vydání příkazu k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu na předepsaném formuláři, kterou konzultuje na specializovaném pracovišti (ÚZČ) z pohledu technické proveditelnosti a kapacitních možností. Získá-li policista předběžný souhlas, předloží žádost ke schválení příslušnému služebnímu funkcionáři. Žádost je zpracována v příslušném stupni utajení a vztahuje se k číslu jednacímú trestního spisu nebo k číslu jednacímú vyžádané právní pomoci. Po schválení služebním funkcionářem adresuje žádost cestou státního zástupce soudci, který je příslušný vydat příkaz. Písemnou žádost vyhotoví ve čtyřech výtiscích, které obdrží soudce, státní zástupce, specializované pracoviště a oprávněný žadatel. V písemné žádosti uvede veškeré dosud získané informace k případu a zdůvodní nutnost použití odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu. Na základě této žádosti soudce nařídí písemně (formou příkazu) odposlech a záznam telekomunikačního provozu, ve kterém mimo jiné jednoznačně identifikuje odposlouchávané telefonní číslo

a stanoví dobu, po kterou je provádění odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu povoleno. Písemný příkaz soudce k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu předloží policejní orgán specializovanému pracovišti. Teprve na základě těchto dokumentů založí specializované pracoviště spis odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu, ve kterém eviduje veškeré písemnosti vzniklé v souvislosti s prováděním akce.

Bez splnění kterékoliv z výše uvedených podmínek je provádění odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu nerealizovatelné. Odlišný je postup při vyžadování úkonů dle § 88 odst. 3 t.ř., kdy je odposlech prováděn na základě souhlasu osoby, do jejíž práv a svobod má být zasahováno. V takovém případě se k písemné žádosti připojuje příkaz policejního orgánu a souhlasné stanovisko účastníka odposlouchávané stanice.

Po doručení žádosti a příkazu k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu je stanoven způsob provedení a zajištění odposlechu a způsob předávání takto získaných informací.

Po ukončení odposlechu je jeho výsledek policistou vyhodnocen. Obsahuje-li některý záznam skutečnosti významné pro trestní řízení, požádá policista do 20 dnů ÚZČ o uschování všech dosud nepředaných záznamů. Pokud při odposlechu záznamu nejsou zjištěny skutečnosti významné pro trestní řízení, zničí policista předepsaným způsobem všechny již předané záznamy a požádá ÚZČ, aby stejně zničil i záznamy dosud nepředané. Protokol o zničení záznamů pak ÚZČ policistovi zašle.

Má-li být některý záznam použit jako důkaz v trestním řízení, vyhotoví k němu ten, kdo záznam pořídil, protokol s náležitostmi uvedenými v § 88 odst. 4 t.ř.

3.1.1.4 Ochrana a bezpečnost informací při využití institutu odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu

Při doručení žádosti a příkazu odpovědný policista ÚZČ stanoví způsob provedení a zajištění odposlechu a způsob zpracování informací získaných z odposlechu. Oprávněný žadatel ve spolupráci s odpovědným policistou ÚZČ určí, kdo a jakým způsobem bude tyto informace od specializovaného pracoviště přebírat a tyto skutečnosti potvrdí svým podpisem.

Záznamy z odposlechu lze předávat datovým přenosem prostřednictvím rezortní datové sítě (INTRANET) ze specializovaného pracoviště na počítač k tomuto účelu určený vedoucím pracoviště oprávněného žadatele (dále jen „komunikační počítač“). Parametry komunikačního počítače určuje specializované pracoviště.

Programové vybavení, které umožňuje automatický chráněný přenos dat mezi specializovaným pracovištěm a komunikačním počítačem, instaluje pověřený pracovník specializovaného pracoviště. Provedení instalace potvrzuje pověřený správce oprávněného subjektu v předávacím protokolu. Oprávněný žadatel je

povinen chránit programové vybavení a nesmí umožnit neoprávněným osobám jeho získání nebo zneužití.

V případě, že záznamy budou předávány elektronickým datovým přenosem na pracoviště oprávněného žadatele vybavené komunikačním počítačem, vyplní oprávněný žadatel protokol, ve kterém zejména uvede označení komunikačního počítače a název složky pro ukládání přenášených dat.

Oprávněný žadatel a specializované pracoviště se vzájemně informují o všech změnách situace souvisejících s odposlechem, zejména pominou-li důvody jeho provádění. V případě změny údajů uvedených v příkazu nebo písemném souhlasu účastníka je oprávněný žadatel povinen bezodkladně požádat soudce nebo účastníka, který souhlas udělil, o opravu a doplnění.

Získají-li oprávněný žadatel nebo oprávněný subjekt informace o tom, že došlo k vyzrazení nebo odhalení odposlechu, bezodkladně informují specializované pracoviště a podílejí se na minimalizaci negativních následků s tím souvisejících. Tato povinnost se vztahuje i na předběžná opatření a trvá i po ukončení provádění odposlechu.

Specializované pracoviště zajistí součinnost při současném vyžádání odposlechu téhož účastnického čísla více oprávněnými subjekty. Roli koordinátora za účelem zabezpečení součinnosti plní, na základě informace specializovaného pracoviště, ÚSKPV Policejního prezidia ČR.

Ke každému odposlechu musí existovat spisový materiál uložený na třech různých místech – expozitura ÚZČ, oprávněný subjekt (zadavatel), příslušný soud.

Další technicko – organizační opatření jsou shrnuta v následujících bodech:

- editovat požadavek lze pouze z pracoviště, na kterém je veden spisový materiál ke konkrétnímu odposlechu,
- přistupovat do systému může pouze oprávněná osoba po své individuální identifikaci („zalogování“),
- „logy“ všech přístupů jsou archivovány a centrálně dostupné v technologii ÚZČ,
- aktivaci odposlechu vůči telekomunikačním operátorům provádí oddělení ÚZČ - Centrum informačních systémů,
- informace o provádění každého odposlechu je z technologických důvodů přítomna ve všech částech systému (na všech pracovištích ÚZČ). Jednotlivé části technologie mají různé správce, kteří by se automaticky dozvěděli o nekorektním nasazení odposlechu,
- záznamy jsou zpracovány automaticky na tom pracovišti, na které jsou směrovány technologií operátora,
- operátoři jsou povinni uchovávat veškeré údaje o aktivaci a deaktivaci odposlechu pro potřeby kontrolního orgánu Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR.

Centrum informačních systémů ÚZČ:

- přijímá požadavky výhradně z pracovišť ÚZČ a posílá je dále příslušnému operátorovi,
- nemá přímý kontakt s jinými součástmi Policie ČR nebo jinými oprávněnými subjekty dle ustanovení § 12 t.ř.,
- dohlíží na řádný průběh aktivace a deaktivace žádaných čísel,
- nemá oprávnění samostatně editovat požadavky,
- nemá přístup k výstupním informacím,
- všichni pracovníci ÚZČ jsou určeni ke styku s utajovanými informacemi podle zákona č. 412/2005 Sb.,
- pracovníci ÚZČ, kteří mají přístup k technologii zabezpečující odposlechy, mají povinnost zachování naprosté mlčenlivosti zdůrazněnou i ve svých pracovních náplních,
- při jakékoli manipulaci s písemnostmi, jež se týkají odposlechů, jsou důsledně dodržována pravidla administrativní bezpečnosti podle zákona č. 412/2005 Sb. a vyhlášky č. 529/2005.

Se záznamy na elektronických nosičích je důsledně nakládáno v souladu se spisovým řádem Ministerstva vnitra jako s evidovanými přílohami písemností.

Likvidace záznamů odposlechů je upravena v příslušných interních aktech řízení. Záznamy musí být zničeny takovým způsobem, aby byla znemožněna rekonstrukce a identifikace skutečností, které záznam obsahoval, a o zničení musí být proveden zápis v příslušném spisovém materiálu.

Zařízení pro pořizování záznamu telekomunikačního provozu je konstruováno tak, že není prakticky možné realizovat odposlech bez splnění zákonem definovaných podmínek. Je toho docíleno tím, že systém pro pořizování záznamů obsahuje prvky jasně definované osobní odpovědnosti za vkládané nebo doplňované údaje a historie všech takových zásahů je archivována. Krom toho musí mít každý takový úkon odraz ve spisovém materiálu, který je veden k trestní věci, nejen na ÚZČ, ale i na příslušném pracovišti SKPV, státním zastupitelství a soudu. Nebezpečí, že samotný odposlech bude realizován v rozporu se zákonem, je tím fakticky vyloučeno.

Jak z výše uvedeného vyplývá, pořizené záznamy existují ve dvojí podobě. V původním formátu se všechny zaznamenané hovory uchovávají v datovém úložišti technologie do doby ukončení odposlechu konkrétního zájmového čísla. Potom jsou záznamy automaticky vypáleny na „archivní CD“. Jedná se o nepřepisovatelný nosič se speciálním potiskem, označený pro pozdější identifikaci kontrolním součtem. Tato CD jsou protokolárně předána vyžadujícímu oprávněnému subjektu k založení do trestního spisu. Je-li později rozhodnuto o použití záznamu nebo jeho části v řízení před soudem, pořídí příslušné pracoviště ÚZČ kopii vybraných pasáží z „archivních“ nosičů na jiné, stejně zabezpečené CD a spolu s protokolem podle trestního řádu jej předá orgánu činnému v trestním řízení. Ve všech fázích tohoto procesu je jasně definována odpovědnost za manipulaci s tímto druhem záznamů při současném zachování jejich kompletnosti a prokazatelné autenticity.

Pro operativní využití zpracovateli trestních spisů jsou navíc zaznamenané hovory průběžně zasílány na komunikační počítače vyžadujícího pracoviště SKPV.

Přístup k těmto záznamům je umožněn po přihlášení a zadání hesla sjednaného při vyžádání odposlechu na pracovišti ÚZČ. Vedení SKPV v této souvislosti klade důraz na osobní odpovědnost jednotlivých policistů, kteří mají přístup k těmto citlivým materiálům. Zároveň je zásada osobní odpovědnosti posílena odpovědností a kontrolní činností vedoucího funkcionáře.

V současné době probíhá realizace zcela nových technicko-organizačních opatření k zásadnímu zvýšení individuální odpovědnosti za jakoukoli manipulaci se záznamy pro operativní použití, a tím i zlepšení jejich bezpečnosti. Jde zhruba o následující:

- 1) Záznamy nebudou odeslány na komunikační počítač pracoviště SKPV, ale budou uloženy na databázovém serveru v zašifrovaném tvaru.
- 2) Přístup k nim a jakákoli manipulace s nimi bude možná pouze prostřednictvím hardwarového klíče s naprogramovanými přístupovými právy ke konkrétnímu odposlechu. Klíč bude mít každý pracovník SKPV svůj a bude jednoznačně osobně odpovědný za jeho používání.
- 3) Veškerá manipulace s jakýmkoli záznamem bude evidována a archivována v technologii ÚZČ a zde také kdykoli kontrolovatelná.
- 4) Záznamy budou srozumitelně reprodukovatelné pouze speciálním přehrávačem, jehož bude možno použít také pouze prostřednictvím hardwarového klíče.
- 5) V případě, že bude nezbytné pořídit, z jakéhokoli důvodu, kopii, bude zřejmé, kdo konkrétně kopii vytvořil, a bude na něm, jak doloží důvod tohoto kroku a způsob, kterým kopii zabezpečil proti zneužití.
- 6) Takto vytvořená kopie bude srozumitelně reprodukovatelná pouze přímo z CD, na kterém byla předána. Každá eventuální další kopie ponese identifikační znaky té původní.
- 7) V případě jakéhokoli zásahu do struktury dat uložených na předané kopii se záznam stane nesrozumitelným.

Tato technická opatření vytvoří podmínky pro stanovení vymahatelné individuální osobní zodpovědnosti za ochranu dat z odposlechů. Zavedení těchto opatření do rutinního provozu se předpokládá do konce roku 2008.

Přestože Policie ČR přijímá na ochranu údajů z odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu stále nová opatření, zůstává zde riziko úniku těchto citlivých informací ze strany dalších účastníků trestního řízení.

Důvodně se lze domnívat, že někteří účastníci trestního řízení v těchto případech naprosto přehlížejí fakt, že informace byly získány pro účel trestního řízení a jejich použití k jinému účelu je naprosto nepřípustné. Přístup je takový, že co není utajeno podle zákona o utajovaných informacích, nepodléhá žádné ochraně. Skutečnost, že se může jednat o osobní údaje a informace chráněné ústavou, které jsou určeny pouze a výhradně pro účely trestního řízení, jako by nehrála roli.

Nejkritičtějším místem je písemná podoba odposlechů. Zde je řešením, jak eliminovat únik informací v přípravném řízení, přijetí adekvátního opatření při nakládání se záznamy z odposlechu.

Jedním z řešení je neprovádět přepisy záznamů z odposlechu a tyto ponechávat pouze v podobě záznamu na médiích, která jsou součástí trestních spisů, a jakoukoli manipulaci spojenou s těmito médii, včetně poslechu záznamu na těchto médiích, přísně evidovat. Trestní řád přitom skýtá možnost odmítnout seznámení se záznamem obviněné a jejich obhájce (§ 65 odst. 2 t.ř.), ovšem pouze do stadia ukončení vyšetřování, tj. do doby, kdy je přikročeno k prostudování spisu.

Uvedené opatření je ovšem akceptovatelné pouze ve stadiu přípravného řízení (což by mohlo být dostačující, protože je důležité eliminovat úniky informací z přípravného řízení), neboť soudy striktně trvají na tom, že ve spisech, které jsou jim předávány společně s obžalobou, požadují minimálně přepisy záznamů z odposlechu v části důkazně významné, stále častěji ovšem požadují dokonce doslovné přepisy celých odposlechů. To lze ovšem řešit tím, že přepisy záznamů budou pořizovány až bezprostředně před seznámením obviněných a jejich obhájců se spisem (bezprostředně před prostudováním spisu po skončení vyšetřování - § 166 odst. 1 t.ř.).

Toto by ovšem bylo nezbytné projednat na Nejvyšším státním zastupitelství, které by takový signál vyslalo k dozorovým státním zástupcům, protože i oni v řadě případů požadují po policejních orgánech v rámci rozhodování o vazbě a průběhu přípravného řízení, aby jim předložili „průběžné“ přepisy záznamů z odposlechu.

Tento návrh je rovněž v souladu se stanoviskem Vrchního státního zastupitelství v Olomouci ze dne 14. dubna 2005 (4 SPR 50/2005), podle kterého se doslovný přepis zvukového záznamu do písemné podoby neprovádí, záznamy důležité pro trestní řízení se přenášejí na samostatný zvukový nosič, který se opatří protokolem a založí do spisu (ostatní záznamy se uschovají odděleně od spisu) a v řízení před soudem se odposlech provádí jako důkaz zásadně poslechem záznamu na nosiči.

Ani výše uvedené případné opatření ovšem nelze považovat za absolutní, tedy ani za realizace tohoto navrhovaného kroku nelze očekávat, že bude zcela zamezeno únikům informací z odposlechů a jejich nežádoucí medializaci. Tímto opatřením lze ovšem významným způsobem omezit uvedený nežádoucí stav.

Pokud budou nadále zvukové záznamy přepisovány do písemné podoby, je třeba vnímat riziko úniku informací z odposlechů v souvislosti s širokým okruhem osob, které mají právo nahlížet do trestních spisů. Výsledkem pak bývá nemožnost jednoznačně identifikovat a postihnout původce úniku. Účastníci trestního řízení si mohou být jisti, že v okamžiku, kdy byla v souladu se zákonem pořízena a předána kopie trestního spisu nebo jeho části, se odpovědnost za ochranu zde obsažených údajů rozměnila a je nanejvýš nepravděpodobné, že se podaří zjistit eventuálního původce zneužití. Pokud by se to i podařilo a osobou, jež údaje zneužila, nebyl pravidelný účastník trestních řízení, ale například poškozený, lze předpokládat, že by na svou obhajobu tvrdil, že nevěděl o povinnosti ochrany takto získaných informací.

Možnou cestu ke zlepšení situace je zdůraznění povinnosti chránit veškeré údaje všemi účastníky trestního řízení.

V souvislosti s písemnou podobou zvukových záznamů jsou zvažována administrativní opatření, spočívající v zavedení kontrolního listu k těmto písemnostem (obdoba - kontrolní list utajovaného dokumentu, zpracovaný podle § 3 odst. 1 písm. f vyhlášky č. 529/2005 Sb., o administrativní bezpečnosti a o registrech utajovaných informací).

V praxi by bylo možné při nahlížení do spisů každého, kdo tak činí, prokazatelně poučit, že informace, jež se dozví, nelze použít k jinému účelu, než je trestní řízení, že je odpovědný za další ochranu osobních údajů zde uvedených a podobně. V případě, že by byly pořízeny kopie pro účastníky trestního řízení, předávat je výhradně jako přílohu předávacího protokolu, který by kromě administrativních náležitostí obligatorně obsahoval upozornění na odpovědnost za ochranu předaných materiálů. Obecně lze jistě vytvořit přísná pravidla pro praktickou realizaci oprávnění účastníků trestního řízení a postihovat jejich porušení. Cílem takových opatření by mělo být zachování individuální zodpovědnosti za předané údaje. To sice nemůže zabránit únikům, ale bude naprosto vyloučeno, že k tomu mohlo dojít neúmyslně.

Legislativní opatření přijatá Policií ČR v oblasti ochrany osobních údajů a informací získaných z odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu jsou popsána v následující kapitole věnované kontrolním mechanismům.

3.1.1.5 Kontrolní mechanismy

Při využívání úkonů odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu je uplatňován tříступňový kontrolní systém, který vylučuje – bez selhání lidského faktoru v některé z jeho fází – aby byl realizován úkon, který by

- a) nebyl posouzen služebními funkcionáři Policie ČR z hlediska jeho opodstatněnosti pro probíhající trestní řízení,
- b) nebyl následně posouzen justičními orgány ze stejného hlediska a navíc i z hlediska dodržení požadavků přiměřenosti, zdrženlivosti a subsidiarity,
- c) nebyl kontrolovatelný Stálou komisí pro kontrolu použití operativní techniky Policie ČR Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR.

Kontrolní mechanismy realizované justičními a parlamentními orgány lze označit jako kontrolní mechanismy vnější, kontrolní činnost v rámci Policie ČR pak jako kontrolní mechanismy vnitřní.

Vnitřní kontrolní mechanismy lze rozdělit na kontrolní mechanismy technického charakteru (popsány výše v kapitole Ochrana a bezpečnost informací při využití institutu odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu) a organizačního charakteru.

Vnitřní kontrolní mechanismy organizačního charakteru spočívají především v uplatňování principu podřízenosti a nadřízenosti a předkládání a schvalování písemností vyhotovených v souvislosti s odposlechem a záznamem telekomunikačního provozu v rámci organizačního článku Policie ČR.

Vnitřní kontrolní mechanismy organizačního charakteru představují mimo jiné proces zpracování žádosti o povolení odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu před jejím předložením státnímu zástupci, jehož nedílnou součástí je její schválení služebním funkcionářem. Princip podřízenosti a předkládání žádostí ke schválení cestou přímého nadřízeného (vedoucího organizačního článku konkrétního útvaru SKPV) je zakotven v interních aktech řízení a odpovídá hierarchické struktuře a působnosti dané organizačním řádem útvaru. Organizační řád stanoví pravomoc a odpovědnost vedoucích funkcionářů a zároveň rozlišuje jednotlivé úrovně řízení a rozsah svěřené působnosti. Nejedná se tedy o pouhou formalitu, tento postup je uplatňován vždy bez výjimek. Popsaný princip schvalování žádostí a kontrolní činnost vedoucích služebních funkcionářů není v Policii ČR žádnou novinkou, ale je v praxi uplatňován dlouhodobě. Tento princip se uplatňuje po celou dobu realizace úkonu i při vyhodnocování po jeho ukončení. Vždy tedy platí, jak bylo uvedeno výše, že bez schválení vedoucího služebního funkcionáře a bez doporučení přímého nadřízeného nelze žádost o odposlech a záznam telekomunikačního provozu státnímu zástupci předložit.

Vedení SKPV si uvědomuje nutnost posílit kontrolní prvek v přípravném trestním řízení. Proto byl všem ředitelům výkonných útvarů Policie ČR SKPV s působností na celém území republiky uložen úkol nastavit systém, který by zabezpečil přehled příslušných služebních funkcionářů o nově rozpracovávaných trestních věcech na jimi řízených organizačních člancích, přenesl na ně zčásti odpovědnost za postup jejich podřízených a taktéž předcházet nadměrnému zásahu do základních lidských práv a svobod (nasazování odposlechlů). Konkrétně se jednalo o zavedení institutu „schválení postupu prověřování“, jehož přílohou má být i záznam (případně návrh záznamu) o zahájení úkonů trestního řízení podle § 158 odst. 3 t.ř. Tento postup má být doporučen nejbližším přímým nadřízeným (informovanost, koordinace, přehled o zpracovávaných případech a především dodržování zákonných ustanovení trestního řádu, zejména § 158 odst. 3 v souvislosti s ustanovením § 12 odst. 2 vymezující pojem policejního orgánu) a následně schválen zástupcem ředitele pro trestní řízení (informovanost a především koordinace). Nastavené postupy jsou zakotveny rovněž v interních aktech řízení samotných vedoucích funkcionářů výše uvedených útvarů Policie ČR SKPV s působností na celém území republiky, čímž je zároveň posíleno jejich dodržování a závaznost.

Kontrola v rámci Policie ČR, včetně nahodilých kontrolních akcí specializovaným kontrolním orgánem, je upravena zejména závazným pokynem policejního prezidenta č. 110/2006, o obecné kontrole v Policii ČR. Tento interní akt řízení vymezuje kontrolní útvary, skupiny a pracoviště Policie ČR, které jsou zmocněny a pověřeny provádět kontrolní činnost. Interní kontrolní prvek v rámci trestního řízení je navíc posílen nutností periodických i namátkových kontrol, které jsou prováděny v závislosti na úrovni stupně řízení, a to od vedoucího oddělení přes vedoucího odboru až k nejvyššímu stupni řízení.

Jako další kontrolní mechanismus lze vnímat i tu skutečnost, že veškerá manipulace s písemnostmi a záznamy vzniklými v souvislosti s odposlechem telekomunikačního provozu je prováděna v souladu s interními akty řízení vycházejícími z právních předpisů, které upravují nejen spisovou službu,

ale např. i ochranu utajovaných informací, osobních údajů atd. Každý jednotlivý úkon je prokazatelný a tedy i kontrolovatelný.

Zpracovávání osobních údajů Policií ČR regulují dva základní zákony - zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů a zákon č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, který je k zákonu o ochraně osobních údajů ve vztahu speciality (existuje-li v těchto zákonech rozdílná právní úprava ve stejné věci, použije se přednostně ustanovení speciálního zákona).

Spisová služba se projevuje i v rámci trestního řízení, kde se vedle norem trestního práva (trestní zákon a trestní řád) uplatňují další právní předpisy a interní akty řízení, zejména závazný pokyn policejního prezidenta č. 130/2007, kterým se upravuje postup Policie ČR při plnění úkolů v trestním řízení, a závazný pokyn policejního prezidenta č. 26/2003, kterým se upravuje postup při výkonu spisové služby na úseku trestního řízení u SKPV, ve znění pozdějších předpisů.

V červnu 2007 nabyla účinnosti novela závazného pokynu policejního prezidenta č. 26/2003, kterým se upravuje postup při výkonu spisové služby na úseku trestního řízení u SKPV. Tato novela stanoví, s ohledem na zachování tajnosti trestního spisu, právo nahlížet oprávněným subjektům do trestního spisu, který obsahuje utajované informace, jen prokáží-li oprávněnost přístupu k utajované informaci. Je stanoven i způsob umožnění přístupu k utajovaným informacím dalším účastníkům trestního řízení. Došlo ke zpřesnění oblasti pořizování kopií elektronického záznamu z odposlechu telekomunikačního provozu a sledování. K pořizení těchto kopií je oprávněno pouze specializované pracoviště, a to na základě písemné žádosti policisty, kterému je spis přidělen. Současně zavádí tiskopis „Přehled předaných kopií“, který je zařazován do pomocných materiálů trestního spisu (pro předání kopie nosičů záznamů i pro předání kopie dokumentů v listinné podobě).

Novela dále stanoví povinnost v průběhu trestního řízení i během uložení trestního spisu přijmout opatření, aby nemohlo dojít k neoprávněnému nebo nahodilému přístupu k osobním údajům, k jejich změně, zničení či ztrátě, neoprávněným přenosům, k jejich jinému neoprávněnému zpracování, jakož i k jinému zneužití osobních údajů. Dále stanoví anonymizaci, popřípadě likvidaci osobních údajů v dokumentech zpracovávaných prostředky výpočetní techniky, v případech pořízení zálohy i způsob jejího uložení, a to až do pravomocného ukončení trestního řízení.

Zdůraznění ochrany osobních údajů vyjadřuje závazný pokyn policejního prezidenta č. 55/2007, kterým se stanoví jednotný postup Policie ČR při zpracovávání osobních údajů při plnění úkolů Policie ČR v souvislosti s trestním řízením. Tento závazný pokyn vymezuje základní pojmy, subjekty zpracování osobních údajů a jejich povinnosti, upravuje problematiku zpřístupňování osobních údajů, prokazování oprávněnosti a nutnosti přístupu, registr evidencí a zpřístupnění informací o prováděných zpracování. S ohledem na jistou abstraktnost a složitost této problematiky jsou k závaznému pokynu průběžně vydávány další metodické materiály.

Vyskytnou-li se v rámci plnění úkolů Policie ČR v těchto činnostech osobní údaje, musí zpracovatel (i příjemce) postupovat v souladu s obecnou právní úpravou na tomto úseku, zejména se zákonem č. 101/2000 Sb. a dále s příslušnými ustanoveními zákona č. 283/1991, o Policii ČR (hlava pátá – „Zvláštní ustanovení o zpracovávání osobních údajů policíí“). Ochrana skutečností, se kterými se policista seznámil při plnění úkolů Policie ČR (tím i zpracovávaných osobních údajů), je garantována povinností policistů zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, se kterými se seznámili při plnění úkolů Policie ČR nebo v souvislosti s nimi, a které v zájmu zabezpečení úkolů Policie ČR nebo v zájmu jiných osob vyžadují, aby zůstaly utajeny před nepovolanými osobami (vyplývá z § 52 odst. 1 zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR). Tato povinnost trvá i po skončení služebního poměru. Dále je povinnost mlčenlivosti vymezena jako základní povinnost příslušníka v § 45 odst. 1 písm. c) a § 214 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, v platném znění. Pokud jde o zaměstnance, vyplývá mlčenlivost z ustanovení § 303 odst. 2 písm. b) zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, v platném znění.

K osobním údajům jako nedílné součásti informací o probíhajícím trestním řízení má z principu přístup určený počet osob. To platí i pro trestní řízení zahrnující odposlech a záznam telekomunikačního provozu. V rámci Policie ČR je vždy několik fyzických osob, které jsou oprávněny zpracovávat informace, včetně osobních údajů (např. oprávněný žadatel, osoby plnící úkoly na specializovaném pracovišti, nadřízení služební funkcionáři oprávněného žadatele). K tomu je nutné konstatovat, že vedoucí pracovníci plní zejména úlohu schvalovací (směrem k podřízeným), úlohu návrhovou (směrem ke státním zastupitelstvím) a úlohu kontrolní (směrem k vykonaným postupům). Se samotným výstupem, tj. vlastním obsahem pořízených datových souborů, se v Policii ČR seznamuje většinou pouze oprávněný žadatel nebo osoba k tomu určená a schválená služebním funkcionářem.

V rámci Policie ČR mohou úkony odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu použít jen oprávněné policejní orgány, úřední osoby zařazené v policejním orgánu musí být zároveň držiteli „osvědčení fyzické osoby“ (dále jen „osvědčení“) o právu seznamovat se s utajovanými informacemi ve stupni „Vyhrazené“, popř. vyšším (v souladu se zákonem č. 412/2005 Sb.). V praxi je dodržován princip zákona na ochranu utajovaných informací ve směru seznamování se s utajovanými informacemi u policejních orgánů, kteří je nezbytně nutně potřebují k výkonu své funkce (§ 6, resp. § 11 zákona č. 412/2005 Sb.).

Kromě výše popsaných kontrolních mechanismů uplatňovaných v rámci rezortu Policie ČR spadá do systému kontroly oblasti odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu i činnost dalších subjektů mimo Policii ČR, kterou lze označit jako vnější kontrolní mechanismy. V první řadě se jedná o funkci státních zastupitelství, která vykonávají dozor v trestní věci. Ve vztahu k policejnímu orgánu je státní zástupce v rámci své dozorové funkce mimo jiné oprávněn dávat policejnímu orgánu závazné pokyny k vyšetřování trestných činů, vyžadovat od policejního orgánu spisy a další materiály za účelem prověrky, zda policejní orgán řádně postupuje v trestním řízení, vracet věc policejnímu orgánu se svými pokyny k doplnění, rušit nezákonná nebo neodůvodněná rozhodnutí a opatření policejního orgánu, přikázat, aby úkony ve věci prováděla jiná osoba služebně činná v policejním orgánu a odejmout věc policejnímu orgánu a zajistit její přikázání jinému policejnímu orgánu. Policejní orgán je pak povinen umožnit státnímu zástupci, aby mohl osobně

a soustavně sledovat postup trestního řízení a být osobně přítomen kterémukoliv procesnímu úkonu. Policejní orgán plní pokyny státního zástupce, tyto pokyny, jsou-li v písemné podobě, jsou ukládány do spisu. O ústních pokynech jsou zpracovány úřední záznamy a po předložení nejbližšímu nadřízenému jsou též uloženy ve spisovém materiálu.

Ke kontrole využití odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu je dále oprávněna na základě ustanovení § 53a zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, Stálá komise pro kontrolu použití operativní techniky Policie ČR Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Této komisi je jako podklad pro její kontrolní činnost pololetně předkládána Zpráva o použití odposlechu záznamu telekomunikačního provozu a použití sledování osob a věcí dle trestního řádu.

Dalším subjektem, který může v rámci svých oprávnění provést kontrolu ochrany informací z odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu, je Úřad na ochranu osobních údajů. Tento úřad prováděl kontrolu zabezpečení osobních údajů při jejich zpracování Policií ČR v rámci probíhajícího trestního řízení, zaměřenou především na oblast ochrany dat získaných odposlechy, v roce 2006. Zjištění z této kontroly a opatření, která k závěrům Úřadu na ochranu osobních údajů přijala Policie ČR, jsou podrobně popsána v „Analýze úkonů dle § 88 odst. 1,3 a § 158 odst. 2,3,6 trestního řádu za rok 2006“.

3.1.2 Inspekce MV

3.1.2.1 Právní a interní úprava platná v roce 2007

Kromě výše uvedených právních předpisů se řídí příslušnými interními akty řízení:

- nařízením ministra vnitra č. 88/1999, o inspekční činnosti,
- pokynem ředitele Inspekce MV č. 38/2007, manipulace s odposlechy telekomunikačního provozu,
- pokynem ředitele Inspekce MV č. 3/2007, zabezpečení plnění úkolů podle § 88, § 88a, 158c a 158d t.ř. v rámci působnosti Inspekce MV,
- pokynem ředitele Inspekce MV č. 53/2007, postup při výkonu spisové služby na úseku trestního řízení,
- pokynem ředitele Inspekce MV č. 76/2007, režim zpracování osobních údajů v rámci trestního řízení v působnosti Inspekce MV.

3.1.2.2 Oprávněný subjekt

Odposlechy a záznamy telekomunikačního provozu podle § 88 t.ř. využívají při prověřování trestné činnosti páchané policisty organizační články Inspekce MV, které plní funkci policejního orgánu podle § 12 odst. 2 t.ř., a to 3. až 11. oddělení.

3.1.2.3 Provádění odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu

Pokud policista služebně činný v policejním orgánu Inspekce MV po konzultaci s příslušným dozorovým státním zástupcem dojde k závěru, že jsou splněny zákonem stanovené podmínky pro postup podle § 88 t.ř., předloží cestou svého přímého nadřízeného řediteli Inspekce MV nebo jeho zástupci k aprobaci žádost o povolení či nařízení uvedených úkonů. Pokud je žádost ředitelem nebo jeho zástupcem schválena, předkládá se státnímu zástupci k vydání nařízení. Po vydání nařízení se Inspekce MV obrací se žádostí o provedení příslušného úkonu na ÚZČ.

Pokud vyhodnocením úkonu dojde k závěru, že záznam o provedení příslušného úkonu by měl sloužit jako důkaz, postupuje podle § 88 odst. 4 t.ř. Pokud nejsou zjištěny žádné právně relevantní skutečnosti, podle § 88 odst. 5 t.ř. záznam neprodleně předepsaným způsobem zničí.

3.1.2.4 Ochrana a bezpečnost informací při využití institutu odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu

Z důvodu ochrany osobních údajů jsou žádosti o provedení výše uvedených úkonů až do jejich realizace vedeny v příslušném stupni utajení. Speciální spisový řád pro vedení trestních spisů vydaný interním aktem řízení ředitele Inspekce MV a interní akt ředitele Inspekce MV, kterým se stanoví režim zpracování osobních údajů

v trestním řízení v Inspekcí MV, stanoví konkrétní povinnosti zpracovatelů, jejich nadřízených a všech policistů v Inspekcí MV na úseku ochrany osobních údajů v Inspekcí MV. Vedoucí policisté jsou povinni provádět v této oblasti kontroly a v případě zjištění nedostatků vyvozovat adekvátní důsledky.

Příslušné právní předpisy, zejména ustanovení zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, trestní řád, zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů ve spojení s příslušnými interními normativními akty stanoví povinnosti na úseku ochrany osobních údajů před jejich úniky neoprávněným osobám. V průběhu roku 2007 došlo k dalšímu prohloubení ochrany zákazem pořizování kopií nad rozsah nezbytně nutný, povinností jejich průkazné evidence a striktním zákazem uchovávání osobních údajů získaných postupem podle § 88 t.ř. na jakýchkoli médiích či počítačových discích nad dobu nezbytně nutnou pro účely trestního řízení. V současné době probíhají přípravné práce na zavedení nového informačního systému GINIS, který je podstatně lépe zabezpečen proti únikům dat a ireverzibilně archivuje veškeré informace o manipulaci s daty.

3.1.2.5 Kontrolní mechanismy

Kontrola používání úkonů podle § 88 t.ř. přísluší především státnímu zástupci a soudci. Žádosti o povolení či nařízení těchto úkonů jsou ze strany Inspekce MV vždy předem konzultovány s příslušným dozorovým státním zástupcem a předkládány pouze v případě jeho předběžného souhlasu. V rámci Inspekce MV se provádí kontrola dodržování interních normativních instrukcí upravujících danou problematiku.

Od října roku 2006 došlo ze strany vedení Inspekce MV ke zintenzivnění kontroly předkládaných žádostí o povolení či nařízení úkonů podle § 88 t.ř. za účelem eliminace těch žádostí, které se nejeví jako nezbytně nutné. Vedení Inspekce MV vychází z toho, že použití těchto prostředků je značně invazivním zásahem do ústavních práv a svobod občanů, a z toho důvodu je lze použít pouze výjimečně v případech, kdy použití méně invazivních prostředků (zejména základních kriminalisticko-technických prostředků, kriminalisticko-taktických postupů a běžných metod kriminalistické práce) by zřejmě nevedlo k odhalení závažného trestného činu a zjištění jeho pachatele. Proto byla přijata taková opatření, aby příslušné žádosti byly vždy řádně odůvodněny a dokladovány předkladateli nejen podle kritérií formální zákonnosti, ale zejména též ze shora naznačených hledisek.

Vedení Inspekce MV stále hledá cesty k zefektivnění kontroly důvodnosti předkládaných žádostí o úkony, jakož i trvání úkonů podle § 88 t.ř. - při pravidelných měsíčních poradách vedení útvaru je jedním z bodů jednání i aktuální stav této problematiky. Koná tak i v součinnosti s příslušným dozorovým státním zástupcem. Efektivita kontroly je však závislá nejen na interních opatřeních v Inspekcí MV, ale i na důsledném plnění povinností státních zástupců a soudců při posuzování zákonnosti výše uvedených úkonů při jejich povolování, nařizování a rozhodování o jejich prolongaci a ukončení.

3.1.3 Vojská policie

3.1.3.1 Právní a interní úprava platná v roce 2007

Pověřené orgány Vojské policie postupují v oblasti odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu v souladu s výše uvedenou právní úpravou a dále v souladu se:

- zákonem č. 124/1992 Sb., o Vojské policii, ve znění pozdějších předpisů (zejména ustanovení § 3 odst. 1 písm. d) – působí v trestním řízení o trestných činech jako policejní orgán),
- závazným pokynem náčelníka Vojské policie č. 1/2003 – kterým se upravuje postup pověřených orgánů Vojské policie při plnění úkolů v trestním řízení,
- závazným pokynem náčelníka Vojské policie č. 17/2003 – směrnice pro spisovou a archivní službu u oddělení bezpečnostní služby Vojské policie,
- nařízením náčelníka Vojské policie č.j.: 100105-23/DP/2003-5104 ze dne 21. prosince 2006 – Pověřené orgány Vojské policie.

Postup při vyžadování odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu není dosud u Vojské policie upraven samostatným interním aktem řízení, ale jsou dodržovány obdobné postupy a mechanismy, jako u orgánů Policie ČR.

3.1.3.2 Oprávněný subjekt

V organizační struktuře Vojské policie mají statut pověřených orgánů Vojské policie (policejního orgánu ve smyslu § 12 odst. 2 t.ř.) organizační celky útvarů Vojské policie, které působí v rámci Služby odhalování a dokumentace trestné činnosti. Jedná se o:

- odbor obecné kriminality Hlavního velitelství Vojské policie,
- zvláštní odbor Hlavního velitelství Vojské policie,
- oddělení obecné kriminality velitelství Ochranné služby Vojské policie Praha,
- velitelství Vojské policie Stará Boleslav,
- velitelství Vojské policie Tábor,
- velitelství Vojské policie Olomouc,
- a dále výjezdové skupiny Vojské policie působící v zahraničních misích Armády ČR.

Osoby služebně činné v pověřených orgánech Vojské policie jsou určovány vnitřním rozkazem náčelníka Vojské policie a příslušných velitelů útvarů Vojské policie.

3.1.3.3 Provádění odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu

Pověřené orgány Vojenské policie mohou v rámci zajišťovacích úkonů využívat institut odposlech a záznam telekomunikačního provozu, a to pouze za splnění striktně stanovených podmínek v ustanovení § 88 t.ř. Pro jejich potřebu je provádí v souladu s § 88 odst. 2 t.ř. Policie ČR.

Odposlech a záznam telekomunikačního provozu provádí pro potřeby pověřených orgánů Vojenské policii Policie ČR - ÚZČ - na základě schválených žádostí a příkazu předsedy senátu, v přípravném řízení soudce, případně příkazu vydaného pověřeným orgánem Vojenské policie se souhlasem účastníka odposlouchávané stanice. Schválené žádosti jsou předběžně projednávány u ÚZČ z hlediska jejich proveditelnosti. Vydané příkazy jsou vyhotoveny nejméně ve čtyřech výtiscích, přičemž jeden výtisk je předán ÚZČ k provedení úkonu, který na druhém výtisku (určen k uložení do spisu) potvrdí převzetí tohoto dokumentu. Záznam telekomunikačních dat je ÚZČ předáván pověřeným orgánům Vojenské policie zpravidla na elektronických nosičích (CD).

Po převzetí záznamu telekomunikačních dat oprávněný vojenský policista vyhodnotí pořízený záznam. Obsahuje-li záznam skutečnosti důležité pro trestní řízení, požádá písemně do 10 dnů cestou vedoucího služebního funkcionáře ÚZČ o uschování záznamu. Pokud nebyly zjištěny skutečnosti důležité pro trestní řízení, je nutno po konzultaci se státním zástupcem a jeho souhlasu záznamy předepsaným způsobem zničit.

Má-li být záznam telekomunikačního provozu použit jako důkaz, je třeba k němu připojit protokol s náležitostmi uvedenými v § 88 odst. 4 t.ř. Protokol si vyžádá oprávněný vojenský policista pověřeného orgánu Vojenské policie dodatečně u ÚZČ.

3.1.3.4 Ochrana a bezpečnost informací při využití institutu odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu

Ochrana a bezpečnost informací získaných prostřednictvím uvedeného úkonu je před jejich zneužitím zajištěna důsledným dodržováním zákonných a podzákonných norem a řídicích aktů náčelníka Vojenské policie, které tuto oblast regulují (zejména zákon č. 124/1992 Sb., o Vojenské policii, zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a bezpečnostní způsobilosti, zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, vyhláška Národního bezpečnostního úřadu č. 528/2005 Sb., o fyzické bezpečnosti a certifikaci technických prostředků, vyhláška Národního bezpečnostního úřadu č. 529/2005 Sb., o administrativní bezpečnosti a registrech utajovaných informací, závazné pokyny NVP č. 1 a 17/2003), dále systémem vnitřní a vnější kontroly a v neposlední řadě vymezením okruhu osob, které se s těmito informacemi mohou seznámit.

Z důvodu ochrany osobních údajů jsou žádosti o provedení výše uvedených úkonů až do jejich realizace vedeny v režimu „Vyhrazené“, případně „Důvěrné“.

Zpracovávají se na schválených režimových pracovištích, na počítačích certifikovaných Národním bezpečnostním úřadem, což zajišťuje zamezení přístupu nepovolaným osobám a upravuje manipulaci s takto označenými písemnostmi.

V rámci Vojenské policie s informacemi tohoto charakteru nakládá pouze omezený počet osob. Jedná se o oprávněného vojenského policistu (žadatel), příslušného vedoucího služebního funkcionáře a zpracovatele záznamů telekomunikačního provozu (většinou jde o osobu shodnou s osobou žadatele), a to vždy za splnění podmínky, že jsou současně držiteli „osvědčení fyzické osoby“ o právu seznamovat se s utajovanými informacemi ve stupni „Vyhrazené“, popř. vyšším (podle zákona č. 412/2005 Sb.).

Vedoucí služební funkcionáři plní zejména úlohu schvalovací, úlohu navrhovací a úlohu kontrolní. Se samotným výstupem, tj. vlastním obsahem pořízených datových souborů, se u Vojenské policie seznamuje pouze oprávněný žadatel nebo osoba k tomu určená a schválená služebním funkcionářem. V praxi je dodržován princip zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a bezpečnostní způsobilosti, ve směru seznamování se s utajovanými informacemi u policejních orgánů, které je nezbytně nutně potřebují k výkonu své funkce (§ 6, resp. § 11 zákona č. 412/2005 Sb.).

Ochrana skutečností, se kterými se vojenský policista seznámil při plnění úkolů Vojenské policie, je též garantována obecnou povinností zachovávat mlčenlivost dle § 10 odst. 2 zákona č. 124/1992 Sb., o Vojenské policii, a dle zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů.

3.1.3.5 Kontrolní mechanismy

Vnější kontrolní mechanismy jsou nastaveny trestním řádem. Obligatorně provádí předběžnou, průběžnou a následnou kontrolu dozorující státní zástupce.

Vnitřní kontrolní mechanismy jsou nastaveny především schvalovací a kontrolní procedurou vedoucího služebního funkcionáře a osobou pověřenou vedením oblasti operační činnosti u konkrétního pověřeného orgánu Vojenské policie.

Kontrolu v dané oblasti vykonává rovněž Odbor obecné kriminality Hlavního velitelství Vojenské policie Praha.

V současné době dochází ze strany oprávněných vedoucích služebních funkcionářů ke zintenzivnění kontroly předkládaných žádostí o povolení či nařízení úkonů podle § 88 t.ř. za účelem eliminace těch žádostí, které se nejeví jako nezbytně nutné.

Ke zefektivnění kontroly přispěje rovněž samostatná úprava postupu při vyžadování odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu, která by měla být v podmínkách Vojenské policie účinná již v první polovině letošního roku.

3.1.4 Orgány celní správy

3.1.4.1 Právní a interní úprava platná v roce 2007

Pověřené celní orgány postupují v oblasti odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu v souladu s právní úpravou (viz výše) a dále v souladu se:

- zákonem č. 185/2004 Sb., o Celní správě ČR, ve znění pozdějších předpisů (zejména ust. § 3 odst. 5 písm. f) – plní další úkoly, stanoví-li tak zvláštní právní předpisy),
- zákonem č. 13/1993 Sb., celní zákon, ve znění pozdějších předpisů (zejména ust. § 4a – zpracovávání osobních údajů celními orgány),
- služebním předpisem č. 42/2005 – Postup pověřených celních orgánů v trestním řízení,
- služebním předpisem č. 3/2007 – Zabezpečení ochrany utajovaných informací v Celní správě ČR,
- vnitřním pokynem č. 69/2007 – Přenos provozních a doprovodných dat, který upravuje postup a podmínky pro přenos a vyhodnocování dat odposlechů a záznamů telekomunikačního provozu prostřednictvím elektronického datového přenosu mezi ÚZČ SKPV a Sekcí 03 Generálního ředitelství cel Praha a celními ředitelstvími,
- Dohodou mezi Ministerstvem financí a Ministerstvem vnitra o vzájemné pomoci a součinnosti orgánů Celní správy ČR a Policie ČR ze dne 24. října 1994, ve znění pozdějších dodatků, která upravuje spolupráci pověřených celních orgánů s orgány Policie ČR při plnění úkolů na tomto úseku,
- Prováděcím protokolem mezi Policií ČR a Ministerstvem financí – Generálním ředitelstvím cel ze dne 30. června 1997, ve znění pozdějších dodatků.

3.1.4.2 Oprávněný subjekt

Pokud se jedná o vymezení oprávněných subjektů k používání odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu ve smyslu ustanovení § 88 t.ř., jedná se o pověřené celní orgány, které jsou dle § 12 odst. 2 t.ř. v postavení policejního orgánu (orgán činný v trestním řízení). Pověřené celní orgány pak vymezuje zákon č. 185/2004 Sb., o Celní správě ČR, ve znění pozdějších předpisů. Dle ustanovení § 3 odst. 3 tohoto zákona „Generální ředitelství cel je pověřeným celním orgánem, který ve věcech vymezených právním předpisem upravujícím trestní řízení (§ 12 odst. 2 t.ř.) vystupuje v postavení policejního orgánu, jde-li o případy celostátního nebo mezinárodního významu.“ Dle ustanovení § 4 odst. 3 „Celní ředitelství je ve věcech, ve kterých nejde o případy celostátního nebo mezinárodního významu, pověřeným celním orgánem.“

Konkrétní útvary, které jsou v postavení policejního orgánu a jsou oprávněny při plnění svých úkolů využívat odposlechy, jsou uvedeny v příloze č. 3 vnitřního pokynu č. 69/2007 a patří sem:

- Odbor 31 Generální ředitelství cel Praha,
- Odbor 03 Celní ředitelství Brno,
- Odbor 03 Celní ředitelství České Budějovice,
- Odbor 03 Celní ředitelství Hradec Králové,
- Odbor 03 Celní ředitelství Olomouc + objekt Povel,
- Odbor 03 Celní ředitelství Ostrava,
- Odbor 03 Celní ředitelství Plzeň + oddělení 35 Pátrání Karlovy Vary,
- Odbor 03 Celní ředitelství Praha + oddělení 35 Pátrání Ruzyně,
- Odbor 03 Celní ředitelství Ústí n.L. + oddělení 31 Pátrání Chomutov a oddělení 31 Pátrání Liberec.

3.1.4.3 Provádění odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu

Vnitřní postupy v činnosti pověřených celních orgánů jsou upraveny zejména služebním předpisem č. 42/2005, postup pověřených celních orgánů v trestním řízení, ve znění pozdější novely, konkrétně v článku 52. Z tohoto předpisu plyne, že odposlech a záznam telekomunikačního provozu provádí pro potřeby pověřených celních orgánů ÚZČ na základě písemného a odůvodněného příkazu předsedy senátu a v přípravném řízení soudce. Soudem vydaný příkaz musí být vyhotoven nejméně ve čtyřech výtiscích, přičemž jeden výtisk bude předán ÚZČ k provedení úkonu, který na druhém výtisku (určen k uložení do spisu) potvrdí převzetí tohoto dokumentu. Záznam telekomunikačních dat je předáván zpravidla na elektronických nosičích (ZIP, CD, magnetofonové kazety apod.).

Má-li být záznam telekomunikačního provozu využit jako důkazní prostředek, musí být doplněn neprodleně o protokol s náležitostmi stanovenými v § 88 odst. 4 t.ř. Protokol si vyžádá pověřený celní orgán buď přímo v žádosti podle odstavce 4 nebo dodatečně u ÚZČ.

Po ukončení odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu oprávněný celník vyhodnotí pořízený záznam. Obsahuje-li záznam skutečnosti důležité pro trestní řízení, požádá písemně do 10 dnů oprávněný celník cestou nadřízeného služebního funkcionáře ÚZČ o uschování záznamu. Pokud nebyly zjištěny skutečnosti důležité pro trestní řízení, je nutno záznamy předepsaným způsobem zničit po konzultaci se státním zástupcem a jeho odsouhlasením.

3.1.4.4 Ochrana a bezpečnost informací při využití institutu odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu

Ochrana a bezpečnost před únikem informací získaných odposlechem a záznamem telekomunikačního provozu a před jejich zneužitím při práci pověřených celních orgánů je zajišťována obdobným zákonným způsobem jako u orgánů Policie ČR.

3.1.4.5 Kontrolní mechanismy

Kontrola používání odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu pověřenými celními orgány je prováděna v souladu s výše uvedenou právní úpravou a za pomoci uvedených vnitřních aktů řízení. Zejména je prováděna u jednotlivých trestních spisů kontrolní a dozorovou činností příslušných státních zástupců ve smyslu trestního řádu a zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů. Dále pak je tato kontrola prováděna dle uvedených vnitřních aktů řízení příslušnými služebními funkcionáři celní správy.

3.1.5 Vězeňská služba ČR

3.1.5.1 Právní a interní úprava platná v roce 2007

Pověřené orgány Vězeňské služby postupují v oblasti odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu v souladu s právní úpravou (viz výše) a dále v souladu se zákonem č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční strážní České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Vězeňská služba ČR je oprávněna provádět odposlechy telefonátů odsouzených a pořizovat jejich záznamy i podle § 18 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, s výjimkami uvedenými v zákoně (např. komunikace mezi odsouzeným a advokátem, státními orgány České republiky, diplomatickou misí).

Dále je Vězeňská služba ČR dle ustanovení § 13 zákona č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby, oprávněna seznamovat se formou odposlechu i s telefonáty obviněných, a to včetně pořizování záznamu těchto telefonátů. Opět s výjimkami uvedenými v zákoně.

Tento materiál se však týká pouze odposlechu záznamu telekomunikačního provozu prováděného dle § 88 t.ř. Z tohoto důvodu se provádění odposlechu dle zákona č. 169/1999 Sb. a zákona č. 293/1993 Sb. dále nevěnujeme.

3.1.5.2 Oprávněný subjekt

Pověřené orgány Vězeňské služby ČR v rámci trestního řízení neaplikují ani ustanovení § 88 t.ř.

Vzhledem ke skutečnosti, že pověřené orgány Vězeňské služby ČR mají postavení policejních orgánů konají v převážné míře pouze v první fázi přípravného řízení, tj. dle ust. § 158 t.ř. prověřování skutečností nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin (případně vyšetřování následně koná Policie ČR SKPV – ustanovení § 161 odst. 2 t.ř.), není v rámci Vězeňské služby ČR vyškolená žádná skupina příslušníků specializovaných na danou problematiku.

3.1.5.3 Provádění odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu

Pokud by bylo zapotřebí, byly by o provedení jednotlivých úkonů požádány příslušné útvary Policie ČR, kdy by Vězeňská služba ČR postupovala ve smyslu poslední věty ust. § 88 odst. 2 t.ř. („*Odposlech a záznam telekomunikačního provozu provádí pro potřeby všech orgánů činných v trestním řízení Policie České republiky.*“) i v případě zakotveném v ust. § 88 odst. 3 t.ř. (tj. i v případě vyslovení souhlasu

účastníka odposlouchávané stanice s daným úkonem by byla o jeho realizaci požádána Policie ČR).

3.1.5.4 Ochrana a bezpečnost informací při využití institutu odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu

Pověřené orgány Vězeňské služby ČR v rámci trestního řízení institut odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu ve smyslu ustanovení § 88 t.ř. nepoužívají a s údaji získanými použitím tohoto institutu nepracují.

3.1.5.5 Kontrolní mechanismy

S ohledem na výše uvedenou skutečnost, že pověřené orgány Vězeňské služby ČR v rámci trestního řízení institut odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu ve smyslu ustanovení § 88 t.ř. nepoužívají a s informacemi získanými použitím tohoto institutu nepracují, není vytvořena žádná speciální koncepce kontroly používání institutu odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu.

3.1.6 Bezpečnostní informační služba

3.1.6.1 Právní a interní úprava platná v roce 2007

Bezpečnostní informační služba při využití institutu odposlechu a záznamu zpráv postupuje v souladu s výše uvedenými právními předpisy.

Interní úprava využívání institutu odposlechu a záznamu zpráv podle trestního řádu v Bezpečnostní informační službě neexistuje, neboť obecná úprava daná trestním řádem se v minulosti ukázala jako dostatečná.

Bezpečnostní informační služba je dle zákona č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě, oprávněna odposlouchávat, popřípadě zaznamenávat telekomunikační, radiokomunikační a jiný obdobný provoz, pomocí zpravodajské techniky. Tento materiál se však týká pouze odposlechu záznamu telekomunikačního provozu prováděného dle § 88 t.ř. Z tohoto důvodu se provádění odposlechu dle zákona č. 154/1994 Sb. nevěnujeme.

3.1.6.2 Oprávněný subjekt

Postavení policejního orgánu Bezpečnostní informační služby je v rámci celého trestního řízení specifické, je navázáno na trestnou činnost páchanou příslušníky Bezpečnostní informační služby ve služebním poměru. V rámci Bezpečnostní informační služby vede, v zákonem stanovených případech, trestní řízení pověřený orgán, kterým je orgán inspekce. Tento jediný pověřený orgán může využívat odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu dle § 88 t.ř.

3.1.6.3 Provádění odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu

V rámci činnosti pověřeného orgánu Bezpečnostní informační služby dochází k použití tohoto institutu pouze výjimečně. Při této činnosti se tento orgán řídí výhradně trestním řádem.

3.1.6.4 Ochrana a bezpečnost informací při využití institutu odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu

Ochrana a bezpečnost získaných informací je zajištěna standardními nástroji ochrany informací v rámci této služby, a to zejména systémem režimových pracovišť, zabezpečením počítačové sítě, omezením okruhu osob, které mají k získaným informacím přístup, institutem povinnosti mlčenlivosti v rámci zákona č. 361/2003 Sb., institutem trestní odpovědnosti v případě zneužití pravomoci

veřejného činitele policejním orgánem. Jednotlivé konkrétní případy použití těchto prostředků je nutné posuzovat z hlediska zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a bezpečnostní způsobilosti. Pokud se jedná o informace utajované podle tohoto zákona, pak se ochrana ještě zvýší o opatření, které tento zákon a prováděcí předpisy vydané k jeho provedení vyžadují. V případě odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu to v souladu s dikcí § 3 odst. 4 zákona č. 412/2005 Sb. platí de facto vždy. Nad rámec obvyklých nástrojů je ochrana v rámci trestního řízení zajištěna dozorem státního zástupce.

3.1.6.5 Kontrolní mechanismy

Kontrola použití tohoto institutu je dána obecnými postupy uvedenými v trestním řádu.

3.1.7 Úřad pro zahraniční styky a informace

3.1.7.1 Právní a interní úprava platná v roce 2007

Pověřený orgán Úřadu pro zahraniční styky a informace postupuje při používání odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu v souladu s výše uvedenými právními předpisy.

O provádění odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu je pověřený orgán Úřadu pro zahraniční styky a informace oprávněn žádat jen v řízení o trestných činech příslušníků Úřadu pro zahraniční styky a informace.

3.1.7.2 Oprávněný subjekt

Pověřeným orgánem Úřadu pro zahraniční styky a informace ve smyslu § 12 odst. 2 t.ř., který je oprávněn žádat o provedení odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu, je útvar inspekce a kontroly, podřízený řediteli Úřadu pro zahraniční styky a informace.

3.1.7.3 Provádění odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu

Podle ustanovení § 88 odst. 2 t.ř. provádí odposlech a záznam telekomunikačního provozu pro potřeby pověřeného orgánu Úřadu pro zahraniční styky a informace Policie ČR. Odposlech a záznam telekomunikačního provozu lze provést jen, nařídí-li jej příslušný soudce na základě návrhu státního zástupce vykonávajícího dozor nad zachováváním zákonnosti postupu pověřeného orgánu Úřadu pro zahraniční styky a informace.

3.1.7.4 Ochrana a bezpečnost informací při využití institutu odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu

Ochrana a bezpečnost informací získanými odposlechem a záznamem telekomunikačního provozu by v Úřadu pro zahraniční styky a informace byla zajištěna především v souladu s trestním řádem a právními a vnitřními předpisy upravujícími ochranu utajovaných informací.

3.1.7.5 Kontrolní mechanismy

Kontrola použití odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu se řídí trestním řádem. Příslušné vnitřní předpisy upravují interní kontrolu nakládání s informacemi získanými odposlechem a záznamem telekomunikačního provozu.

3.1.8 Státní zastupitelství

Státní zastupitelství hraje v procesu využívání institutu odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu nezastupitelnou roli. Jedná se především o oprávnění státního zástupce v přípravném řízení podávat návrh na provedení odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu a dále o obecnou dozorovou roli.

3.1.8.1 Právní a interní úprava platná v roce 2007

Kromě výše uvedených právních předpisů se jedná dále o:

- zákon č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů,
- s účinností od 1. dubna 2008 pokyn obecné povahy č. 1/2008, o trestním řízení, který nahrazuje pokyn obecné povahy poř. č. 12/2003, jímž se upravuje postup státních zástupců při trestním stíhání osob, při výkonu dozoru nad zachováním zákonnosti v přípravném řízení trestním a postup v trestním řízení soudním, ve znění pozdějších pokynů,
- pokyn obecné povahy poř. č. 5/2001, kterým se upravuje postup státních zastupitelství při trestním stíhání a ve zkráceném přípravném řízení ve věcech příslušníků Policie ČR, příslušníků Bezpečnostní informační služby a příslušníků Úřadu pro zahraniční styky a informace,
- pokyn obecné povahy poř. č. 7/2004, jímž se vydává Kancelářský řád státního zastupitelství.

3.1.8.2 Ochrana a bezpečnost informací při využití institutu odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu

Pokud jde o ochranu osobních údajů ve spisech, je třeba se odvolat na interní úpravu, kde se stanoví striktní povinnost označit nařízení odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu příslušným stupněm utajení a odkazuje se na právní úpravu obsaženou v § 4 zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, v § 5 a § 6 vyhlášky Národního bezpečnostního úřadu č. 529/2005 Sb., o administrativní bezpečnosti a o registrech utajovaných informací, a nařízení vlády č. 522/2005 Sb., kterým se stanoví seznam utajovaných informací, jednak na úpravu v Kancelářském řádu státního zastupitelství (pokyn obecné povahy poř. č. 7/2004).

Z ustanovení § 7 a § 8 Kancelářského řádu vyplývá - velmi zjednodušeně řečeno - že při vedení rejstříků pomocí výpočetní techniky (i při vedení rejstříků písemných u státních zastupitelství, jimž nebylo dosud povoleno přejít na rejstřík vedený prostřednictvím výpočetní techniky, což dnes je jen velmi nízký počet státních zastupitelství) musí být zabezpečena ochrana všech dat uložených v paměti počítače (ochrana heslem, stanovením rozsahu přístupových oprávnění v souladu s pracovní náplní zaměstnance, apod.). Náleží-li uživateli oprávnění vkládat či měnit uložená data, musí být zabezpečena identifikace jednotlivého uživatele při jeho přístupu k datům. Rozsah přístupu k datům a oprávnění k jejich využívání (včetně

vkládání, změny a případného vymazání) musí odpovídat obsahu povinností, které má zaměstnanec podle jím vykonávané funkce nebo práce plnit. Za určení rozsahu přístupových práv každému zaměstnanci jako uživateli počítačového informačního systému odpovídá vedoucí státní zástupce. Za nastavení rozsahu těchto přístupových práv v informačním systému (aplikaci) odpovídá správce aplikace. Ochrana dat v rozsahu stanoveném výše musí být zajištěna i tehdy, má-li uživatel přístup i k jiným datům než jen datům evidovaným a zpracovávaným ve vlastní databázi státního zastupitelství, výjimky vyplývají z ustanovení zvláštních právních předpisů. Pro archivaci a zálohování dat vedených pomocí výpočetní techniky platí ukládací řád počítačových údajů Ministerstva spravedlnosti. Data, která se nearchivují, musí být trvale a bezpečně zálohována do doby, než dojde podle příslušného předpisu k jejich oprávněné likvidaci.

Podle § 162 Kancelářského řádu nahlížet do vyšetřovacích nebo trestních spisů lze jen za podmínek § 65 t.ř. Pořízení kopií nebo výpisků a poznámek podle tohoto ustanovení si oprávněné osoby zajišťují zásadně samy pomocí technických prostředků, které si za tímto účelem na státní zastupitelství mohou dopravit. Nahlížet do spisů nebo pořizovat z nich kopie nebo výpisky lze jen za stálé přítomnosti státního zástupce nebo jím pověřeného právního čekatele či zaměstnance kanceláře. Pro účely uvedené v tomto odstavci nesmějí být spisy státního zastupitelství zapůjčovány mimo jeho objekt. Při této činnosti musí být zachována tajnost údajů, na které se vztahuje státem uložená nebo uznaná povinnost mlčenlivosti. Pro zacházení s písemnostmi, které obsahují utajované informace, platí zvláštní předpisy (již citovaný zákon č. 412/2005 Sb. a prováděcí předpisy k němu). Vyřízené vyšetřovací nebo trestní spisy mohou být zapůjčeny soudu, jinému státnímu zastupitelství, orgánu policie, Ministerstvu spravedlnosti, Institutu pro kriminologii a sociální prevenci a rovněž správním úřadům pro účely řízení o přestupku. Jiným subjektům nebo k jiným účelům mohou být vyšetřovací nebo trestní spisy zapůjčeny jen s předchozím souhlasem okresního státního zástupce, u krajského státního zastupitelství náměstka krajského státního zástupce, u vrchního státního zastupitelství a Nejvyššího státního zastupitelství ředitele odboru. Do jiných spisů státního zastupitelství než vyšetřovacích nebo trestních lze nahlížet a je zapůjčovat mimo soustavu státního zastupitelství jen výjimečně po předchozím souhlasu osob uvedených výše.

O nahlédnutí do spisu učiní zaměstnanec pověřený vedením rejstříku ve spise záznam, ve kterém uvede jméno a bydliště osoby, která do spisu nahlédla, číslo jejího občanského průkazu nebo jiného dokladu (např. služebního průkazu), ze kterého lze ověřit její totožnost, a důvod nahlédnutí do spisu. Totožnost osoby je nutno ověřit před nahlédnutím do spisu.

Nebrání-li tomu zvláštní předpisy, smí být kterýkoli spis státního zastupitelství zapůjčen nebo dán k nahlédnutí jinému státnímu zástupci, je-li toho třeba k plnění jeho služebních úkolů.

Nejde-li o spisy obsahující údaje chráněné zvláštní povinností mlčenlivosti nebo utajované informace, může vedoucí státní zástupce povolit zaměstnancům Institutu pro kriminologii a sociální prevenci, aby pro plnění výzkumného úkolu nahlédli do vyřízeného trestního spisu a činili si z něj výpisy nebo opisy.

Studentům právnických programů na vysokých školách vykonávajícím praxi u státního zastupitelství může vedoucí státní zástupce povolit nahlédnout do vyřízeného spisu, nejde-li o spis obsahující utajované informace nebo údaje chráněné zvláštní povinností mlčenlivosti, pokud student podepsal prohlášení o zachování povinnosti mlčenlivosti o skutečnostech, o nichž se dozvěděl při výkonu praxe s tím, že povinnost mlčenlivosti trvá i po skončení praxe a studenta jí může zprostit vedoucí státní zástupce.

Ustanovení § 24 odst. 1 a 2 zákona o státním zastupitelství mj. stanoví, že státní zástupce je při výkonu své funkce povinen odpovědně plnit své úkoly a respektovat přitom zásady, které zákon pro činnost státního zastupitelství stanoví; zejména je povinen postupovat odborně, svědomitě, odpovědně, nestranně, spravedlivě a bez zbytečných průtahů. Jakýkoli vnější zásah nebo jiný vliv, jehož důsledkem by mohlo být porušení některé z těchto povinností, musí odmítnout. Státní zástupce je při výkonu své funkce, ve svém osobním životě i při výkonu svých politických práv povinen vystříhat se všeho, co by mohlo vzbuzovat důvodné pochybnosti o dodržování povinností uvedených v § 24 odst. 1 cit. zákona, ohrožit vážnost funkce státního zástupce nebo vážnost státního zastupitelství anebo ohrožit důvěru v nestranný a odborný výkon působnosti státního zastupitelství nebo státního zástupce. Konečně z úpravy zahrnuté v § 25 zákona o státním zastupitelství plyne, že státní zástupce je povinen zachovat mlčenlivost o věcech, o kterých se dozvěděl v souvislosti s výkonem své funkce, a to i po skončení výkonu funkce státního zástupce. Pokud zvláštní právní předpis (např. zákon č. 412/2005 Sb., kde je stanoven speciální postup) nestanoví jinak, může státního zástupce zprostit mlčenlivosti z vážných důvodů nejvyšší státní zástupce; nejvyššího státního zástupce zprošťuje povinnosti mlčenlivosti ministr spravedlnosti.

V neposlední řadě je třeba upozornit na ustanovení § 1 odst. 1, § 3 odst. 1, 2, § 4 písm. a), b), e) až g), § 5, § 9 až § 11 a § 13 až § 15 zákona č. 101/2000 Sb. Nejvyšší státní zastupitelství k dané problematice vydalo výkladové stanovisko č. 15/2001 Sb. v. s. NSZ, které komplexně řeší danou problematiku pro potřeby státních zastupitelství a státních zástupců (a to platí i přesto, že zákon č. 101/2000 Sb. doznal po řadě novelizací četných změn, zásadní rysy této právní úpravy zůstaly zachovány).

3.1.8.3 Kontrolní mechanismy

Pokud jde o interní postupy týkající se odposlechnů, lze opětovně zmínit toliko úpravu v § 126a - § 126d Kancelářského řádu (pokynu obecné povahy poř. č. 7/2004), kdy tato úprava vložená novelou provedenou pokynem obecné povahy č. 1/2006 byla mj. vedena snahou posílit bezpečnost a ochranu informací získaných z odposlechnů, byť již neutajovaných, u státních zastupitelství, a to i za situace, kdy nebyl zjištěn žádný případ úniku informací ze spisů, který by se konkrétně stal u státního zastupitelství.

Z této úpravy plyne, že státní zastupitelství si vyžádá neutajované záznamy odposlechu v přípravném řízení, jen je-li to nezbytné. Přílohu trestního spisu s neutajovanými záznamy odposlechu přejímá zaměstnanec pro odposlechy.

Není-li příloha s neutajovanými záznamy odposlechu zabezpečena v době předání na státní zastupitelství, zaměstnanec pro odposlechy vloží přejímaná média do neprůhledného obalu a vyznačí na něm druh a počet přejímaných médií. Obal zabezpečí před otevřením nepovolanou osobou (např. přelepením papírovou lepicí páskou, kterou opatří na spoji svou parafou a úředním razítkem). Každý, kdo obal otevře, jej obdobně zabezpečí po skončení nakládání s přílohou. Nedovolené narušení se ihned nahlásí vedoucímu státnímu zástupci.

Nakládání s neutajovanými záznamy odposlechu, které převzalo státní zastupitelství, se eviduje v listu odposlechu (vzor č. 30a), v němž se vyznačí každá manipulace s nimi.

Příloha s neutajovanými záznamy odposlechu se uloží do vyřízení věci odděleně od trestního spisu ve zvláštní kovové skříni pod uzamčením, pokud nerozhodne vedoucí státní zástupce o jiném vhodném způsobu. Za uložení odpovídá zaměstnanec pro odposlechy. Přílohy musí být uchovávány v převzatém stavu tak, aby záznamy odposlechu nebyly odstraněny, porušeny či nedošlo k záměně s jinými nosiči.

Zůstává-li příloha uložena u státního zastupitelství i po vyřízení věci, připojí se ke spisu před jeho založením na spisovnu jako jeho příloha v zabezpečeném stavu (§ 126a odst. 2 Kancelářského řádu). Otevřít ji lze jen se souhlasem vedoucího státního zástupce. Tím nejsou dotčeny předpisy upravující skartační řízení ani předpisy upravující kontrolu vyřízených věcí u státního zastupitelství.

Byla-li příloha s neutajovanými záznamy odposlechu předložena státnímu zástupci, odpovídá státní zástupce, který přílohu převzal, za to, že příloha bude uložena tak, aby se s jejím obsahem nemohla seznámit neoprávněná osoba. Po provedení příslušných úkonů je státní zástupce povinen neprodleně vrátit přílohu zaměstnanci pro odposlechy. Převzetí a vrácení přílohy potvrdí státní zástupce v těchto případech v listu odposlechu svým podpisem.

List odposlechu se vede ke každé příloze s neutajovanými záznamy odposlechu v listinné podobě podle vzoru předepsaného Kancelářským řádem. Evidují se v něm údaje o manipulaci s přílohou s neutajovanými záznamy odposlechu a obsahuje a) spisovou značku trestní věci, v níž je příloha vedena, b) pořadové číslo úkonu, c) datum předložení či vydání přílohy; v případě jejího předložení státnímu zástupci nebo byla-li vydána jen dočasně, i datum vrácení, d) jméno, příjmení a funkce osoby, která přílohu nebo její část převzala či předala, e) podpis této osoby.

Vydání přílohy s neutajovanými záznamy odposlechu je upraveno tak, že přílohu s neutajovanými záznamy odposlechu vydá zaměstnanec pro odposlechy jinému jen na písemný pokyn státního zástupce. Pokyn musí obsahovat údaj o tom, zda jde o trvalé nebo dočasné vydání a přesné označení, komu je příloha vydávána, dále datum a podpis státního zástupce, který pokyn vydal. Má-li být vydána jen část přílohy, musí pokyn obsahovat její určení. Pokyn se vyhotovuje dvojmo, jedno vyhotovení se zakládá do dozorového spisu, druhé se připojí k listu odposlechu. Kdo převezme přílohu, potvrdí převzetí na listu odposlechu svým podpisem. Zasílá-li

se spis s přílohou jinému orgánu poštou, zaeviduje se v listu odposlechu vydání přílohy s odkazem na doklad o odeslání spisu s přílohou s uvedením místa, kde je založen, v poznámce u příslušného záznamu. Jako datum vydání přílohy se uvede datum na podacím razítku pošty. Jde-li o trvalé vydání přílohy ze státního zastupitelství, zaměstnanec pro odposlechy list odposlechu i s pokyny k vydání předá k založení do dozorového spisu. Vydává-li se při trvalém vydání jen část přílohy s neutajovanými záznamy odposlechu, přesně se identifikuje v listu odposlechu. Zjistí-li se, že státní zastupitelství má v úschově přílohy s neutajovanými záznamy odposlechu, ačkoliv byl spis, jehož jsou přílohou, předán jinému orgánu, požádá pověřený zaměstnanec pro odposlechy státního zástupce o přezkoumání důvodnosti uložení příloh u státního zastupitelství. Změní-li se osoba zaměstnance pro odposlechy, postupuje se při předávání agendy podle § 3 odst. 4 Kancelářského řádu (jde o postup při předávání agendy) přiměřeně. V předávacím protokolu se zejména uvede počet uschovávaných příloh s neutajovanými záznamy odposlechu a předávané listy odposlechu k nim s odkazem na příslušné spisové značky.

Státní zastupitelství je orgán justičního typu, který se daleko více svou strukturou i činností přimyká soudům, u státních zastupitelství neexistuje žádný ekvivalent pojmu „nadřízený služební funkcionář“. Státní zástupci vykonávají své funkce nezávisle (byť nejde o nezávislost soudcovskou, jde o nezávislost „sui generis“, určité kompetence vedoucích státních zástupců jsou upraveny), nestranně a objektivně. Vedoucí státní zástupci jsou státním zástupcům nadřízení v rozsahu stanoveném zákonem o státním zastupitelství a v tomto rozsahu vykonávají nad jejich činností (vnitřní) dohled, který je upraven v § 12e a dále v § 12f zákona o státním zastupitelství pro jednu specifickou kategorii státních zástupců. Vnější dohled je vykonáván nejbližší vyššími státními zastupitelstvími a lze odkázat plně na úpravu zahrnutou do § 12d zákona o státním zastupitelství. Úprava vnitřního i vnějšího dohledu striktně řeší i možnost vydat pokyn buď státnímu zástupci či bezprostředně nižšímu státnímu zastupitelství a postup v případě jeho odmítnutí. Nejvyšší státní zástupkyně vykonává pouze oprávnění uvedená v § 12 zákona o státním zastupitelství a jen výjimečně jiná (např. pravomoc podat návrh na zahájení kárného řízení vůči kterémukoli státnímu zástupci).

Z těchto důvodů nelze převzít formy kontroly uplatňované u Policie ČR, protože tyto postupy by nebyly v souladu se zákonem. To na druhé straně nic nemění na tom, že kontrolní postupy jsou v soustavě státního zastupitelství realizovány; stále se pracuje i na jejich zdokonalování (např. v současnosti vrchní a krajsí státní zástupci, stejně jako sama nejvyšší státní zástupkyně, provádějí analýzu týkající se nebezpečí úniků ze spisů, na základě analýz se přijímají příslušná opatření).

3.2 Sledování osob a věcí

Jak již bylo výše uvedeno, k problematice operativně pátracích prostředků byl již vládě Ministerstvem vnitra předložen „Koncepční materiál týkající se problematiky efektivnější kontroly používání operativně pátracích prostředků“, v rámci kterého byla, mimo jiné, podrobně zpracována i oblast využívání úkonů sledování osob a věcí. Zahrnout do této analýzy oblast sledování osob a věcí ve stejném rozsahu, jako v případě oblasti odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu, se tím pádem stalo nadbytečné. Z tohoto důvodu je kapitola věnovaná rozboru současného stavu v oblasti sledování osob a věcí stručnější než u odposlechnů a z hlediska subjektů, kterými se zabývá, se jedná pouze o Policii ČR a Inspekci MV.

Právní úprava (platná v roce 2007) týkající se provádění sledování osob a věcí:

- zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti v platném znění,
- zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, v platném znění, včetně prováděcích vyhlášek,
- zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, v platném znění, včetně prováděcích vyhlášek,
- vyhláška č. 522/2005 Sb., kterou se stanoví seznamy utajovaných informací,
- vyhláška č. 529/2005 Sb., o administrativní bezpečnosti a o registrech utajovaných informací,
- vyhláška č. 528/2005 Sb., o fyzické bezpečnosti a certifikaci technických prostředků.

Sledování osob a věcí

§ 158d zákona č. 141/1961 Sb. (trestní řád)

(1) Sledováním osob a věcí (dále jen "sledování") se rozumí získávání poznatků o osobách a věcech prováděné utajovaným způsobem technickými nebo jinými prostředky. Pokud policejní orgán při sledování zjistí, že obviněný komunikuje se svým obhájcem, je povinen záznam s obsahem této komunikace zničit a poznatky, které se v této souvislosti dozvěděl, nijak nepoužít.

(2) Sledování, při kterém mají být pořizovány zvukové, obrazové nebo jiné záznamy, lze uskutečnit pouze na základě písemného povolení státního zástupce.

(3) Pokud má být sledováním zasahováno do nedotknutelnosti obydlí, do listovního tajemství nebo zjišťován obsah jiných písemností a záznamů uchovávaných v soukromí za použití technických prostředků, lze je uskutečnit jen na základě předchozího povolení soudce. Při vstupu do obydlí nesmějí být provedeny žádné jiné úkony než takové, které směřují k umístění technických prostředků.

(4) Povolení podle odstavců 2 a 3 lze vydat jen na základě písemné žádosti. Žádost musí být odůvodněna podezřením na konkrétní trestnou činnost a, jsou-li známy, též údaji o osobách či věcech, které mají být sledovány. V povolení musí být stanovena doba, po kterou bude sledování prováděno

a která nesmí být delší než šest měsíců. Tuto dobu může ten, kdo sledování povolil, na základě nové žádosti písemně prodloužit vždy na dobu nejvýše šesti měsíců.

(5) Nesnese-li věc odkladu a nejde-li o případy uvedené v odstavci 3, lze sledování zahájit i bez povolení. Policejní orgán je však povinen o povolení bezodkladně dodatečně požádat, a pokud je do 48 hodin neobdrží, je povinen sledování ukončit, případný záznam zničit a informace, které se v této souvislosti dozvěděl, nijak nepoužít.

(6) Bez splnění podmínek podle odstavců 2 a 3 lze sledování provést, pokud s tím výslovně souhlasí ten, do jehož práv a svobod má být sledováním zasahováno. Je-li takový souhlas dodatečně odvolán, sledování se neprodleně zastaví.

(7) Má-li být záznam pořízený při sledování použit jako důkaz, je třeba k němu připojit protokol s náležitostmi uvedenými v § 55 a 55a.

(8) Pokud nebyly při sledování zjištěny skutečnosti důležité pro trestní řízení, je nutno záznamy předepsaným způsobem zničit.

(9) Provozovatelé telekomunikační činnosti, jejich zaměstnanci a jiné osoby, které se na provozování telekomunikační činnosti podílejí, jakož i pošta nebo osoba provádějící dopravu zásilek jsou povinny bezúplatně poskytovat policejnímu orgánu provádějícímu sledování podle jeho pokynů nezbytnou součinnost. Přitom se nelze dovolávat povinnosti mlčenlivosti stanovené zvláštními zákony.

(10) V jiné trestní věci, než je ta, v níž bylo sledování za podmínek uvedených v odstavci 2 provedeno, lze záznam pořízený při sledování a připojený protokol použít jako důkaz jen tehdy, je-li i v této věci vedeno řízení o úmyslném trestném činu nebo souhlasí-li s tím osoba, do jejíž práv a svobod bylo sledováním zasahováno.

3.2.1 Policie ČR

Pověřené policejní orgány postupují v oblasti sledování osob a věcí v souladu s výše uvedenou právní úpravou a dále v souladu s níže vyjmenovanými právními normami a interními předpisy (platnými v roce 2007):

- zákon č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů,
- vyhláška Ministerstva vnitra č. 290/1992 Sb., kterou se provádí zákon České národní rady č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů,
- nařízení Ministerstva vnitra č. 95/2000, kterým se vydává spisový řád u Ministerstva vnitra a Policie ČR,
- nařízení Ministerstva vnitra č. 65/2002, kterým se vydává skartační řád (upravuje postup při vyřazování písemností a služebních pomůcek a stanoví se podrobnosti skartačního řízení),
- společný pokyn ředitele odboru archivní a spisové služby a ředitele bezpečnostního odboru č. 1/2000 - Podrobnosti pro výkon spisové služby u Ministerstva vnitra a Policie ČR,
- závazný pokyn policejního prezidenta č. 149/2001, o vyžadování sledování osob a věcí pro účely trestního řízení, ve znění pozdějších předpisů,
- závazný pokyn policejního prezidenta č. 150/2001, kterým se upravuje postup specializovaných pracovišť při používání operativně pátracího prostředku sledování osob a věcí,
- závazný pokyn policejního prezidenta č. 26/2003, kterým se upravuje postup při výkonu spisové služby na úseku trestního řízení u SKPV, ve znění pozdějších předpisů,
- závazný pokyn policejního prezidenta č. 55/2007, kterým se stanoví některé bližší podmínky a postupy pro zpracování osobních údajů při plnění úkolů Policie ČR (o ochraně osobních údajů),
- závazný pokyn policejního prezidenta č. 130/2007, kterým se upravuje postup Policie ČR při plnění úkolů v trestním řízení,
- závazný pokyn policejního prezidenta č. 200/2007, kterým se vydává spisový a skartační řád Policie ČR,
- závazný pokyn policejního prezidenta č. 201/2007, kterým se stanoví značky útvarů Policie ČR a některých jejich organizačních článků.

Oprávněnými žadateli jsou policisté služebně zařazení u oprávněných subjektů, kterými jsou útvary SKPV. Realizaci sledování osob a věcí provádí specializovaná pracoviště Policie ČR.

Pokud policejní orgán, při respektování trestního řádu a interních aktů řízení, dospěje k závěru, že je na místě použití sledování osob a věcí k dokumentaci informací využitelných v trestním řízení, zpracuje nejprve žádost o sledování osob a věcí na předepsaném formuláři, poté vyplněnou žádost konzultuje na specializovaném pracovišti (sledovací jednotka) z pohledu kapacitních možností a proveditelnosti. V případě předběžného souhlasu předloží žádost ke schválení příslušnému služebnímu funkcionáři. Po obdržení souhlasu zpracuje písemnou žádost o povolení sledování státnímu zástupci nebo soudci. Písemnou žádost schválenou služebními funkcionáři i písemné povolení státního zástupce nebo

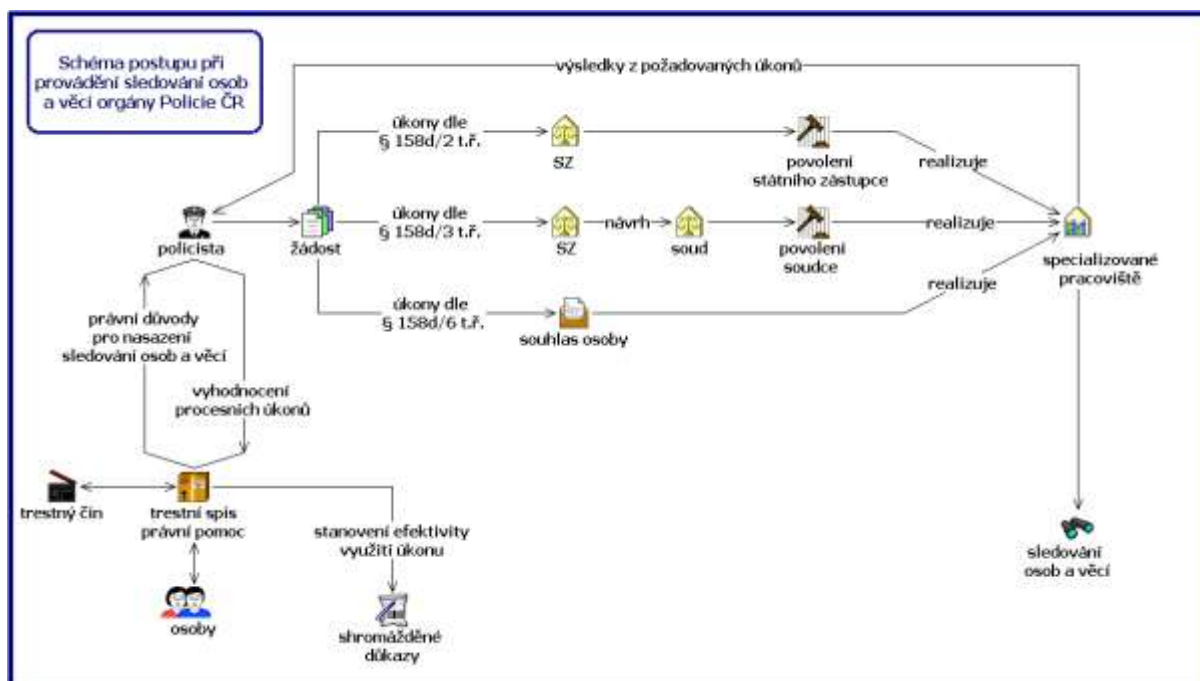
soudce předloží policejní orgán specializovanému pracovišti. Na základě těchto dokumentů založí specializované pracoviště spis sledování, ve kterém eviduje veškeré písemnosti vzniklé v souvislosti s prováděním akce.

Bez splnění kterékoliv z výše uvedených podmínek je sledování osob a věcí specializovanými pracovišti Policie ČR nerealizovatelné, s výjimkou případů, kdy je sledování prováděno na základě výslovného souhlasu osoby, do jejichž práv a svobod má být sledováním zasahováno (nahrazuje povolení státního zástupce či soudce) a v případech nebezpečí z prodlení, kdy je, pouze v případě úkonů dle § 158d odst. 2 t.ř., shora popsany proces realizován až po faktickém zahájení sledování.

Specializované pracoviště provádí sledování osob a věcí v rozsahu definovaném v písemném povolení státního zástupce či soudce. Získané informace zpracovává do písemné zprávy pro vyžadujícího pracovníka či provádí dokumentaci pomocí technických prostředků a jejich evidenci vede ve spise sledování. Spisy sledování a dokumentace pořízené technickými prostředky se archivují po dobu stanovenou zvláštním předpisem. Po jejím uplynutí se předepsaným způsobem zničí.

Informace získané sledováním osob a věcí dle § 158d odst. 2, 3, 6 t.ř. jsou analyticky zpracovávány zvláštním informačním systémem, který je provozován ve stupni utajení „Vyhrazené“.

O průběhu sledování zpracovávají sledovací jednotky Policie ČR písemnou zprávu, kterou společně s dokumentací pořízenou technickými prostředky zasílají policistovi, který sledování vyžádal. Tento policista si po vyhodnocení zde obsažených informací písemnou formou vyžádá protokolaci. Na základě této žádosti sledovací jednotka zpracuje protokol o sledování osob a věcí, který je v následném řízení před soudem zpravidla – v souladu se zásadou volného hodnocení důkazů (§ 2 odst. 6 t.ř.) - využit jako důkazní prostředek (viz § 89 odst. 2 t.ř.). V opačném případě je policista provádějící v dané věci sledování předvolán jako svědek.

Kontrolní mechanismy uplatňované při sledování osob a věcí jsou v rámci Policie ČR z hlediska organizačních opatření, oblasti spisové služby a ochrany osobních údajů totožné jako při odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu (viz kapitola 3.1.1.5).

Za nezanedbatelný faktor, pozitivním způsobem ovlivňující zákonnost postupu při tomto prolamování základních práv a svobod občanů, je nutno považovat faktické oddělení pracovišť, která úkon sledování osob a věcí potřebují jako informační či důkazní zdroj v rámci jimi prováděného trestního řízení, od specializovaných pracovišť Policie ČR, která toto prolamování v praxi realizují, ale nemají na něm „osobní“ zájem.

3.2.2 Inspekce MV

Kromě výše uvedených právních předpisů k oblasti sledování osob a věcí se Inspekce MV řídí dalšími příslušnými interními akty řízení (platnými v roce 2007):

- nařízením ministra vnitra č. 88/1999, o inspekční činnosti,
- pokynem ředitele Inspekce MV č. 3/2007, zabezpečení plnění úkolů podle § 88, § 88a, 158c a 158d t.ř. v rámci působnosti Inspekce MV,
- pokynem ředitele Inspekce MV č. 53/2007, postup při výkonu spisové služby na úseku trestního řízení,
- pokynem ředitele Inspekce MV č. 76/2007, režim zpracování osobních údajů v rámci trestního řízení v působnosti Inspekce MV.

Institutu sledování osob a věcí podle § 158d t.ř. využívají při prověřování trestné činnosti páchané policisty organizační články Inspekce MV, které plní funkci policejního orgánu podle § 12 odst. 2 t.ř., a to 3. až 11. oddělení Inspekce MV.

Pokud policista služebně činný v Inspekci MV po konzultaci s příslušným dozorovým státním zástupcem dojde k závěru, že jsou splněny zákonem stanovené podmínky pro postup podle 158d t.ř., předloží cestou svého přímého nadřízeného řediteli Inspekce MV nebo jeho zástupci k aprobaci žádost o povolení těchto úkonů. Pokud je žádost ředitelem nebo jeho zástupcem schválena, žádost se předloží státnímu zástupci nebo soudci. Po vydání povolení se Inspekce MV obrátí se žádostí o provedení příslušného úkonu na ÚZČ. Žádosti o provedení sledování osob a věcí, až do jejich realizace, jsou vedeny v příslušném stupni utajení.

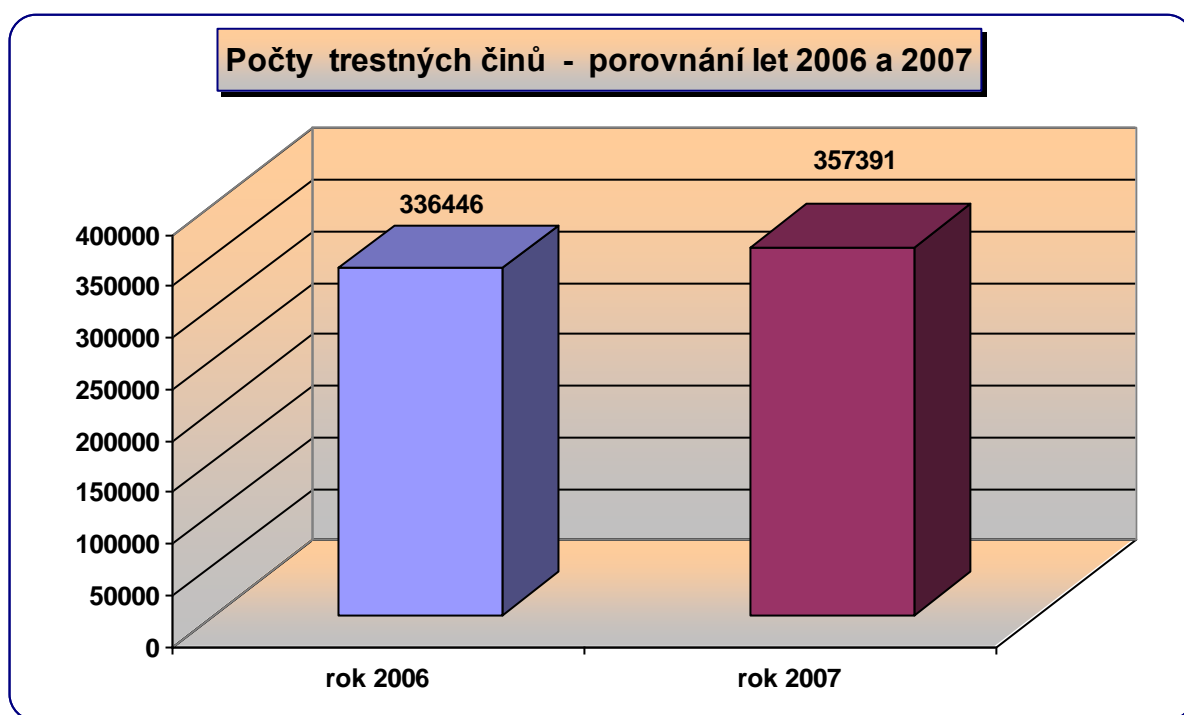
Pokud policista služebně činný v Inspekci MV po provedení tohoto úkonu dojde vyhodnocením úkonu k závěru, že záznam o provedení příslušného úkonu by měl sloužit jako důkaz, připojí k záznamu o sledování protokol. Pokud nejsou zjištěny žádné právně relevantní skutečnosti, záznam neprodleně předepsaným způsobem zničí.

I v případě Inspekce MV jsou kontrolní mechanismy v oblasti ochrany informací ze sledování osob a věcí založeny na stejném principu jako u odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu (viz kapitola 3.1.2.5). V rámci rezortu Inspekce MV je důraz kladen na ochranu osobních údajů a oblast spisové služby, z hlediska mimorezortních kontrolních mechanismů pak na povolovací funkci dozorujícího státního zástupce nebo soudce.

4 STATISTICKÉ VYHODNOCENÍ

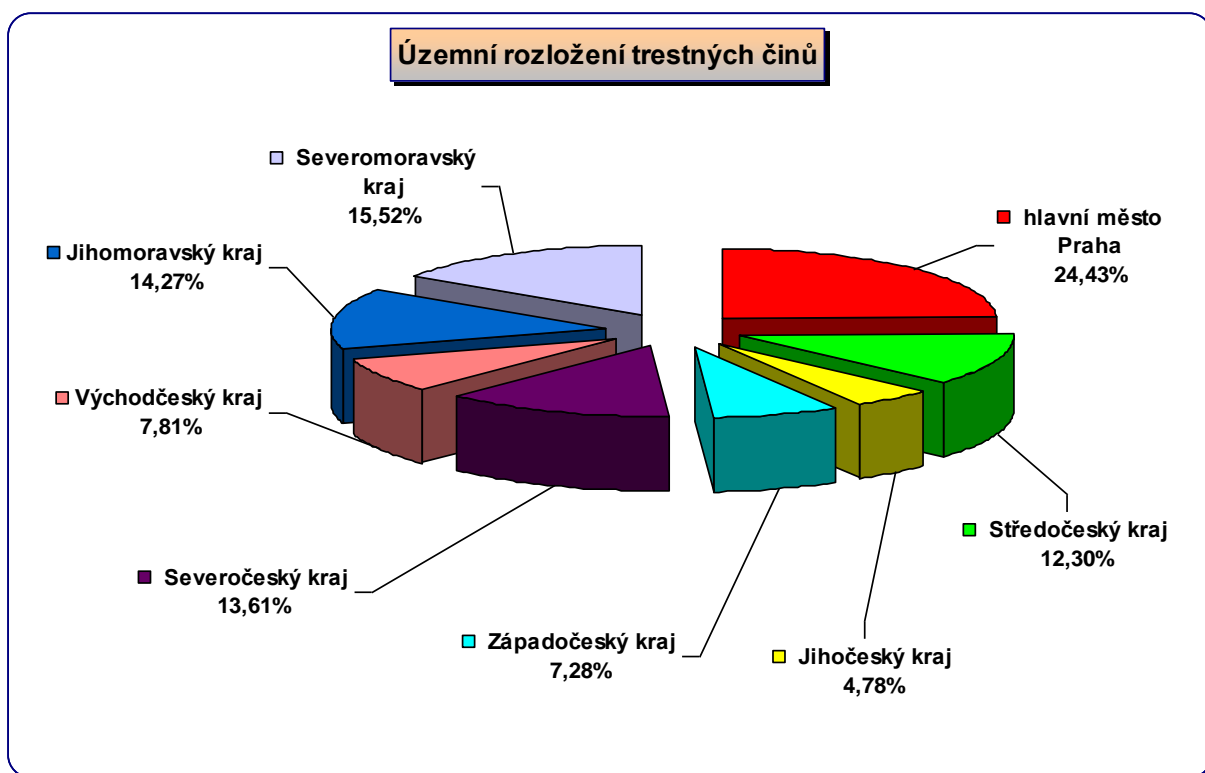
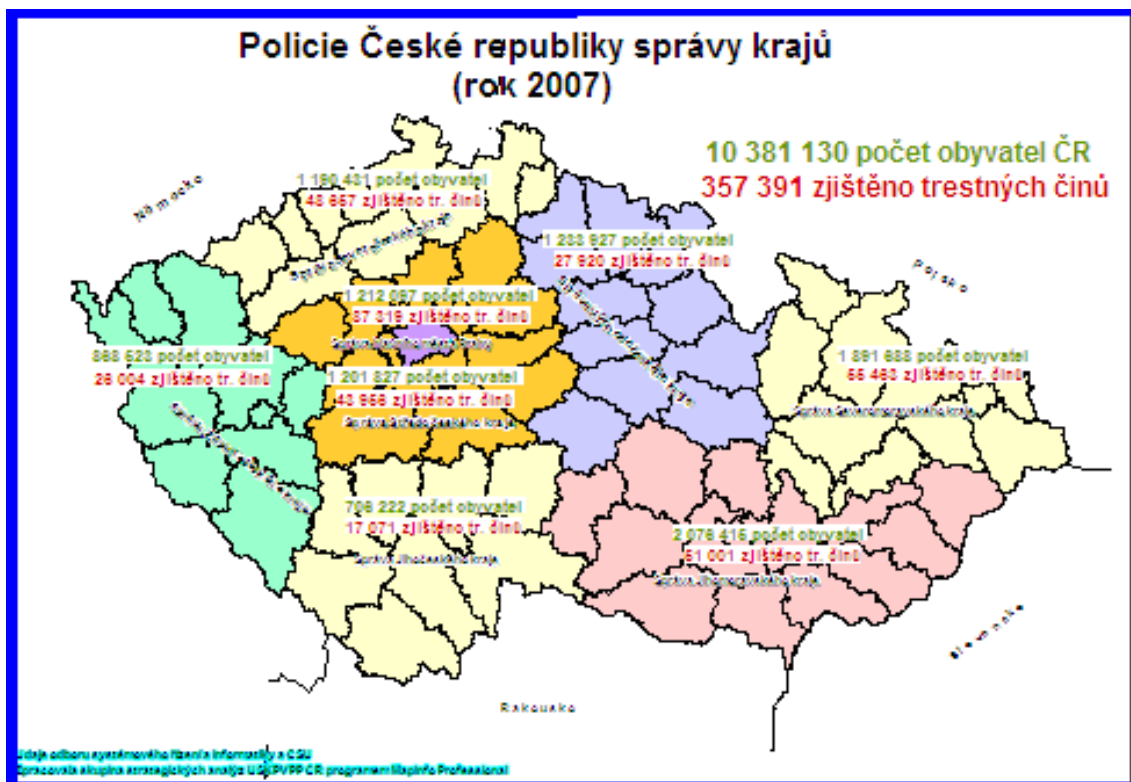
4.1 Vyhodnocení trestné činnosti a nasazování úkonů dle § 88 odst. 1,3 a §158d odst. 2,3,6 t.ř. na území České republiky

V roce 2007 bylo v České republice Policií ČR evidováno celkem 357 391 trestných činů, což je o 20 945 trestných činů (cca o 6 %) více než v roce 2006.

Z hlediska členění dle Policie ČR správ jednotlivých krajů (neodpovídá novému správnímu členění ČR) bylo nejvíce trestných činů spácháno na území hlavního města Prahy, jednalo se o 87 319 trestných činů (tj. cca 24 %), následoval Severomoravský kraj s 55 463 trestnými činy (16 %) v těsném závěsu s krajem Jihomoravským s 51 001 trestnými činy a Severočeským s 48 657 trestnými činy (tj. v obou případech cca 14 %). Nejméně trestných činů bylo spácháno na území Jihočeského kraje – 17 071 trestných činů (5 %).

Tyto údaje vychází z ročních statistik Evidenčně statistického systému kriminality (ESSK). Lze konstatovat, že počty trestných činů korespondují s počtem obyvatel v jednotlivých regionech.

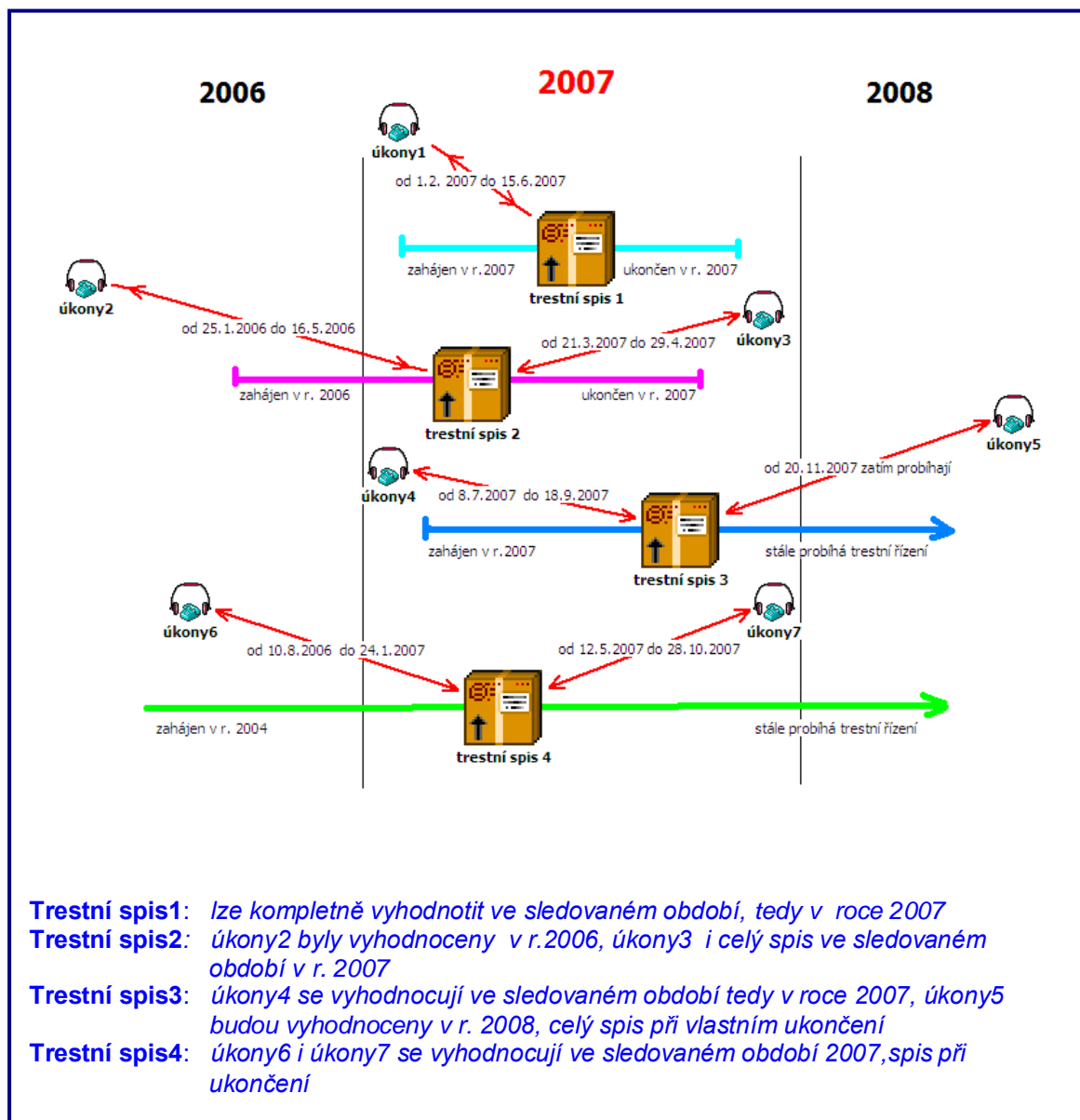

Sledované úkony nasazené dle § 88 odst. 1,3 t.ř. a 158d odst. 2, 3, 6 t.ř. za rok 2007 byly použity v rámci trestních spisů Policie ČR SKPV za rok 2007 evidovaných v IS DTS, resp. v IS ETR.

Shora uvedenými evidovanými trestními spisy rozumíme tzv. „živé“ spisy, které zahrnují nápad trestních spisů v roce 2007 (mimo zkrácené přípravné řízení),

spisy převedené z uplynulých let a spisy obnovené. Pro účely analýzy není podstatné, zda byly v roce 2007 ukončeny či nikoliv.

K této konečné množině „živých“ trestních spisů je za určitých podmínek možno úkony dle § 88 odst. 1,3 t.ř. a §158d odst. 2,3,6 t.ř. nasadit. Je třeba respektovat skutečnost, že nasazení, průběh a skončení vlastních úkonů je možno použít v průběhu prověřování a vyšetřování nezávisle na ukončení vlastního spisu.

4.1.1 Trestní spisy s použitím úkonů dle § 88 odst. 1,3 t.ř.

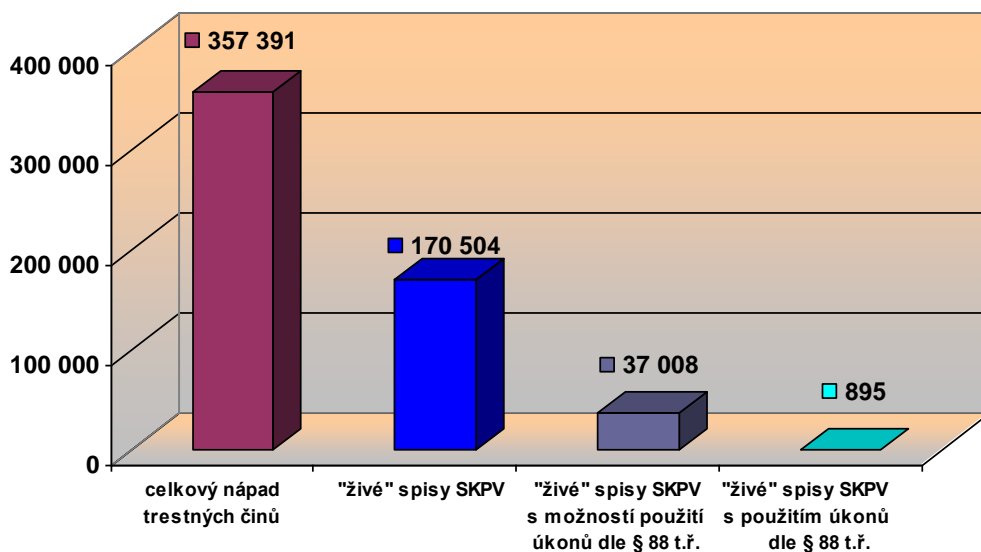
Podmínky nařízení odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu jsou striktně stanoveny v ustanovení § 88 t.ř., kde je v odst. 1 definován i okruh trestných činů, na které lze odposlechy nařídit. Jde o zvláště závažné úmyslné trestné činy a trestné činy, k jejichž stíhání nás zavazuje vyhlášená mezinárodní smlouva. Definice zvláště závažného trestného činu je obsažena v ustanovení § 41 odst. 2 a § 62 odst. 1 trestního zákona.

K využití institutu dle § 88 odst. 1 t.ř. jsou v rámci Policie ČR oprávněny pouze útvary SKPV, neboť ty jediné v rámci trestního řízení jsou kompetentní k řešení zvláště závažné úmyslné trestné činnosti.

Kraj, útvar	"živé" spisy	spisy s možností úkonů dle § 88/1 t.ř.	spisy s použitím úkonů dle § 88/1 t.ř.	tj. % z celkového počtu živých spisů	tj. % ze spisů, kde bylo možno použít úkonů dle § 88/1 t.ř.
hlavní město Praha	25 547	5 828	177	0,69	3,04
Středočeský kraj	17 581	3 841	62	0,35	1,61
Jihočeský kraj	9 995	1 948	35	0,35	1,80
Západočeský kraj	15 498	3 414	52	0,34	1,52
Severočeský kraj	28 169	5 777	99	0,35	1,71
Východočeský kraj	14 503	2 902	46	0,32	1,59
Jihomoravský kraj	29 582	6 422	135	0,46	2,10
Severomoravský kraj	28 227	5 875	96	0,34	1,63
ÚOOZ	266	213	101	37,97	47,42
NPC	105	105	46	43,81	43,81
ÚOKFK	685	574	43	6,28	7,49
ÚDV	340	12	0	0,00	0,00
ÚSKPV	6	6	3	50,00	50,00
ČESKÁ REPUBLIKA	170 504	36 917	895	0,52	2,42

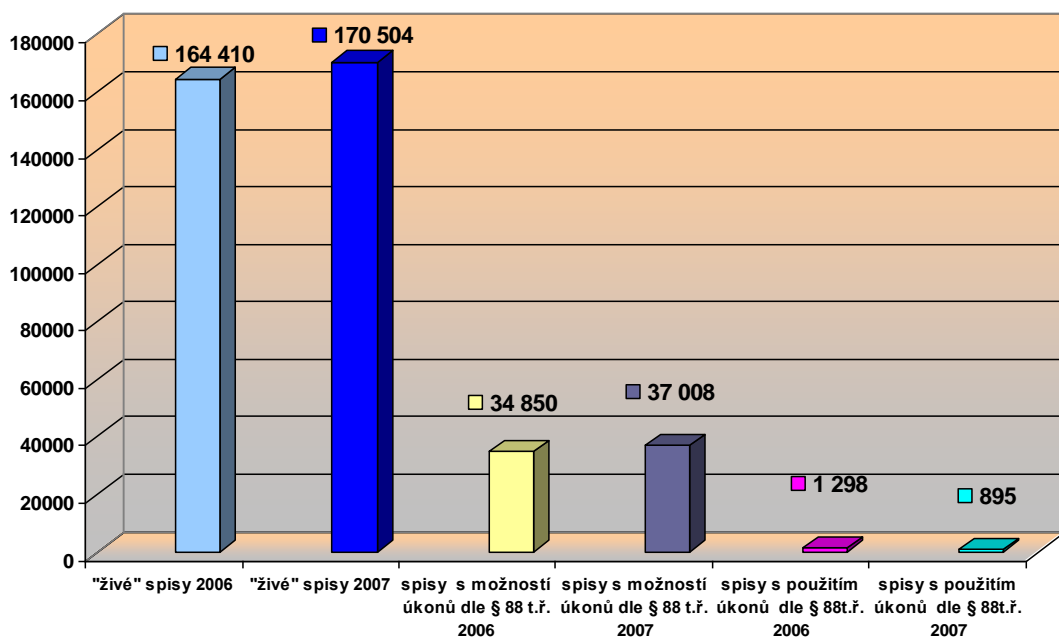
V rámci celé České republiky byly nasazeny úkony dle § 88 t.ř. u 0,52% spisů z celkového počtu „živých“ spisů, a jen u 2,42% spisů z těch, které splňovaly právní podmínky pro využití těchto úkonů. Nejvyšší procento v používání těchto prostředků pro odhalování trestné činnosti vykazují útvary s působností na celém území ČR, zejména NPC a ÚOOZ, což je dáno jejich zaměřením na specifickou kriminální činnost.

Podíl spisů, ve kterých byly v roce 2007 použity úkony dle § 88 t. ř.

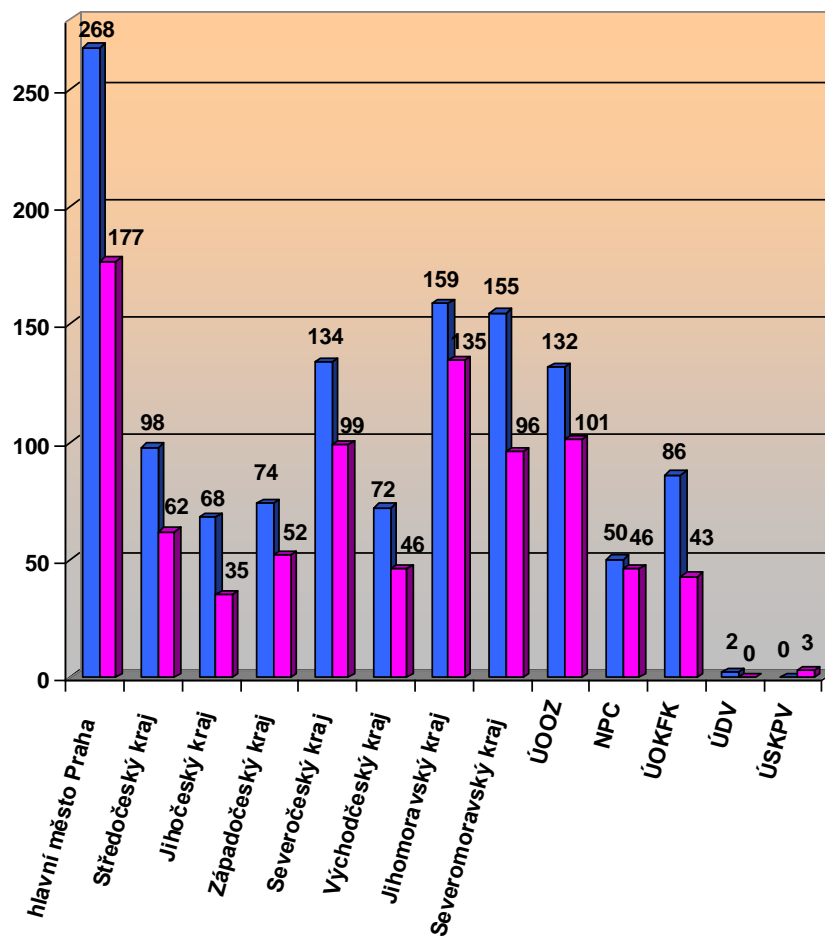

V roce 2007 došlo oproti roku 2006 ke zhruba 4% nárůstu počtu „živých“ spisů. O více než 6% se zvýšil počet spisů, které řeší zvláště závažnou úmyslnou trestnou činnost a tím splňují podmínky pro nasazení odposlechu. Oproti tomu se počet spisů, kde byl odposlech použit, snížil o 31 %.

Spisy s úkony dle § 88 t.ř. - rok 2006 a 2007 - srovnání

Počet spisů s úkony dle § 88 t. ř. rok 2006 a 2007- srovnání
po jednotlivých organizačních celcích

■ spisy s použitím úkonů dle § 88 t.ř. 2006 ■ spisy s použitím úkonů dle § 88 t.ř. 2007

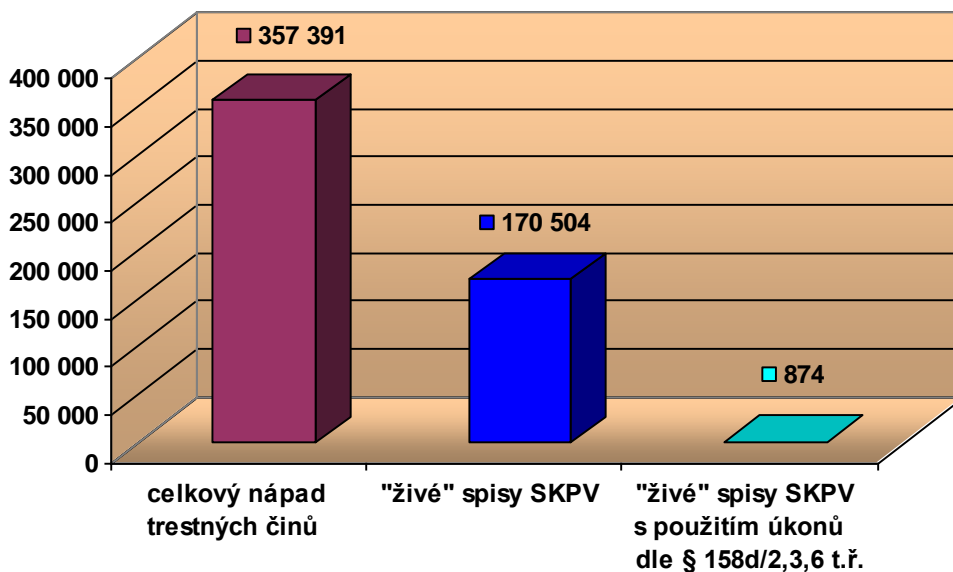
4.1.2 Trestní spisy s úkony dle § 158d odst. 2,3,6 t.ř.

Nasazení operativně pátracího prostředku sledování osob a věcí umožňuje ustanovení § 158b t.ř. za podmínek uvedených v § 158d t.ř. Zjednodušeně řečeno, operativně pátrací prostředek sledování osob a věcí mohou v rámci Policie ČR použít útvary SKPV v trestním řízení o úmyslném trestném činu.

Kraj, útvar	"živé" spisy	spisy s použitím úkonů dle § 158d/2,3,6 t.ř.	tj. % z celkového počtu "živých" spisů
hlavní město Praha	25 547	172	0,67
Středočeský kraj	17 581	64	0,36
Jihočeský kraj	9 995	44	0,44
Západočeský kraj	15 498	81	0,52
Severočeský kraj	28 169	74	0,26
Východočeský kraj	14 503	57	0,39
Jihomoravský kraj	29 582	124	0,42
Severomoravský kraj	28 227	75	0,27
ÚOOZ	266	94	35,34
NPC	105	44	41,90
ÚOKFK	685	39	5,69
ÚDV	340	0	0,00
ÚSKPV	6	6	100,00
ČESKÁ REPUBLIKA	170 504	874	0,51

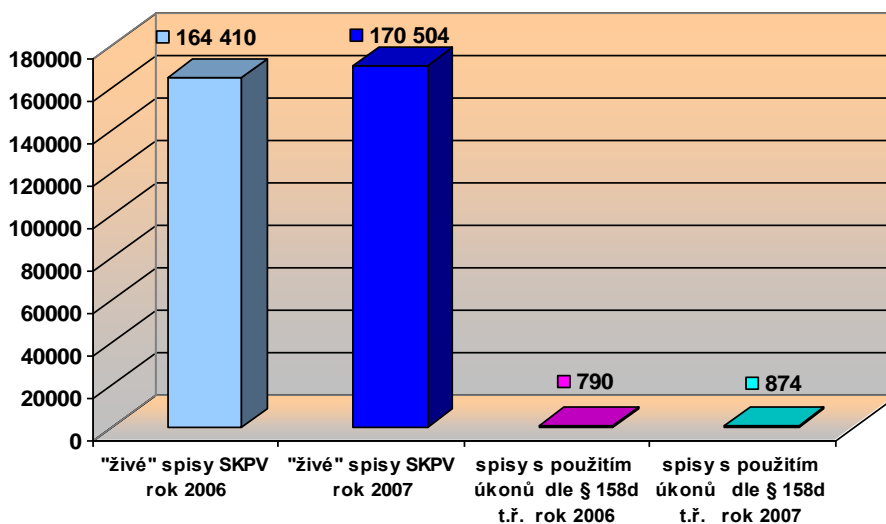
V rámci celé České republiky byly nasazeny úkony dle § 158d t.ř. u 874 spisů, což je zhruba u 0,5% z celkového počtu „živých“ spisů. Nejvyšší procento v používání těchto prostředků pro odhalování trestné činnosti vykazují opět útvary Policie ČR SKPV s působností na celém území republiky, zejména NPC a ÚOOZ, což je dáno, jak již bylo výše uvedeno, jejich zaměřením na specifickou kriminální činnost.

Podíl spisů, ve kterých byly v roce 2007 použity úkony dle § 158d/2,3,6 t. ř.

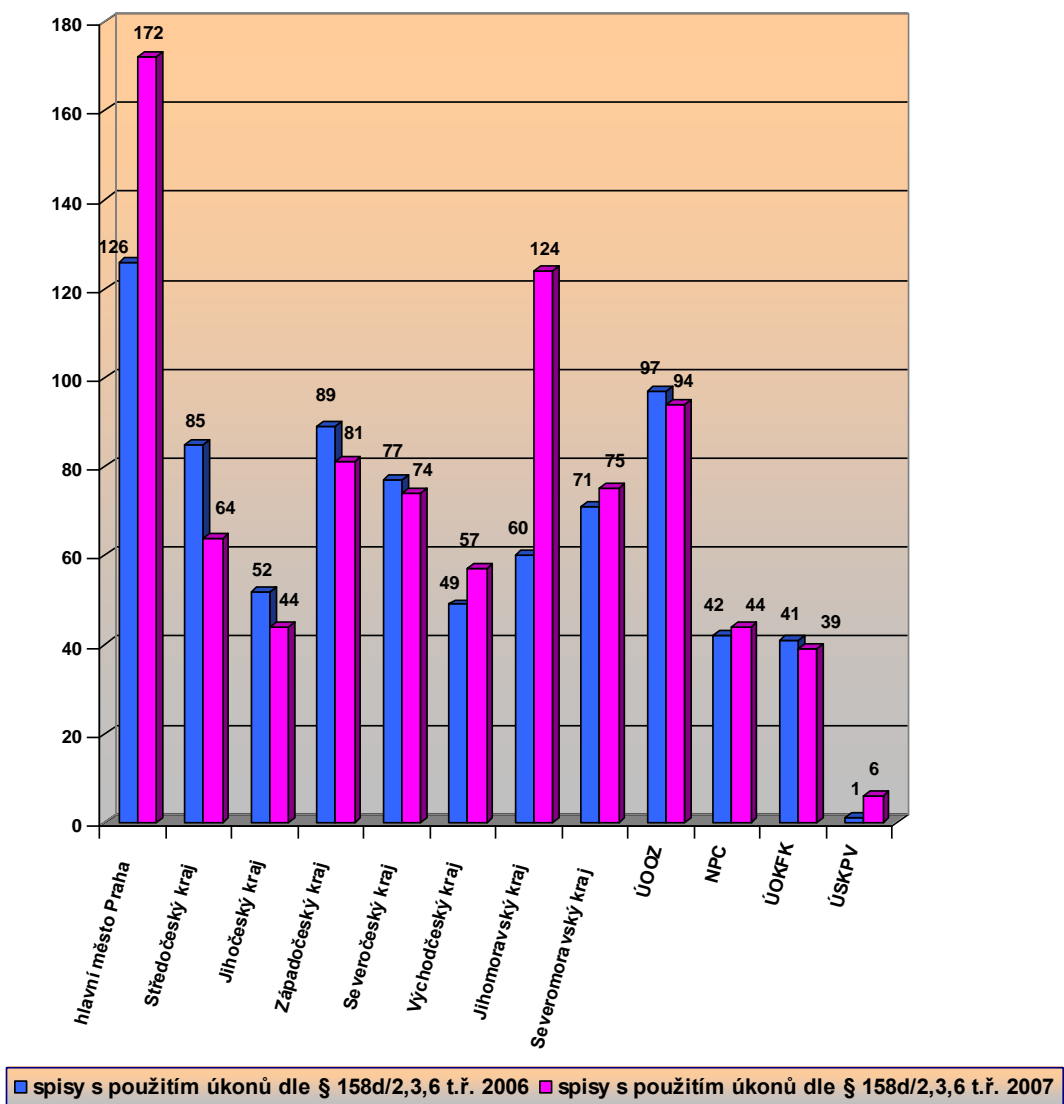

Ve srovnání s rokem 2006 vzrostl počet spisů, kde došlo k nasazení operativně pátracího prostředku sledování osob a věcí, cca o 11% (84 spisů) při 4% nárůstu celkového počtu „živých“ spisů.

Spisy s úkony dle § 158d/2,3,6 t. ř. - srovnání roku 2007 s rokem 2006

Počet spisů s úkony dle § 158d/2,3,6 t. ř. v letech 2006 a 2007 - srovnání po jednotlivých organizačních celcích

Nejvyšší nárůst počtu spisů s využitím úkonů dle § 158d/2,3,6 v roce 2007 vykazuje Policie ČR SKPV Jihomoravského kraje, zejména MŘ Brno a Policie ČR SKPV hl. m. Prahy.

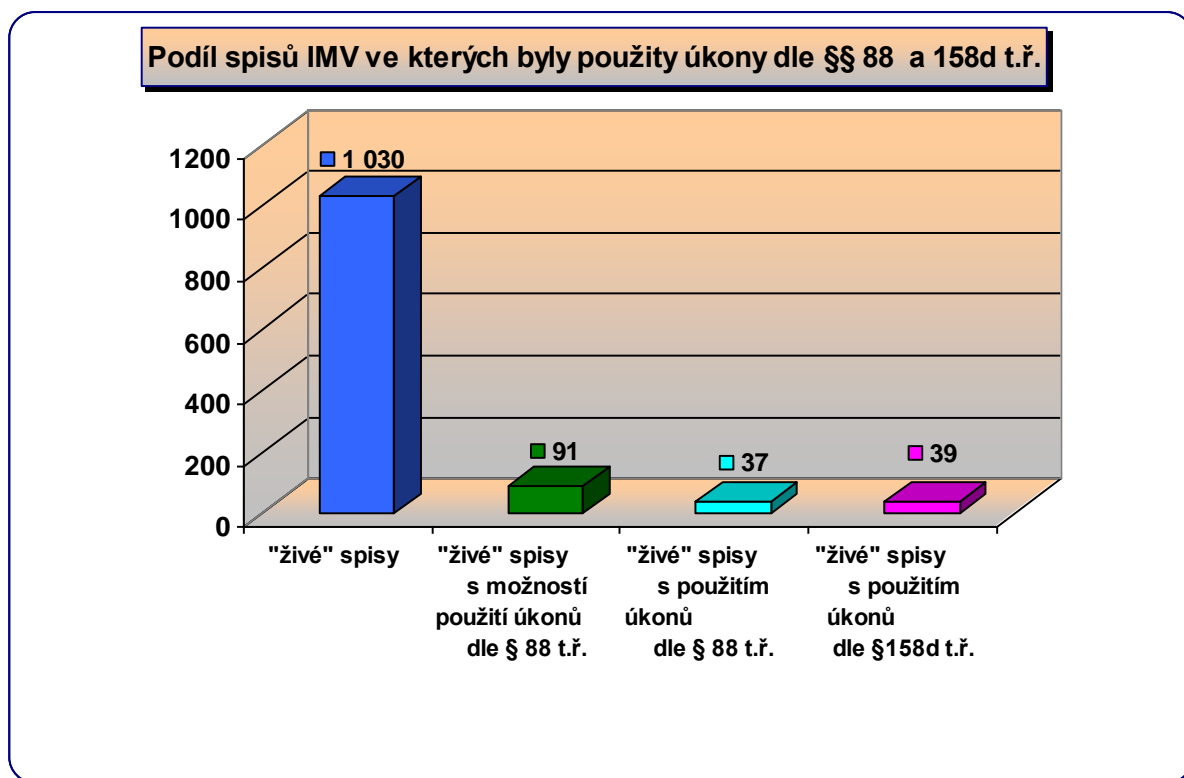
Naopak v rámci Policie ČR SKPV krajů Středočeského, Jihočeského, Západočeského a Severočeského, stejně jako u ÚOOZ a ÚOKFK došlo v počtu shora uvedených spisů s použitím sledovaných úkonů k poklesu.

4.1.3 Inspekce MV - spisy s použitím úkonů dle § 88 odst. 1,3 a § 158d odst. 2,3,6 t.ř.

V roce 2007 byla poprvé vyhodnocena data Inspekce MV.

ÚTVAR	"živé" spisy	spisy s možností úkonů dle § 88 t.ř.	spisy s použitím úkonů dle § 88 t.ř.	tj. % z celkového počtu "živých" spisů	tj. % ze spisů, kde bylo možno použít úkony dle § 88 t.ř.	spisy s použitím úkonů dle § 158d t.ř.	tj. % z celkového počtu "živých" spisů
IMV	1 030	91	37	3,59	40,66	39	3,79

Z celkového počtu 1 030 „živých“ spisů bylo možné u 91 spisů, což obnáší téměř 9% z celkového počtu spisů, použít odposlechy dle § 88 t.ř. Ve skutečnosti byly využity u 37(3,6%) trestních spisů tedy u zhruba 40% spisů, kde použity být mohly, což se dá srovnat s údaji, které vykazují útvary Policie ČR ÚSKPV s působností po celém území republiky.

Operativně pátracího prostředku sledování osob a věcí dle § 158d t.ř. bylo využito v rámci 39 trestních spisů, tedy u necelých 4% spisů.

Analýza za rok 2006 neobsahovala údaje Inspekce MV, takže nebylo možné provést srovnání s rokem 2006.

4.2 Statistické vyhodnocení úkonů dle § 88 odst. 1, 3 a § 158d odst. 2,3,6 t.ř. a jejich využívání v rámci trestních spisů

V roce 2007 byly úkony dle § 88 odst. 1, 3 t.ř. a § 158d odst. 2, 3, 6 t.ř. nasazeny celkem v 1 403 trestních spisech, přičemž úkony dle § 88 odst. 1, 3 t.ř. byly využity v 895 a úkony dle § 158d odst. 2, 3, 6 t.ř. v 874 spisech. Z uvedeného je zřejmé, že v některých trestních spisech byly použity kumulativně jak úkony dle § 88 t.ř., tak i dle § 158d t.ř.

SPISY S ÚKONY §§ 88/1,3 A 158d/2,3,6 t.ř.		spisů s úkony dle §§88/1,3 a 158d/2,3,6 t.ř.			rok 2007	
		rok 2006	rok 2007	změna oproti předchozímu roku	spisů s úkony dle §88/1,3 t.ř.	Spisů s úkony dle §158d/2,3,6 t.ř.
CELKEM ČR		1 590	1 403	-187	895	874
PČR SKPV DLE JEDNOTLIVÝCH KRAJŮ	CELKEM PČR SKPV krajů	1 291	1 148	-143	702	691
	hl. m. Praha	289	278	-11	177	172
	Středočeský	130	108	-22	62	64
	Jihočeský	100	67	-33	35	44
	Západočeský	127	110	-17	52	81
	Severočeský	172	150	-22	99	74
	Východočeský	94	88	-6	46	57
	Jihomoravský	189	202	13	135	124
Severomoravský	190	145	-45	96	75	
ÚTVARY PČR SKPV S PŮSOBNOSTÍ NA CELÉM ÚZEMÍ REPUBLIKY (+ ÚSKPV)	CELKEM útvary PČR SKPV s působností na celém území republiky	299	255	-44	193	183
	ÚSKPV	2	13	11	3	10
	ÚOOZ	147	130	-17	101	94
	NPC	52	55	3	46	44
	ÚOKFK	41	57	16	43	35
	ÚONVDK	57		-57		

legenda: úkony dle § 88/1,3 a § 158d/2,3,6 t.ř.

úkony dle § 88/1,3 t.ř.

úkony dle § 158d/2,3,6 t.ř.

Nasazení úkonů dle § 88 odst.1, 3 t.ř. a dle § 158d odst. 2, 3, 6 t.ř. bylo realizováno u Policie ČR SKPV jednotlivých krajů v rámci 1 148 trestních spisů, přičemž o úkony dle § 88 odst. 1,3 t.ř. se jednalo v 702 spisech a dle § 158d odst. 2, 3, 6 t.ř. v 691 spisech. Nejvíce trestních spisů s těmito úkony vykázala Policie ČR SKPV hl. m. Praha (278), následovala Policie ČR SKPV Jihomoravského (202) a Severočeského (150) kraje.

Útvary Policie ČR SKPV s působností na celém území ČR včetně ÚSKPV (přestože ÚSKPV není útvar s působností na celém území ČR, pro zjednodušení již v analýze nebude zmiňován zvlášť) použily úkony dle § 88 odst. 1, 3 t.ř. a dle § 158d

odst. 2, 3, 6 t.ř. celkem v 255 spisech, přičemž úkony dle § 88 odst. 1, 3 t.ř. ve 193 a dle § 158d odst. 2, 3, 6 t.ř. ve 183 spisech. Zcela jednoznačně vykázal nejvíc spisů s použitím zmiňovaných zákonných prostředků ÚOOZ, celkem se jednalo o 130 trestních spisů. Se značným odstupem následoval ÚOKFK, který použil úkony dle výše uvedených ustanovení trestního řádu v 57 trestních spisech. Následovala NPC, která použila sledované úkony v 55 trestních spisech. ÚDV nevykázal v roce 2007 žádný úkon dle § 88 odst. 1,3 a § 158d odst. 2, 3, 6 t.ř., z tohoto důvodu již tento útvar nebude dále v analýze zmiňován. Úkony dle § 88 a § 158d t.ř. vyžádané ÚSČ jsou přiřazeny k ÚSKPV.

V roce 2007 došlo v porovnání s rokem předchozím k poklesu trestních spisů, v rámci nichž byly nasazeny úkony dle § 88 odst. 1, 3 t.ř. a § 158d odst. 2, 3, 6 t.ř. o 187 (tj. 11,8%) spisů.

Policie ČR SKPV krajů vykázaly snížení trestních spisů s použitím těchto úkonů o 143 (tj. 11,1%) spisů. Největší pokles uvedených spisů byl zaznamenán u Policie ČR SKPV Severomoravského kraje, následují Policie ČR SKPV Jihočeského, dále Středočeského a Severočeského kraje. Více těchto spisů bylo zaregistrováno pouze u Policie ČR SKPV Jihomoravského kraje.

U útvarů Policie ČR SKPV s působností na celém území ČR bylo v roce 2007 o 44 (tj. 14,7%) spisů s použitím sledovaných úkonů méně oproti roku 2006. K poklesu 17 spisů došlo u ÚOOZ. Největší nárůst byl evidován u ÚOKFK, což je však způsobeno zrušením Policie ČR útvaru odhalování nelegálních výnosů a daňové kriminality SKPV (dále jen „ÚONVDK“) k 31.12.2006, a převodu větší části problematiky na tento útvar.

SPISY/ SPISY S ÚKONY §§ 88/1,3 A 158d/2,3,6 t.ř.		"živé" trestní spisy celkem (z DTS)	tj. %	spisů s úkony dle §§88/1,3 a 158d/2,3,6 t.ř.	tj. % z "živých" tr.spisů
CELKEM ČR		170 504	100	1 403	0,82
PČR SKPV DLE JEDNOTLIVÝCH KRAJŮ	CELKEM PČR SKPV krajů	169 102	99,2	1 148	0,68
	hl. m. Praha	25 547	15	278	1,09
	Středočeský	17 581	10,3	108	0,61
	Jihočeský	9 995	5,9	67	0,67
	Západočeský	15 498	9,1	110	0,71
	Severočeský	28 169	16,5	150	0,53
	Východočeský	14 503	8,5	88	0,61
	Jihomoravský	29 582	17,3	202	0,68
Severomoravský	28 227	16,6	145	0,51	
ÚTVARY PČR SKPV S PŮSOBNOSTÍ NA CELÉM ÚZEMÍ REPUBLIKY (+ ÚSKPV)	CELKEM útvary PČR SKPV s působností na celém území republiky	1 402	0,8	255	18,19
	ÚSKPV	346	0,2	13	3,76
	ÚOOZ	266	0,2	130	48,87
	NPC	105	0,1	55	52,38
	ÚOKFK	685	0,4	57	8,32

V roce 2007 byly z celkového počtu 170 504 „živých“ trestních spisů úkony dle sledovaných paragrafů t.ř. nasazeny pouze ve 1 403 (tj. 0,8%) spisech. Policie ČR SKPV krajů vykázaly 169 102 „živých“ trestních spisů, přičemž zmiňované úkony byly použity v 1 148 (tj. 0,7%) spisech. Útvary Policie ČR SKPV s působností na celém území ČR z celkového počtu 1 402 „živých“ trestních spisů nasadily tyto prostředky ve 255 (tj. 18,2%) spisech. Frekventovanější využívání těchto úkonů útvary Policie ČR SKPV s působností na celém území ČR oproti útvarům Policie ČR SKPV jednotlivých krajů vyplývá obecně z vyšší závažnosti a složitosti řešených případů útvary ÚOOZ, NPC a ÚOKFK.

4.3 Využívání odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu Policií ČR

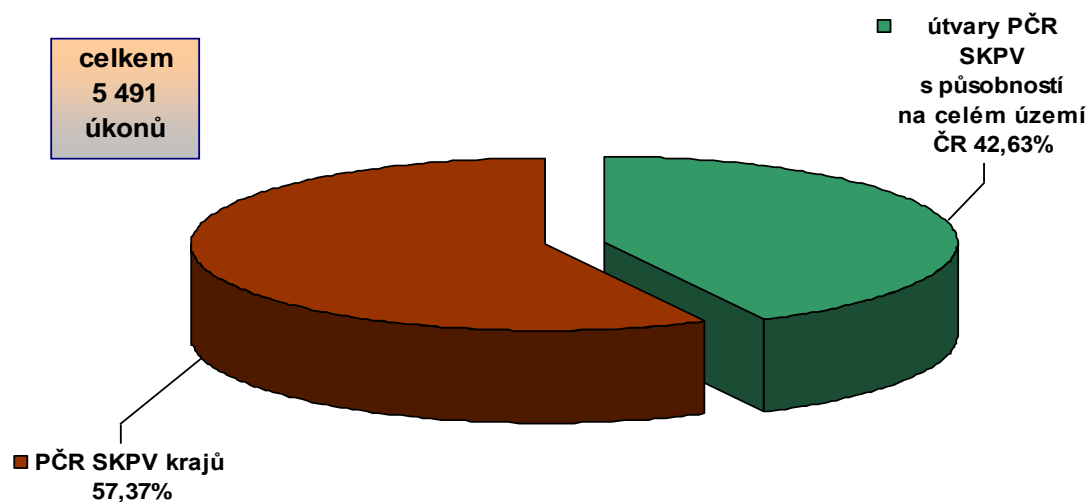
4.3.1 Počty odposlouchávaných linek a osob útvary Policie ČR SKPV

V rámci celé České republiky bylo v souladu s § 88 odst. 1,3 t.ř. v roce 2007 Policií ČR SKPV ukončeno celkem 5 491 nasazených úkonů, což představuje odposlechy a záznamy hovorů uskutečňovaných prostřednictvím mobilních a pevných telefonních stanic, komunikaci s využitím telefaxu i jiného telekomunikačního zařízení včetně komunikace prostřednictvím sítě Internet (dále jen „linky“).

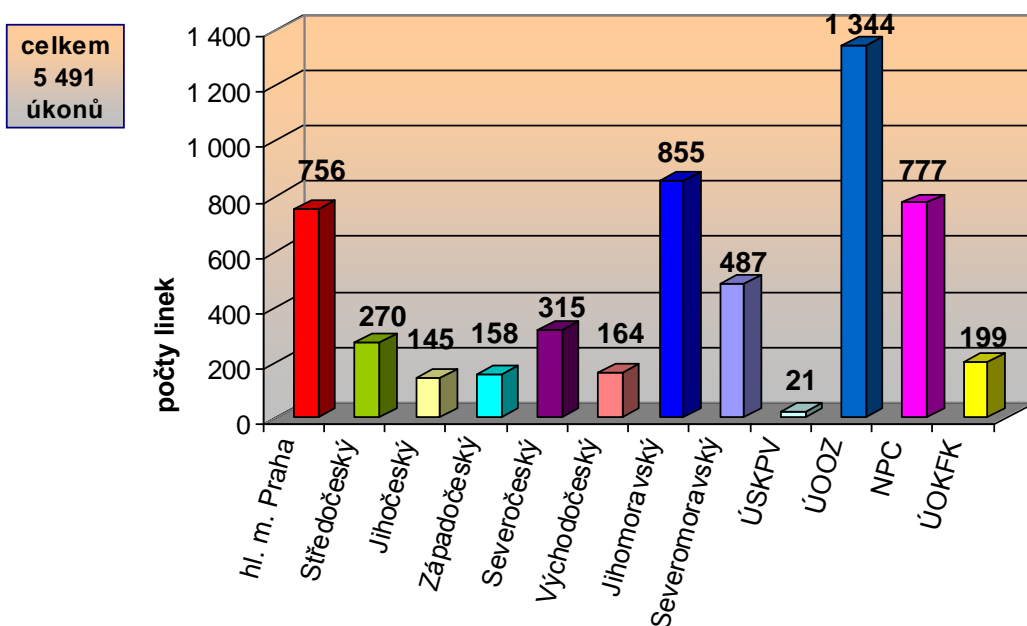
úkony dle § 88/1,3 t.ř.		počet odp. linek celkem	počet odp. osob	průměr odp. linek na osobu	spisů s úkony dle § 88/1,3 t.ř.	průměr odp. linek na spis
CELKEM ČR		5 491	3 343	1,6	895	6,1
PČR SKPV DLE JEDNOTLIVÝCH KRAJŮ	CELKEM PČR SKPV krajů	3 150	2 105	1,5	702	4,5
	hl. m. Praha	756	548	1,4	177	4,3
	Středočeský	270	187	1,4	62	4,4
	Jihočeský	145	92	1,6	35	4,1
	Západočeský	158	113	1,4	52	3,0
	Severočeský	315	215	1,5	99	3,2
	Východočeský	164	126	1,3	46	3,6
	Jihomoravský	855	499	1,7	135	6,3
Severomoravský	487	325	1,5	96	5,1	
ÚTVARY PČR SKPV S PŮSOBNOSTÍ NA CELÉM ÚZEMÍ REPUBLIKY (+ ÚSKPV)	CELKEM útvary PČR SKPV s působností na celém území republiky	2 341	1 238	1,9	193	12,1
	ÚSKPV	21	3	7	3	7,0
	ÚOOZ	1 344	653	2,1	101	13,3
	NPC	777	421	1,8	46	16,9
	ÚOKFK	199	161	1,2	43	4,6

Policie ČR SKPV krajů vykázaly celkem 3 150 (tj. 57,4%) odposlechů a záznamů telekomunikačního provozu (dále jen „odposlechy“). U útvarů Policie ČR SKPV s působností na celém území republiky bylo evidováno 2 341 (tj. 42,6%) odposlouchávaných linek.

Podíl počtu úkonů dle § 88/1,3 t.ř. - PČR SKPV krajů a útvary PČR SKPV s působností na celém území ČR

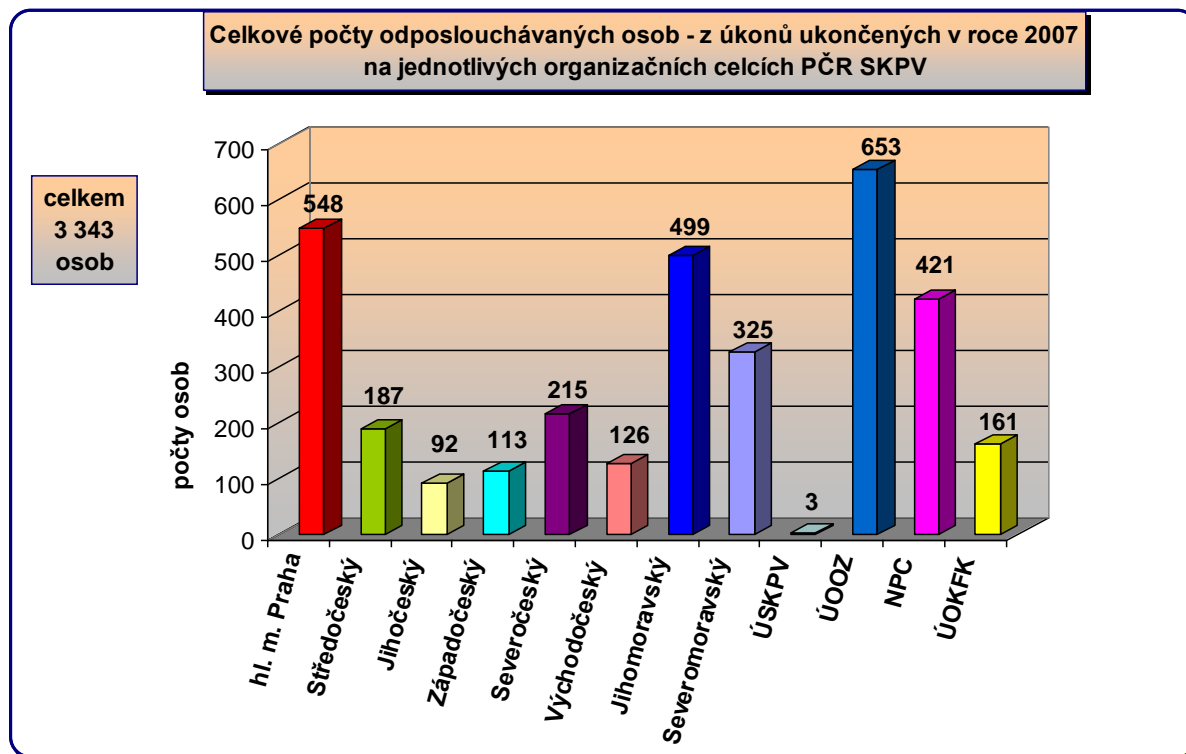

Celkové počty odposlechů - úkonů ukončených v roce 2007 na jednotlivých organizačních článcích PČR SKPV

Z hlediska počtu odposlouchávaných osob, byl nejvyšší počet zaznamenán u ÚOOZ, následovala Policie SKPV hl. m. Prahy, Jihomoravského kraje a NPC. V souvislosti s využitím nového analyticko-statistického systému MU II ke zjištění počtu odposlouchávaných osob a s nejednotností zápisu ČTS nedošlo ke sloučení osob v rámci jednoho trestního spisu v případě rozdílně zapsaného ČTS. Systém neobsahuje z bezpečnostních důvodů žádné osobní údaje, nelze proto dodatečně osoby v systému žádným způsobem dohledat a případně sloučit. K úkonům přiřazuje

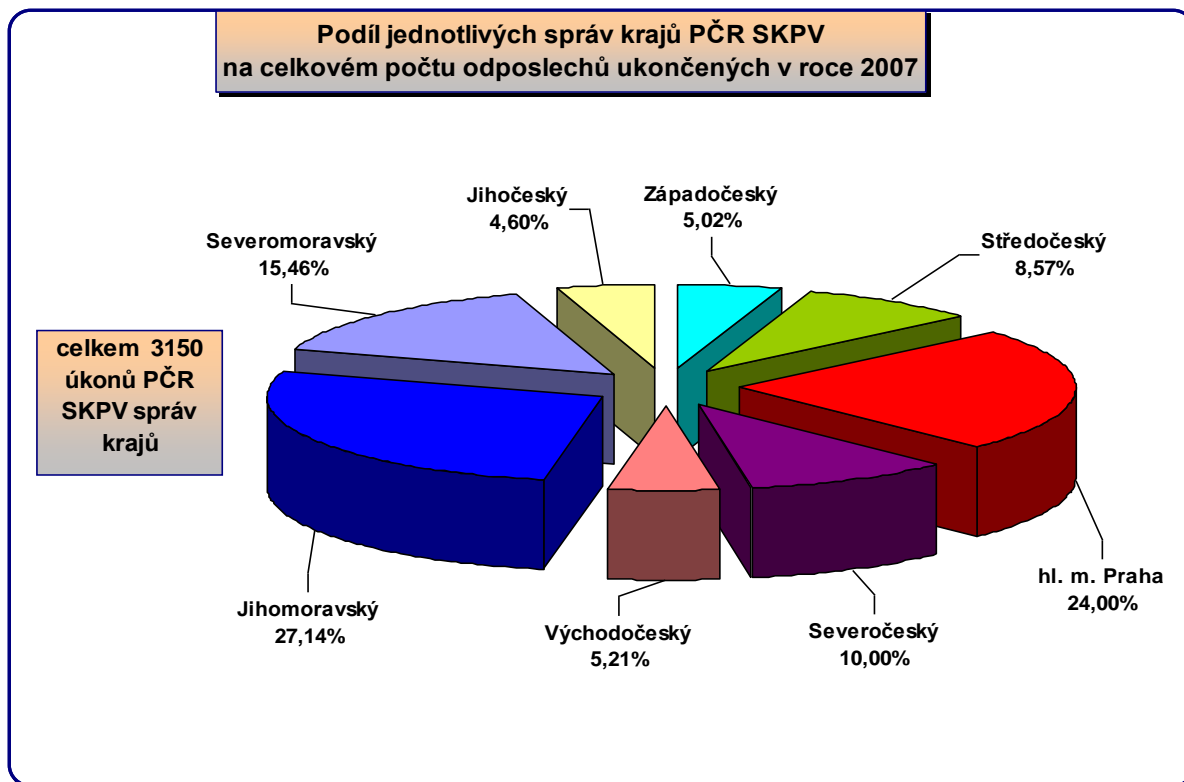
objekty (osoby) vyplňující kriminalista a ten jediný může správně zadat k úkonu příslušnou osobu, na kterou již měl v rámci ČTS nasazen nějaký úkon, či osobu novou. Rovněž je nutno připomenout vícečetné vykázání osoby v případě nasazení odposlechnů na jednu a tutéž osobu v rámci různých útvarů, resp. odlišných ČTS. Stejně tak mohl být odposlechn v rámci jednoho roku ukončen na jednu osobu vícekrát. Proto je nutno považovat počet odposlouchávaných osob pouze za orientační, ve skutečnosti je toto číslo menší.

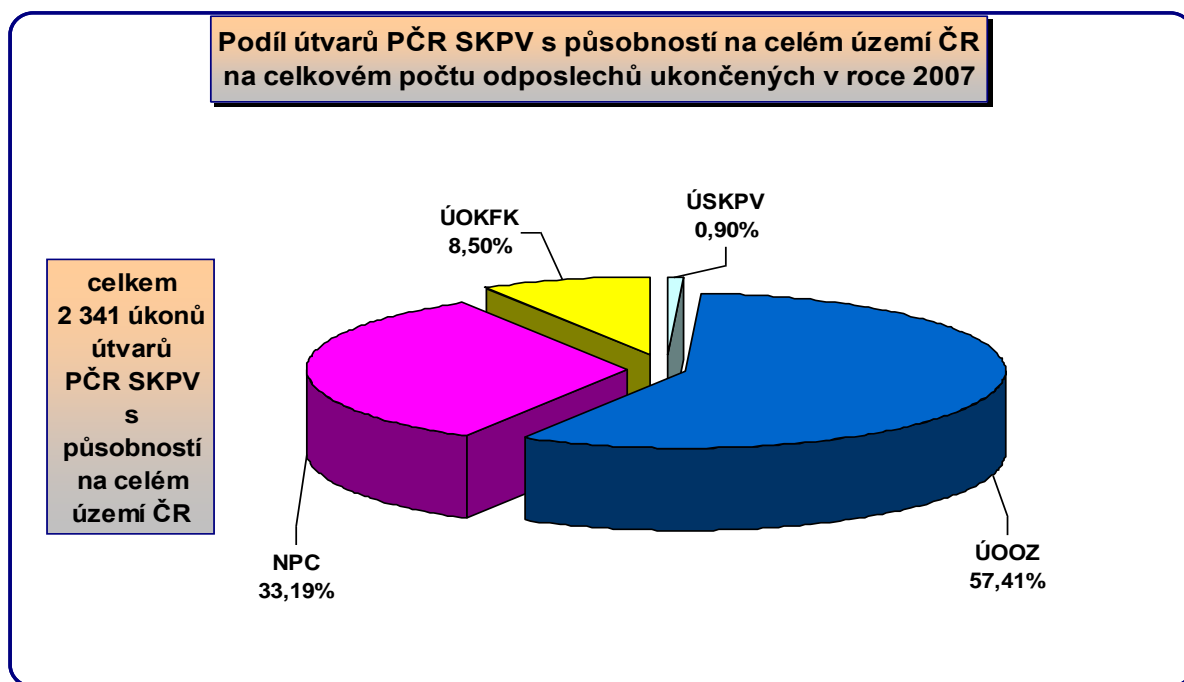
Dle Policie ČR SKPV jednotlivých krajů byl největší počet (stejně jako v roce 2006), 855 odposlouchávaných linek, zaregistrován u Policie ČR SKPV Jihomoravského kraje. Jedním z důvodů je fakt, že Jihomoravský kraj má nejvyšší počet obyvatel a podle statistik trestního řízení vykazuje rovněž vysoký nápad trestné činnosti řeší problémy spojené s organizovaným zločinem a sériovou trestnou činností, a to zejména na úseku drogové kriminality, krádeží motorových vozidel, krádeží vloupáním a podvodů. Kriminalitu v této oblasti též výrazným způsobem ovlivňuje Brno jako druhé největší město republiky. Městské ředitelství Brno zaznamenává téměř 2/3 nápadu trestné činnosti v rámci Policie ČR SKPV Jihomoravského kraje. Jako druhé největší ředitelství v ČR z okresních, městských ředitelství, resp. správ krajů s největším počtem kriminalistů, díky tomu, že plně využívá svých oprávnění k odhalování všech forem závažné trestné činnosti daných dle zákona, zaznamenává jedny z nejlepších výsledků, a to zejména v oblasti boje s toxikománií (týdně odhaluje 2 až 3 varny pervitinu). Toto platí nejen pro vyhodnocování odposlechnů, ale obdobně i pro sledování osob a věcí.

Je nutno zmínit, že Policie ČR SKPV Jihomoravského kraje vykazuje z Policie ČR SKPV nejvíce (855) odposlechnů a také v průměru nejvíce (6,3) odposlouchávaných linek na spis, což převyšuje průměr odposlouchávaných linek na spis u ostatních útvarů Policie ČR SKPV krajů. Z hlediska počtu odposlouchávaných linek následuje s počtem 756 Policie ČR SKPV hl. m. Prahy.

Z hlediska počtu linek na spis je na druhém místě Policie ČR SKPV Severomoravského kraje (5,1).

Z celkového počtu 2 341 odposlechů registrovaných u útvarů Policie ČR SKPV s působností na celém území republiky, stejně jako v předcházejícím roce, jich bylo nejvíce zaznamenáno u ÚOOZ, jednalo se o 1 344 linek (tj. 13,3 linek na spis). S počtem 777 linek následovala NPC, tento útvar má nejvyšší průměr (16,9) odposlouchávaných linek na spis, což úzce souvisí s typem trestné činnosti, kterou útvar řeší.

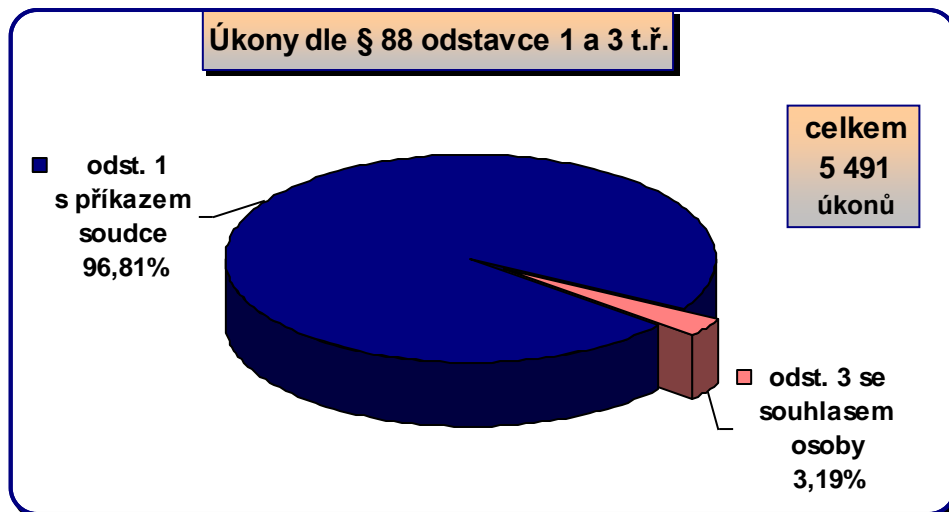
4.3.2 Odposlechy se souhlasem osoby a s příkazem soudce

Z celkového počtu 5 491 odposlouchávaných linek bylo 175 (tj. 3,2%) odposloucháváno dle § 88 odst. 3 t.ř., tedy se souhlasem účastníka odposlouchávané stanice.

úkony dle § 88/1,3 t.ř.		počet odp. linek celkem	z toho dle §88/1 t.ř.	z toho dle §88/3 t.ř.	tj. % ze všech odp. linek v org. celku
CELKEM ČR		5 491	5 316	175	3,19
PČR SKPV DLE JEDNOTLIVÝCH KRAJŮ	CELKEM PČR SKPV krajů	3 150	3 009	141	4,48
	hl. m. Praha	756	710	46	6,08
	Středočeský	270	256	14	5,19
	Jihočeský	145	135	10	6,90
	Západočeský	158	153	5	3,16
	Severočeský	315	289	26	8,25
	Východočeský	164	157	7	4,27
	Jihomoravský	855	838	17	1,99
Severomoravský	487	471	16	3,29	
ÚTVARY PČR SKPV S PŮSOBNOSTÍ NA CELÉM ÚZEMÍ REPUBLIKY (+ ÚSKPV)	CELKEM útvary PČR SKPV s působností na celém území republiky	2 341	2 307	34	1,45
	ÚSKPV	21	21		
	ÚOOZ	1 344	1 330	14	1,04
	NPC	777	777		
	ÚOKFK	199	179	20	10,05

Z celkového počtu 3 150 odposlechlů evidovaných u Policie ČR SKPV krajů bylo 141 (tj. 4,5%) se souhlasem odposlouchávané osoby. Při vyhodnocování podílu těchto odposlechlů z hlediska Policie ČR SKPV jednotlivých krajů bylo zaznamenáno nejvyšší procento u Policie ČR SKPV Severočeského kraje, odposlechl dle § 88 odst. 3 t.ř. tento kraj vykázal u více než 8% všech odposlechlů provedených v tomto kraji.

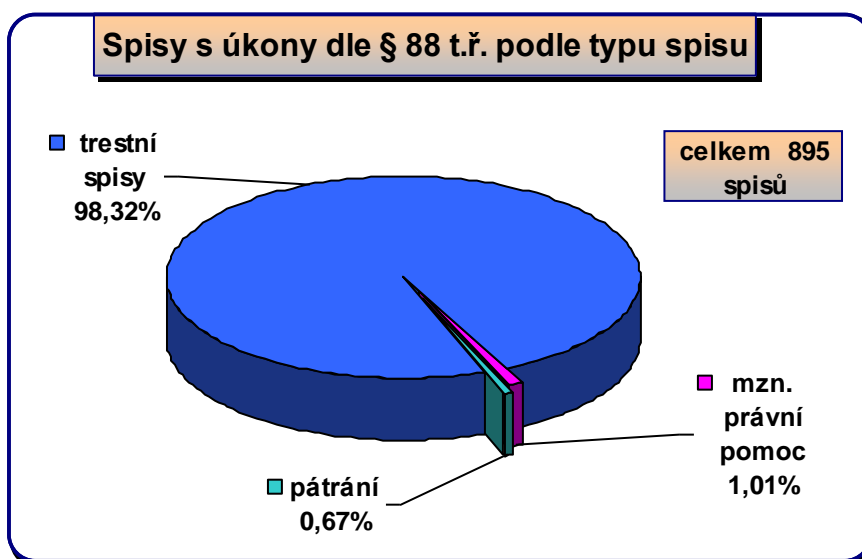
Útvary Policie ČR SKPV s působností na celém území republiky nasadily úkony dle § 88 t.ř. na 2 341 linek, z tohoto počtu se jednalo o 34 (tj. 1,5%) úkonů dle třetího odstavce uvedeného paragrafu. Jednoznačně nejčastěji nasazoval odposlech se souhlasem účastníka odposlouchávané stanice ÚOKFK, a to ve 20 (tj. 10,1%) případech.

4.3.3 Spisy s odposlechy členěné dle typu spisu (trestní spis, mezinárodní právní pomoc či pátrání)

Z tabulky i grafu je patrné, že odposlechy byly v 880 (tj. 98,3%) případech nasazovány v trestních spisech. Spisy s mezinárodní právní pomocí a pátráním tvořily minimum. Je nutno zdůraznit, že v případě souběhu trestního spisu s mezinárodní právní pomocí či pátráním se v systému sběru dat tyto případy vykazují pouze v rámci trestního spisu. Nejvíce spisů s mezinárodní právní pomocí vykazala Policie ČR SKPV Severočeského kraje, z útvarů Policie ČR SKPV s působností na celém území republiky NPC.

SPISY S ÚKONY § 88/1,3 t.ř.		spisů s úkony dle §88/1,3 t.ř.	z toho trestní spisy	mezinárodní právní pomoc	pátrání
CELKEM ČR		895	880	9	6
PČR SKPV DLE JEDNOTLIVÝCH KRAJŮ	CELKEM PČR SKPV kraje	702	693	6	3
	hl. m. Praha	177	177		
	Středočeský	62	61	1	
	Jihočeský	35	35		
	Západočeský	52	50		2
	Severočeský	99	94	5	
	Východočeský	46	46		
	Jihomoravský	135	134		1
Severomoravský	96	96			
ÚTVARY PČR SKPV S PŮSOBNOSTÍ NA CELÉM ÚZEMÍ REPUBLIKY (+ ÚSKPV)	CELKEM útvary PČR SKPV s působností na celém území republiky	193	187	3	3
	ÚSKPV	3			3
	ÚOOZ	101	101		
	NPC	46	43	3	
	ÚOKFK	43	43		

4.3.4 Využívání odposlechů na jednotlivé druhy trestné činnosti

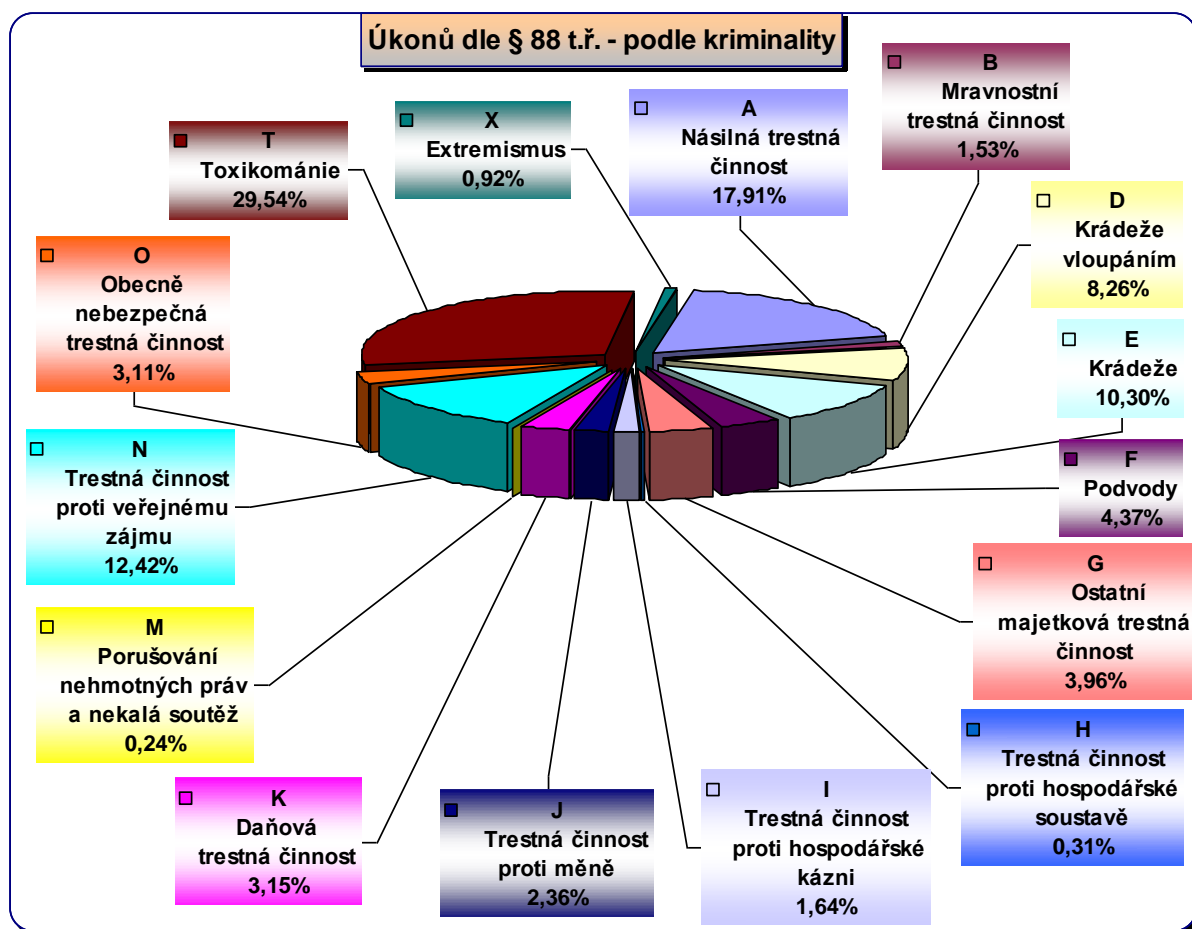
Součástí analýzy je vyhodnocování jednotlivých druhů trestné činnosti, na něž jsou nasazovány odposlechy a sledování. Při tvorbě analyticko-statistického systému MUII, jehož výstupní data jsou základem zpracované analýzy, byl použit jako východisko oficiální kódovník IS KSÚ (Kriminalisticky sledovaná událost) potažmo IS ETR s tím, že byl pro tyto účely upraven. Byl sestaven interaktivní číselník kriminality trestných činů s vazbou na třídy IS KSU (viz příloha č. 2), přičemž důležitým aspektem bylo maximální zjednodušení práce policistů vyplňujících webový formulář. Číselník byl užit do druhé úrovně, neboť podrobnější členění je pro účely analýzy nadbytečné.

K vlastnímu vyhodnocení kriminality je nutno dodat, že v rámci sbírání dat bylo možné většině spisů, resp. úkonů přiřadit více druhů trestné činnosti (v tabulkách vykázano jako souběhy). Vzhledem k počtu možných kombinací by bylo obtížné stanovit všechny variace, byly tedy použity absolutní hodnoty jednotlivých trestných činností a absolutní počet souběhů. Toto je platné pro vyhodnocení odposlechů i sledování.

Je nutno připomenout, že trestní řízení může být vedeno pro více trestných činů souběžně. V rámci jednoho trestního spisu může být vedeno trestní řízení jak pro podezření z trestných činů, které opravňují k nasazení odposlechu, tak souběžně pro podezření z trestných činů, které k užití odposlechu neopravňují. V případě, že mají být využity úkony odposlechu, musí vždy alespoň jeden trestný čin v rámci spisu opravňovat k jejich nasazení (viz § 88 t.ř.). Statisticky se však může stát, že odposlech bude vykazován u § 88 odst. 1 t.ř. kromě u zvláště závažného úmyslného trestného činu i u méně závažných, tzv. sbíhajících se trestných činů. To ovšem v žádném případě neznamená, že odposlech byl nařízen na základě vazby k tomuto méně závažnému trestnému činu. V těchto případech je potřebné nařízený odposlech vztahovat vždy k nejzávažnějšímu trestnému činu ve smyslu ustanovení § 88 odst. 1 t.ř., resp. odst. 3 t.ř.

Úkony dle § 88/ 1,3 t.ř. podle kriminality		A Násilná trestná činnost	B Mravnostní trestná činnost	D Krádeže vloupáním	E Krádeže	F Podvody	G Ostatní majetková trestná činnost	H Trestná činnost proti hospodářské soustavě	I Trestná činnost proti hospodářské kázní	J Trestná činnost proti měně	K Daňová trestná činnost	M Porušování nehmotných práv a nekalá soutěž	N Trestná činnost proti veřejnému zájmu	O Obecně nebezpečná trestná činnost	T Toxikomanie	X Extremismus	z toho v souběhu
CELKEM ČR		1280	109	590	736	312	283	22	117	169	225	17	888	222	2111	66	1656
PČR SKPV DLE JEDNOTLIVÝCH KRAJŮ	CELKEM PČR SKPV krajů	701	36	590	733	262	195	12	4	29	36	17	23	125	1202	40	855
	hl. m. Praha	192	12	121	178	89	50	12		17		13	5	43	221	30	227
	Středočeský	103	2	34	27	15	22						5	12	87	1	38
	Jihočeský	50	2	2	41	7	38			10	3		2	1	32		43
	Západočeský	22	5	32	42	1	27		1		2	1		23	65	1	64
	Severočeský	76	4	40	78	30	27			1				8	104	7	60
	Východočeský	38	1	34	28	8	1			1	11			18	77		53
	Jihomoravský	82	1	287	304	96	17		3		14		8	12	338		307
Severomoravský	138	9	40	35	16	13				6	3	3	8	278	1	63	
ÚTVARY PČR SKPV S PŮSOBNOSTÍ NA CELÉM ÚZEMÍ REPUBLIKY (+ ÚSKPV)	CELKEM útvary PČR SKPV s působností na celém území republiky	579	73		3	50	88	10	113	140	189		865	97	909	26	801
	ÚSKPV					7					14						
	ÚOOZ	563	73		3	11	68	10	59	140	77		779	97	132	26	694
	NPC												8		777		8
	ÚOKFK	16				32	20		54		98		78				99

Při analyzování jednotlivých druhů trestné činnosti, na které byly odposlechy nasazeny, lze konstatovat, že největší podíl tvořila toxikomanie (téměř 30%), s větším odstupem následovala násilná trestná činnost (18%), trestná činnost proti veřejnému zájmu (12%), krádeže (10%) a krádeže vloupáním (8%). Úkony nasazené na další druhy trestné činnosti se pohybovaly již pod hranicí 5%.

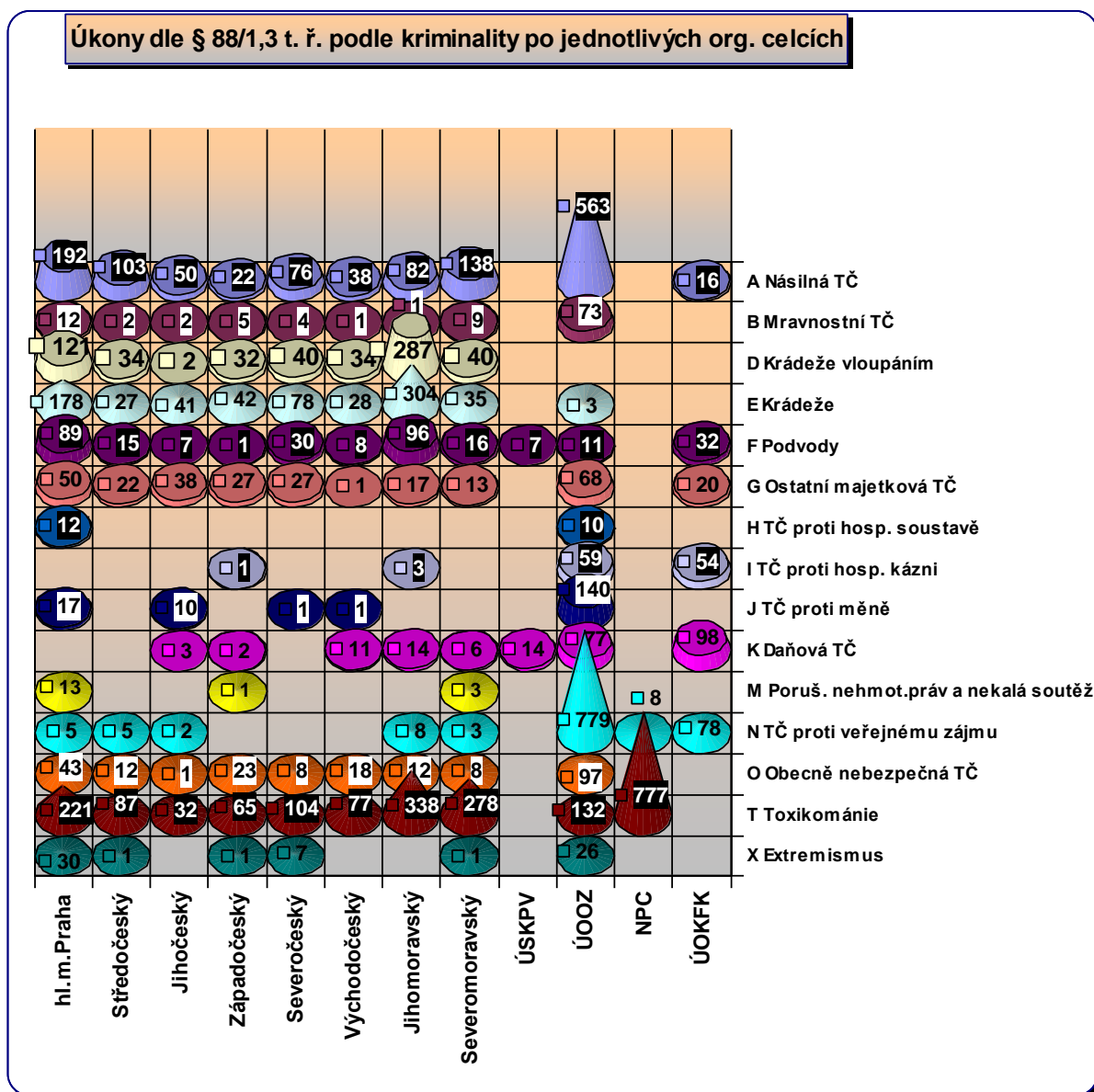
Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Uvedený graf názorně zachycuje jednotlivé podíly druhů trestné činnosti, k jejichž šetření byly odposlechy nejčastěji využívány.

Z hlediska nejpočetněji zastoupené trestné činnosti (toxikomanie), na kterou byly nasazeny vyhodnocované úkony, se na první místo řadí logicky NPC, z Policie ČR SKPV jednotlivých krajů jednoznačně vede kraj Jihomoravský, následuje Severomoravský a dále hl. m. Praha, další kraje již za těmito se značným odstupem zaostávají.

V rámci počtu úkonů použitých k odhalování násilné trestné činnosti je na prvním místě ÚOOZ, za tento útvar se řadí se značným odstupem Policie ČR SKPV hl.m. Prahy a Severomoravského kraje. Kromě násilných trestných činů ÚOOZ ze všech dalších organizačních celků nasazuje úkony zcela bezkonkurenčně nejčastěji na trestnou činnost proti veřejnému zájmu. U tohoto útvaru byl zaregistrován jednoznačně nejvyšší počet úkonů nasazených v souběhu více trestných činů.

Policie ČR SKPV Jihomoravského kraje kromě již zmíněné toxikománie vykazuje enormně vysoký počet nasazených úkonů také na trestné činy krádeže a krádeže vloupáním, za ním zhruba s polovičním počtem souhrnně v obou kategoriích následuje Policie ČR SKPV hl. m. Prahy.

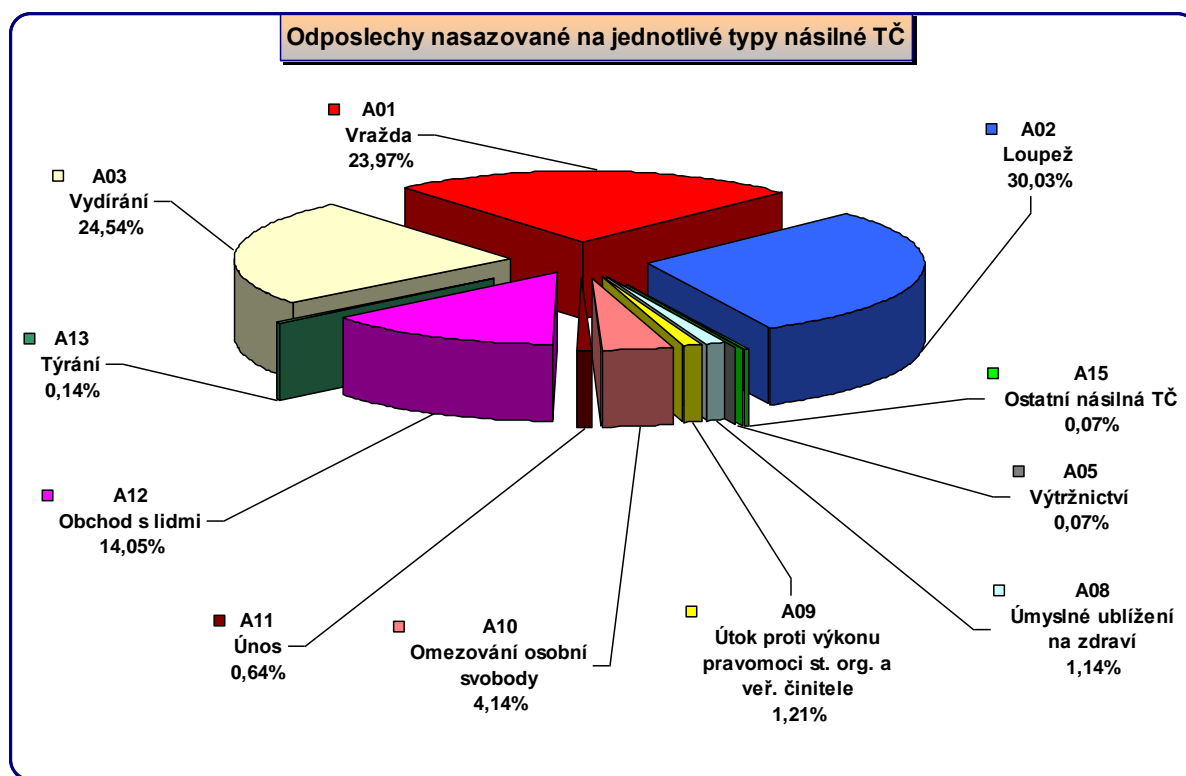
Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Ochrana života, zdraví a osobní svobody patří mezi hlavní úkoly Policie ČR. Z hlediska počtu nasazených odposlechů na jednotlivé druhy trestné činnosti se za toxikománii řadí násilná trestná činnost. Násilná trestná činnost zahrnuje širokou škálu kriminality, proto je rozbor trestných činů, na něž byly využívány sledované úkony, zaměřen na bližší specifikaci trestných činů, které jsou v této kategorii zastoupeny.

Při analyzování odposlechů nasazených na jednotlivé druhy násilné trestné činnosti je vzhledem k nejvyšším počtům nutno hovořit především o trestném činu loupeže, vydírání, vraždy, s odstupem následuje obchod s lidmi. V tabulce je vykázán souběh v rámci jednotlivých podskupin násilné trestné činnosti, je však

nutno zdůraznit, že u této trestné činnosti se vyskytuje i vyšší počet souběhů s dalšími druhy trestné činnosti.

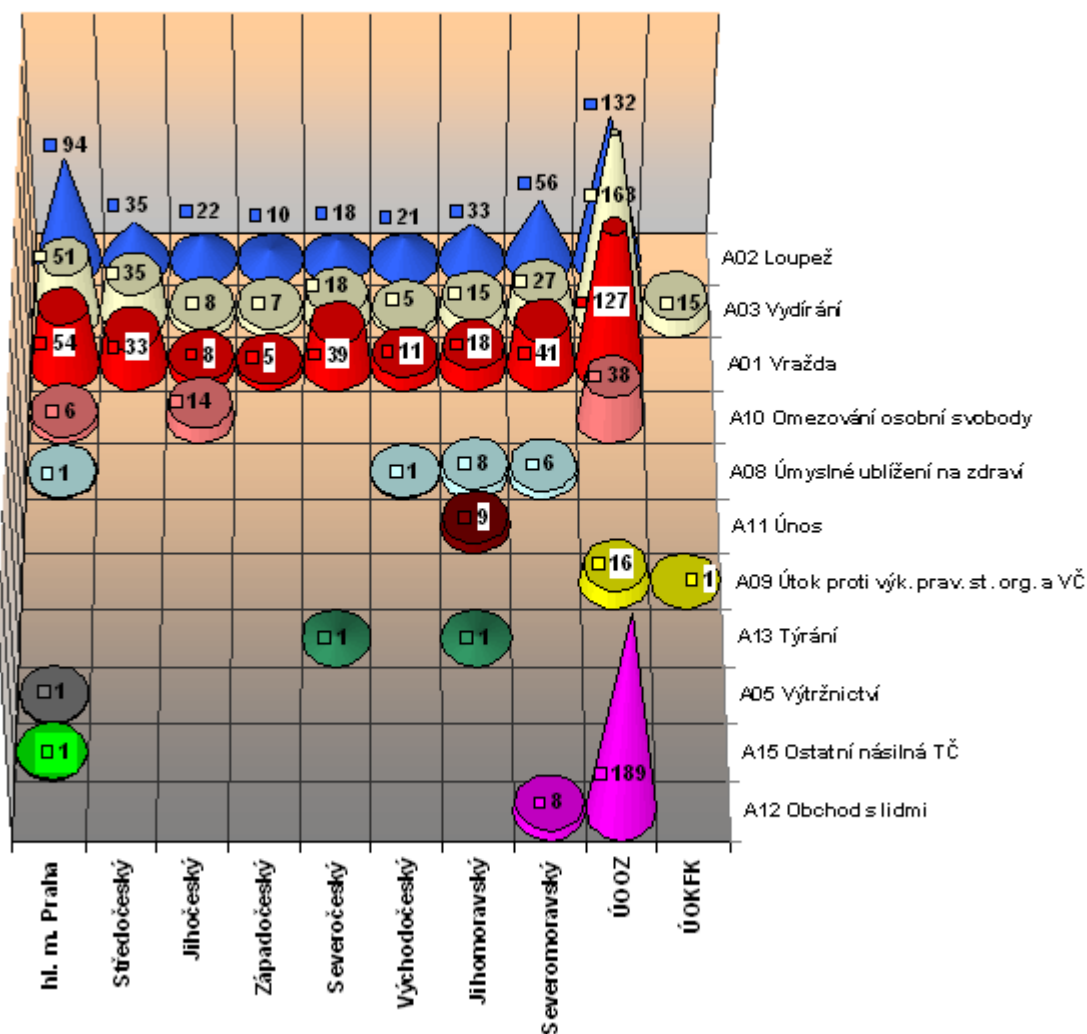
Úkony dle § 88/1,3 t.ř. A - násilná trestná činnost	A01 Vražda	A02 Loupež	A03 Vydírání	A05 Výtržnictví	A08 Úmyslné ublížení na zdraví	A09 Útok proti výkonu pravomoci st. org. a veř. činitele	A10 Omezování osobní svobody	A11 Únos	A12 Obchod s lidmi	A13 Týrání	A15 Ostatní násilná TČ	souběh v rámci třídy A
CELKEM ČR	336	421	344	1	16	17	58	9	197	2	1	122
PČR SKPV DLE JEDNOTLIVÝCH KRAJŮ	CELKEM PČR SKPV krajů	209	289	166	1	16	20	9	8	2	1	20
	hl. m. Praha	54	94	51	1	1	6				1	16
	Středočeský	33	35	35								
	Jihočeský	8	22	8			14					2
	Západočeský	5	10	7								
	Severočeský	39	18	18						1		
	Východočeský	11	21	5		1						
	Jihomoravský	18	33	15		8		9		1		2
Severomoravský	41	56	27		6			8				
ÚTVARY PČR SKPV S PŮSOBNOSTÍ NA CELÉM ÚZEMÍ REPUBLIKY (+ ÚSKPV)	CELKEM útvary PČR SKPV s působností na celém území republiky	127	132	178			17	38	189			102
	ÚOOZ	127	132	163			16	38	189			102
	ÚOKFK			15			1					

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Odposlechy na loupeže a vraždy nejčastěji nasazuje Policie ČR SKPV hl. m. Prahy, Severomoravského kraje a z Policie ČR SKPV útvarů s působností na celém území republiky pochopitelně ÚOOZ. Pokud se týká vydírání, pak se jedná opět o Policii ČR SKPV hl. m. Prahy, následuje Středočeský kraj a zejména ÚOOZ. Tento útvar Policie ČR SKPV s působností na celém území ČR však nejvíce odposlechů vykazuje na trestnou činnost související s obchodem s lidmi.

Odposlechy nasazované na jednotlivé typy násilné TČ po organizačních celcích

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

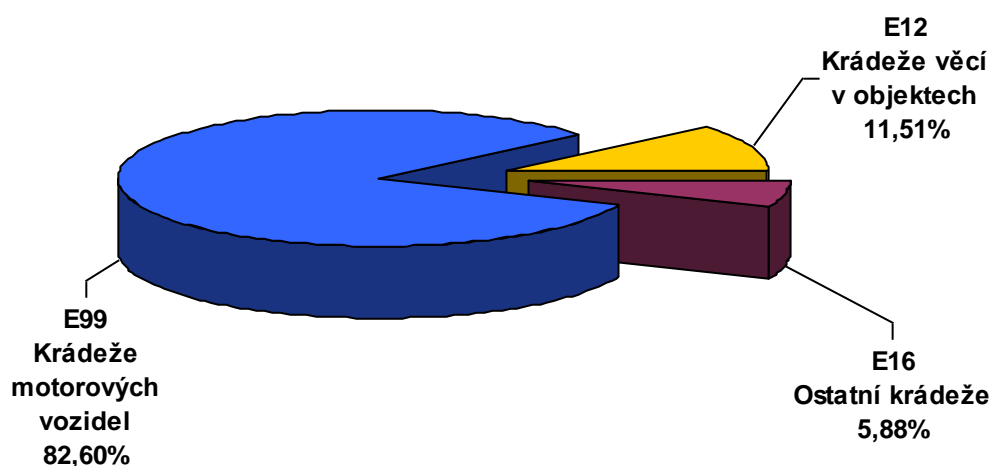
K dalším úkolům Policie ČR patří ochrana majetku. Krádeže jsou z hlediska počtu nasazených odposlechlů další nejčastěji uváděnou trestnou činností, přičemž se jedná zejména o aktuální problém současné doby, krádeže motorových vozidel. Na rozdíl od násilné trestné činnosti byly do kategorie krádeží zahrnuty odposlechy na trestné činy pouze jednoho paragrafu (§ 247 trestního zákona). Tento byl pro potřeby analýzy rozčleněn do tří podskupin právě z důvodu dokumentování a potvrzení vysokého podílu úkonů souvisejících s krádežemi vozidel. Obdobně tedy jako využívání odposlechlů na násilnou trestnou činnost je níže vyhodnoceno nasazování odposlechlů na krádeže.

Úkony dle § 88/1,3 t.ř. E - krádeže		E12 Krádeže věcí v objektech	E16 Ostatní krádeže	E99 Krádeže motorových vozidel	souběh v rámci třídy E
CELKEM ČR		92	47	660	63
PČR SKPV DLE JEDNOTLIVÝCH KRAJŮ	CELKEM PČR SKPV krajů	92	47	657	63
	hl. m. Praha	30	16	160	28
	Středočeský	15		12	
	Jihočeský	2	4	37	2
	Západočeský	4	8	38	8
	Severočeský	4	15	70	11
	Východočeský	11		28	11
	Jihomoravský	22		282	
Severomoravský	4	4	30	3	
ÚTVARY PČR SKPV S PŮSOBNOSTÍ NA CELÉM ÚZEMÍ REPUBLIKY (+ ÚSKPV)	CELKEM útvary PČR SKPV s působností na celém území republiky			3	
	ÚOOZ			3	

Z hlediska rozboru sledované kategorie jsou odposlechy nasazovány v podstatě pouze u Policie ČR SKPV jednotlivých krajů, a to zejména na krádeže motorových vozidel (660 úkonů, tj. 82,6%). Zcela jednoznačně vykazuje nejvíce úkonů Jihomoravský kraj (282 úkonů), vysoký počet úkonů souvisí zejména s činností pracovního týmu zaměřeného na odhalování krádeží motorových vozidel, který byl zmiňován již v „Analýze úkonů dle § 88 odst. 1 a 3 a § 158d odst. 2, 3, 6 trestního řádu za rok 2006“. Činnost tohoto týmu, významně využívajícího odposlechy, který byl zaměřen na odhalování krádeží motorových vozidel, přesahovala i do roku 2007.

Je nutno zmínit 63 odposlechů využitých v souběhu s dalšími podskupinami tohoto druhu trestné činnosti a vysoký podíl souběhů s dalšími druhy trestné činnosti. Z hlediska Policie ČR SKPV útvarů s působností na celém území republiky byly vykázány pouze 3 úkony, a to u ÚOOZ, přičemž ve všech případech se jednalo o souběh s dalšími druhy trestné činnosti.

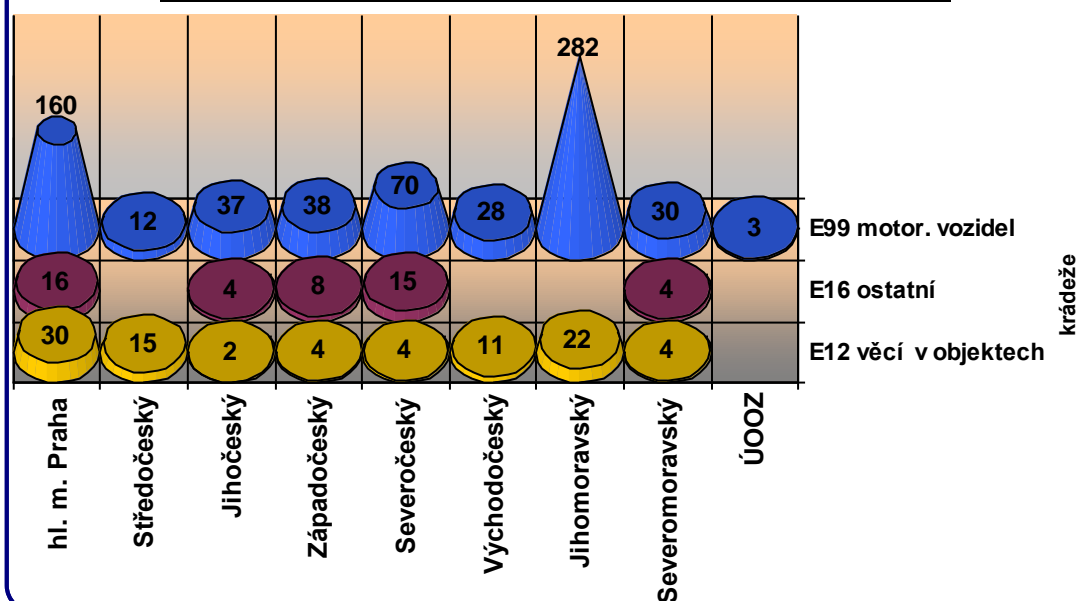
Odposlechy nasazované na jednotlivé typy krádeží

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Níže uvedený graf názorně prezentuje rozložení využívání odposlechlů na krádeže napříč jednotlivými organizačními celky Policie ČR SKPV. Nejvyšší hodnoty v počtu úkonů dle § 88 odst. 1,3 t.ř. jsou zřetelné u Policie ČR SKPV Jihomoravského kraje, s odstupem následuje Policie ČR SKPV hl. m. Prahy, další celky jsou zastoupeny malým počtem. Zejména u Policie ČR SKPV Jihomoravského kraje je z poměru počtu spisů a počtu úkonů patrné, že se jedná o rozsáhlé kauzy (např. výše zmiňovaný pracovní tým zaměřený na odhalování krádeží motorových vozidel).

Odposlechy nasazované na jednotlivé typy krádeží po organizačních celcích

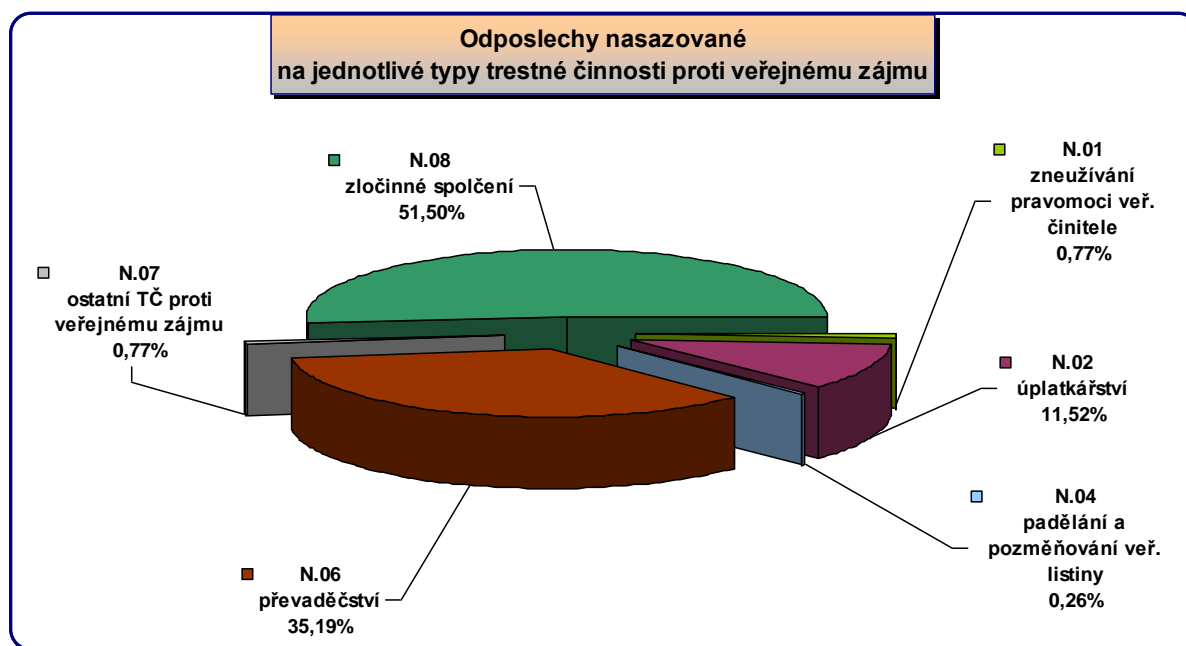

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Podrobnější analytické vyhodnocení bylo zaměřeno i na třetí nejčastěji se vyskytující druh trestné činnosti, na který byly nasazovány odposlechy, jímž byla trestná činnost proti veřejnému zájmu. V této kategorii se jednalo především o zločinné spolčení, převaděčství a úplatkářství, okrajově se objevilo i zneužívání pravomoci veřejného činitele, padělání a pozměňování veřejné listiny a ostatní trestné činy proti veřejnému zájmu.

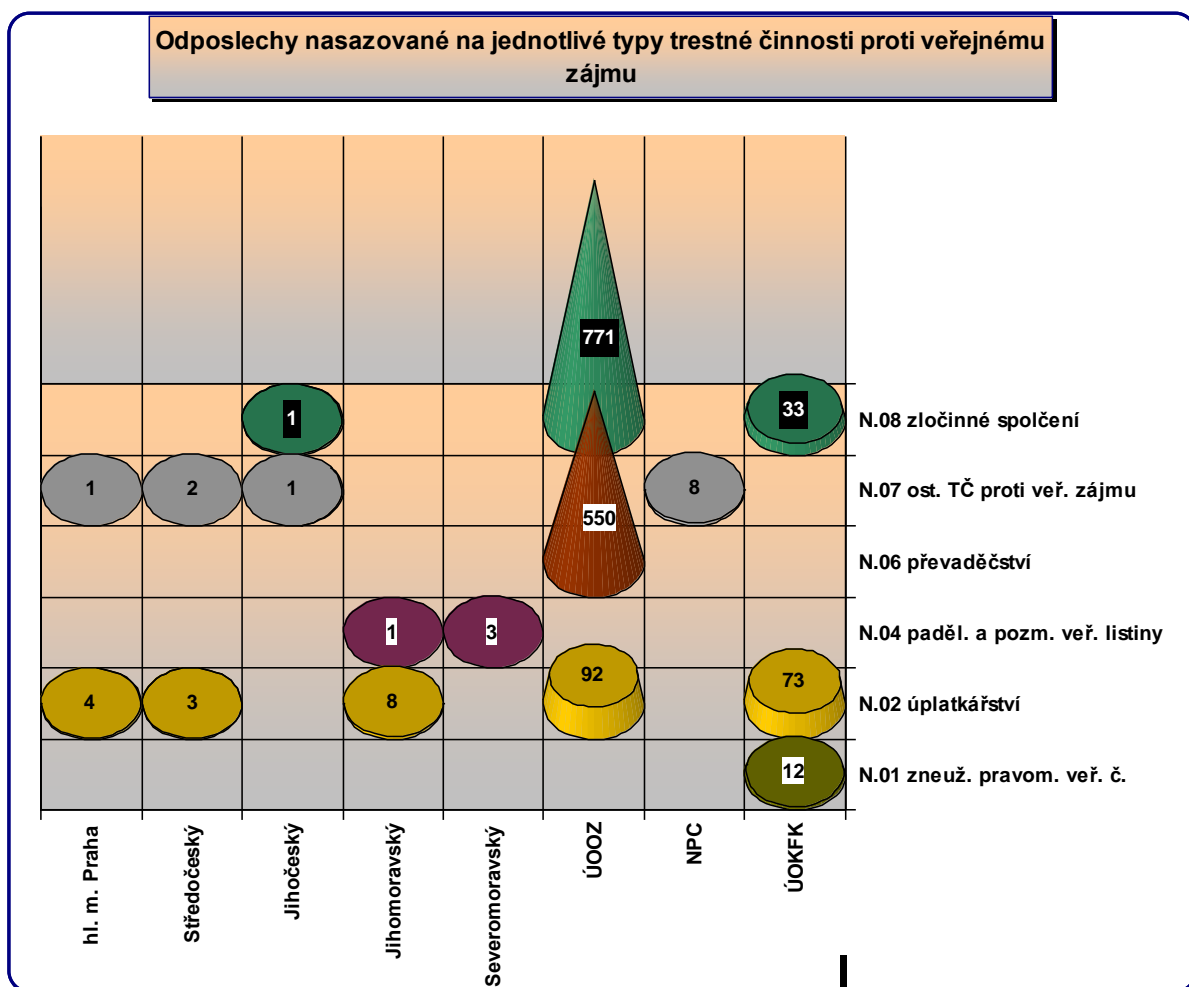
Úkony dle § 88/1,3 t.ř. N - trestná činnost proti veřejnému zájmu		N.01 zneužívání pravomoci veř. činitele	N.02 úplatkář ství	N.04 padělání a pozměňová ní veř. listiny	N.06 převaděč ství	N.07 ostatní TČ proti veřejnému zájmu	N.08 zločinné spolčení	souběh v rámci třídy N
CELKEM ČR		12	180	4	550	12	805	675
PČR SKPV DLE JEDNOTLIVÝCH KRAJŮ	CELKEM PČR SKPV krajů		15	4		4	1	1
	hl. m. Praha		4			1		
	Středočeský		3			2		
	Jihočeský					1	1	
	Jihomoravský		8	1				1
Severomoravský				3				
ÚTVARY PČR SKPV S PŮSOBNOSTÍ NA CELÉM ÚZEMÍ REPUBLIKY (+ ÚSKPV)	CELKEM útvary PČR SKPV s působností na celém území republiky	12	165		550	8	804	674
	ÚOOZ		92		550		771	634
	NPC					8		
	ÚOKFK	12	73				33	40

Především díky zločinnému spolčení vykazuje tento druh trestné činnosti velký počet souběhů jak v rámci této kategorie (viz tabulka), tak i dalších druhů trestné činnosti.

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Zločinné spolčení (§ 163a trestního zákona) je vždy vykazováno v souběhu s dalším trestným činem. Odposlechy na tento trestný čin, až na jednu výjimku, vždy nasazovaly útvary Policie SKPV s působností na celém území ČR. Nejčastěji se jednalo o ÚOOZ, který vykázal zločinné spolčení u 771 svých úkonů. Se značným odstupem 33 odposlechlů následoval ÚOKFK. Rovněž využívání odposlechlů na převaděčství je s počtem 550 výsadou pouze ÚOOZ. Také úplatkářství bylo registrováno převážně u odposlechlů vyžádaných útvary Policie SKPV s působností na celém území republiky. Nejvíce (92) jich opět vykázal ÚOOZ, následoval ÚOKFK (73). Odposlechy na další kategorie tohoto druhu trestné činnosti byly nasazovány jen zřídka, na zneužívání pravomoci veřejného činitele a na ostatní trestnou činnost proti veřejnému zájmu bylo využito po 12 úkonech a 4 odposlechy byly vykázány u padělání a pozměňování veřejné listiny.

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

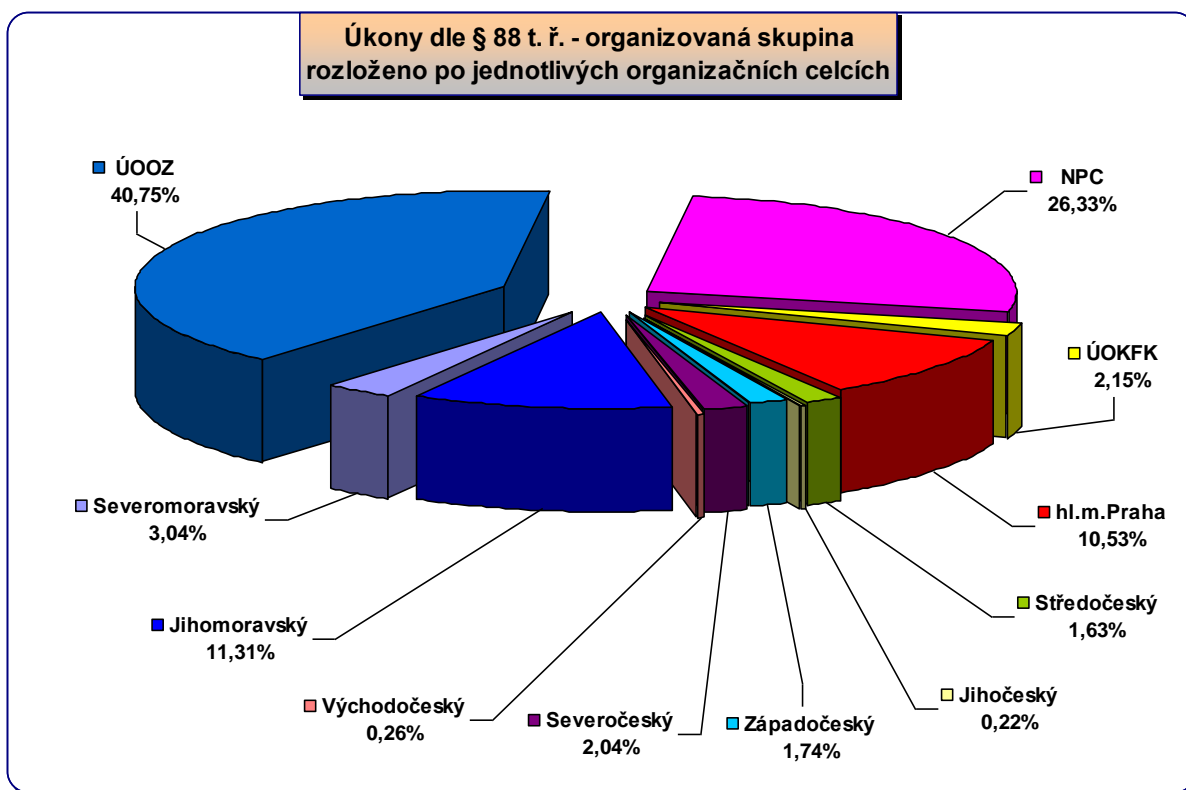
4.3.5 Vyhodnocení odposlechů v souvislosti s organizovanou skupinou

Vedle hodnocení využívání odposlechů z hlediska druhů trestné činnosti je nutno mít na zřeteli také další důležitý aspekt, a tím je organizovanost trestné činnosti. Šetření trestné činnosti s prvky organizovanosti, se zapojením více osob, často s velkým finančním zázemím, nadstandardním vybavením a mezinárodním propojením bývá velmi složitě.

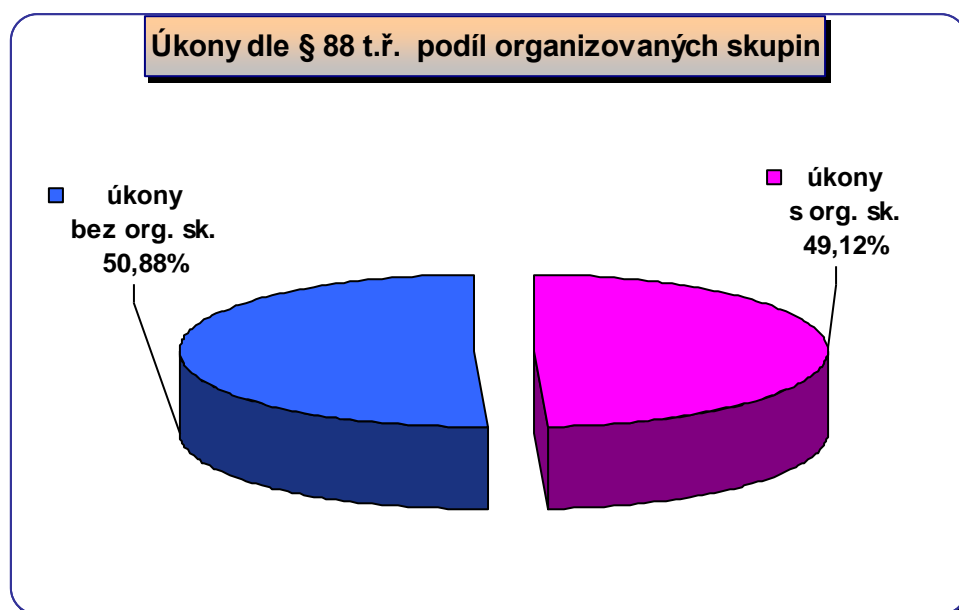
úkony dle § 88/1,3 t.ř. / organizovaná skupina		úkony dle § 88/1,3 t.ř.	úkony s org. sk.	úkony s org. sk. v %	úkony bez org. sk.
CELKEM ČR		5 491	2 697	49,12	2794
PČR SKPV DLE JEDNOTLIVÝCH KRAJŮ	CELKEM PČR SKPV krajů	3 150	830	26,35	2320
	hl. m. Praha	756	284	37,57	472
	Středočeský	270	44	16,30	226
	Jihočeský	145	6	4,14	139
	Západočeský	158	47	29,75	111
	Severočeský	315	55	17,46	260
	Východočeský	164	7	4,27	157
	Jihomoravský	855	305	35,67	550
Severomoravský	487	82	16,84	405	
ÚTVARY PČR SKPV S PŮSOBNOSTÍ NA CELÉM ÚZEMÍ REPUBLIK (+ ÚSKPV)	CELKEM útvary PČR SKPV s působností na celém území republiky	2 341	1 867	79,75	474
	ÚSKPV	21			21
	ÚOOZ	1 344	1 099	81,77	245
	NPC	777	710	91,38	67
	ÚOKFK	199	58	29,15	141

Při hodnocení Policie ČR SKPV jednotlivých krajů eviduje nejvíce úkonů na šetření trestné činnosti s prvkem organizované skupiny v absolutních číslech Jihomoravský kraj, následuje hl. m. Praha. Z hlediska podílu nasazených odposlechů na organizovanou skupinu v rámci svých úkonů se pořadí změní, první místo zaujímá kraj hl. m. Praha a Jihomoravský kraj následuje.

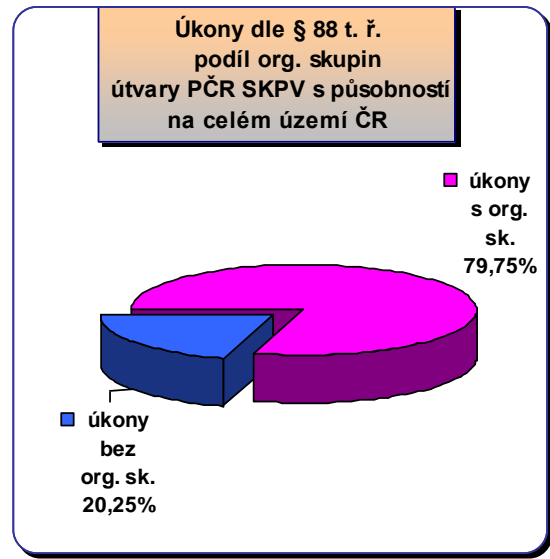
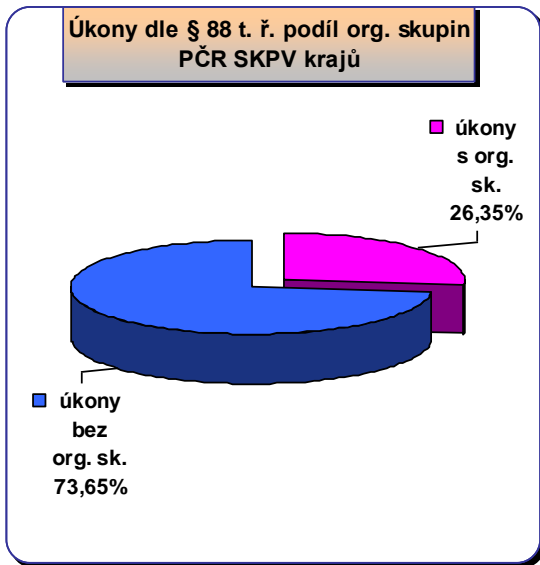
Nejvyšší počet úkonů (1 099) nasazených dle § 88 t.ř. na trestnou činnost, u níž byl zjištěn prvek organizovanosti, eviduje ÚOOZ. Ve vztahu k celkovému počtu úkonů v rámci jednotlivých Policie ČR SKPV útvarů s působností na celém území ČR je nejvyšší podíl u NPC. U tohoto útvaru bylo z celkového objemu vykázaných odposlechů více než 91% zaměřeno vůči organizovaným kriminálním skupinám.

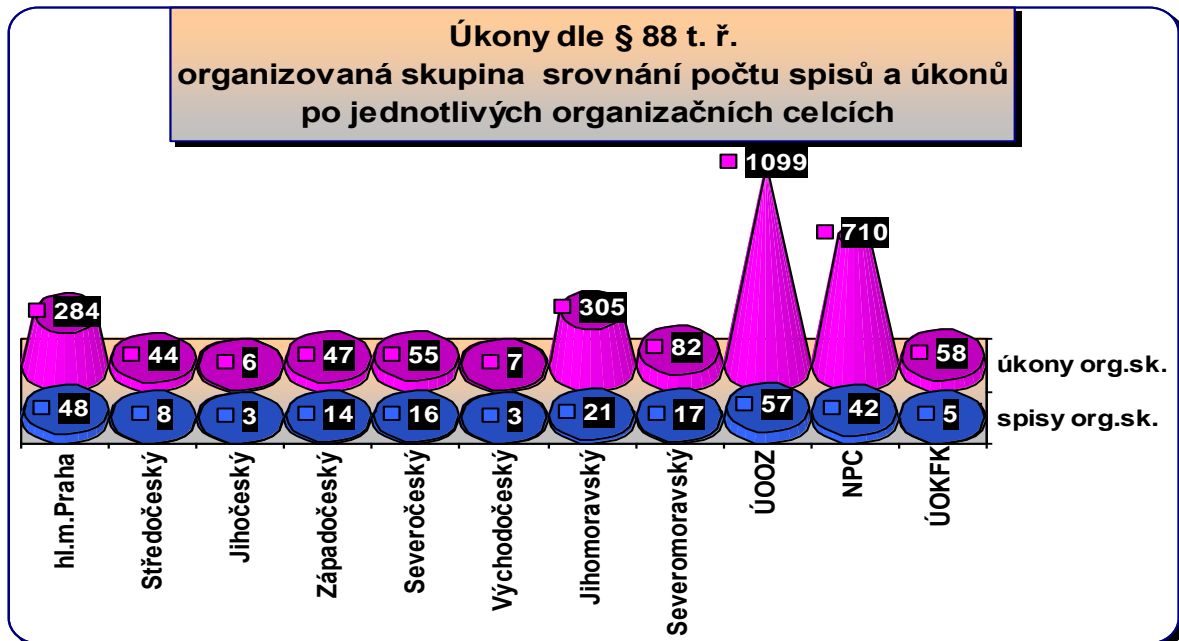
V souvislosti s páčáním trestné činnosti organizovanou skupinou byly úkony dle § 88 t.ř. nasazeny v téměř 50% všech nasazených odposlechů. Tento fakt jednoznačně dokresluje skutečnost, na jak závažnou trestnou činnost jsou odposlechy využívány.

Poměr úkonů nasazených útvary Policie ČR SKPV s působností na celém území ČR na organizovanou trestnou činnost v porovnání s Policií ČR SKPV jednotlivých krajů je logicky značně vyšší. U Policie ČR SKPV jednotlivých krajů jsou odposlechy na organizované skupiny využívány ve více než 26%, přičemž u Policie ČR SKPV útvarů s působností na celém ČR činí tento poměr téměř 80%.

K dokreslení situace je vhodné zmínit rozdíly mezi počty spisů s úkony na organizované skupiny a počty úkonů v těchto spisech. Jak již bylo uvedeno, šetření trestné činnosti se zapojením organizované skupiny bývá komplikovanější, trestní spis se váže k více osobám, a tudíž bývají nasazovány odposlechy na větší počet subjektů, než v případech, kde se jedná o osoby bez vazeb na organizovaný zločin. Toto je patrné zejména u Policie ČR SKPV útvarů s působností na celém území republiky, zejména u ÚOOZ a NPC. Z útvarů Policie ČR SKPV jednotlivých krajů byl z celorepublikového hlediska zaznamenán vyšší podíl úkonů vůči spisům rovněž u Jihomoravského kraje, což úzce souvisí s činností pracovních týmů (viz dále) a vedením trestního řízení na Policii ČR SKPV tohoto kraje.

4.3.6 Vyhodnocení efektivity odposlechů v rámci trestního řízení

Efektivitu úkonů nasazených dle § 88 odst. 1 a 3 t.ř. i dle § 158d t.ř. lze vyhodnotit na základě níže definovaných kategorií:

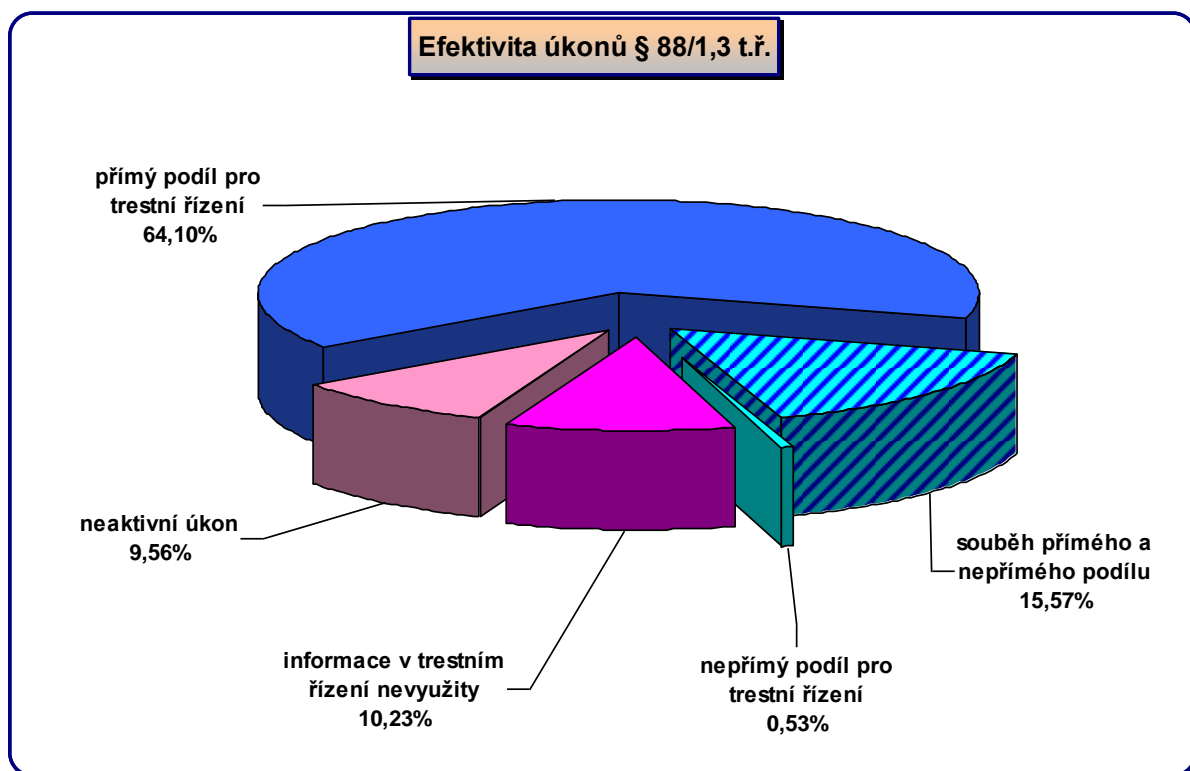
1. Aktivní - úkon byl aktivován (zahájen, nasazen) ze strany specializovaného pracoviště a byly jím zjištěny informace. U úkonů, které byly aktivní, se dále detailněji vyhodnocuje, jaký měly přínos. Je možno zvolit „přímý podíl pro trestní řízení“, „nepřímý podíl pro trestní řízení“ či „ztotožnění osoby“. První dvě kategorie lze zahrnout jak samostatně, tak i kumulativně. „Ztotožnění osoby“ se vždy vybírá společně s uvedenými prvními dvěmi kategoriemi. „Úkonem zjištěné informace nevyužity“ se zaškrťává pouze samostatně.
2. Neaktivní nebo nerealizován:- (v případě, že je zvolena tato kategorie, není již možno vybrat jinou kategorii efektivity)
 - a. Neaktivní úkon - specializované pracoviště Policie ČR požadavek k realizaci úkonu přijalo, úkon byl realizován (k realizaci úkonu byly nasazeny síly a prostředky specializovaného pracoviště), ale nebyly pořízeny žádné záznamy pro trestní řízení. Např. mobilní telefon byl neaktivní, zájmová osoba se nezdržovala na území ČR a podobně.
 - b. Úkon nerealizován - specializované pracoviště Policie ČR požadavek k realizaci úkonu přijalo, přesto nedošlo k realizaci úkonu. Po celou dobu platnosti souhlasu nebo příkazu justičního orgánu nebyly k realizaci úkonu nasazeny žádné síly a prostředky specializovaného pracoviště (z technických, kapacitních, nebo jiných důvodů). K pořízení jakýchkoliv záznamů tedy nedošlo (ani dojít nemohlo). Ve výjimečných případech dochází k tomu, že souhlas nebo příkaz justičního orgánu byl Policii ČR SKPV vydán, ten však nikdy nebyl předán specializovanému pracovišti Policie ČR z důvodu jasné neúčelnosti úkonu (realizace zájmové osoby - pachatele TČ apod.).
3. Přímý podíl pro trestní řízení – informace byly, jsou či budou využity:
 - a. jako důkaz v tomto trestním řízení - získané informace mohou sloužit jako důkaz v rámci prováděného trestního řízení,
 - b. pro taktiku a další průběh vyšetřování - získané informace mohou být důležité pro taktiku a další průběh vyšetřování v rámci prováděného trestního řízení,
 - c. k odvrácení trestného činu - získané informace úspěšně napomohly odvrátit spáchání (přípravy, pokusu, dokonání) trestného činu,

- d. k zadržení pachatele trestné činnosti - získané informace úspěšně vedly k zadržení pachatele trestné činnosti.
4. Nepřímý podíl pro trestní řízení – získanými informacemi byla zjištěna:
- a. nová trestná činnost pachatele - byly získány informace o jiné trestné činnosti pachatele, která původně nebyla předmětem prováděného trestního řízení,
 - b. jiná trestná činnost třetích osob - byla zjištěna jiná trestná činnost třetích osob, které původně nebyly předmětem prováděného trestního řízení.
5. Úkon vedl ke ztotožnění osoby - realizováním úkonu byla ustanovena osoba, vůči níž byl úkon nasazen a jejíž totožnost nebyla zadavateli při vyžadování úkonu prokazatelně známa (např. anonymní SIM karta). Získané informace vedly ke:
- a. zproštění zájmu pro vedené trestní řízení,
 - b. k potvrzení zájmu pro vedené trestní řízení.
6. Úkonem zjištěné informace nevyužity - nebyly zjištěny informace, které by byly nějak využitelné (= neefektivní úkon).

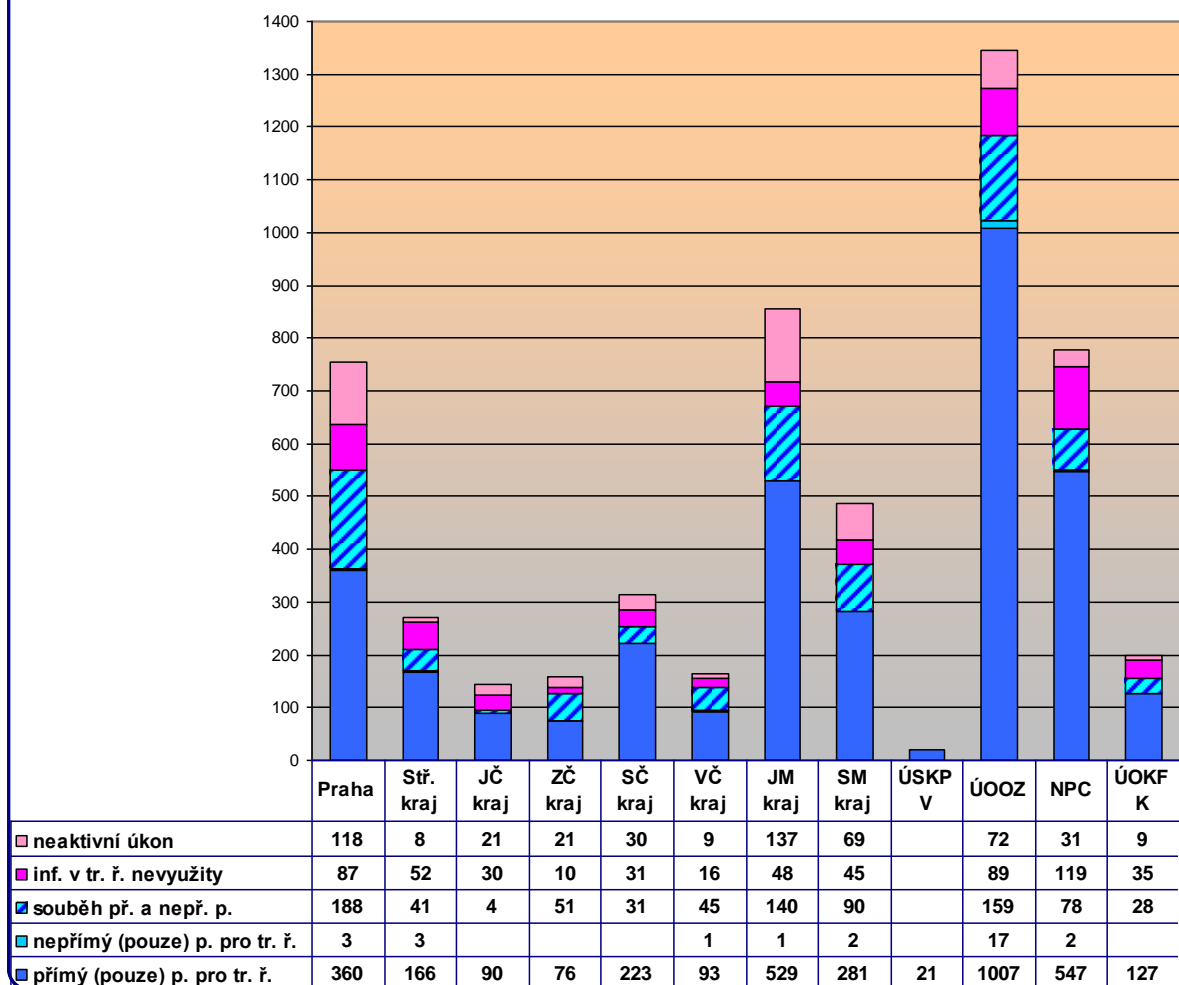
Kriminalisté vyhodnotili efektivitu u více než 64% úkonů v „přímém podílu pro trestní řízení“ (bez souběhu s nepřímým podílem), v 0,53% pouze v „nepřímém podílu pro trestní řízení“ a v dalších téměř 16% souběžně v obou těchto kategoriích. Celkově tedy byla účinnost z hlediska přímého, nepřímého či současně obou těchto podílů vykázána ve více než 80% případů. Ve více než 10% získané „informace nebyly v trestním řízení využity“, v těchto případech by pak bylo možno dané úkony považovat za neefektivní. U necelých 10% byl úkon registrován jako „neaktivní“, resp. „nerealizován“.

Společně s „přímým“, resp. „nepřímým podílem pro trestní řízení“, byly vykazovány případy „ztotožnění osoby“. Toto „ztotožnění osoby“ bylo kriminalisty uvedeno u 669 úkonů. Z celkového souhrnu, kdy byla úkonem osoba „ztotožněna“, se v 656 případech jednalo o „potvrzení zájmu pro trestní řízení“ a ve 13 naopak o „zproštění zájmu pro trestní řízení“.

EFEKTIVITA ÚKONŮ § 88/1,3 t.ř.		celkem úkonů	přímý podíl pro trestní řízení	nepřímý podíl pro trestní řízení	souběh přímého a nepřímého podílu	informace v trestním řízení nevyužity	neaktivní úkon
CELKEM ČR		5 491	3 520	29	855	562	525
PČR SKPV DLE JEDNOTLIVÝCH KRAJŮ	CELKEM PČR SKPV krajů	3 150	1 818	10	590	319	413
	hl. m. Praha	756	360	3	188	87	118
	Středočeský	270	166	3	41	52	8
	Jihočeský	145	90		4	30	21
	Západočeský	158	76		51	10	21
	Severočeský	315	223		31	31	30
	Východočeský	164	93	1	45	16	9
	Jihomoravský	855	529	1	140	48	137
	Severomoravský	487	281	2	90	45	69
ÚTVARY PČR SKPV S PŮSOBNOSTÍ NA CELÉM ÚZEMÍ REPUBLIKY (+ ÚSKPV)	CELKEM útvary PČR SKPV s působností na celém území republiky	2 341	1 702	19	265	243	112
	ÚSKPV	21	21				
	ÚOOZ	1 344	1 007	17	159	89	72
	NPC	777	547	2	78	119	31
	ÚOKFK	199	127		28	35	9

Efektivita úkonů dle § 88/1,3 t.ř. v rámci PČR SKPV

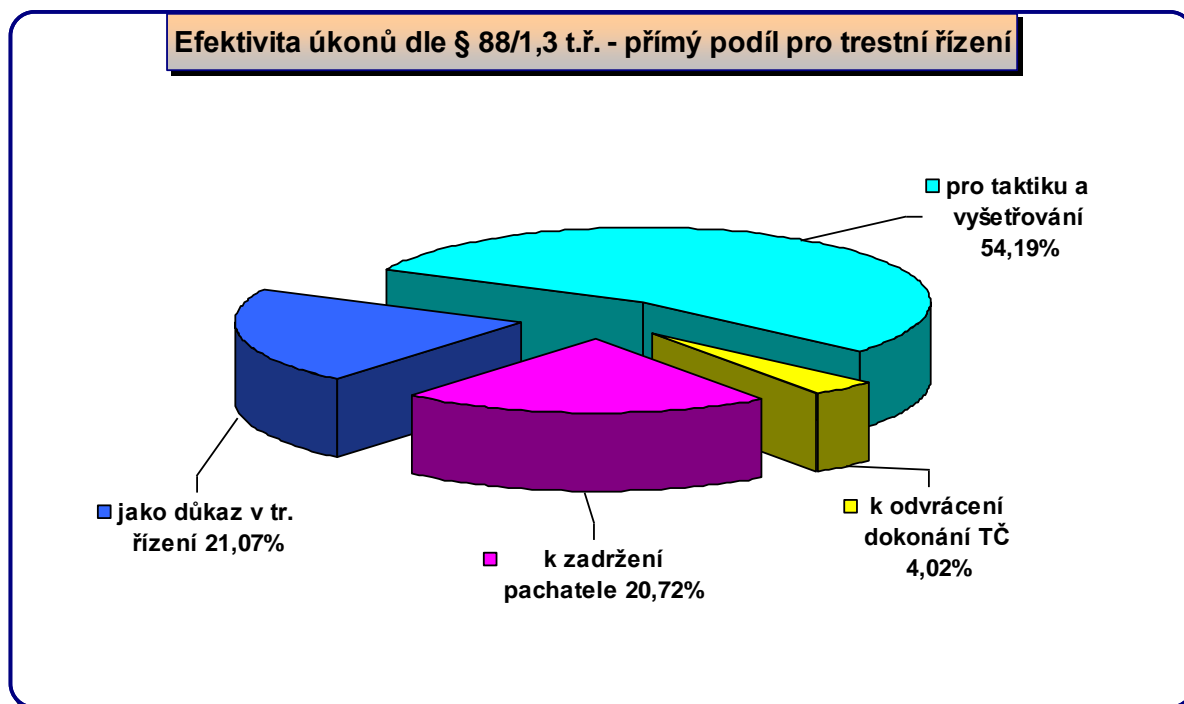
Zobrazený graf názorně ilustruje rozložení efektivity úkonů odposlechnů u Policie ČR SKPV jednotlivých krajů a útvarů Policie ČR SKPV s působností na celém území republiky dle zvolených pěti základních hledisek.

Ve vztahu k počtu nasazených úkonů vykazuje Policie ČR SKPV Jihočeského kraje největší podíl úkonů, u nichž „získané informace nebyly využity v trestním řízení“. Z celkového počtu 30 úkonů, u nichž byla tato kategorie vykázána, bylo 13 (tj. 43,33%) úkonů předčasně ukončeno, a to převážně z podnětu vyžadujícího útvaru. Z útvarů Policie ČR SKPV s působností na celém území republiky je z hlediska podílu úkonů, u nichž bylo kriminalistou označeno, že „získané informace nebyly využity v trestním řízení“, na čelním místě NPC. Z celkového počtu 119 úkonů, jimž byla tato kategorie na NPC přiřazena, jich 74 (tj. 62,18%) bylo předčasně ukončeno na základě podnětu vyžadujícího útvaru.

Přímý podíl pro trestní řízení lze dle zvoleného sledování efektivity rozdělit na 4 kategorie. Nejfrekventovaněji (53,78%) byly získané informace kvalifikovány jako „důležité pro taktiku a další průběh vyšetřování v rámci prováděného trestního řízení“. Ve více než 21% mohly získané informace sloužit „jako důkaz v prováděném trestním řízení“ a téměř ve 21% získané informace vedly „k zadržení pachatele

trestné činnosti“. Ve zbývajících 4% napomohly dané informace „k odvrácení přípravy, pokusu či dokonání trestného činu“.

U odposlechů vyhodnocených v „přímém podílu pro trestní řízení“ byl zaznamenán velký počet souběhů, kriminalisté při vyplňování efektivity převážně volili kombinace těchto 4 kategorií (viz dále).

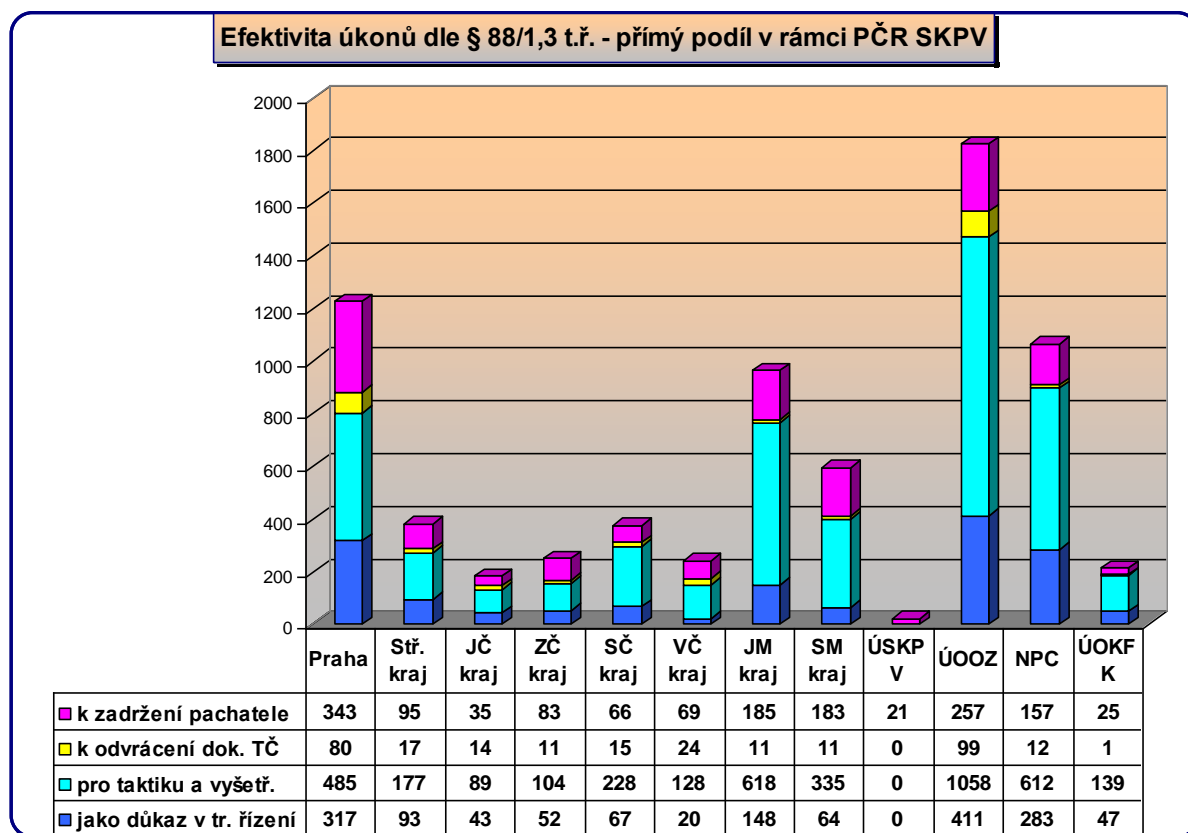
Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Při hodnocení efektivity jednotlivých kategorií „přímého podílu pro trestní řízení“ z pohledu Policie ČR SKPV jednotlivých krajů oproti Policii ČR SKPV útvarům s působností na celém území ČR lze konstatovat, že použití získaných „informací pro taktiku a další vyšetřování“ bylo frekventovanější u Policie ČR SKPV útvarů s působností na celém území republiky, a to zejména zásluhou ÚOOZ a NPC. ÚSKPV použilo získané informace výhradně k „zadržení pachatele trestné činnosti“, vesměs se jednalo o úkony vyžádané odborem pátrání.

Policie ČR SKPV jednotlivých krajů vykazovaly oproti útvarům Policie ČR SKPV s působností na celém území republiky vyšší poměr k celkovému počtu úkonů nasazených v rámci daného organizačního celku ve využití informací za účelem „zadržení pachatele trestné činnosti“ (zejména Západočeský kraj), rovněž tak jejich použití „jako důkazu v trestním řízení“ (zejména kraj hl. m. Praha). Vyšší podíl v kategorii „použití informací pro taktiku a vyšetřování“ byl evidován u Východočeského, Severočeského a Jihomoravského kraje.

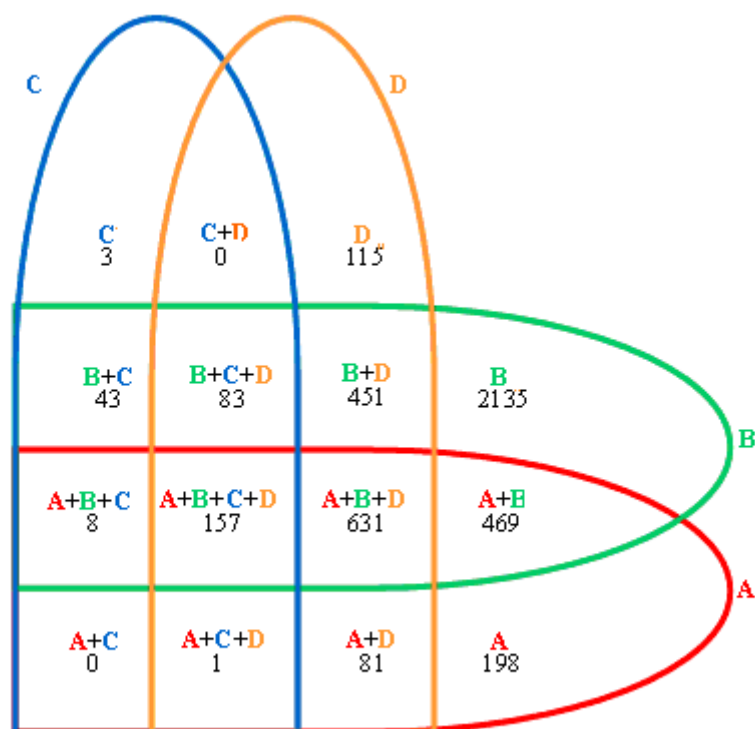
Obecně lze zhodnotit, že až na výše uvedené výjimky u ÚSKPV, související s jeho specifickým postavením, je poměr efektivity informací získaných pomocí odposlechů z hlediska jednotlivých kategorií „přímého podílu pro trestní řízení“ u všech organizačních celků Policie ČR SKPV srovnatelný.

Níže uvedený graf prezentuje poměr jednotlivých kategorií efektivity z hlediska „příмого podílu pro trestní řízení“. Je nutno zdůraznit, že v grafu nejsou zapracovány souběhy více kategorií, tedy efektivita je započtena ve všech kategoriích, označených vyplňujícím kriminalistou.

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Z důvodu co nejpřehlednějšího znázornění bylo zvoleno prezentování zastoupení všech čtyř kategorií „příмого podílu pro trestní řízení“ včetně jejich vzájemných průniků zanesením do množin. Dle uvedeného členění bylo zjištěno, že ze všech 4 375 odposlechů zahrnutých do „příмого podílu pro trestní řízení“ byla nejfrekventovaněji označena samostatně kategorie „informace byly využity pro taktiku a další vyšetřování“ (2 135, tj. 48,80%). Následoval souběh tří kategorií, kdy u 631 (tj. 14,42%) úkonů vedly informace „k zadržení pachatele“, současně sloužily „pro taktiku a další vyšetřování“ a rovněž se předpokládá jejich „použití jako důkazu pro trestní řízení“. Dále se vyskytovaly souběhy dvou kategorií. U 469 (tj. 10,72%) odposlechů se jednalo o využití „informací pro taktiku a další vyšetřování“ a „jako důkaz pro trestní řízení“. S mírným odstupem se řadil souběh užití „informací pro taktiku a další vyšetřování“ a k „zadržení pachatele“ (451, tj. 10,31%). Podíly dalších kategorií, resp. jejich souhrny již nedosahovaly pětiprocentního zastoupení v rámci analyzované efektivity „příмого podílu pro trestní řízení“.

Členění efektivity úkonů v přímém podílu na trestním řízení:

A – informace využity jako důkaz v trestním řízení

B – informace využity pro taktiku a další průběh vyšetřování

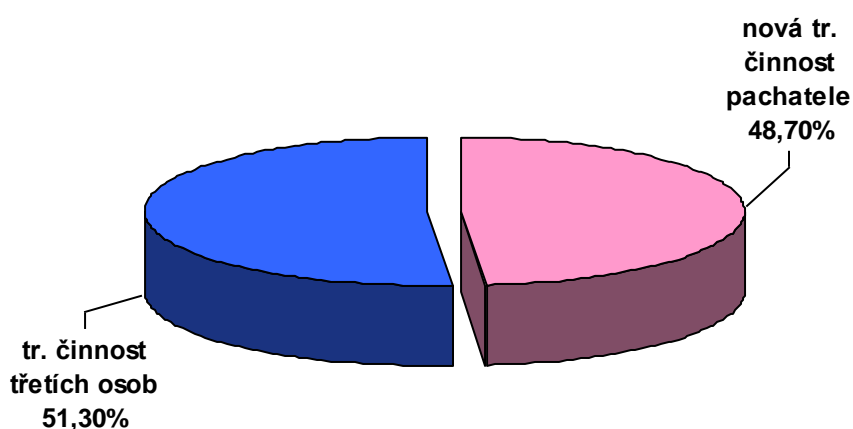
C – informace využity k odvrácení trestného činu (přípravy, pokusu, dokonání)

D – informace využity k zadržení pachatele trestné činnosti

Informace vyhodnocené jako „nepřímý podíl pro trestní řízení“ byly rozčleněny do dvou kategorií. Jedná se o „novou trestnou činnost pachatele“, do níž jsou zahrnuty případy, kdy byly získány informace o jiné trestné činnosti pachatele, která původně nebyla předmětem prováděného trestního řízení. Zjištění jiné trestné činnosti třetích osob, které zpočátku nebyly předmětem prováděného trestního řízení, je registrováno v kategorii „trestná činnost třetích osob“.

Z níže uvedených grafů je patrné, že úkony, jimiž byla „zjištěna trestná činnost třetích osob“ (51,3%), mírně převažovaly nad úkony, pomocí nichž byly „zjištěny informace o nové trestné činnosti pachatele“ (48,7%). Tato skutečnost je ještě markantnější u Policie ČR SKPV útvarů s působností na celém území ČR, kde odhalená „trestná činnost třetích osob činila“ více než 56% (nejvíce ÚOKFK, tj. téměř 67% ze všech úkonů tohoto útvaru, jejichž efektivita byla vyhodnocena v „nepřímém podílu pro trestní řízení“), oproti necelým 44% „nové trestné činnosti daného pachatele“.

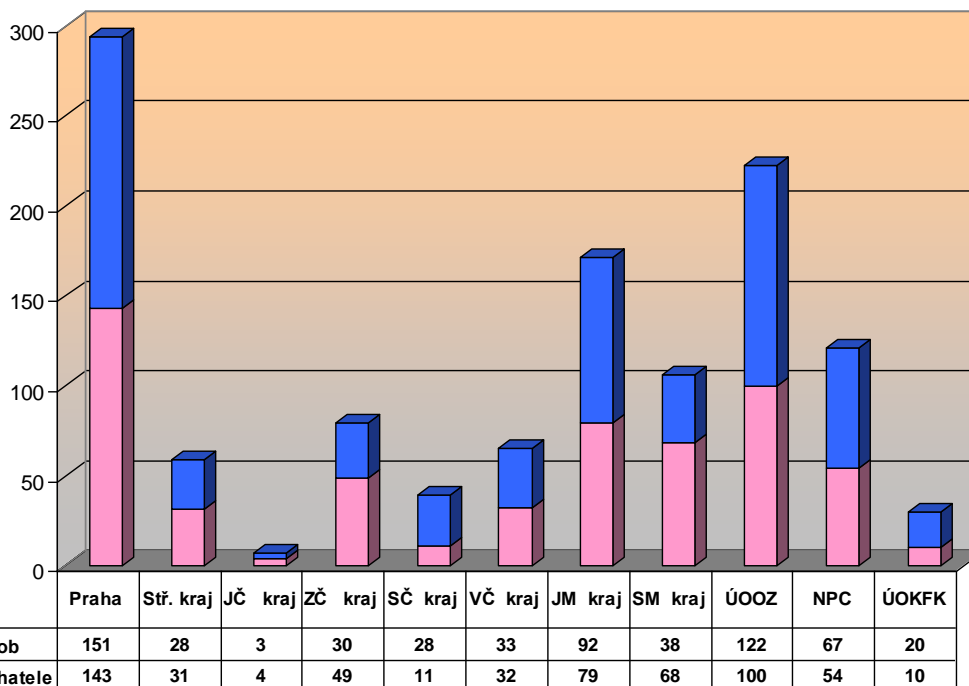
**Efektivita úkonů dle § 88/1,3 t.ř.
nepřímý podíl pro trestní řízení**

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

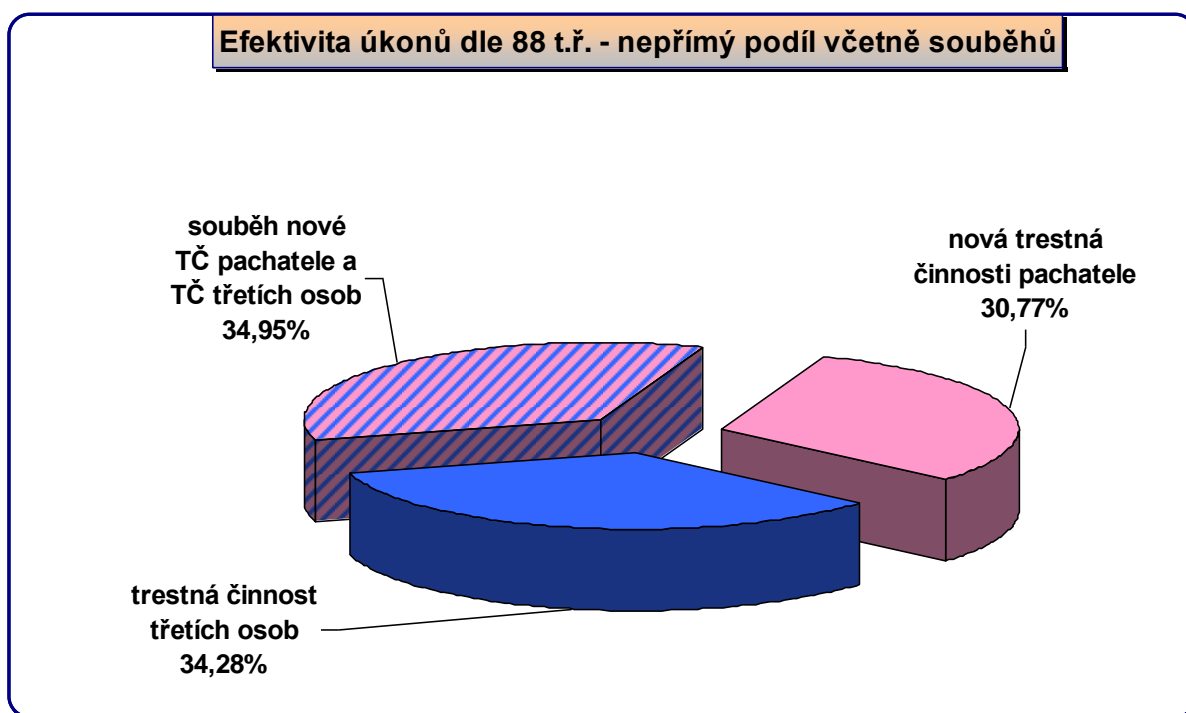
Z pohledu Policie ČR SKPV krajů byl poměr „zjištění nové trestné činnosti pachatele“ v „nepřímém podílu pro trestní řízení“ nejvyšší v Severomoravském (64,15%) a Západočeském (62,03%) kraji. Druhou kategorií „nepřímého podílu pro trestní řízení“, tedy případy, kdy odposlechy „přispěly k odhalení trestné činnosti třetích osob“, vykazovali policisté u jimi vyžádaných úkonů nejčastěji na teritoriu Severočeského kraje (71,79%).

**Efektivita úkonů dle § 88/1,3 t.ř.
nepřímý podíl dle organizačních celků PČR SKPV**

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

V případě hodnocení efektivity i z hlediska souběhů obou kategorií nepřímého podílu, je možno konstatovat, že nejvíce úkonů (309, tj. 34,95%) bylo ohodnoceno právě oběmi kategoriemi současně, tedy informace z těchto odposlechnů vedly současně ke „zjištění trestné činnosti třetích osob“ i „nové trestné činnosti pachatele“. S velmi malým odstupem následují odposlechy, jimiž byla odhalena „trestná činnost třetích osob“ (303, tj. 34,28%) samostatně. Vykázání pouze kategorie zahrnující „novou trestnou činnost pachatele“ bylo zjištěno za přispění 272 (tj. 30,77%) odposlechnů.

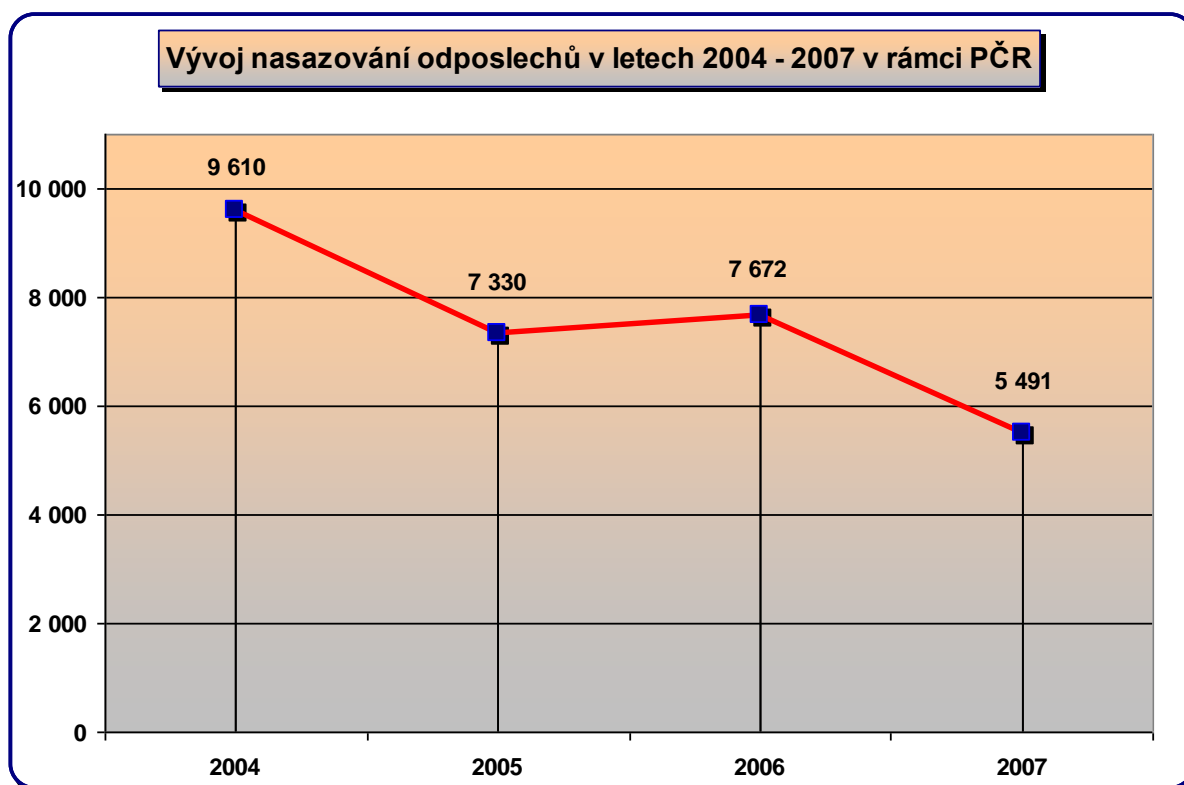
Při hodnocení efektivity „nepřímého podílu pro trestní řízení“ je nutno připomenout již výše uvedený souběh „přímého“ a „nepřímého podílu pro trestní řízení“. „Nepřímý podíl“ byl registrován celkem u 884 úkonů, z toho u 855 (tj. 97%) úkonů v souběhu s přímým podílem a jen u 29 úkonů byla efektivita vykázána samostatně jako „nepřímý podíl“.

Porovnání efektivity sledovaných úkonů s rokem 2006 nelze provést z důvodu výše popsané změny metodiky vyhodnocování efektivity.

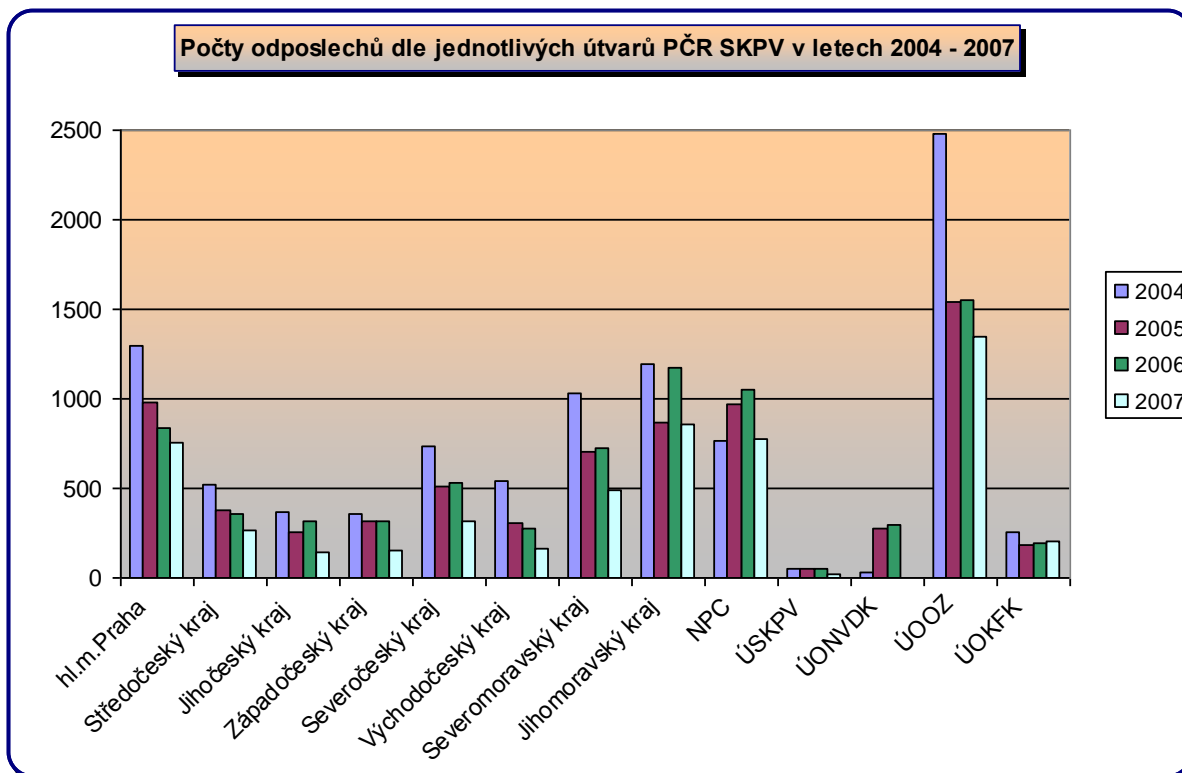
4.3.7 Vývojové trendy v nasazování odposlechnů

Na úvod této kapitoly je třeba konstatovat, že ÚSKPV nedisponuje vlastními relevantními údaji o počtech odposlechnů do roku 2006. S ohledem na skutečnost, že bez vývojových trendů by se analytický výstup jevil neuceleným, byla pro účely vývoje počtu odposlechnů použita za roky 2004, 2005 a 2006 data ÚZČ. Tato data se však v roce 2006 neshodují zcela přesně s údaji, které byly získány metodou dotazování na jednotlivé organizační články Policie ČR SKPV. Jedná se však o minimální odchylku (cca 1%), která vznikla z důvodů podrobně popsanych v „Analýze úkonů dle § 88 odst. 1 a 3 a § 158d odst. 2, 3, 6 trestního řádu za rok 2006“.

Vývojové trendy vycházející z údajů poskytnutých ÚZČ jsou vyhodnocovány až od roku 2004. V předchozích letech byly sice také sledovány počty odposlechnů, avšak dle odlišné metodiky (do roku 2004 byly sledovány počty zahájených odposlechnů v daném roce, od roku 2004 počty ukončených úkonů). Komparaci se staršími daty nelze tedy provést.

Pokles odposlechnů v roce 2005 oproti roku 2004 činil 2 280 (tj. 23,7%). Následoval mírný nárůst (342) odposlechnů v roce 2006, což v celkovém objemu odposlechnů představovalo o necelých 5% více než v roce 2005. Oproti tomu v roce 2007 došlo k rapidnímu poklesu, využito bylo o 2 181 (tj. 28,4%) odposlechnů méně než v roce 2006. Z výše uvedeného grafu je zřetelné, že v delším časovém horizontu vykazuje počet odposlechnů výraznou sestupnou tendenci. Při porovnání počtu odposlechnů realizovaných v roce 2007 oproti roku 2004 je evidentní značný pokles v nasazování těchto úkonů (4 119, tj. 42,9%).

Klesající tendenci ve využívání odposlechů v průběhu posledních čtyř let lze sledovat u všech útvarů Policie ČR SKPV krajů i u Policie ČR SKPV útvarů s působností na celém území ČR s výjimkou ÚOKFK, který jako jediný vykázal v roce 2007 mírný nárůst oproti roku předchozímu. U tohoto útvaru došlo k poklesu zmiňovaných úkonů především v roce 2005, kdy část problematiky přešla na ÚONVDK, který vznikl 1.7.2004. Po 31.12.2006, kdy byl ÚONVDK zrušen, je jeho nástupnickým útvarem právě ÚOKFK, navýšení odposlechů je zde tedy logické.

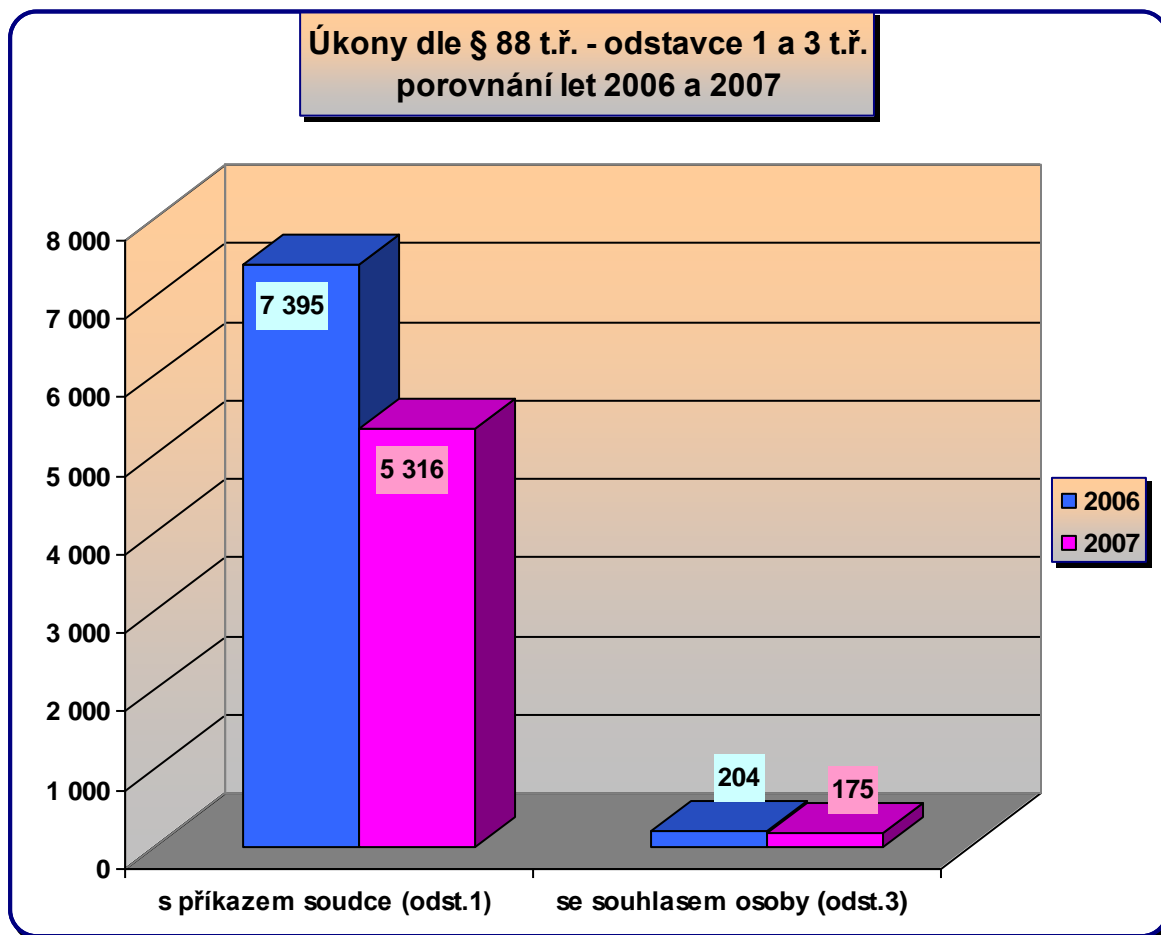
Policie ČR SKPV Jihomoravského kraje vykazuje dlouhodobě vyšší počet odposlechů než ostatní kraje. I tento kraj vykazoval sestupnou tendenci v nasazování odposlechů, avšak v roce 2006 zaznamenal nárůst v souvislosti s činností pracovního týmu zaměřeného na odhalování krádeží motorových vozidel (viz výše). Počet odposlechů se dále navýšil zejména úkony nasazenými na Městském ředitelství Brno a na Správě Jihomoravského kraje v rámci pracovního týmu orientovaného na odhalování týrání a zneužívání dětí (mediálně sledovaná kauza). Rovněž nutno zmínit celorepublikový specializovaný pracovní tým, zabývající se vyhodnocováním aktuální operativní situace v nápadu trestné činnosti se zaměřením na vysoce organizovanou zvláště nebezpečnou majetkovou trestnou činnost zpracovávanou v součinnosti s policejními sbory sousedních států.

úkony dle § 88/1,3 t.ř.		2004	2005	2006	2007
CELKEM ČR		9 610	7 330	7 672	5 491
PČR SKPV DLE JEDNOTLIVÝCH KRAJŮ	CELKEM PCR SKPV krajů	6 036	4 316	4 524	3 150
	hl. m. Praha	1 300	981	838	756
	Středočeský	520	375	353	270
	Jihočeský	367	256	316	145
	Západočeský	359	317	316	158
	Severočeský	737	509	527	315
	Východočeský	536	302	271	164
	Jihomoravský	1 190	870	1 175	855
	Severomoravský	1 027	706	728	487
ÚTVARY PČR SKPV S PŮSOBNOSTÍ NA CELÉM ÚZEMÍ REPUBLIKY (+ ÚSKPV)	CELKEM útvary PČR SKPV s působností na celém území republiky	3 574	3 014	3 148	2 341
	ÚSKPV	49	52	56	21
	ÚOOZ	2 479	1 536	1 555	1 344
	NPC	761	968	1 054	777
	ÚOKFK	251	182	189	199
	ÚONVDK	34	276	294	

NPC jako jediný z útvarů Policie SKPV zaznamenávala do roku 2006 mírný vzestup v četnosti nasazování odposlechů, v roce 2007 došlo k poklesu i u tohoto útvaru.

Nejvyšší počty odposlechů od roku 2004 jsou registrovány na ÚOOZ. Pro útvar plnicí úkoly na úseku boje s organizovaným zločinem je pro co nejefektivnější odhalování dané trestné činnosti nutné v maximální možné míře využívat všech zákonných prostředků, nasazování odposlechů nevyjímaje. Kromě toho je nutno vzít v úvahu technickou vybavenost členů zločineckých struktur operujících na našem území a pachatelů organizovaného zločinu. Osoby, vůči kterým je vedeno trestní řízení na ÚOOZ, neřídka používají více účastnických telefonních stanic a zejména velké množství aktivačních SIM karet.

Při porovnání nasazování odposlechnů z hlediska prvního a třetího odstavce § 88 t.ř. došlo v roce 2007 k mírnému nárůstu podílu počtu nasazených odposlechnů dle třetího odstavce. V roce 2006 činil podíl odposlechnů se souhlasem osoby 2,68% v poměru k úkonům realizovaným na základě příkazu soudce, v roce 2007 se jednalo o 3,19%. Vzhledem k tomu však, že celkový objem všech odposlechnů zaznamenal téměř 29% pokles, i počet úkonů dle třetího odstavce je v absolutních číslech nižší.

Průměrné délky odposlechů

Podstatnou náležitostí příkazu k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu je i stanovení doby, po kterou je tento zákonný prostředek povolen, nejdéle se jedná o šest měsíců s možností dále tuto dobu opakovaně prodloužovat, vždy maximálně o dalších šest měsíců.

Průměrná délka platnosti prvního soudního příkazu (bez prodloužení) se v průběhu let příliš nemění, skutečná délka odposlechu má mírně vzestupnou tendenci. Zároveň se nepatrně zvyšuje procento odposlechů prodloužených a nepatrně snižuje procento odposlechů zkrácených. Přesto lze konstatovat, že i při mírně vzestupné tendenci průměrné skutečné délky odposlechu tvoří skutečná délka odposlechu v roce 2007 jen cca 76,2% průměrné délky platnosti prvního soudního příkazu (bez prodloužení) v roce 2007. Kdybychom vzali v úvahu, že délka platnosti prvního soudního příkazu bez prodloužení může být až 6 měsíců, tedy cca 182 dní, potom by průměrná skutečná délka odposlechu činila v roce 2007 pouhých cca 55,3% z možné délky platnosti prvního soudního příkazu bez prodloužení. Tento údaj má vypovídací hodnotu o efektivnosti a účinnosti nasazování tohoto úkonu, tedy i o tom, že z časového hlediska nejsou tyto úkony využívány nadbytečně.

Průměrná délka platnosti prvního soudního příkazu (bez prodloužení)

§88 t.ř. - odposlechy	I.pol.2004	II.pol. 2004	I.pol. 2005	II.pol. 2005	I.pol. 2006	II.pol. 2006	2006	2007
průměrná délka[dny]	-	121,81	132,1	127,6	132,14	127,37	129,76	132,05

Zkrácení / prodloužení odposlechu

§88 t.ř. - odposlechy	I.pol.2004	II.pol. 2004	I.pol. 2005	II.pol. 2005	I.pol. 2006	II.pol. 2006	2006	2007
procento zkrácených	69,9%	63,3%	64,7%	56,2%	57,8%	52,4%	55,1%	54,3%
procento prodloužených	4,6%	5,1%	6,4%	7,3%	6,6%	9,5%	8,1%	8,1%

Skutečná průměrná délka odposlechu

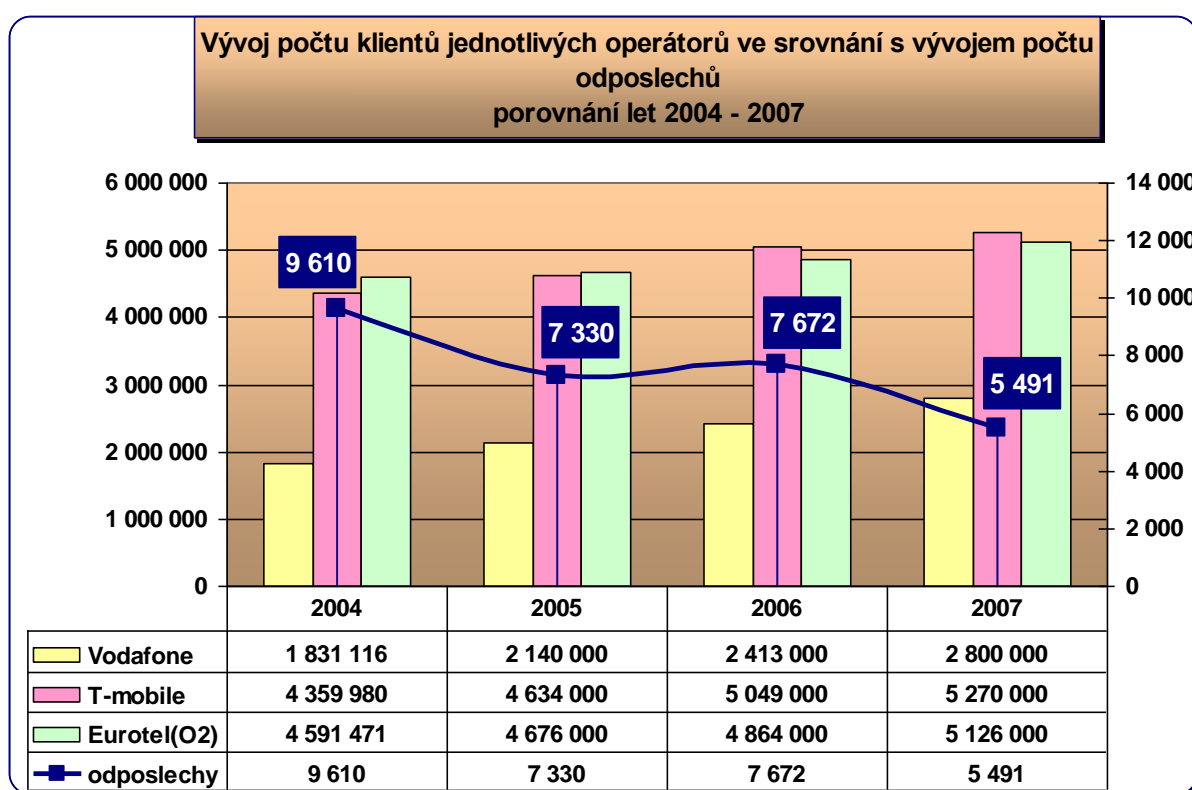
§88 t.ř. - odposlechy	I.pol.2004	II.pol. 2004	I.pol. 2005	II.pol. 2005	I.pol. 2006	II.pol. 2006	2006	2007
průměrná délka[dny]	77,54	84,91	88,36	89,15	87,81	97,02	92,42	100,61

Údaje v tabulkách do roku 2006 poskytl ÚZČ, data za rok 2007 byla získána výtěžením výše popsaného analyticko-statistického systému MU II.

4.3.8 Odposlechy a rozvoj moderních komunikačních prostředků

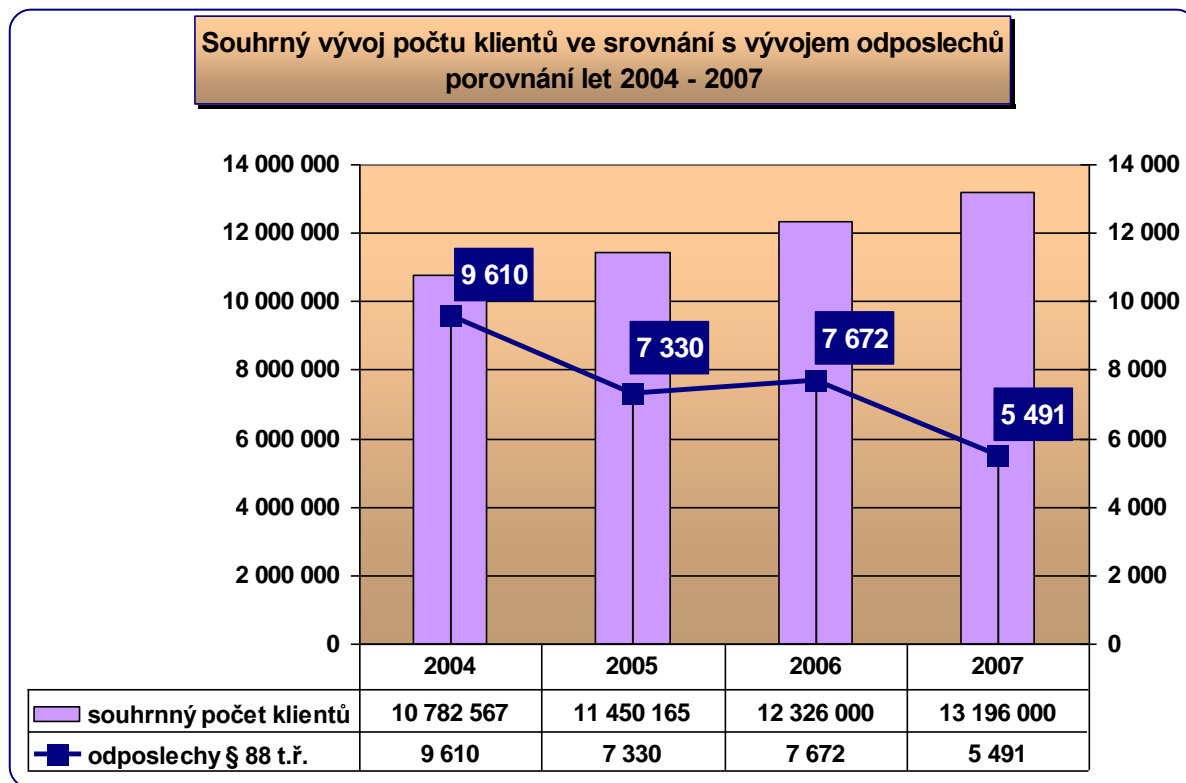
Vývojové trendy v oblasti mezilidské komunikace se v současné době stávají méně osobními a přesouvají se stále více do úrovně neosobních telekomunikačních forem. Razantní průnik stále se zdokonalujících elektronických prostředků do společnosti se promítá do způsobu komunikace a přináší s sebou větší flexibilitu, zvýšení mobility komunikačních prostředků a v návaznosti na to zároveň i kvalitativní změny v chování abonentů, jejichž život se stále více přesouvá do této neosobní sféry komunikace. To se samozřejmě promítá i do oblasti zločinu, kdy i pachatelé stále více využívají moderních technologií, zejména elektronických a telekomunikačních prostředků, k přípravě a organizaci trestné činnosti. Trendem 21. století, započatým již v devadesátých letech století minulého, je široký rozvoj moderních technologií, nejen na území České republiky, ale i v mezinárodním měřítku. Z výše uvedeného vyplývá, že při analyzování příčin a míry nárůstu využívání odposlechů telekomunikačního provozu je třeba zohledňovat a vyhodnocovat aktuální vývoj na telekomunikačním trhu.

Z externích zdrojů veřejně přístupných na webových stránkách byl vyhodnocen vývoj počtu klientů největších operátorů působících v České republice. Následující tabulky a grafy názorně ukazují vývoj počtu klientů všech tří největších operátorů, kterými jsou Vodafone, T-mobile a O2, ve srovnání s vývojem odposlechů.

Z uvedeného vyhodnocení vyplývá pokračující trend růstu počtu klientů, z čehož lze logicky odvodit, že moderní komunikační prostředky používá stále více osob. Vzhledem k faktu, že celkový počet klientů největších mobilních operátorů

přerůstá celkový počet obyvatel České republiky, který činí podle Českého statistického úřadu k 31.12.2007 10 381 130 obyvatel, je zřejmé, že jedna osoba používá více dostupných komunikačních prostředků, což se odráží, jak již bylo předesláno, i v páčání trestné činnosti. Ve skutečnosti je počet komunikačních prostředků ještě větší, protože v uváděných tabulkách chybí údaje od ostatních operátorů působících na území České republiky včetně všech pevných linek.

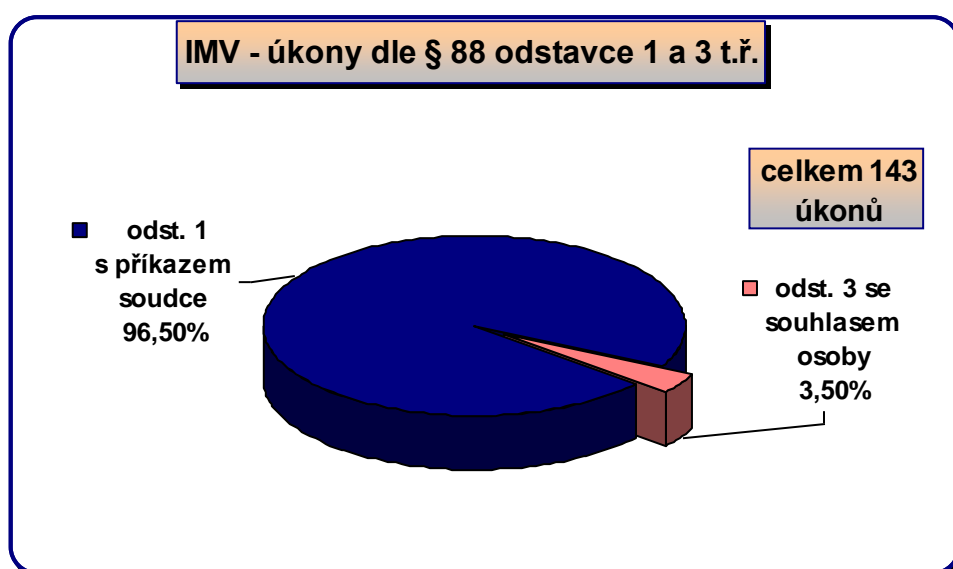
Výše uvedený graf zachycuje vývojové trendy celkového počtu klientů mobilních operátorů Vodafone, T-mobile a O2 ve srovnání s vývojem odposlechů za poslední čtyři roky. Zatímco se počty klientů mobilních operátorů každoročně zvyšují (zhruba o necelý milion klientů ročně), křivka odposlechů zobrazuje za poslední čtyři roky prudký pokles. Výjimku v tomto celkovém poklesu odposlechů v průběhu posledních čtyř let představuje mírný nárůst odposlechů o 342 úkonů v roce 2006 oproti roku 2005.

4.4 Využívání odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu Inspekcí MV

Za rok 2007 bylo evidováno Inspekcí MV 143 odposlechlů. Tyto úkony byly nasazeny celkem ve 37 spisech, což činí téměř 4 úkony na spis. Inspekce MV neměla nasazen žádný odposlechl ve spisu s mezinárodní právní pomocí, ani v pátrání. Ve všech případech se tedy jednalo o spisy trestní.

úkony dle § 88/1,3 t.ř.	počet odp. linek celkem	z toho dle §88/1 t.ř.	z toho dle §88/3 t.ř.	spisů s úkony dle § 88/1,3 t.ř.	průměr úkonů na spis
IMV	143	138	5	37	3,86

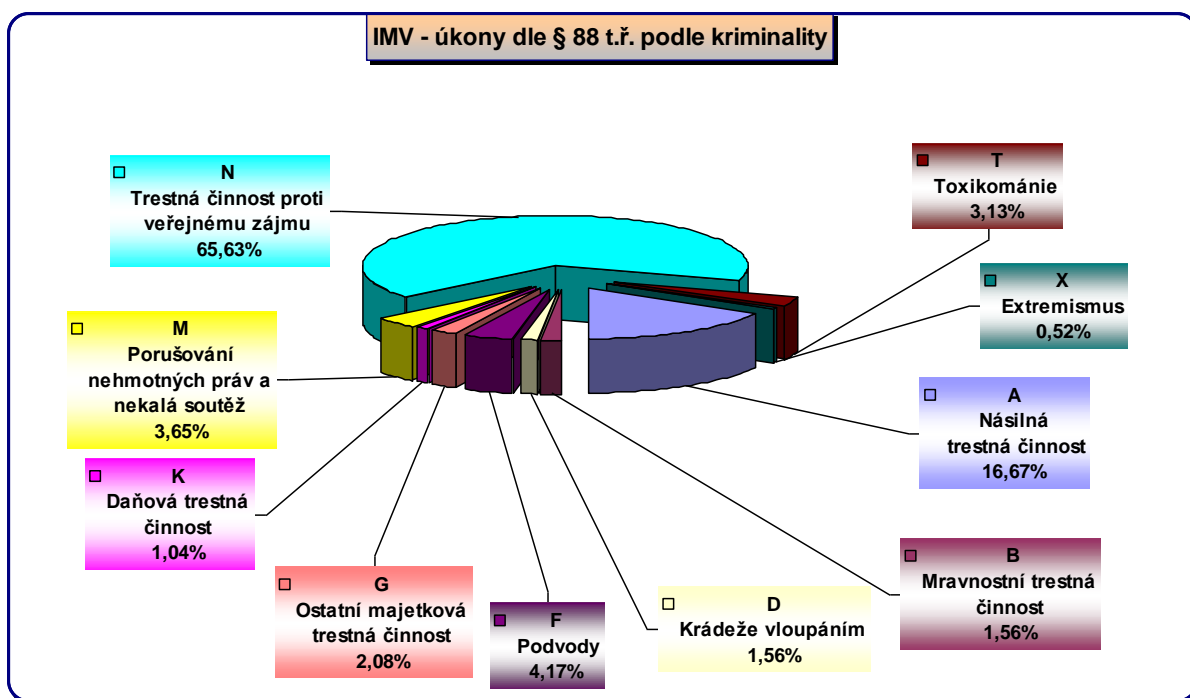
Dle jednotlivých ustanovení předmětného paragrafu t.ř. je zcela markantní, že Inspekce MV nasazovala odposlechl nejvíce (138 úkonů, tj. 96,50%) dle prvního odstavce, tedy na základě příkazu soudce. K nasazení úkonů dle § 88 odst. 3 t.ř. došlo pouze ojedinele (5 úkonů, tj. 3,50%).

Rozložení kriminality je dáno specifickým postavením Inspekce MV.

Úkony dle § 88/ 1,3 t.ř. podle kriminality	A Násilná trestná činnost	B Mravnostní trestná činnost	D Krádeže vloupáním	F Podvody	G Ostatní majetková trestná činnost	K Daňová trestná činnost	M Porušování nehmotných práv a nekalá soutěž	N Trestná činnost proti veřejnému zájmu	T Toxikomanie	X Extremismus	z toho v souběhu
IMV	32	3	3	8	4	2	7	126	6	1	49

Počet odposlechlů nasazených na trestnou činnost proti veřejnému zájmu přesahuje 65%, se značným odstupem následuje s necelými 17% násilná trestná činnost. Užití odposlechlů na další druhy trestné činnosti již nedosahuje ani 5% hranice.

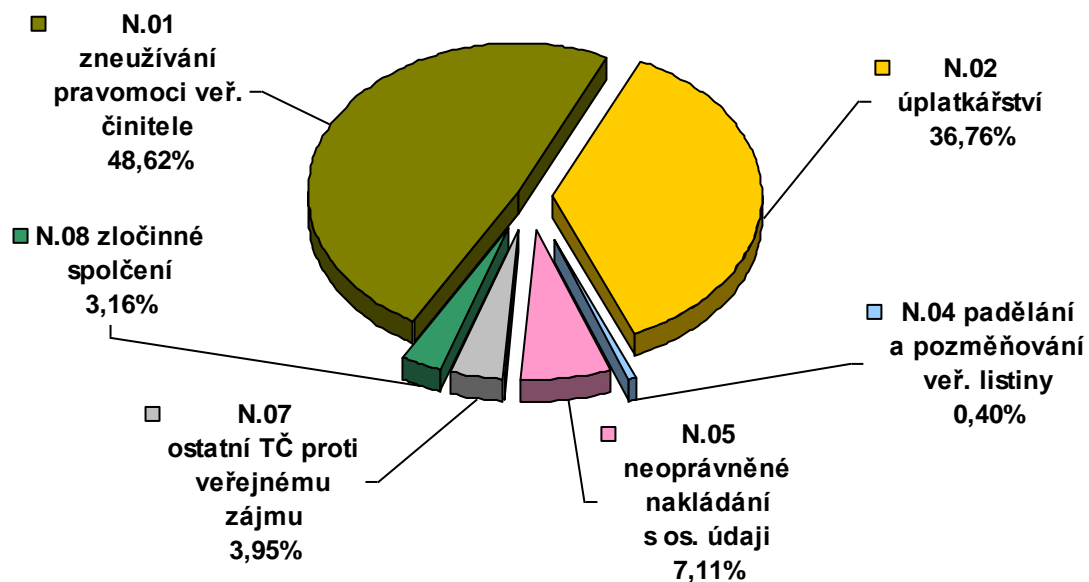
Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Hlubší analýze byla z důvodu nejvyššího zastoupení podrobena trestná činnost proti veřejnému zájmu.

§88/1,3 t.ř. N – TČ proti veřejnému zájmu	N.01 zneužívání pravomoci veř. činitele	N.02 úplatkářství	N.04 padělání a pozměňování veř. listiny	N.05 neoprávněné nakládání s os. údaji	N.07 ostatní TČ proti veřejnému zájmu	N.08 zločinné spolčení	souběh v rámci třídy N
IMV	123	93	1	18	10	8	127

Inspekce MV jednoznačně nejčastěji nasazovala odposlechy v souvislosti se zneužíváním pravomoci veřejného činitele, jednalo se o 123 (tj. 48,62%) úkonů. V 93 (tj. 36,76%) případech byly odposlechy použity při odhalování trestné činnosti související s úplatkářstvím. Se značným odstupem bylo registrováno nasazení těchto úkonů u neoprávněného nakládání s osobními údaji (18 úkonů, tj. 7,11%). Další podkategorie zahrnované do tohoto druhu trestné činnosti již nedosahovaly ani 4% hranice.

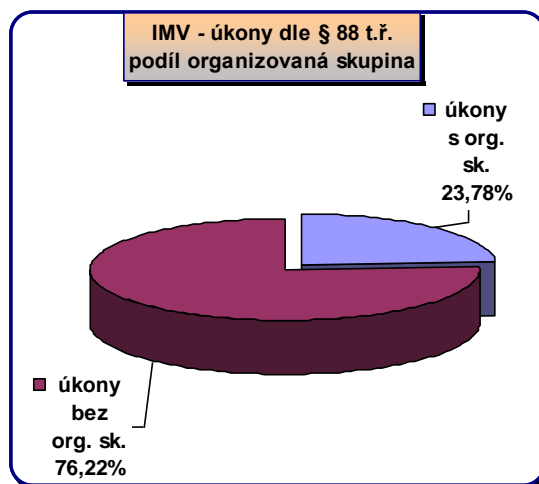
IMV - odposlechy nasazované na jednotlivé typy TČ proti veřejnému zájmu

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Z hlediska rozložení odposlechů na organizovanou trestnou činnost bylo zjištěno, že 34 úkonů, což činí téměř 24%, bylo nasazeno na organizované skupiny.

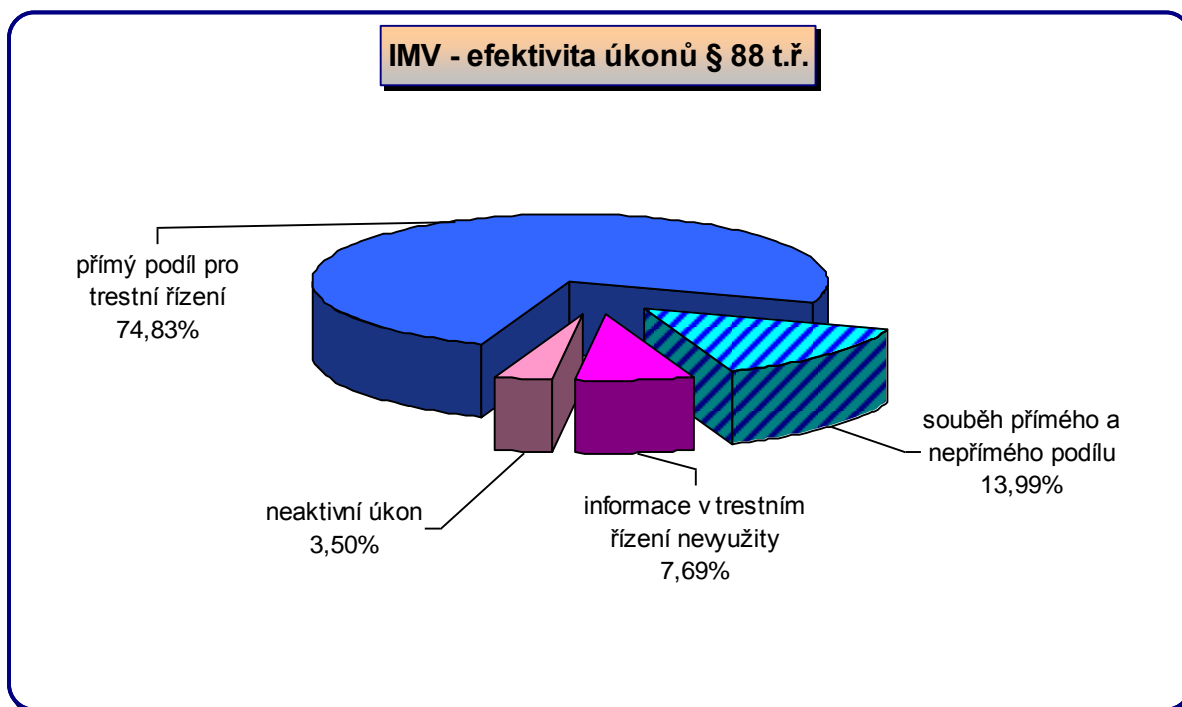
úkony dle § 88/1,3 t.ř. / organizovaná skupina	úkony dle § 88/1,3 t.ř.	úkony s org. sk.	úkony bez org. sk.
IMV	143	34	109

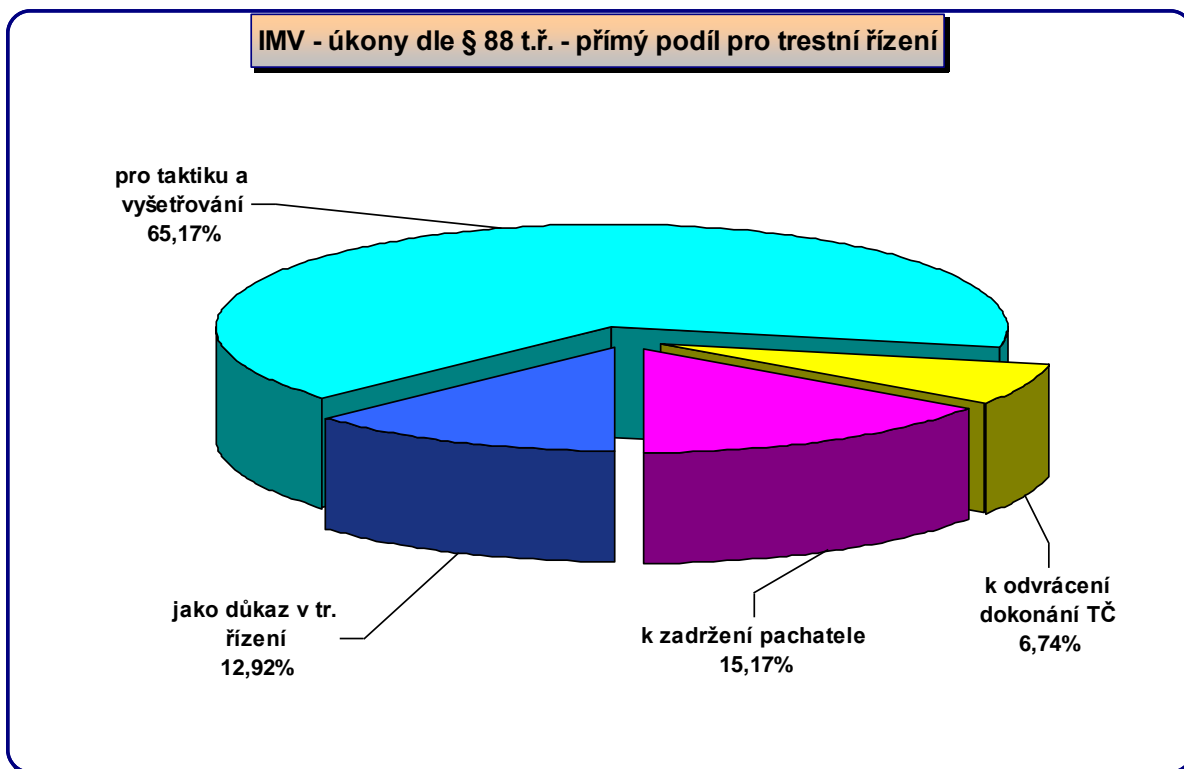
Při analyzování efektivity byl policisty Inspekce MV samostatně vykázán „přímý podíl pro trestní řízení“ u 107 (tj. 74,83%) úkonů. Se značným odstupem následovala efektivita vykazovaná v rámci souběhu „přímého“ a „nepřímého podílu pro trestní řízení“, jednalo se celkem o 20 (tj. 33,99%) odposlechů. Pokud k 107 úkonům vyhodnoceným jako „přímý podíl pro trestní řízení“, připočteme i souběhy s „nepřímým podílem pro trestní řízení“, pak můžeme hovořit o 127 (tj. 88,81%) efektivních úkonech v rámci „přímého podílu“. Žádný úkon nebyl ohodnocen samostatně v kategorii „nepřímý podíl pro trestní řízení“. Celkem 20krát vykázáný „nepřímý podíl pro trestní řízení“ byl tedy vždy v souběhu s „přímým podílem pro trestní řízení“. Informace, které „nebyly využity v trestním řízení“ se promítly u 11 (tj. 7,69%) nasazených odposlechů. Z celkového počtu 143 odposlechů, které vykázala Inspekce MV, jich bylo 5 (tj. 3,50%) neaktivních.

EFEKTIVITA ÚKONŮ § 88/1,3 t.ř.	přímý podíl pro trestní řízení (pouze)	souběh přímého a nepřímého podílu	informace v trestním řízení nevyužity	neaktivní úkon
IMV	107	20	11	5

V jednom případě vedly úkony ke ztotožnění osoby, přičemž se jednalo o potvrzení zájmu pro trestní řízení.

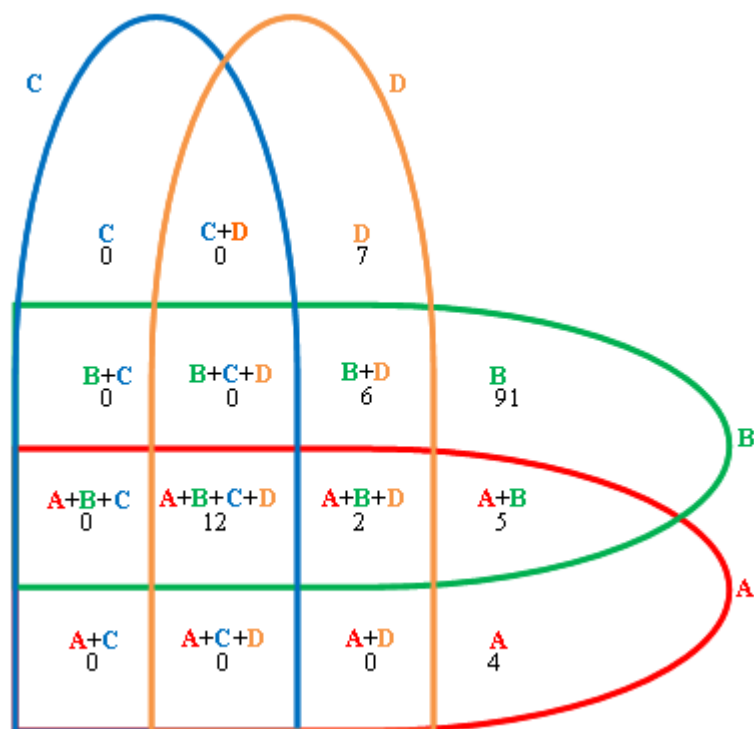

Z hlediska „přímého podílu pro trestní řízení“, přispělo 27 (tj. 15,17%) úkonů „k zadržení pachatele“, „pro taktiku a vyšetřování“ posloužilo 116 (tj. 65,17%) odposlechů. Použití „informací jako důkaz v trestním řízení“ bylo zaznamenáno u 23 úkonů (tj. 12,92%). K „odvrácení dokonání trestného činu“ vedlo 12 (tj. 6,74%) úkonů.

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Rovněž u Inspekce MV byly pro nejpréhlednější vyjádření zastoupení jednotlivých kategorií „příмого podílu pro trestní řízení“ a jejich vzájemných průniků zvoleny množiny. Nejčastěji byly získané informace použity „pro taktiku a další průběh vyšetřování“, celkem se jednalo o 91 (tj. 71,65%) úkonů. S velkým odstupem následovaly odposlechy (12 úkonů, tj. 9,45%) u nichž byl registrován souběh všech čtyř kategorií. Informace 7 (tj. 5,51%) odposlechnů vedly „k zadržení pachatele trestné činnosti“. K „zadržení pachatele trestné činnosti“ a současně „k využití pro taktiku a další průběh vyšetřování“ směřovaly skutečnosti zjištěné prostřednictvím 6 (tj. 4,72%) odposlechnů. Následovalo souběžné naplnění kategorií zahrnujících využití „informací pro taktiku a další průběh vyšetřování“ a „informací jako důkaz v trestním řízení“ (5 úkonů, tj. 14,3%). Využití 4 (tj. 3,15%) odposlechnů bylo samostatně přiřazeno do kategorie „informace budou využity jako důkaz v trestním řízení“. Zbývající 2 (tj. 9,45%) úkony byly ohodnoceny souběžně ve třech kategoriích. U těchto odposlechnů získaná sdělení vedla k „zadržení pachatele trestné činnosti“, „využití pro taktiku a další průběh vyšetřování“ a „jako důkaz v trestním řízení“.

Členění efektivity úkonů v přímém podílu na trestním řízení:

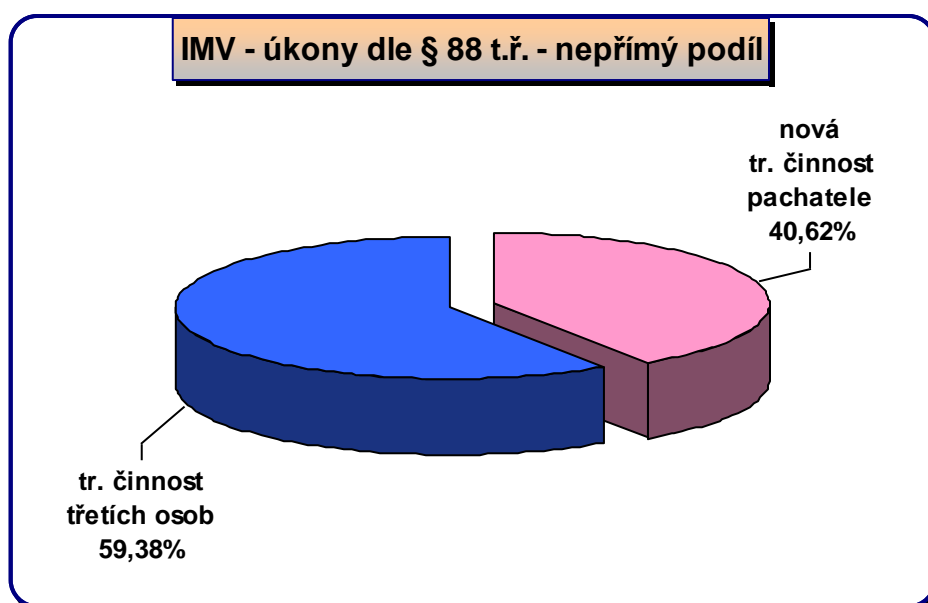
A – informace využity jako důkaz v trestním řízení

B – informace využity pro taktiku a další průběh vyšetřování

C – informace využity k odvrácení trestného činu (přípravy, pokusu, dokonání)

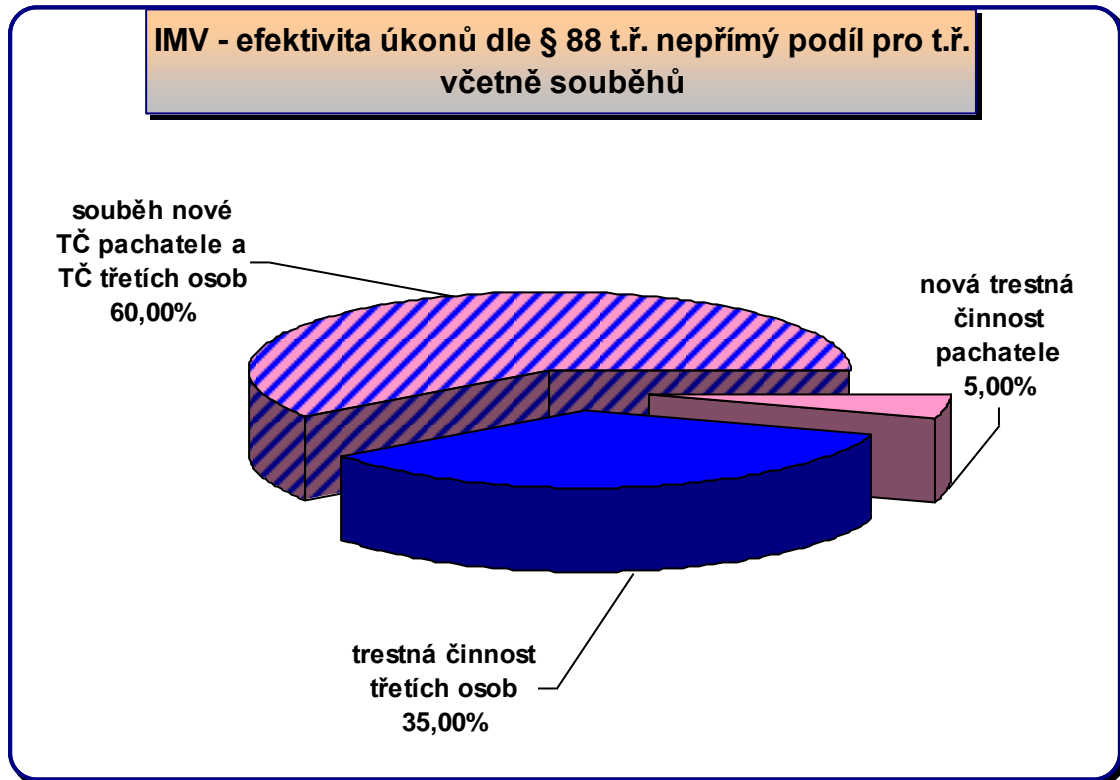
D – informace využity k zadržení pachatele trestné činnosti

V rámci „nepřímého podílu pro trestní řízení“ byla za přispění 19 (tj. 59,38%) odposlechů „zjištěna trestná činnost třetích osob“ a 13 (tj. 40,62%) úkony byla „zjištěna nová trestná činnost pachatele“.

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Při grafickém znázornění i souběhu obou kategorií „nepřímého podílu pro trestní řízení“ je zřejmý největší podíl vykázaných úkonů (12, tj. 60%) právě v těchto kategoriích současně. Celkem 7 (tj. 30%) úkonů bylo samostatně zařazeno do kategorie zahrnující „zjištění nové trestné činnosti třetích osob“. V jednom případě byla označena jen kategorie obsahující odhalení „nové trestné činnosti pachatele“.

Průměrné délky odposlechů

Průměrná délka odposlechu ve vztahu k ustanovení § 88 t.ř. (kdy může být délka platnosti prvního soudního příkazu bez prodloužení až 6 měsíců, tedy cca 182 dní) tvoří pouhých cca 63,2% z této možné délky, přičemž průměrná skutečná délka odposlechu v roce 2007 tvoří cca 83,1% průměrné délky platnosti prvního soudního příkazu (bez prodloužení).

§88 t.ř. - odposlechy	2007
průměrná délka platnosti prvního soudního příkazu (bez prodloužení) [dny]	138,69
procento zkrácených odposlechů	44,06%
procento prodloužených odposlechů	17,48%
skutečná průměrná délka odposlechu [dny]	115,26

Údaje byly získány vytěžením výše popsaného analyticko-statistického systému MU II.

4.5 Využívání odposlechů dalšími oprávněnými subjekty mimo Policie ČR a Inspekci MV

Vedle Policie ČR a Inspekce MV mohou odposlechy využívat i pověřené orgány Vojenské policie, Orgány celní správy, Vězeňské služby ČR, Bezpečnostní informační služby a Úřadu pro zahraniční styky a informace.

4.5.1 Vojenská policie

Statistické údaje úkonů provedených dle § 88 t.ř. v období od 1. 1. 2007 do 31.12. 2007

Počty odposlechů na jednotlivých útvech Vojenské policie za období od 1.1.2007 do 31.12.2007		
útvár	počet úkonů celkem	spisů s úkony podle §88 t.ř.
VeIOSI Vojenské policie Praha	1	1
VeIVP Stará Boleslav	0	
VeIVP Tábor	4	1
VeIVP Olomouc	0	
celkem útvary Vojenské policie s teritoriální působností	5	2
ZO Vojenské policie	0	
celkem útvár s celorepublikovou působností	0	0
celkem Vojenská policie	5	2

4.5.2 Orgány celní správy

Statistické údaje úkonů provedených dle § 88 t.ř. v období od 1. 1. 2007 do 31. 12. 2007

Počty odposlechů provedených pověřenými orgány celní správy za období od 1. 1. 2007 do 31. 12. 2007					
Celní ředitelství	Počet úkonů celkem	Z toho na příkaz soudce § 88 odst. 1 t.ř.	Z toho se souhlasem účastníka § 88 odst. 3 t.ř.	Celkem spisů s úkony dle § 88 odst. 1, 3 t.ř.	Průměr úkonů na spis
Brno	193	193		19	10,16
České Budějovice	67	67		4	16,75
Hradec Králové	33	33		9	3,66
Olomouc	54	54		7	7,71
Ostrava	202	202		7	28,85
Plzeň	126	126		15	8,4
Praha	993	993		16	62
Ústí n. Labem	141	141		11	12,81
Celní správa - celkem	1809	1809	0	88	20,56

4.5.3 Vězeňská služba ČR

Statistické údaje úkonů provedených dle § 88 t.ř. v období od 1. 1. 2007 do 31. 12. 2007

Vězeňská služba ČR v roce 2007 institut odposlech a záznam telekomunikačního provozu dle § 88 t.ř. **ani jednou nepoužila.**

4.5.4 Bezpečnostní informační služba

Statistické údaje úkonů provedených dle § 88 t.ř. v období od 1. 1. 2007 do 31. 12. 2007

V roce 2007 pověřené orgány Bezpečnostní informační služby **ani v jednom případě nevyužily** postupu dle § 88 t.ř.

4.5.5 Úřad pro zahraniční styky a informace

Statistické údaje úkonů provedených dle § 88 t.ř. v období od 1. 1. 2007 do 31. 12. 2007

Pověřený orgán Úřadu pro zahraniční styky a informace dosud o provedení odposlechu ani záznamu telekomunikačního provozu nežádal.

4.5.6 Státní zastupitelství

Statistické údaje

Ani soudy, ani státní zastupitelství nedisponují konkrétními statistickými údaji o počtech navrhovaných, nařízených a realizovaných odposlechů, tyto údaje by bylo třeba velmi komplikovaně zjišťovat.

Nejvyšší státní zastupitelství v letech 2004 a 2007 zpracovalo zvláštní zprávy týkající se v případě první zprávy jen odposlechů a zjišťování údajů z telekomunikačního provozu a v případě druhé zprávy i využívání operativně pátracích prostředků vyjma použití agenta. Jedná se o zprávu, která popisuje konkrétní problémy při aplikaci ustanovení § 88 a § 158c a § 158d (a to i ve spojení s § 158b) t.ř. Nezabývá se vyhodnocením konkrétních spisů, jak to činí „Analýza úkonů dle § 88 odst. 1, 3 a § 158d odst. 2, 3, 6 trestního řádu za rok 2006“, kterou zpracovalo Policejní prezidium, ale příslušné poznatky se zjišťují na základě stanovených hledisek od nižších státních zastupitelství. Jde tedy také o účinnost těchto úkonů, s popisem vhodných příkladů postupu, ale metodika vypracování těchto zvláštních zpráv je zcela odlišná od analýzy zpracované Policejním prezidiem. Tyto zvláštní zprávy se blíže nezaobírají (ani nemohou) postupem soudů, resp. se o něm zmiňují jen v úzké návaznosti na zhodnocení postupu státních zástupců. Informace o postupu soudů ve věcech odposlechů a dalších důkazních prostředků prováděných utajovaným způsobem lze opatřit jedině prostřednictvím eventuálně publikovaných judikatorních rozhodnutí, jinou možnost v podstatě ani zákon nedává (a je tu jen možnost Nejvyššího soudu zpracovat analýzu postupu podle citovaných ustanovení, kdy zákon č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, v tomto směru neobsahuje žádnou výslovnou úpravu).

Vzhledem k výše uvedenému je na místě i nadále vycházet z dosavadní praxe, tedy zpracovávat jak analýzu úkonů Policejním prezidiem, tak i zvláštní zprávy Nejvyššího státního zastupitelství. Zpracovávat jednu společnou analýzu se nejeví jako vhodné, protože oba tyto materiály vycházejí ze zcela odlišných východisek a např. zvláštní zprávy Nejvyššího státního zastupitelství se zpracovávají na základě výslovného zmocnění uvedeného v § 12g odst. 2 zákona o státním zastupitelství.

4.6 Využívání sledování osob a věcí Policií ČR

4.6.1 Počty sledování osob a věcí požadovaných útvary Policie ČR SKPV

V roce 2007 bylo útvary Policie ČR SKPV uskutečněno celkem 2 463 úkonů dle § 158d odst. 2,3,6 t.ř.

Sledování osob a věcí bylo realizováno za předem stanovených, výše uvedených, podmínek.

K vlastnímu statistickému vyhodnocení byla použita výstupní data analyticko-statistického systému MUII.

Statistické výstupy mohou být ovlivněny faktem, že jedna a tatáž osoba může procházet nezávisle na sobě několika trestními kauzami, popř. úkon může být několikrát prodlužován.

§ 158d/2,3,6 t.ř.		počet úkonů celkem	spisů s úkony dle § 158d/2,3,6, t.ř.	průměr úkonů na spis
CELKEM ČR		2 463	874	2,82
PČR SKPV DLE JEDNOTLIVÝCH KRAJŮ	CELKEM PČR SKPV krajů	1 643	691	2,38
	hl.m.Praha	398	172	2,31
	Středočeský	176	64	2,75
	Jihočeský	90	44	2,05
	Západočeský	161	81	1,99
	Severočeský	120	74	1,62
	Východočeský	101	57	1,77
	Jihomoravský	439	124	3,54
	Severomoravský	158	75	2,11
ÚTVARY PČR SKPV S PŮSOBNOSTÍ NA CELÉM ÚZEMÍ REPUBLIKY	CELKEM útvary PČR SKPV s působností na celém území republiky	820	183	4,48
	ÚSKPV	20	6	4,48
	ÚOOZ	484	94	5,15
	NPC	205	44	4,66
	ÚOKFK	111	39	2,85

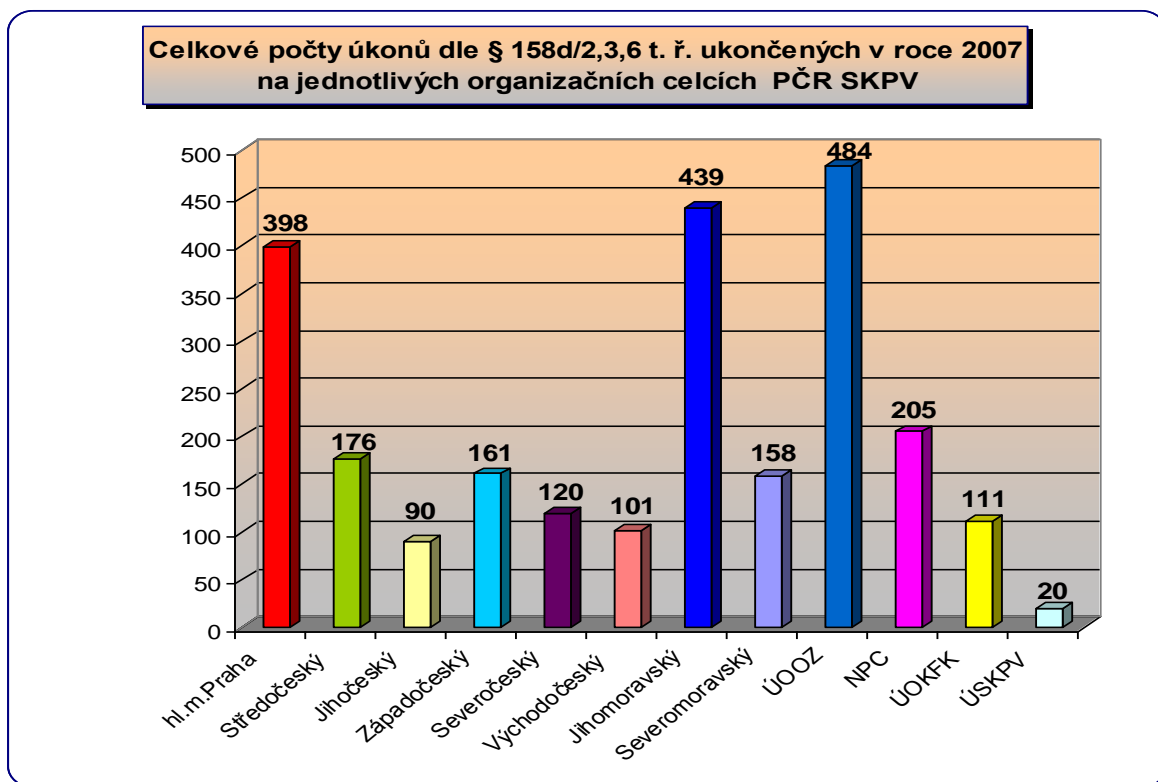
Nejvíce úkonů dle § 158d odst. 2,3,6 t.ř. vykazuje ÚOOZ srovnatelně s Policií ČR SKPV krajů Jihomoravského a hl. m. Prahy (jejich podíly se pohybují mezi 16% a 18%), s velkým odstupem následuje NPC s 8% podílem, což se dá srovnat s Policií ČR SKPV krajů Středočeského a Západočeského. Z Policie ČR SKPV krajů se na

počtu sledování osob a věcí nejméně podílí Policie ČR SKPV kraje Jihočeského a Východočeského (4%).

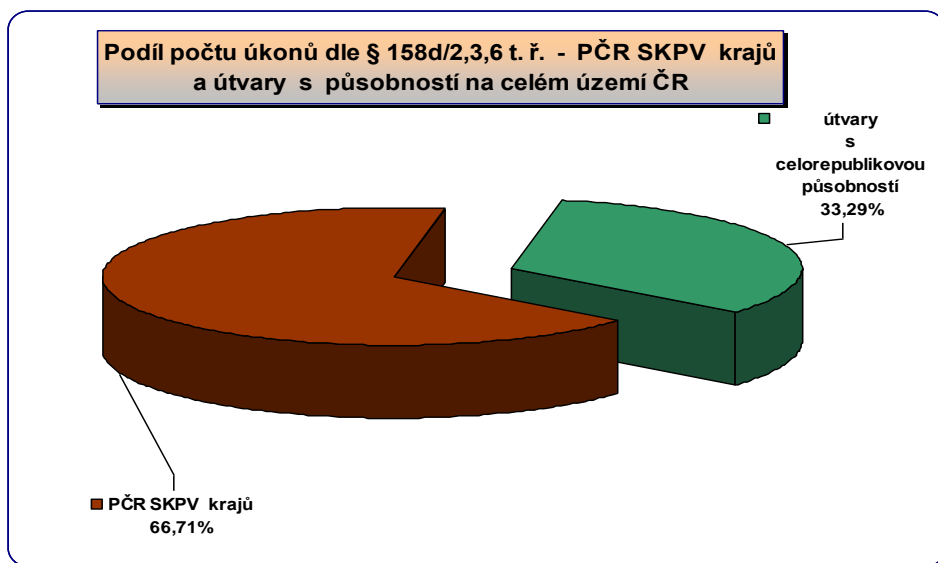
Vyšší četnost úkonů sledování osob a věcí u ÚOOZ je dána specifičností jeho zaměření na šetření organizované trestné činnosti.

Z Policie ČR SKPV jednotlivých krajů dosahuje vysoké četnosti úkonů dle § 158d odst. 2,3,6 t.ř. Jihomoravský kraj. Důvody vyššího využívání úkonů oproti ostatním krajům jsou již popsány v kapitole 4.3.1 a 4.3.7. Úkony sledování osob a věcí ve vysoké míře nasazuje i Policie ČR SKPV hl. m. Prahy, což je dáno skladbou a množstvím nápadu trestné činnosti na tomto území. Jedná se především o organizované krádeže motorových vozidel, v loňském roce proběhly 2 velké realizace případů, v rámci kterých bylo nasazeno větší množství úkonů odposlechů a sledování. Policie ČR SKPV hl. m. Prahy nasazuje také nemalé množství úkonů v souvislosti s loupežnými přepadeními kurzovních vozů, oproti ostatním regionům ČR jsou pro Prahu typická loupežná přepadení bankovních domů. Je také třeba upozornit na skutečnost, že trestná činnost často přesahuje hranice jednoho území. Zvláště pro Prahu je pak typická součinnost s ostatními útvary, kdy v mnohých případech jsou nasazené úkony vykazovány na Policii ČR SKPV hl. m. Prahy, ačkoli informace z provedených úkonů nakonec sloužily jinému organizačnímu celku Policie ČR SKPV. Toto se týká nejen sledování osob a věcí, ale i odposlechů vykázaných Policií ČR SKPV hl. m. Prahy.

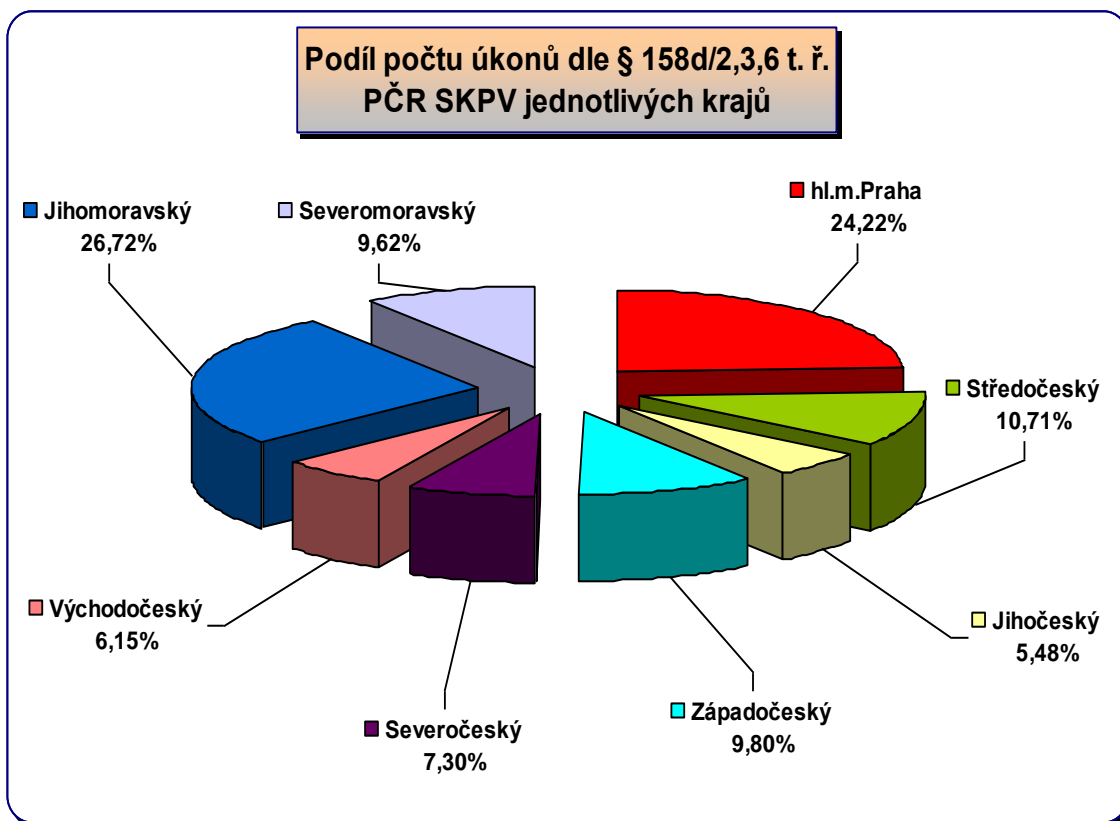
Je třeba upozornit, že útvary Policie ČR SKPV, které ve vyšší míře využívají úkonů odposlechů a sledování, tak činí zejména v rámci šetření organizované trestné činnosti, v souvislosti s násilnou trestnou činností, krádežemi motorových vozidel, toxikománií atd. Za účelem odhalení pachatelů této trestné činnosti pak maximálně využívají všech zákonných prostředků, odposlechy a sledování nevyjímaje.

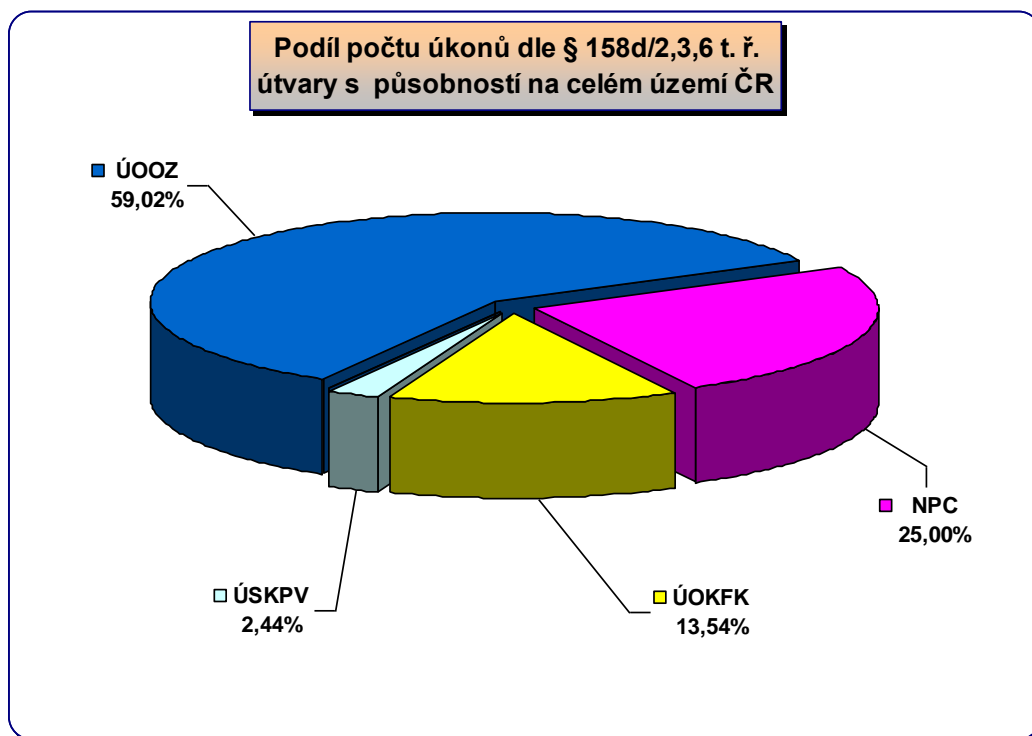
Celkový počet úkonů dle § 158d odst. 2,3,6 t.ř. je v dále uvedeném grafu rozdělen mezi Policii ČR SKPV krajů (1 643 úkonů) a útvary Policie ČR SKPV s působností na celém území ČR včetně ÚSKPV (820 úkonů).

V rámci Policie ČR SKPV jednotlivých krajů připadá největší podíl úkonů dle § 158d odst. 2,3,6 t.ř. na Policii ČR SKPV Jihomoravského kraje (439 úkonů, 27%), dále Policii ČR SKPV hl. m. Prahy (398 úkonů, 24%). Nejméně úkonů pak vykazuje Policie ČR SKPV Jihočeského kraje (90 úkonů, 5 %).

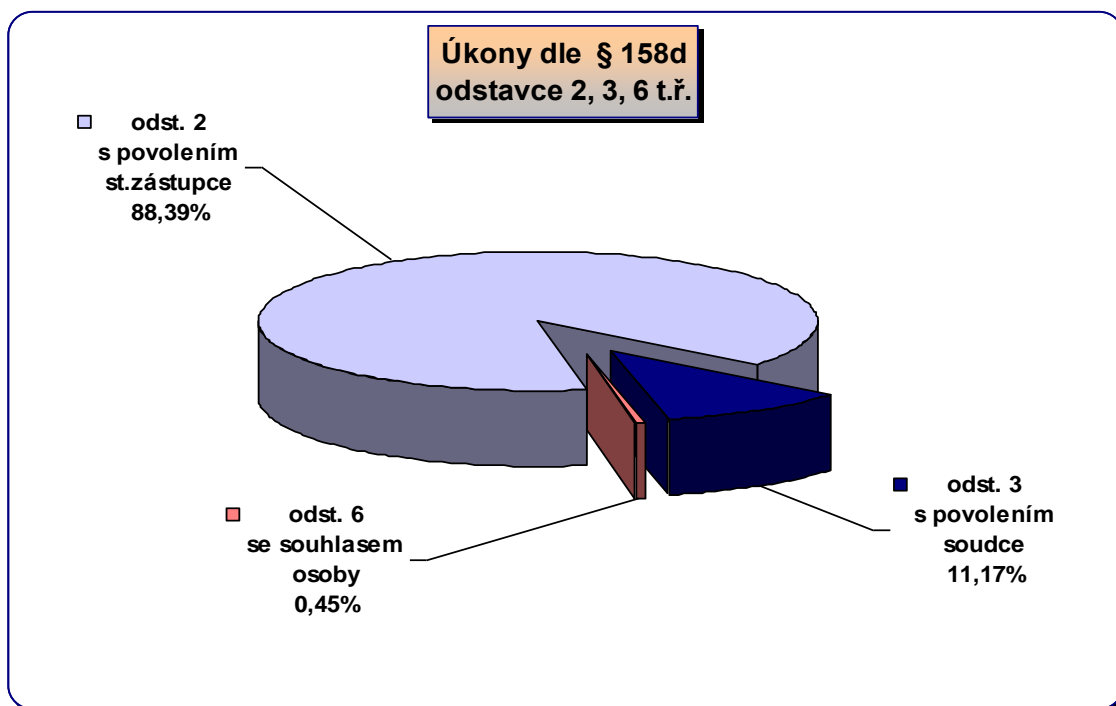
Z hlediska útvarů s působností na celém území ČR bylo nejvíce těchto úkonů zaznamenáno u ÚOOZ. Tento útvar se svými 484 úkony vykazuje 59% podíl počtu úkonů v rámci všech útvarů s působností na celém území ČR. Se značným odstupem následuje NPC (205 úkonů, 25%).

4.6.2 Sledování osob a věcí se souhlasem osoby, s povolením státního zástupce a s povolením soudce

Celkem bylo podle uvedených odstavců § 158d t.ř. provedeno 2 463 úkonů. Z tohoto počtu se jednalo o 2 177 úkonů povolených státním zástupcem (odst. 2), 275 povolených soudcem (odst. 3) a jen 11 se souhlasem osoby (odst.6).

§ 158d/2,3,6 t.ř.		počet úkonů celkem	z toho s povolením st. zástupce (odst.2)	z toho s povolením soudce (odst.3)	z toho se souhlasem osoby (odst.6)
CELKEM ČR		2 463	2 177	275	11
PČR SKPV DLE JEDNOTLIVÝCH KRAJŮ	CELKEM PČR SKPV krajů	1 643	1 452	183	8
	hl.m.Praha	398	341	57	0
	Středočeský	176	113	62	1
	Jihočeský	90	76	13	1
	Západočeský	161	139	21	1
	Severočeský	120	114	6	0
	Východočeský	101	91	10	0
	Jihomoravský	439	422	14	3
Severomoravský	158	156	0	2	
ÚTVARY PČR SKPV S PŮSOBNOSTÍ NA CELÉM ÚZEMÍ REPUBLIKY	CELKEM útvary PČR SKPV s působností na celém území republiky	820	725	92	3
	ÚSKPV	20	13	7	0
	ÚOOZ	484	414	70	0
	NPC	205	200	5	0
	ÚOKFK	111	98	10	3

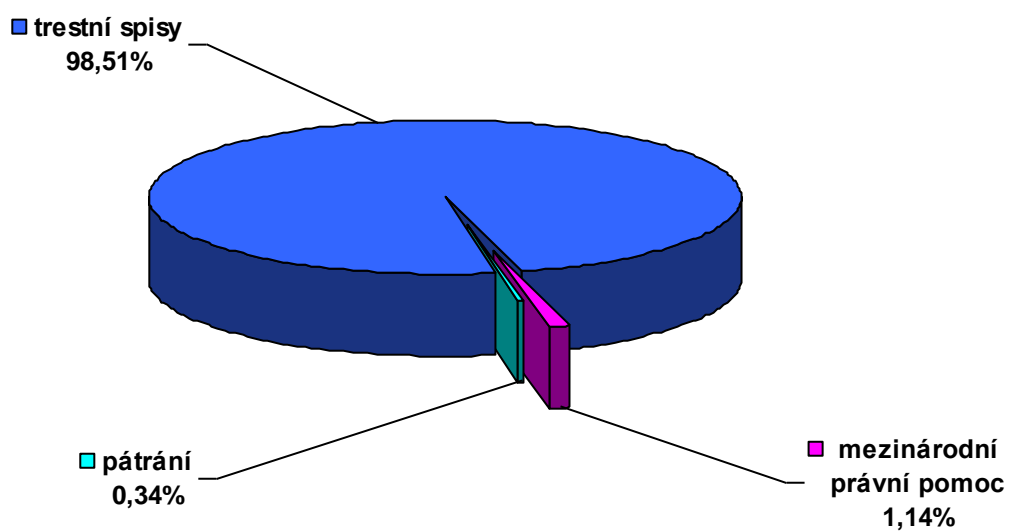

4.6.3 Spisy se sledováním osob a věcí členěné dle typu spisu (trestní spis, mezinárodní právní pomoc či pátrání)

Z hlediska typu spisů je situace obdobná jako u odposlechnů. Rovněž u úkonů dle §158d t.ř. je počet spisů s mezinárodní právní pomocí téměř zanedbatelný. U sledování osob a věcí tvoří zmíněné spisy pouhé 1%. V rámci pátrání bylo využito sledování osob a věcí jen ve 3 případech (po 1 případu u složek Policie ČR SKPV krajů Jihočeského, Jihomoravského a Severomoravského), tedy jen u 0,3% z celkového počtu spisů s úkony dle § 158d t.ř. Je nutno zdůraznit, že v případě souběhu trestního spisu s mezinárodní právní pomocí či pátráním (pátrání zpravidla probíhá v rámci trestního spisu), se v systému sběru dat tyto případy vykazují pouze v rámci trestního spisu.

SPISY S ÚKONY § 158d/2,3,6 t.ř.		spisů s úkony dle § 158d/2,3,6 t.ř.	z toho trestní spisy	z toho mezinárodní právní pomoc	z toho pátrání
CELKEM ČR		874	861	10	3
PČR SKPV DLE JEDNOTLIVÝCH KRAJŮ	CELKEM PČR SKPV správ krajů	691	684	4	3
	hl.m.Praha	172	172	0	0
	Středočeský	64	63	1	0
	Jihočeský	44	43	0	1
	Západočeský	81	81	0	0
	Severočeský	74	71	3	0
	Východočeský	57	57	0	0
	Jihomoravský	124	123	0	1
Severomoravský	75	74	0	1	
ÚTVARY PČR SKPV S PŮSOBNOSTÍ NA CELÉM ÚZEMÍ REPUBLIKY	CELKEM útvary PČR SKPV s působností na celém území republiky	183	177	6	0
	ÚSKPV	6	8	2	0
	ÚOOZ	94	94	0	0
	NPC	44	42	2	0
	ÚOKFK	39	33	2	0

Spisy s úkony dle § 158d t. ř. podle typu spisu

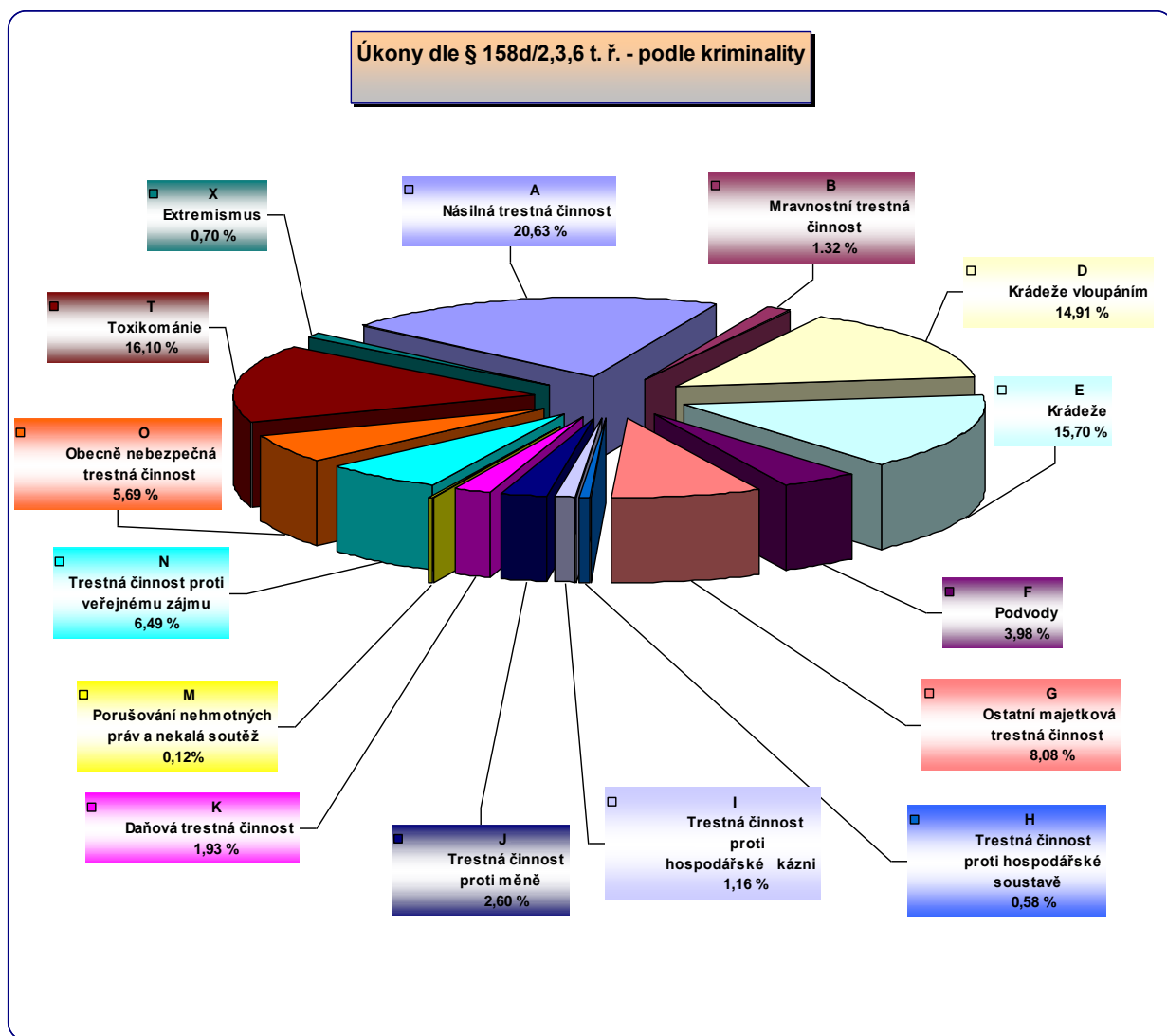
4.6.4 Využívání sledování osob a věcí na jednotlivé druhy trestné činnosti

K důležitému faktoru pro objektivní analýzu úkonů sledování osob a věcí patří i specifikace kriminality, pro kterou jsou nejvíce využívány.

K vlastnímu vyhodnocení kriminality je nutno dodat, že při sběru dat bylo možné každému spisu resp. úkonu přiřadit více druhů trestné činnosti (v tabulce vykázano jako souběhy). Vzhledem k počtu možných kombinací by bylo obtížné stanovit všechny variace, byly tedy použity absolutní hodnoty jednotlivých trestných činností a absolutní počet souběhů.

Úkony dle § 158d/2,3,6 t.ř. podle kriminality		A Násilná trestná činnost	B Mravnostní trestná činnost	D Krádeže vloupáním	E Krádeže	F Podvody	G Ostatní majetková trestná činnost	H Trestná činnost proti hospodářské soustavě	I Trestná činnost proti hospodářské kázní	J Trestná činnost proti měně	K Daňová trestná činnost	M Porušování nehmotných práv a nekalá soutěž	N Trestná činnost proti veřejnému zájmu	O Obecně nebezpečná trestná činnost	T Toxikomanie	X Extremismus	z toho v souběhu
CELKEM ČR		674	43	487	513	130	264	19	38	85	63	4	212	186	526	23	804
PČR SKPV DLE JEDNOTLIVÝCH KRAJŮ	CELKEM PČR SKPV krajů	397	10	483	504	112	225	6	9	6	5	4	31	127	276	15	567
	hl. m. Praha	119	3	58	127	34	45	1	7	2			15	25	57	5	100
	Středočeský	71	5	33	22	11	16			1			1	8	34		26
	Jihočeský	22		18	33	2	36			2			5	11	7	7	53
	Západočeský	21		63	43	7	35						2	12	32	1	55
	Severočeský	9		49	38	1	30			1			5	19	24	1	57
	Východočeský	25		25	34	3	6		2		1			20	25	1	41
	Jihomoravský	63	2	188	194	47	22					1		14	88		180
Severomoravský	67		49	13	7	35	5				4	3	3	18	9		55
ÚTVARY PČR SKPV S PŮSOBNOSTÍ NA CELÉM ÚZEMÍ REPUBLIKY (+ ÚSKPV)	CELKEM útvary PČR SKPV s působností na celém území republiky	277	33	4	9	18	39	13	29	79	58	0	181	59	250	8	237
	ÚSKPV	11			1						5		2		2		1
	ÚOOZ	246	33	4	8	1	32	13	10	79	3		136	59	43	8	191
	NPC														205		0
	ÚOKFK	20				17	7		19		50		43				45

Nejvíce úkonů sledování osob a věcí, více než 20 %, bylo využito v souvislosti s násilnou trestnou činností, následuje toxikomanie (cca 16 %), krádeže a krádeže vloupáním se pohybují okolo 15%. Ostatní druhy kriminality nepřekračují hranici 10%. Nicméně nemalý podíl, kolem 8%, tvoří ostatní trestná činnost proti majetku a obecně nebezpečná trestná činnost se spolu s trestnou činností proti veřejnému zájmu pohybují kolem 6%.

V souvislosti s šetřením násilné trestné činnosti vykazuje nejvyšší podíl úkonů sledování osob a věcí ÚOOZ, v rámci krajů pak Policie ČR SKPV hl.m. Prahy.

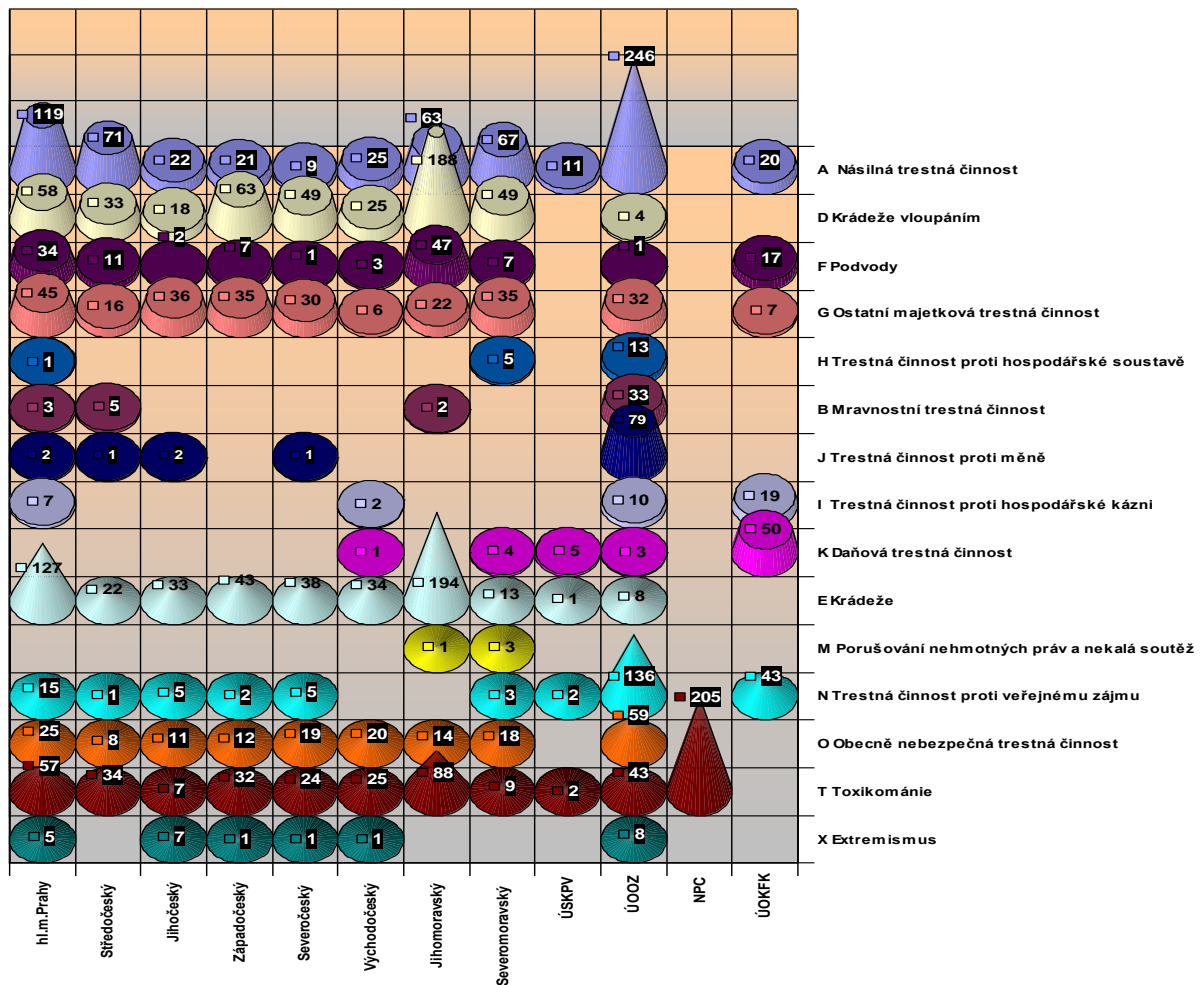
Na odhalování trestné činnosti krádeží (převážně se jednalo o krádeže motorových vozidel – viz. níže), byly využity úkony dle § 158d odst. 2,3,6 v nejvyšší míře Policií ČR SKPV Jihomoravského kraje.

Úkony nasazené za účelem odhalení toxikomanie vykazuje v nejvyšší míře NPC, útvar, jehož hlavním úkolem je odhalování a objasňování drogové trestné činnosti. Dále poměrně vysoký podíl úkonů pro tuto specifickou trestnou činnost vykazuje Policie ČR SKPV Jihomoravského kraje, hl.m. Prahy a v součinnosti s další trestnou činností související s drogovou problematikou i ÚOOZ.

ÚOKFK využil úkony sledování osob a věcí převážně v souvislosti s daňovou trestnou činností, podvody, trestnou činností proti hospodářské kázni a trestnou činností proti veřejnému zájmu, kterou v nemalém rozsahu vykazuje i ÚOOZ.

Ostatní kriminalita je rozložena vcelku rovnoměrně napříč jednotlivými organizačními celky.

Úkony dle § 158d/2,3,6 t. ř. podle kriminality po jednotlivých organizačních celcích

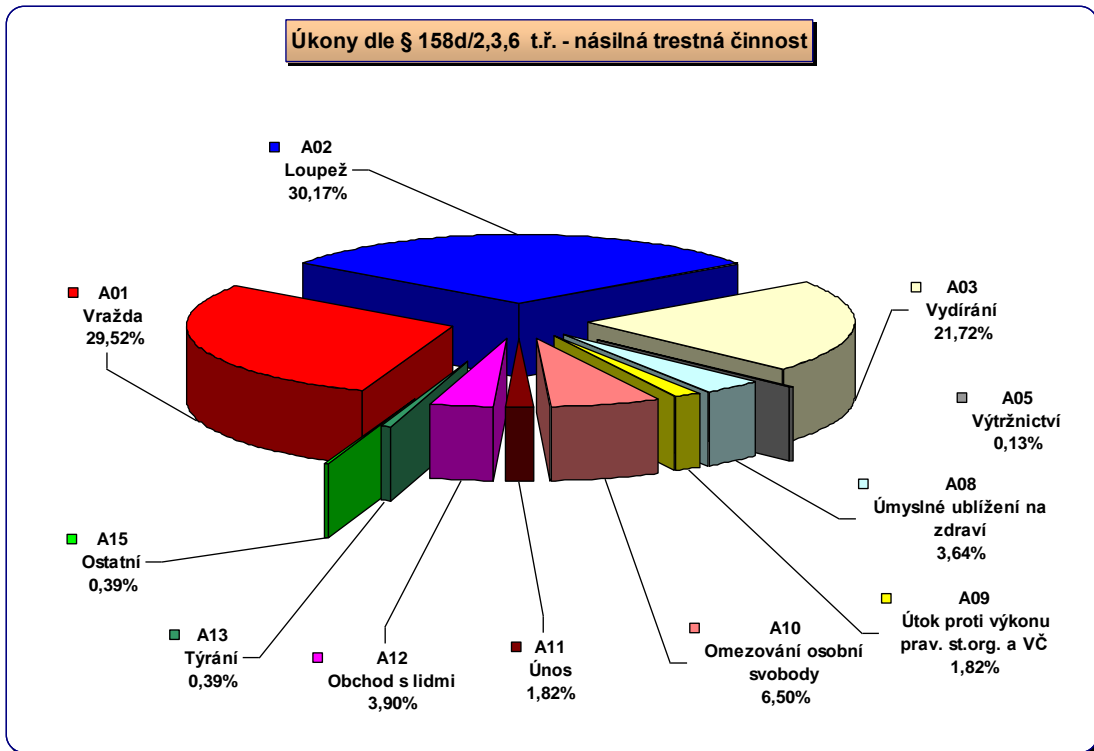

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

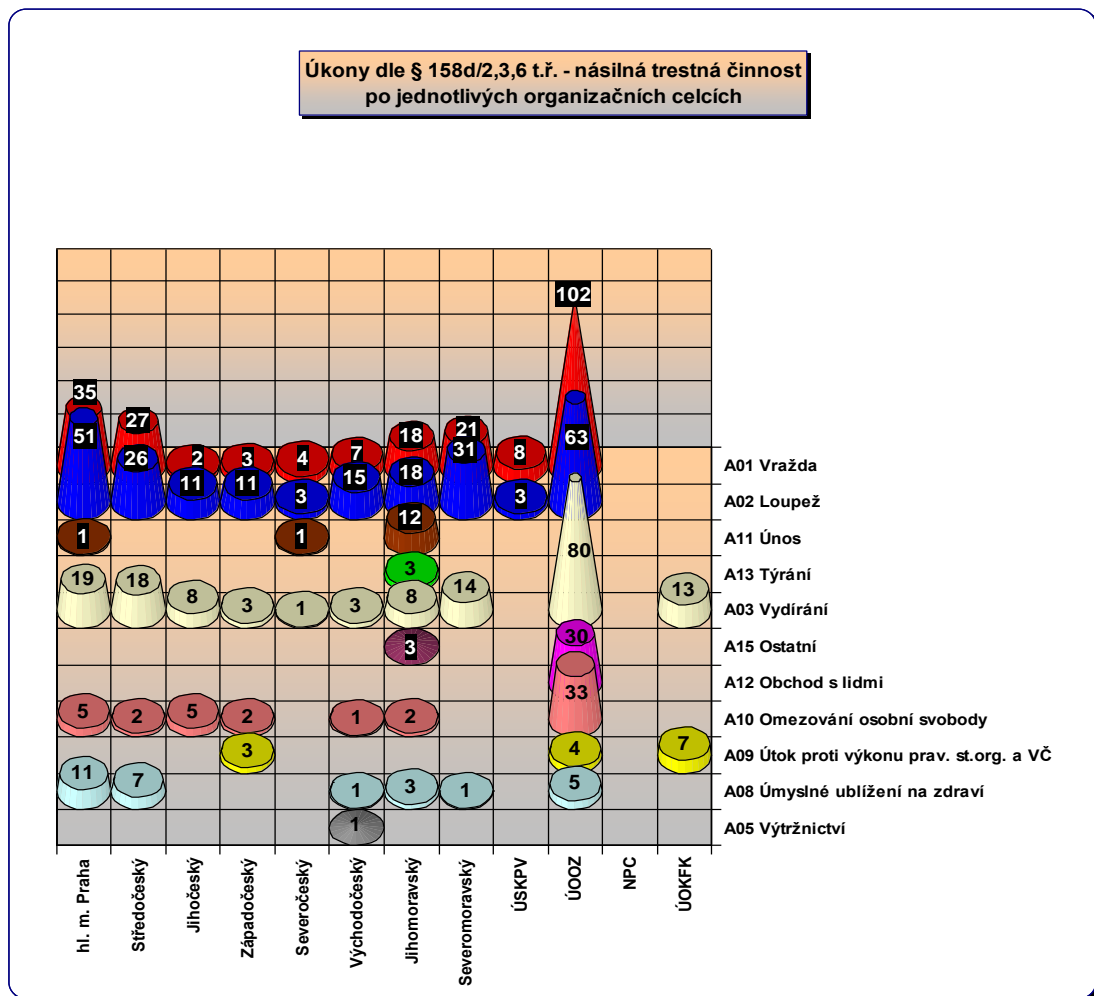
Dále je hlubší analýze podrobena oblast využívání úkonů sledování osob a věcí v trestním řízení vedeném pro násilnou trestnou činnost. Násilná trestná činnost zahrnuje širokou škálu kriminality, patří mezi nejzávažnější druhy trestné činnosti, neboť ochrana života a zdraví osob je jednou z největších priorit Policie ČR. Úkony sledování osob a věcí byly v souvislosti s šetřením násilné trestné činnosti využívány zejména v rámci trestního řízení vedeného pro trestný čin vraždy, loupeže a vydírání. V rámci třídy násilné trestné činnosti dochází k souběhům spáchaných trestných činů v jedné trestní věci, úkony sledování osob a věcí byly použity v 95 případech takovýchto souběhů. Dále je třeba upozornit, že kromě souběhů v rámci jedné třídy dochází i k souběhům trestných činů napříč ostatními třídami.

Úkony dle § 158d/2,3 ,6 t.ř. A - násilná trestná činnost		A01	A02	A03	A05	A08	A09	A10	A11	A12	A13	A15	souběh
		Vražda	Loupež	Vydírání	Výtržnictví	Úmyslné ublížení na zdraví	Útok proti výkonu pravomoci st. org. a veř. činitele	Omezování osobní svobody	Únos	Obchod s lidmi	Týrání	Ostatní	
CELKEM ČR		227	232	167	1	28	14	50	14	30	3	3	95
PČR SKPV DLE JEDNOTLIVÝCH KRAJŮ	CELKEM PČR SKPV krajů	117	166	74	1	23	3	17	14		3	3	24
	hl. m. Praha	35	51	19		11		5	1				3
	Středočeský	27	26	18		7		2					9
	Jihočeský	2	11	8				5					4
	Západočeský	3	11	3			3	2					1
	Severočeský	4	3	1					1				0
	Východočeský	7	15	3	1	1		1					3
	Jihomoravský	18	18	8		3		2	12		3	3	4
Severomoravský	21	31	14		1							0	
ÚTVARY PČR SKPV S PŮSOBNOSTÍ NA CELÉM ÚZEMÍ REPUBLIKY (+ÚSKPV)	CELKEM útvary PČR SKPV s působností na celém území republiky	110	66	93		5	11	33		30			71
	ÚSKPV	8	3										0
	ÚOOZ	102	63	80		5	4	33		30			71
	NPC												0
	ÚOKFK			13			7						0

Je zřejmé, že rozložení kriminality po jednotlivých organizačních celcích odpovídá jejímu celkovému procentuálnímu rozložení. Nejvyšší počet úkonů na trestný čin vraždy použil v loňském roce ÚOOZ, stejně tak vykazuje tento útvar nejvyšší počet nasazených úkonů v souvislosti s šetřením trestných činů loupeže, vydírání, obchodu s lidmi a omezování osobní svobody. V okruhu Policie ČR SKPV krajů nejvíce úkonů na vraždu nasadila Policie ČR SKPV hl. m. Prahy a Středočeského kraje. U loupeží je nejvíce úkonů použito Policií ČR SKPV hl. m. Prahy a Severomoravského kraje.

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

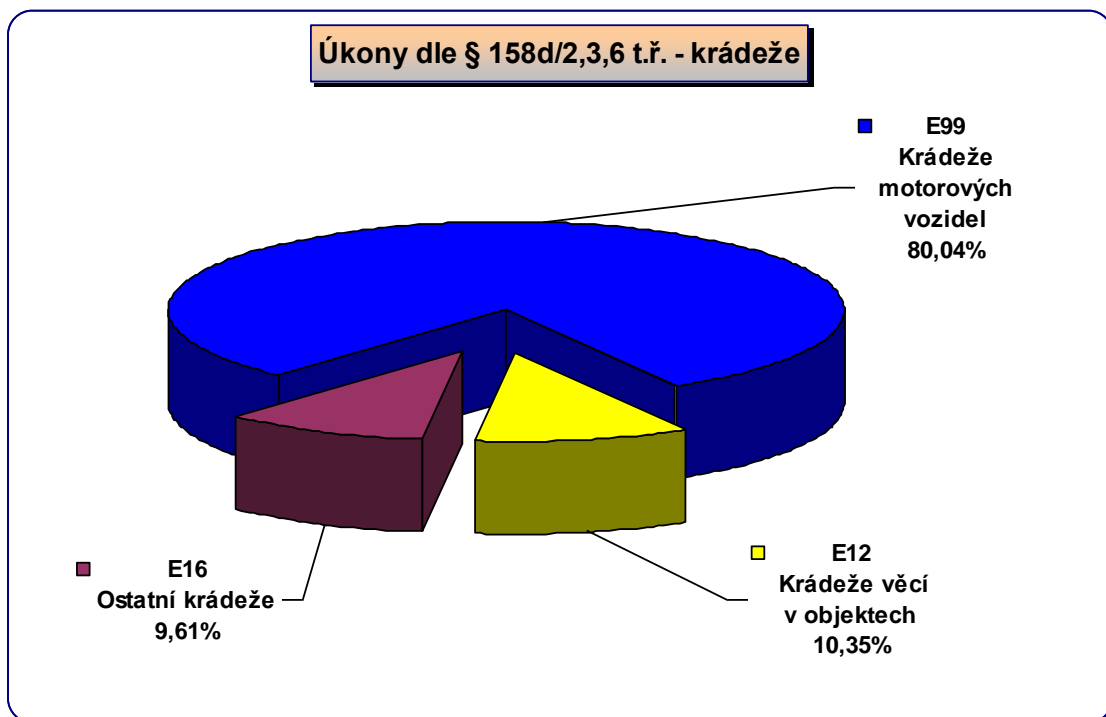
Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Detailnějším rozboru je podrobena i oblast využívání úkonů sledování osob a věcí v souvislosti s šetřením trestných činů krádeže. Krádež obecně je velmi široký pojem a pro účely analýzy je vhodné blíže specifikovat, o jaké druhy krádeží se při užití úkonů sledování osob a věcí jednalo.

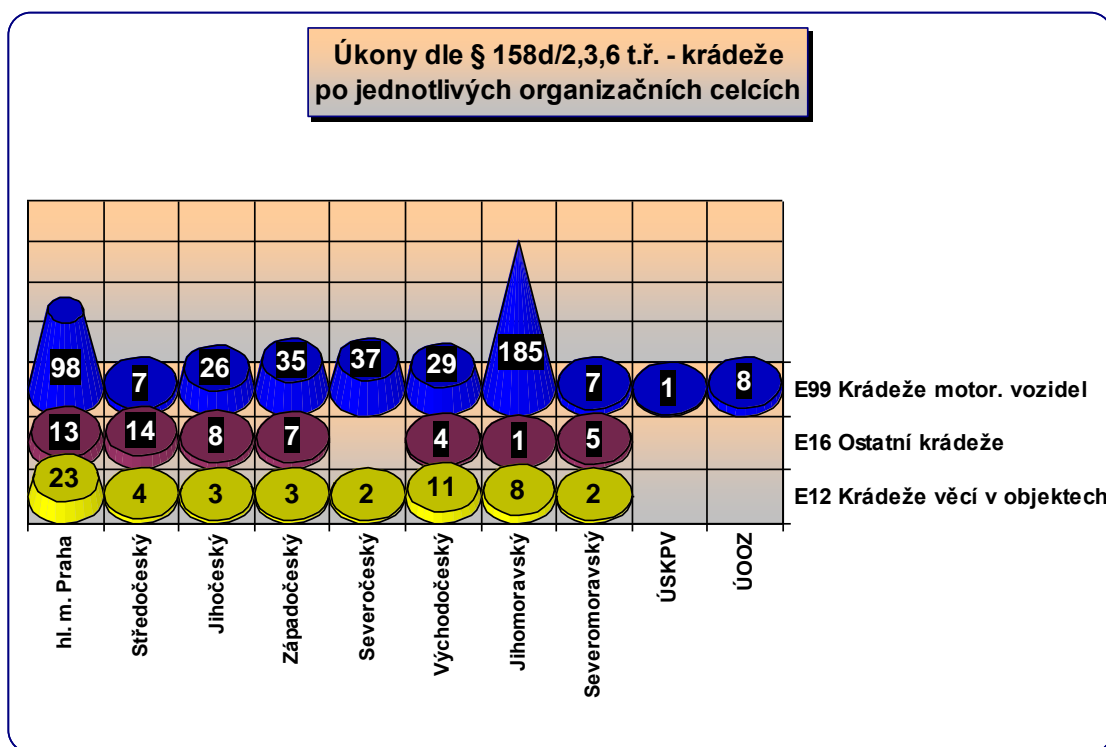
Útvary Policie ČR SKPV vykazují za loňský rok procentuálně nejvyšší podíl (80%) použití sledování osob a věcí v rámci případů krádeží motorových vozidel. V souvislosti s krádežemi věcí v objektech a ostatními krádežemi jsou úkony nasazovány ve výrazně nižší míře, jejich procentuální vyjádření se pohybuje okolo 10%. Stejně jako u násilné trestné činnosti i u krádeží dochází k souběhu trestných činů v jedné trestní věci, a to jak v rámci kategorie krádeží, tak napříč všemi třídami. K této problematice je třeba konstatovat, že velice často dochází k souběhu krádeží v objektech a ostatních krádeží právě s krádežemi motorových vozidel. Ke krádežím motorových vozidel se vážou i další druhy kriminality.

Úkony dle § 158d/2,3 ,6 t.ř. E - krádeže		E12 Krádeže věcí v objektech	E16 Ostatní krádeže	E99 Krádeže motorových vozidel	Souběh v rámci třídy E
CELKEM ČR		56	52	433	28
PČR SKPV DLE JEDNOTLIVÝCH KRAJŮ	CELKEM PČR SKPV krajů	56	52	424	28
	hl. m. Praha	23	13	98	7
	Středočeský	4	14	7	3
	Jihočeský	3	8	26	4
	Západočeský	3	7	35	2
	Severočeský	2		37	1
	Východočeský	11	4	29	10
	Jihomoravský	8	1	185	
ÚTVARY PČR SKPV S PŮSOBNOSTÍ NA CELÉM ÚZEMÍ REPUBLIKY (+ ÚSKPV)	CELKEM útvary PČR SKPV s působností na celém území republiky			9	
	ÚSKPV			1	
	ÚOOZ			8	

Nasazování úkonů sledování osob a věcí v souvislosti s trestnou činností krádeží není zpravidla používáno Policií ČR SKPV útvary s působností na celém území ČR, zůstávají převážně v kompetencích Policie ČR SKPV krajů. Nejvyšší počet úkonů dle § 158d odst. 2,3,6 t.ř. nasazených v souvislosti s šetřením trestných činů krádeží vykazuje Policie ČR SKPV Jihomoravského kraje. Jedná se z valné většiny o úkony nasazené z důvodu šetření organizovaných krádeží motorových vozidel, Policie ČR SKPV Jihomoravského kraje zastřešuje dlouhodobě v tomto směru několik celorepublikových týmů. Vyšší množství úkonů oproti průměru Policie ČR SKPV krajů vykazuje i Policie ČR SKPV hl. m. Prahy, a to z důvodu, jak již bylo výše uvedeno, vysokého a specifického nápadu trestné činnosti, organizované krádeže motorových vozidel nevyjímaje.

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

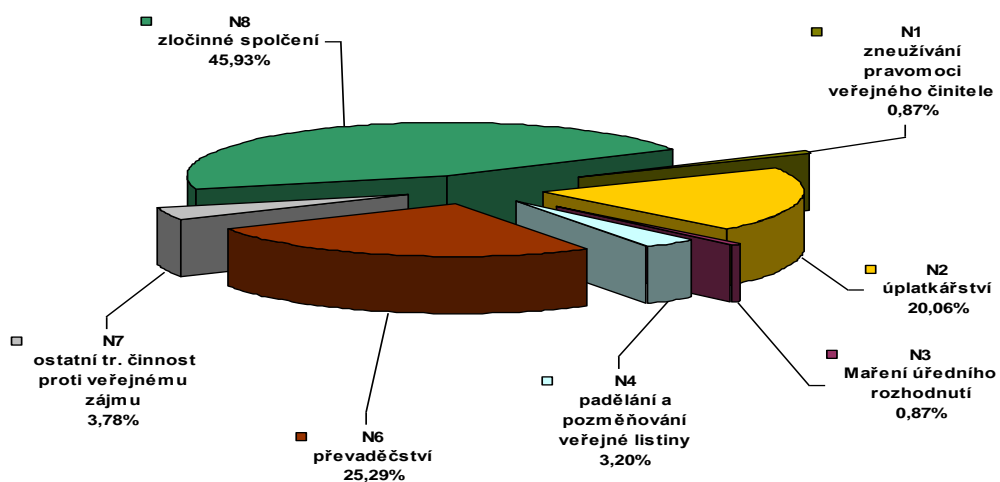
V neposlední řadě je třeba analyzovat trestné činy proti veřejnému zájmu. Mezi tyto trestné činy patří zejména zneužívání pravomoci veřejného činitele, úplatkářství, maření výkonu úředního rozhodnutí, padělání a pozměňování veřejné listiny, neoprávněné nakládání s osobními údaji, převaděčství a zločinné spolčení.

Úkony dle § 158d/2,3 ,6 t.ř. N - TČ proti veřejnému zájmu		zneužívání pravomoci veřejného činitele	úplatkářství	maření výkonu úředního rozhodnutí	padělání a pozměňování veřejné listiny	převaděčství	ostatní tr. činnost proti veřejnému zájmu	zločinné spolčení	Souběh
CELKEM ČR		3	69	3	11	87	13	158	132
PČR SKPV DLE JEDNOTLIVÝCH KRAJŮ	CELKEM PČR SKPV krajů	0	5	3	11	0	11	1	
	hl. m. Praha				7		7	1	
	Středočeský						1		
	Jihočeský		1		4				
	Západočeský			1			1		
	Severočeský		3				2		
	Severomoravský		1	2					
ÚTVARY PČR SKPV S PŮSOBNOSTÍ NA CELÉM ÚZEMÍ REPUBLIKY (+ÚSKPV)	CELKEM útvary PČR SKPV s působností na celém území republiky	3	64	0	0	87	2	157	132
	ÚSKPV	1	2						1
	ÚOOZ		24			87		134	109
	ÚOKFK	2	38				2	23	22

V této oblasti trestné činnosti používají útvary Policie ČR SKPV úkony sledování osob a věcí nejvíce pro zločinné spolčení (téměř 46%), poměrně velký podíl úkonů (zhruba 25%) byl využit pro trestný čin převaděčství a 20% úkonů se podílí při objasňování úplatkářství. Za zmínku ještě stojí více než 3% podíl úkonů nasazených pro padělání a pozměňování veřejné listiny, počty úkonů u ostatních trestných činů nepřevyšují 1%. Je třeba doplnit, že i zde často dochází k souběhu několika trestných činů proti veřejnému zájmu nebo v součinnosti s jinými kategoriemi trestné činnosti.

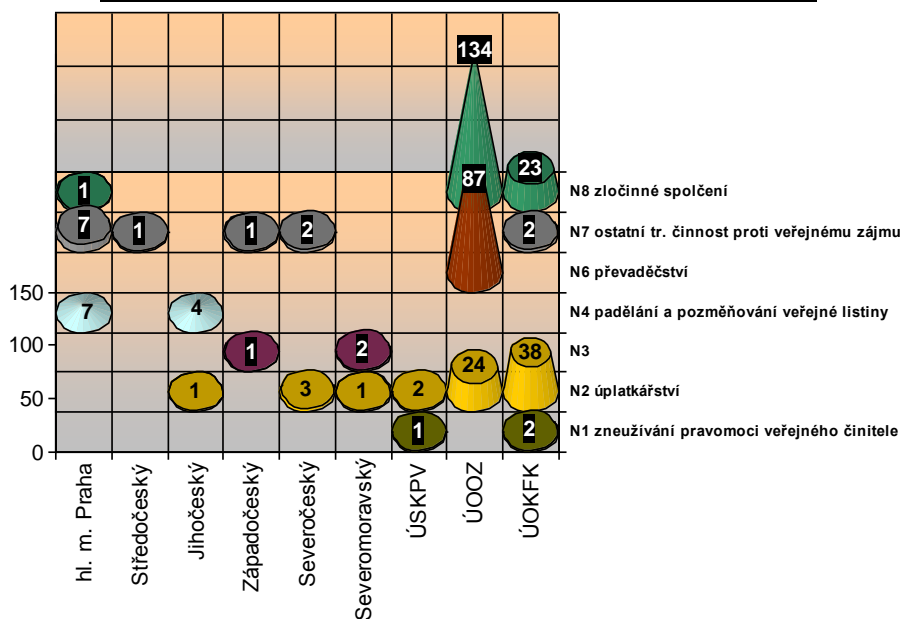
Trestné činy proti veřejnému zájmu řeší převážně útvary Policie ČR SKPV s působností na celém území ČR, zejména ÚOOZ. Tento útvar řeší vzhledem k svému zaměření převážně trestnou činnost páchanou ve zločinném spolčení, dále převaděčství a v nemalé míře i úplatkářství, které je z valné části objasňováno ÚOKFK. NPC nepoužilo v této oblasti kriminality žádný úkon sledování osob a věcí, stejně jako Policie ČR SKPV Východočeského a Jihomoravského kraje. Policie ČR SKPV ostatních krajů vykazují úkony pro dotčené trestné činy v minimálním počtu.

Úkony dle § 158d/2,3,6 t.ř. - TČ proti veřejnému zájmu

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Úkony dle § 158d/2,3,6 t.ř. - TČ proti veřejnému zájmu po jednotlivých organizačních celcích

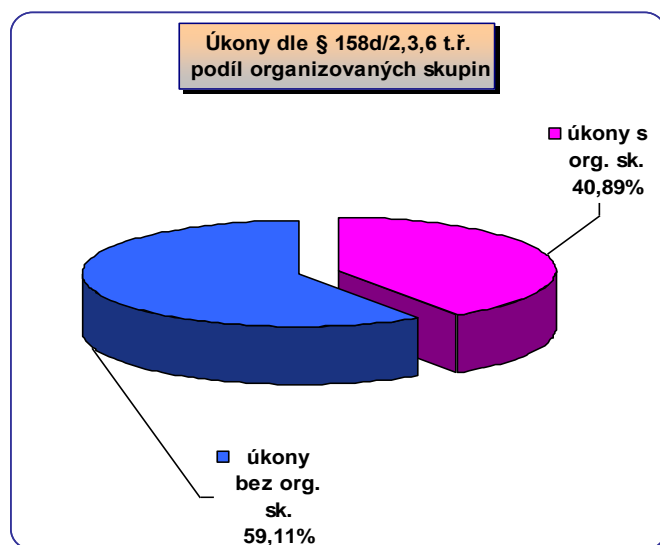
Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

4.6.5 Vyhodnocení sledování osob a věcí v souvislosti s organizovanou skupinou

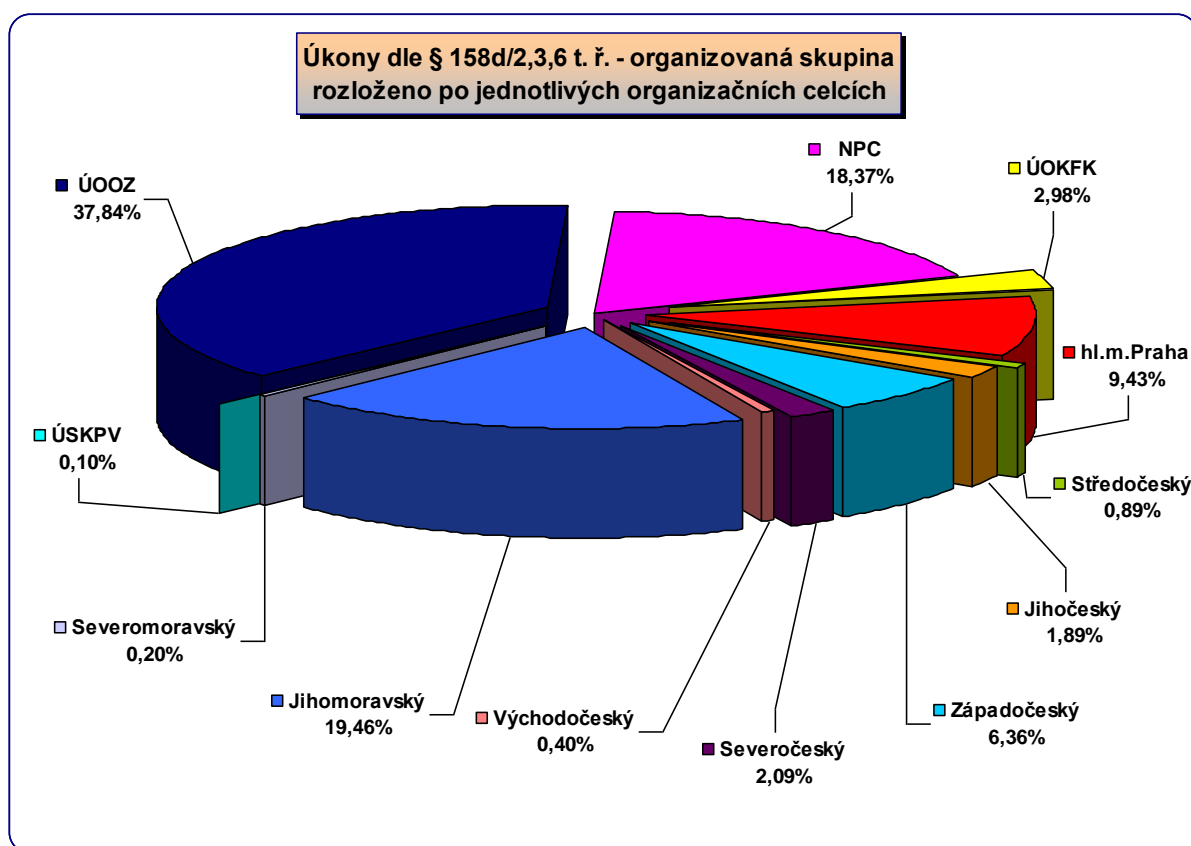
Při analýze využívání úkonů sledování osob a věcí ve vazbě na druh trestného činu, pro který je vedeno trestní řízení, je nutno zohlednit i prvek organizované skupiny. V případě spáchání trestného činu členy organizované skupiny je zřejmé, že dopadení pachatelů bude, ve většině případů, složitým procesem. Za tímto účelem je pak zcela legitimní využití veškerých dostupných prostředků, které k odhalení pachatelů mohou vést – samozřejmě za předpokladu splnění všech legislativních podmínek.

úkony dle § 158d/2,3 ,6 t.ř. / organizovaná skupina		úkony dle § 158d /2,3,6 t.ř.	úkony s org. sk.	úkony bez org. sk.
CELKEM ČR		2463	1007	1456
PČR SKPV DLE JEDNOTLIVÝCH KRAJŮ	CELKEM PČR SKPV krajů	1643	410	1233
	hl. m. Praha	398	95	303
	Středočeský	176	9	167
	Jihočeský	90	19	71
	Západočeský	161	64	97
	Severočeský	120	21	99
	Východočeský	101	4	97
	Jihomoravský	439	196	243
	Severomoravský	158	2	156
ÚTVARY PČR SKPV S PŮSOBNOSTÍ NA CELÉM ÚZEMÍ REPUBLIKY(+ÚSKPV)	CELKEM útvary PČR SKPV s působností na celém území republiky	820	597	223
	ÚSKPV	20	1	19
	ÚOOZ	484	381	103
	NPC	205	185	20
	ÚOKFK	111	30	81

Z hlediska vlastních úkonů sledování osob a věcí činí podíl úkonů s vazbou na trestnou činnost páchanou organizovanou skupinou zhruba 41%.

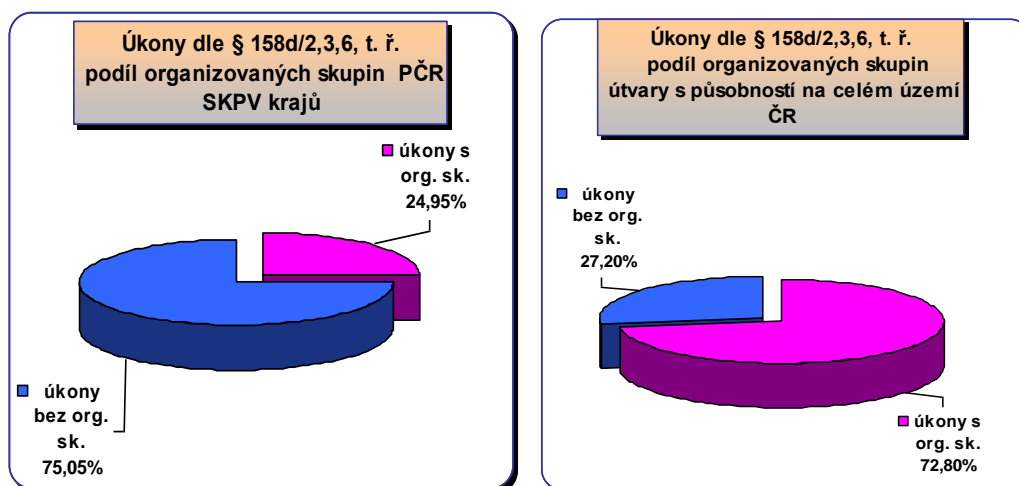
Největší podíl úkonů (38%) s prvkem organizované skupiny, v rámci Policie ČR SKPV vykazuje ÚOOZ, což je dáno zaměřením útvaru na organizovaný zločin. Poměrně často se organizovaná skupina vyskytuje v rámci NPC (18% úkonů), z krajů je problematika organizované skupiny největší měrou zastoupena v Jihomoravském kraji (téměř 20%) a nezanedbatelně se podílí hl. m. Praha (více než 9%) a Západočeský kraj (více než 6%).

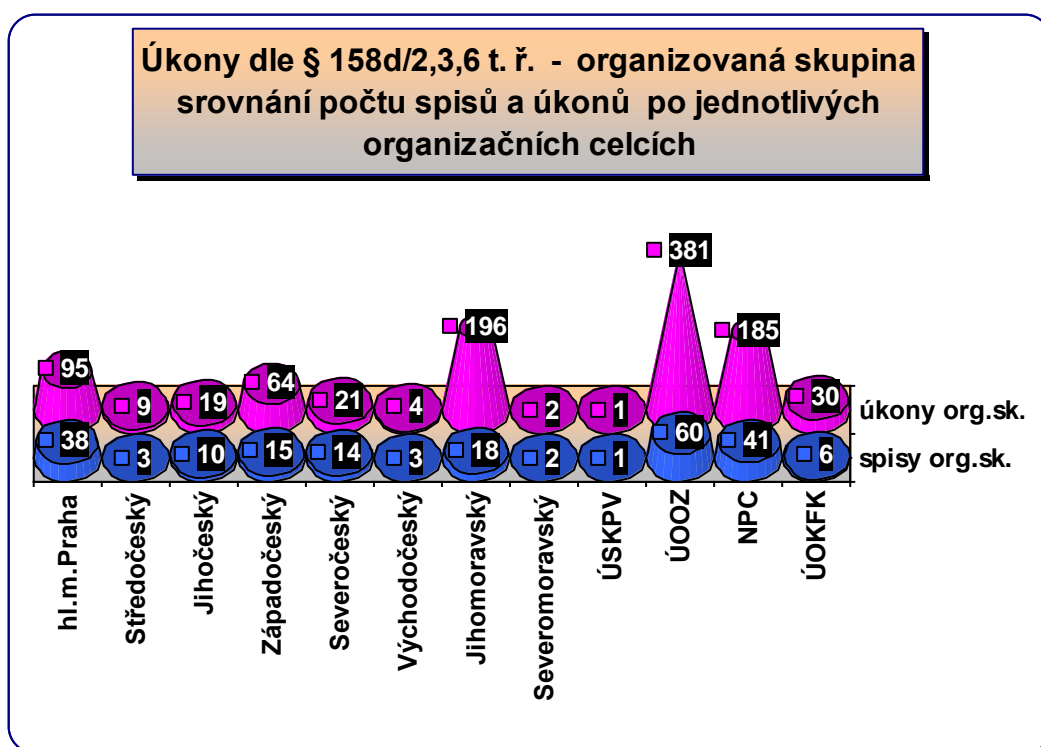
Fenomén organizované skupiny je rozdílný z pohledu Policie ČR SKPV krajů a útvarů s působností na celém území ČR.

Policie ČR SKPV krajů využily úkony sledování osob a věcí ve 25 % případů v souvislosti s organizovanou skupinou.

Skoro v opačném poměru se vyskytuje prvek organizovaných skupin u útvarů Policie ČR SKPV s působností na celém území ČR, zejména v rámci ÚOOZ. Ze všech úkonů sledování osob a věcí za rok 2007 jich bylo u těchto útvarů využito téměř 73% v souvislosti s uvedeným prvkem.

Na níže uvedeném grafu je zobrazeno, jak se prvek organizované skupiny promítá do množství úkonů využitých v rámci spisu. Procentuální rozdíl mezi spisy a úkony je dán faktem, že u spisů, kde se vyskytuje organizovaná skupina, se nasazují zcela logicky úkony na větší počet subjektů než v případech, kde se jedná o osoby bez vazeb na organizovaný zločin.

4.6.6 Vyhodnocení efektivity sledování osob a věcí v rámci trestního řízení

Stejně jako odposlechy i sledování osob a věcí bylo vyhodnoceno z hlediska efektivity každého jednotlivého úkonu s respektováním čtyř základních kategorií – přímý podíl pro trestní řízení, nepřímý podíl pro trestní řízení, informace v trestním řízení nevyužity a neaktivní úkon. V případě přímého a nepřímého podílu často dochází k souběhu obojího.

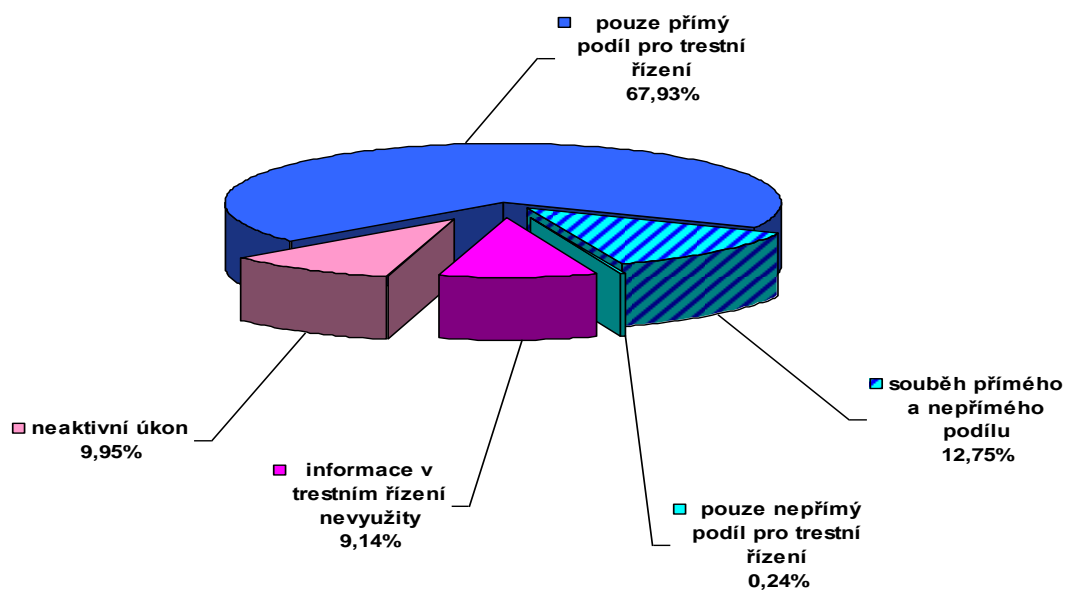
EFEKTIVITA ÚKONŮ § 158d/2,3,6 t.ř.		počet úkonů celkem	pouze přímý podíl pro trestní řízení	pouze nepřímý podíl pro trestní řízení	souběh přímého a nepřímého podílu	Inf. v tr řízení nevyužity	neaktivní úkon
CELKEM PČR		2463	1632	6	314	214	297
PČR SKPV DLE JEDNOTLIVÝCH KRAJŮ	CELKEM PČR SKPV krajů	1643	1058	2	241	159	183
	hl.m.Prahy	398	220	2	81	32	63
	Středočeský	176	122	0	14	19	21
	Jihočeský	90	71	0	2	8	9
	Západočeský	161	109	0	22	13	17
	Severočeský	120	88	0	4	17	11
	Východočeský	101	61	0	15	15	10
	Jihomoravský	439	299	0	76	38	26
Severomoravský	158	88	0	27	17	26	
ÚTVARY PČR SKPV S PŮSOBNOSTÍ NA CELÉM ÚZEMÍ REPUBLIKY	CELKEM útvary s působností na celém území republiky	820	574	4	73	55	114
	ÚSKPV	20	17	0	1		2
	ÚOOZ	484	351	4	50	39	40
	NPC	205	166	0	12	11	16
	ÚOKFK	111	81	0	10	16	4

Ve 248 případech vedly úkony ke ztotožnění osoby, kdy realizováním úkonu byla ustanovena osoba, vůči níž byl úkon nasazen a její totožnost nebyla zadavateli při vyžadování úkonu prokazatelně známa.

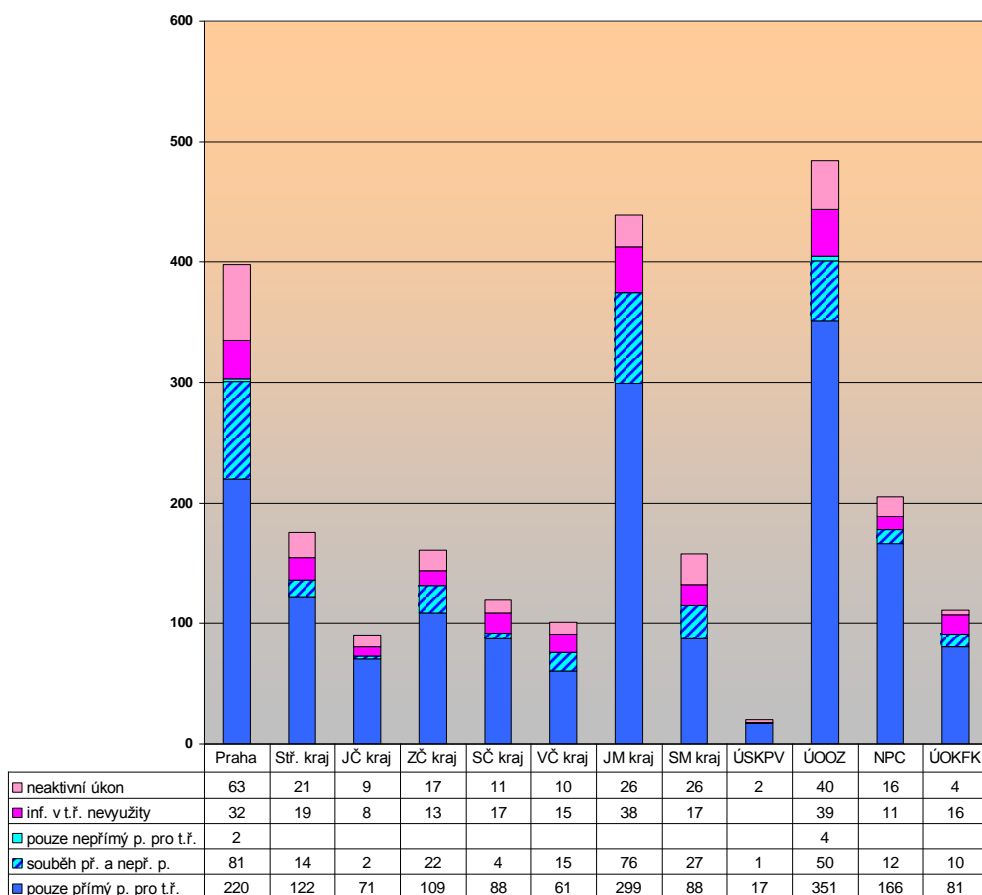
Z celkového souhrnu, kdy byla úkonem osoba ztotožněna, se ve 244 případech jednalo o potvrzení zájmu pro trestní řízení a ve 4 naopak o zproštění zájmu pro trestní řízení.

Z hlediska těchto základních kategorií vyplývá, že úkony byly z 81% efektivní, 68 % úkonů mělo pouze přímý podíl pro trestní řízení, 0,2% pouze nepřímý podíl, u cca 13 % došlo k souběhu obojího. V 10% byl úkon neaktivní, resp. nebyl realizován a jen v 9 % získané informace nebyly využity.

Efektivita úkonů dle § 158d/2,3,6 t. ř.

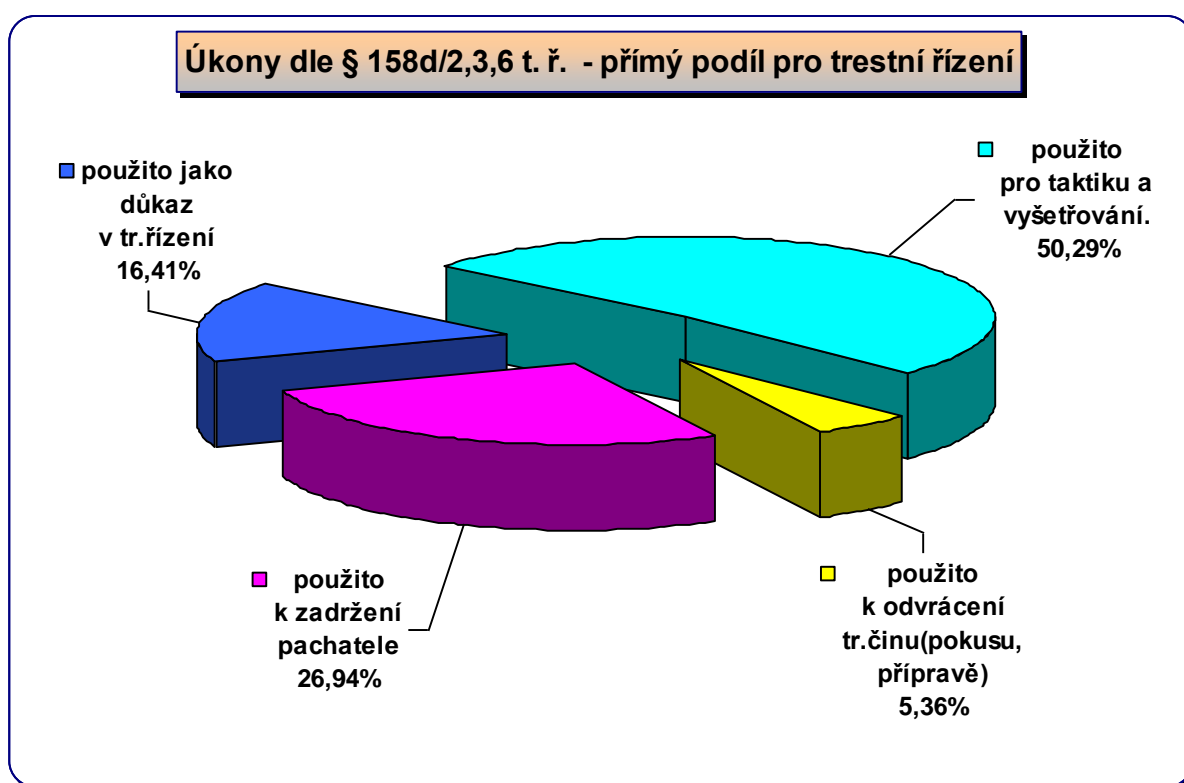

Efektivita úkonů dle § 158d/2,3,6 t. ř. v rámci SKPV PČR jednotlivých organizačních celků

Efektivita v kategoriích přímý a nepřímý podíl pro trestní řízení je podrobně analyzována níže. Nevyužitých úkonů vykazují nejvyšší počet Policie ČR SKPV Jihomoravského kraje, hl. m. Prahy a ÚOOZ. Nejvíce neaktivních úkonů bylo zaznamenáno Policií ČR SKPV hl.m. Prahy.

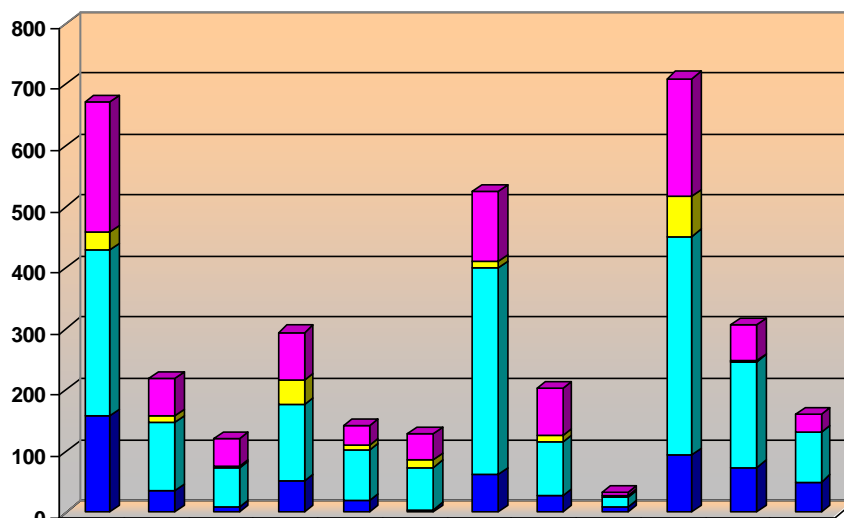
Přímý podíl pro trestní řízení lze dále rozdělit na kategorii „použití jako důkaz v trestním řízení“, která činí 16%, největší podíl (více než 50%) činí kategorie „použití pro taktiku a vyšetřování“, vysoký podíl (27%) náleží kategorii „použito k zadržení pachatele“ a více než 5% se podílí „použito k odvrácení trestného činu, přípravě či pokusu“. Stejně jako u odposlechů dochází v jednotlivých kategoriích efektivity hodnocené jako přímý podíl pro trestní řízení k souběhu více kategorií. Tyto souběhy jsou zohledněny dále.

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

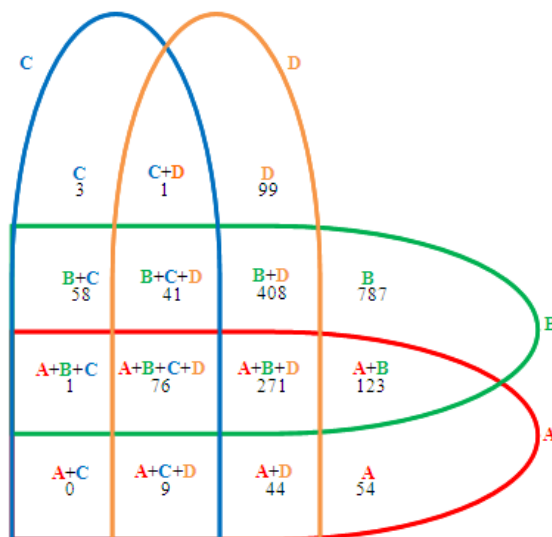
Napříč organizačními celky Policie ČR SKPV je nejvyšší efektivita v rámci přímého podílu vykazována v kategorii „použití pro taktiku a vyšetřování“. Nejvyšší efektivitu v kategorii „použití jako důkaz v trestním řízení“ vykazovala Policie ČR SKPV hl. m. Prahy, kategorii „použito k zadržení pachatele“ nejčastěji udává taktéž Policie ČR SKPV hl.m. Prahy a dále pak ÚOOZ. V rámci kategorie „použito k odvrácení trestného činu“ je nejvyšší efektivita vykazována ÚOOZ a Policií ČR SKPV Západočeského kraje a hl. m. Prahy.

Úkony dle § 158d/2,3,6 t. ř. - přímý podíl po jednotlivých organizačních celcích SKPV PČR

	h.l.m.P rahy	Stř.Č kraj	JČ kraj	ZČ kraj	SČ kraj	VČ kraj	JM kraj	SM kraj	ÚSKP v	ÚOOZ	NPC	ÚOKFK
■ použito k zadržení pachatele	213	59	45	79	32	44	115	77	6	192	58	29
■ použito k odvrácení tr.činu(pokusy,přípravě)	29	11	3	39	8	11	10	9	2	66	1	0
■ použito pro taktiku a vyšetřování.	272	112	62	125	82	69	338	88	16	357	173	81
■ použito jako důkaz v tr.řízení.	158	36	10	52	20	5	62	28	10	95	74	50

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Členění efektivity úkonů v přímém podílu na trestním řízení:

A – informace využity jako důkaz v trestním řízení

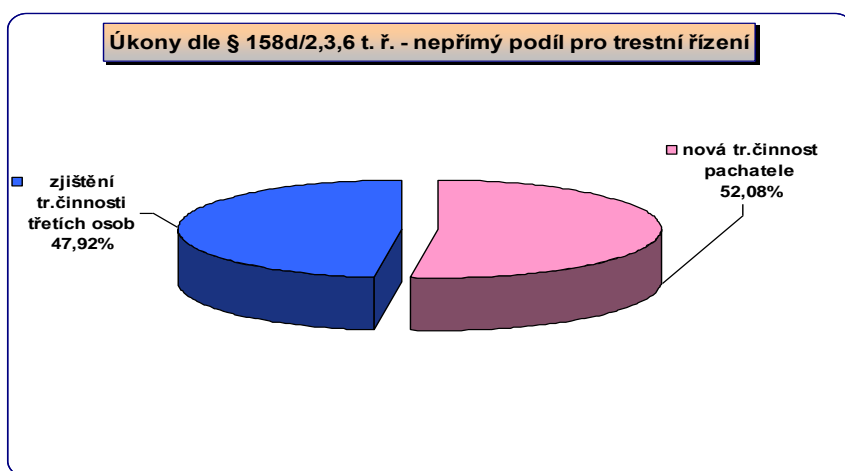
B – informace využity pro taktiku a další průběh vyšetřování

C – informace využity k odvrácení trestného činu (přípravy, pokusu, dokonání)

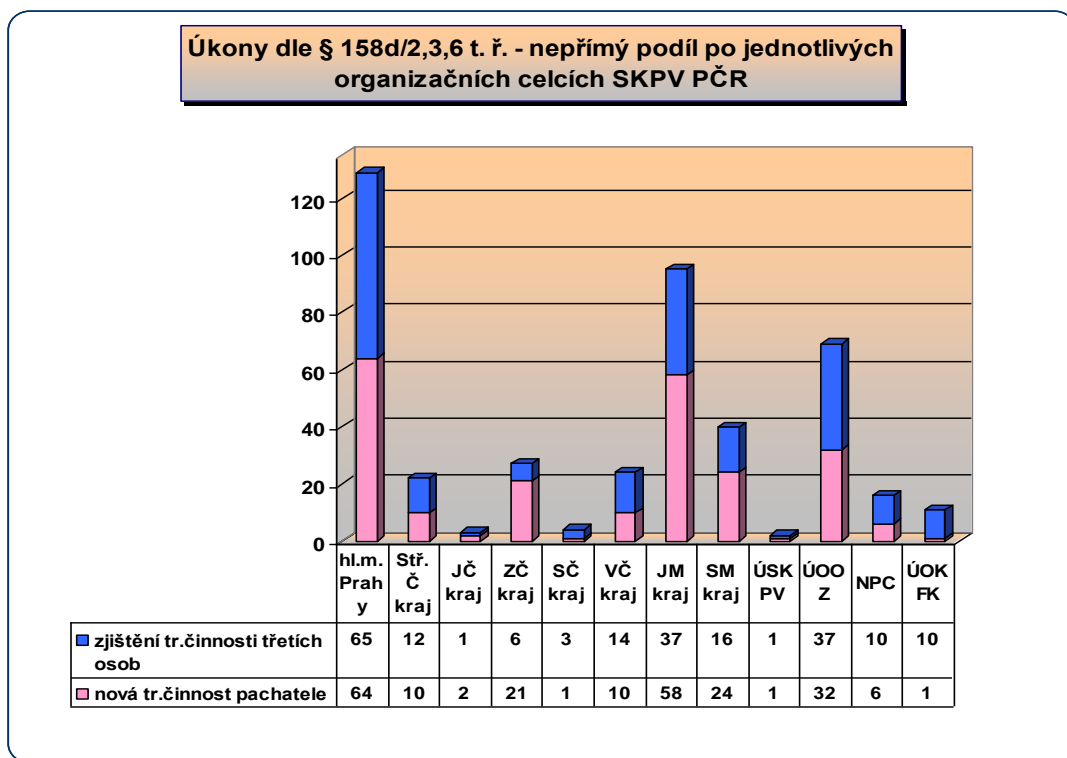
D – informace využity k zadržení pachatele trestné činnosti

Výše uvedený obrázek znázorňuje četné souběhy dílčích kategorií přímého podílu pro trestní řízení. Ve 408 případech byly informace získané sledováním osob a věcí využity pro taktiku a další průběh vyšetřování a zároveň posloužily k odvrácení dokonání trestného činu. Ve 271 případech informace kromě výše uvedeného přispěly i k zadržení pachatele trestné činnosti. V nezanedbatelném počtu (76 případů) byly úkony maximálně efektivní, tzn. jejich efektivita byla vykázána ve všech čtyřech kategoriích přímého podílu pro trestní řízení.

Nepřímý podíl lze rozdělit na dvě možnosti efektivity, a to na kategorie „nová trestná činnost pachatele“ (48%) a „zjištění trestné činnosti třetích osob“ (52%). Stejně jako u přímého podílu pro trestní řízení dochází v jednotlivých kategoriích nepřímého podílu k souběhům.

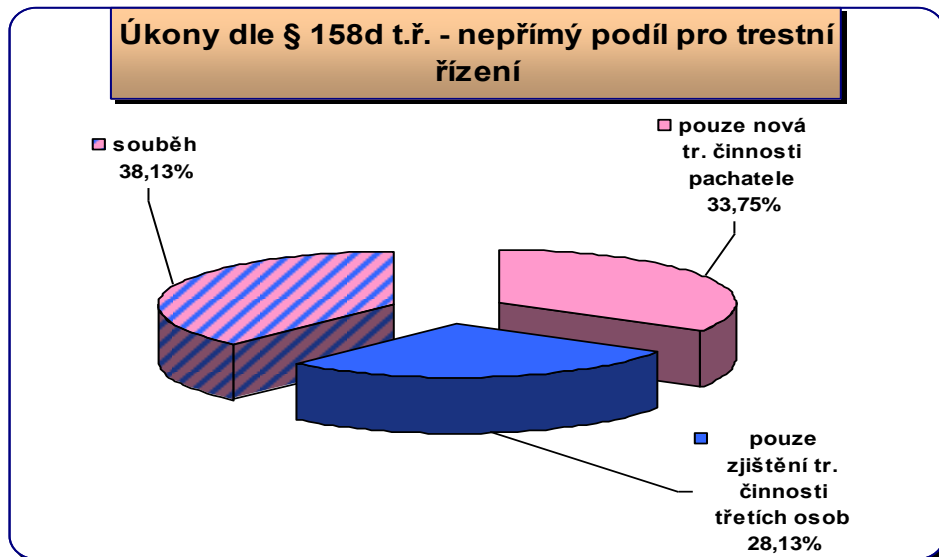

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Pro lepší názornost je níže zobrazen graf, který zohledňuje i souběhy v kategorii nepřímého podílu. Rozložení kategorií „pouze nová trestná činnost pachatele“, „pouze zjištění trestné činnosti třetích osob“ a „souběh“ je zhruba rovnoměrné, každá kategorie zaujímá přibližně třetinovou část z celkového grafu nepřímého podílu.

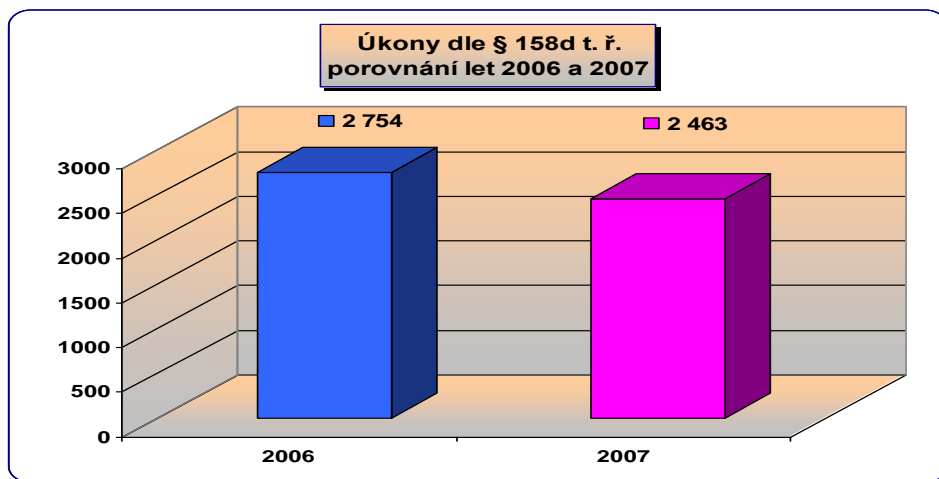

Lze konstatovat, že v případě určování efektivity úkonů sledování a osob je v minimální míře (cca 2%) vykazován pouze nepřímý podíl pro trestní řízení. Ve většině případů (cca 98%) je nepřímý podíl vykazován v souběhu s podílem přímým.

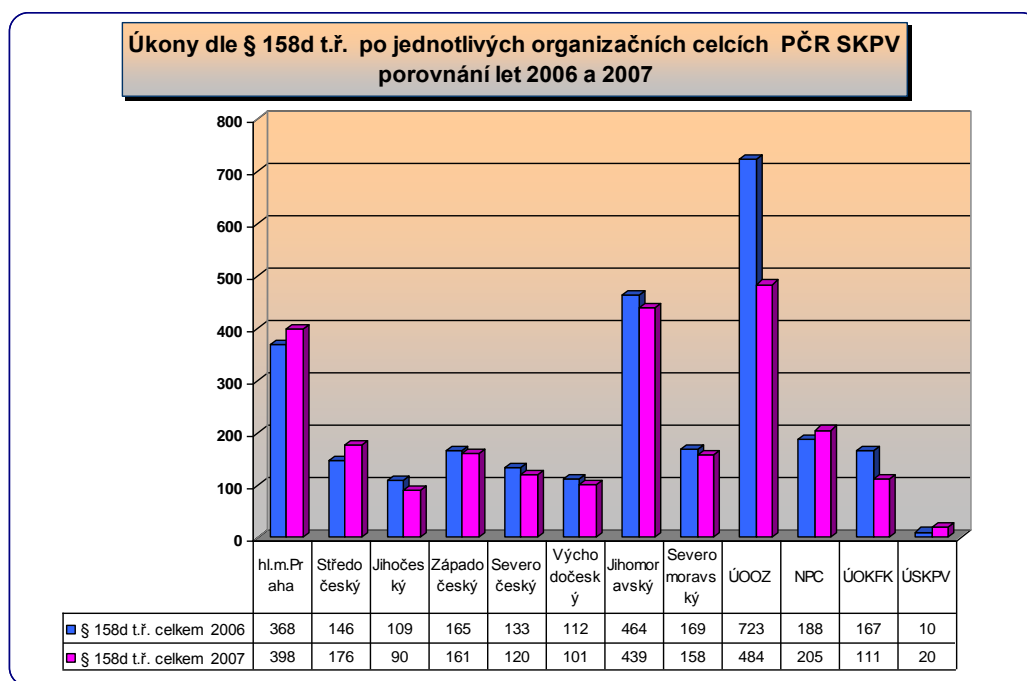
4.6.7 Vývojové trendy v nasazování sledování osob a věcí

Na rozdíl od odposlechů jsou vývojové trendy v nasazování sledování osob a věcí srovnávány jen roky 2006 a 2007, protože data z předchozích období neobsahují souměřitelné údaje.

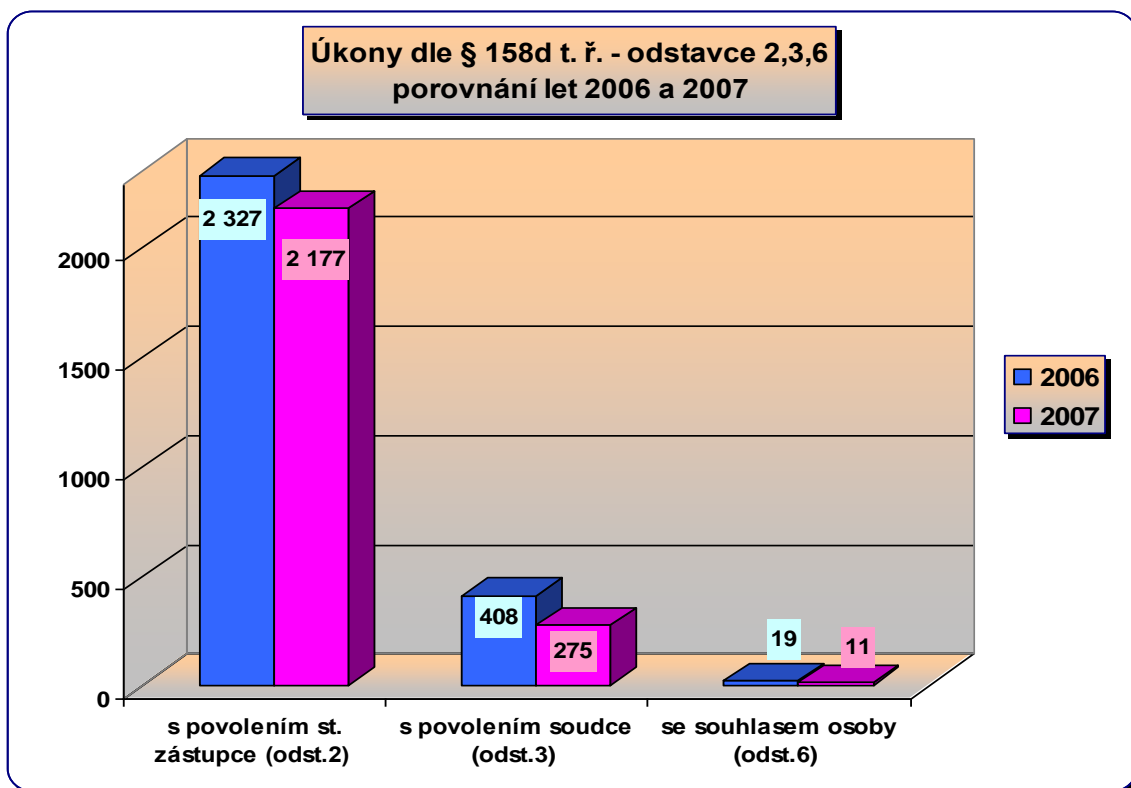
Oproti roku 2006 došlo k poklesu počtu použitých úkonů dle § 158d/2,3,6 t.ř. zhruba o 11% (291 úkonů).

V roce 2007 oproti roku 2006 byl zaznamenán pokles počtu použitých úkonů dle § 158d odst. 2,3,6 t.ř. u většiny celků. Výjimku tvoří Policie ČR SKPV hl. m. Prahy, Středočeského kraje a NPC, kde počet úkonů oproti roku 2006 mírně stoupl, což se dá vysvětlit celkovým 15% navýšením počtu spisů s použitím institutu sledování osob a věcí zejména u těchto uvedených organizačních celků.

Srovnáním počtu úkonů dle jednotlivých odstavců § 158d t.ř. s rokem 2006 lze jen potvrdit pokles počtu použitých úkonů podle všech odstavců, nejmenší pokles zaznamenaly úkony s povolením státního zástupce, k většímu poklesu došlo u počtu úkonů s povolením soudce a též úkonů se souhlasem osoby ubývá.

Dále lze konstatovat pokles průměrného počtu úkonů sledování osob a věcí na jeden trestní spis s využitím uvedeného institutu. V roce 2006 bylo využito v průměru 3,5 úkonů na jeden spis s využitím úkonů dle § 158d t.ř., v roce 2007 je to jen 2,8 úkonů na jeden spis.

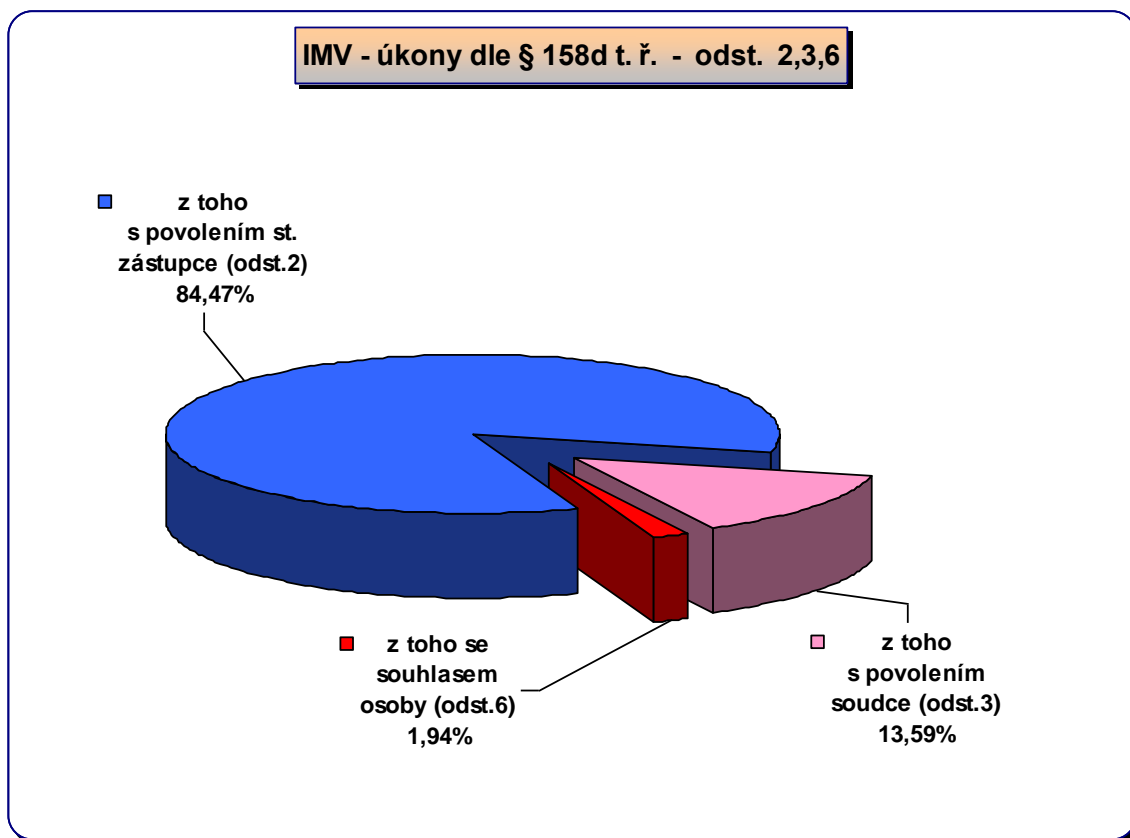
Ostatní kategorie zahrnuté v analýze za rok 2007 jsou s předchozím rokem nesrovnatelné, protože analýza za rok 2006 je neobsahovala nebo byly zpracovány jinou, nesouměřitelnou formou.

4.7 Využívání sledování osob a věcí Inspekcí MV

Za rok 2007 vykazuje Inspekce MV 103 úkonů dle § 158d odst. 2,3,6 t.ř. ve 39 spisech, což činí 2,64 úkonu na spis.

§ 158d/2,3,6 t.ř.	počet úkonů celkem	z toho s povolením st. zástupce (odst.2)	z toho s povolením soudce (odst.3)	z toho se souhlasem osoby (odst.6)	spisů s úkony dle § 158d/2,3,6, t.ř.	průměr úkonů na spis
IMV	103	87	14	2	39	2,64

Nejvyšší podíl (87 úkonů, víc než 84%) činí úkony dle § 158d odst. 2 t.ř. s povolením státního zástupce, téměř 14% bylo použito dle § 158d odst. 3 t.ř. s povolením soudce a jen necelá 2% (2 úkony) připadají na § 158d odst. 6 t.ř. se souhlasem osoby.

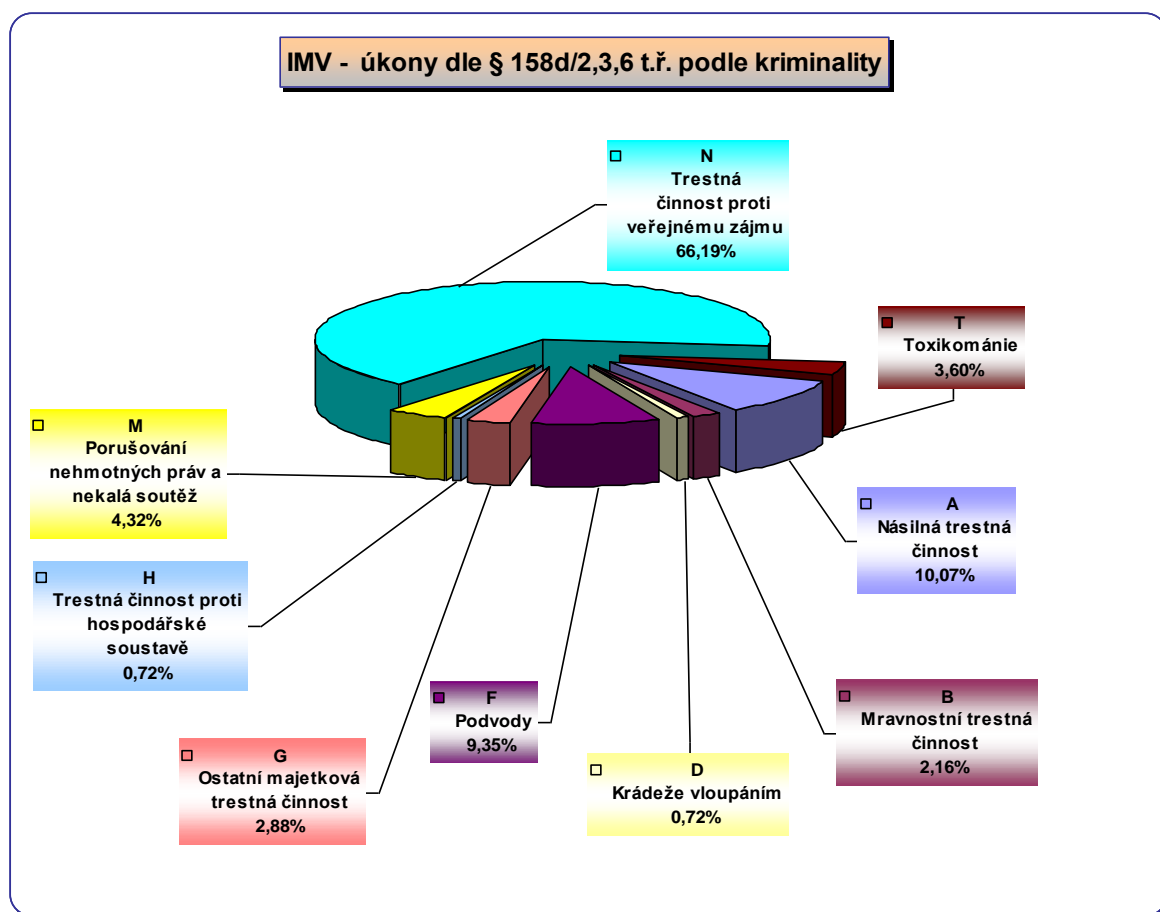

Ve všech případech byly úkony nasazeny v rámci trestního spisu.

Rozložení kriminality je dáno specifickým postavením Inspekce MV, jejímž úkolem je šetření trestné činnosti spáchané příslušníky Policie ČR.

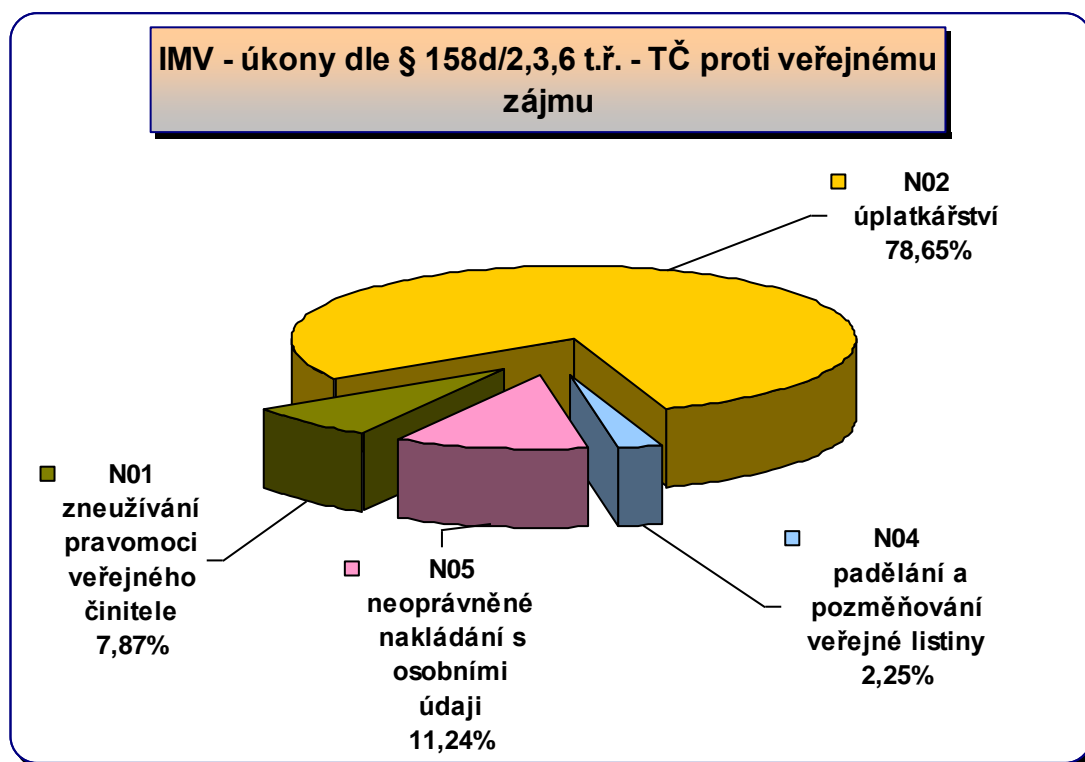
Z hlediska kriminality šetřené Inspekcí MV se převážná část úkonů (66%) vztahuje k trestné činnosti proti veřejnému zájmu, významný podíl úkonů (10%) se váže k násilné trestné činnosti (na rozdíl od útvarů Policie ČR SKPV se jedná zejména o omezování osobní svobody). Zhruba 9% úkonů je vykazováno v souvislosti s podezřením ze spáchání trestného činu podvodu, hranici 4% překračují úkony zaměřené na odhalování porušování nehmotných práv a nekalou soutěž. Necelá 4% úkonů byla nasazena ve spojitosti s toxikománií, podíly zbývajících druhů trestné činnosti nepřekračují 3%.

Úkony dle § 158d/2,3,6 t.ř. podle kriminality	A Násilná trestná činnost	B Mravnostní trestná činnost	D Krádeže vloupáním	F Podvody	G Ostatní majetková trestná činnost	H Trestná činnost proti hospodářské soustavě	M Porušování nehmotných práv a nekalá soutěž	N Trestná činnost proti veřejnému zájmu	T Toxikomanie	z toho v souběhu
IMV	14	3	1	13	4	1	6	92	5	36

Analýza se zejména u Inspekce MV podrobněji zabývá sledováním osob a věcí v souvislosti s trestnými činy proti veřejnému zájmu. Úkony dle §158d odst. 2,3,6 t.ř. byly využívány převážně pro trestný čin úplatkářství (téměř 79%), dále pro neoprávněné nakládání s osobními údaji (více než 11%), zneužívání pravomoci veřejného činitele (cca 8%) a dva úkony byly nasazeny při objasňování trestného činu padělání a pozměňování veřejné listiny.

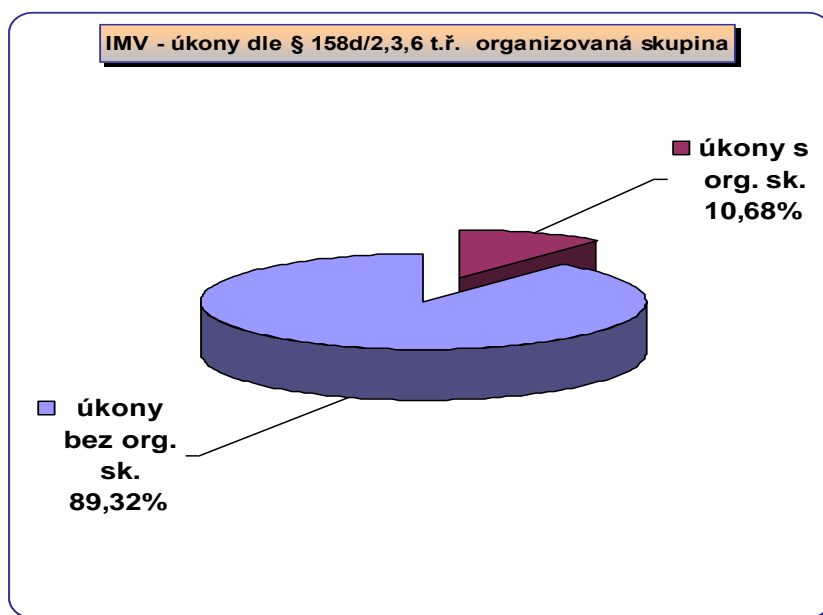
ÚTVAR	N01 zneužívání pravomoci veřejného činitele	N02 úplatkářství	N04 padělání a pozměňování veřejné listiny	N05 neoprávněné nakládání s osobními údaji	Souběh
IMV	7	70	2	10	3

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Inspekce MV též použila úkony dle § 158d odst. 2,3,6 t.ř. v případech s prvkem organizované skupiny. Jednalo se o 11 úkonů sledování osob a věcí rozložených do 4 spisů, které činí cca 11% podíl z celkového počtu úkonů.

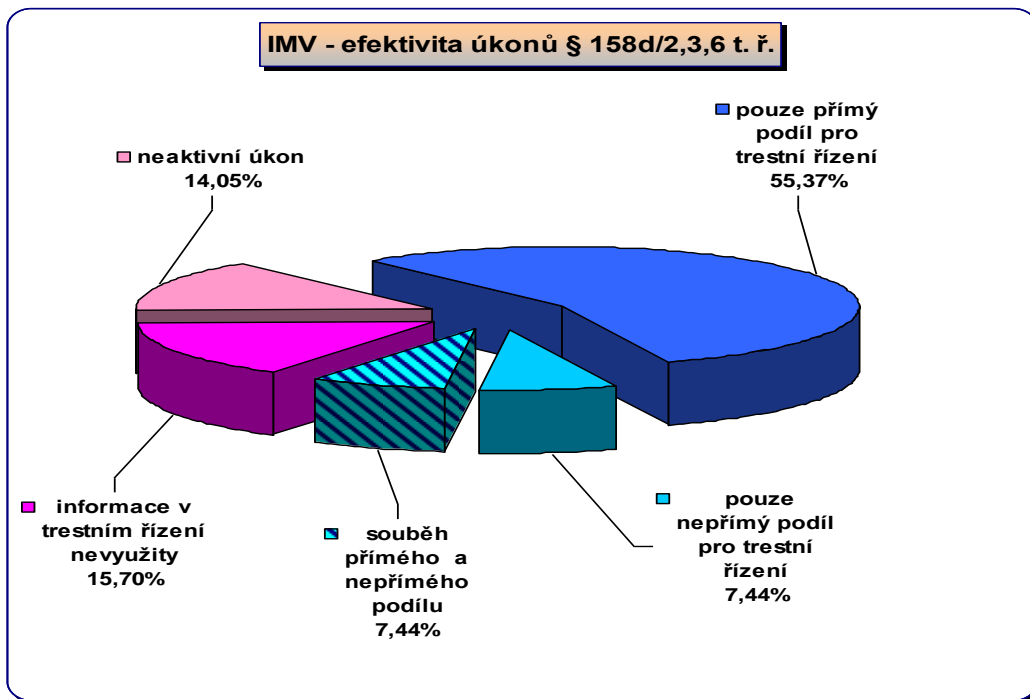
§158d/2,3,6 t.ř. - organizovaná skupina	úkony dle § 158d/2,3,6 t.ř.	úkony s org. sk.	úkony bez org. sk.
IMV	103	11	92

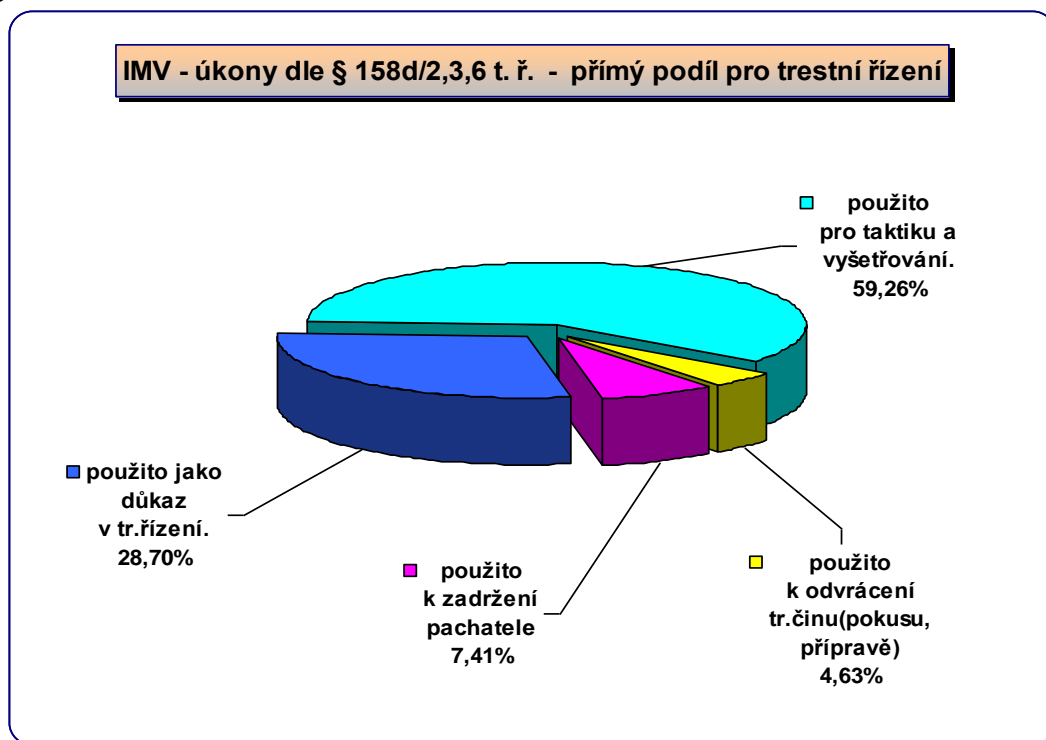
Jako u všech organizačních článků Policie ČR SKPV i u Inspekce MV byla vyhodnocena efektivita úkonů sledování osob a věcí.

EFEKTIVITA ÚKONŮ § 158d/2,3,6 t.ř.	přímý podíl pro trestní řízení	nepřímý podíl pro trestní řízení	souběh přímého a nepřímého podílu	informace v trestním řízení nevyužity	neaktivní úkon
IMV	67	9	9	19	17

Přínosem pro trestní řízení bylo 70% úkonů, z toho ve více než 55% se jednalo pouze o přímý podíl pro trestní řízení, ve více než 7% pouze o nepřímý podíl a v dalších více než 7% došlo k souběhu obojího. Ve 14% byl úkon neaktivní a v necelých 16% informace nebyly v trestním řízení využity.

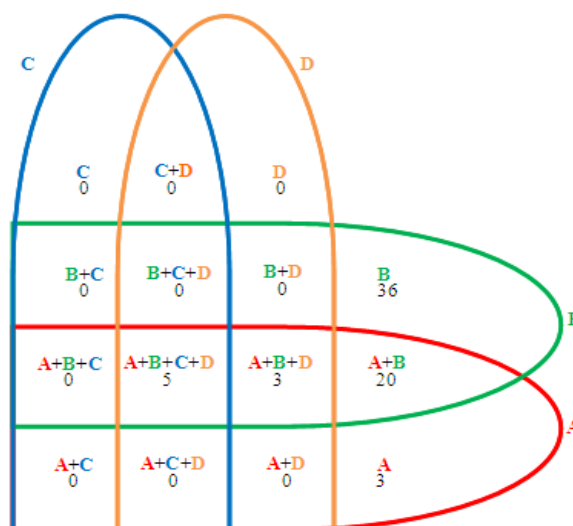

V rámci přímého podílu pro trestní řízení činí největší podíl kategorie „použití pro taktiku a vyšetřování“ (59%), následuje kategorie „použito jako důkaz v tr. řízení“ (necelých 29%). Ve více než 7% vedly úkony k „k zadržení pachatele“ a nejmenší podíl v rámci efektivit úkonů zaujímá s necelými 5% kategorie „použito k odvrácení tr. činu, pokusu, přípravě“. Stejně jako u odposlechů dochází v jednotlivých kategoriích efektivit hodnocené jako přímý podíl pro trestní řízení k souběhu více kategorií.

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Pro lepší názornost jsou dále na obrázku zohledněny i souběhy v kategorii přímého podílu. Z obrázku jednoznačně vyplývá, že informace získané ze sledování osob a věcí Inspekce MV nejvíce využila pro taktiku a průběh dalšího vyšetřování a zároveň jako důkaz pro trestní řízení.

Členění efektivity úkonů v přímém podílu na trestním řízení:

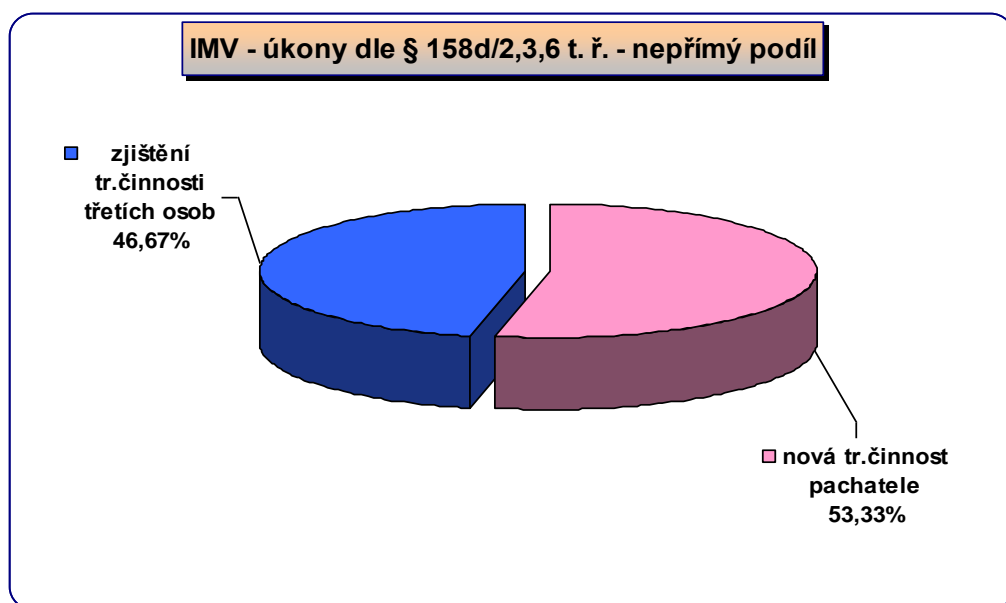
A – informace využity jako důkaz v trestním řízení

B – informace využity pro taktiku a další průběh vyšetřování

C – informace využity k odvrácení trestného činu (přípravy, pokusu, dokonání)

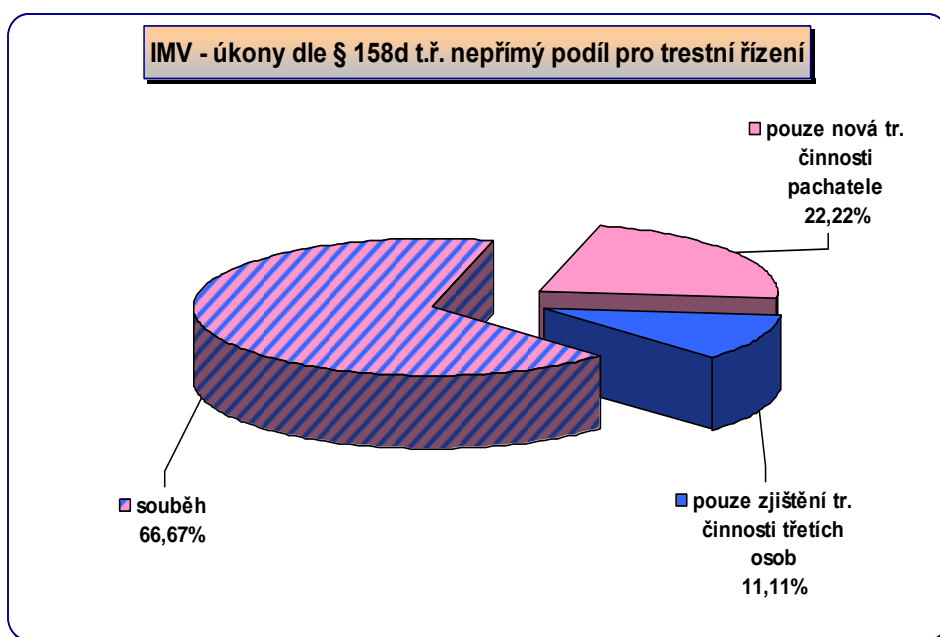
D – informace využity k zadržení pachatele trestné činnosti

V rámci nepřímého podílu byla z 53% odhalena nová trestná činnost pachatele a ve 47% byla zjištěna trestná činnost třetích osob. Stejně jako u přímého podílu pro trestní řízení dochází v jednotlivých kategoriích nepřímého podílu k souběhům.

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Pro lepší názornost je níže zobrazen graf, který zohledňuje i souběhy v kategorii nepřímého podílu. Lze konstatovat, že v rámci nepřímého podílu vykazuje Inspekce MV největší množství efektivity v souběhu sledovaných podkategorií.

4.8 Spisy s úkony dle § 88 odst. 1,3 t.ř. a § 158d odst. 2,3,6 t.ř. ukončené v roce 2007 a způsoby jejich vyřízení

4.8.1 Spisy s použitím úkonů dle § 88 odst. 1,3 t.ř. a § 158d odst. 2,3,6 t.ř. ukončené v roce 2007

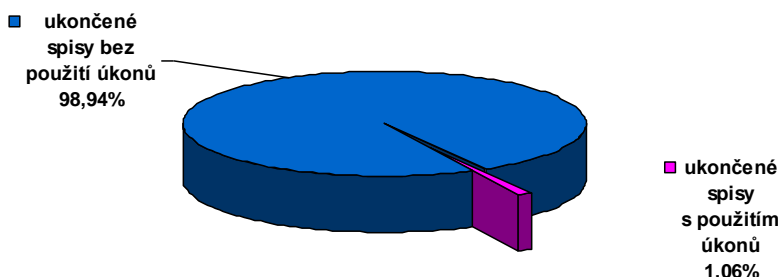
Vzhledem ke skutečnosti, že je často kladena otázka ohledně efektivnosti použití úkonů dle § 88 odst. 1,3 t.ř. a §158d odst. 2,3,6 t.ř. pro vlastní trestní řízení, byl v rámci analýzy vyhodnocen způsob vyřízení spisů ukončených v roce 2007, u nichž byly v průběhu prověřování a vyšetřování nasazeny sledované úkony.

Tyto spisy mohly být zahájeny kdykoliv, nejpozději však v roce 2007. Totéž platí i pro dobu nasazení sledovaných úkonů, proto nelze jejich počty srovnávat s úkony vyhodnocenými v předchozích kapitolách.

KRAJ, ÚTVAR	celkem vyřízeno spisů	z toho spisů s použitím úkonů dle §§ 88/1,3, 158d/2,3,6 t.ř.	tj. v %
hlavní město Praha	17 592	187	1,06
Středočeský kraj	13 094	82	0,63
Jihočeský kraj	7 979	78	0,98
Západočeský kraj	12 251	108	0,88
Severočeský kraj	20 949	121	0,58
Východočeský kraj	11 308	71	0,63
Jihomoravský kraj	24 487	422	1,72
Severomoravský kraj	22 454	127	0,57
ÚOOZ	100	99	99,00
NPC	57	40	70,18
ÚOKFK	380	56	14,74
ÚDV	94	0	0,00
ÚSKPV	1	0	0,00
CELKEM	130 746	1 391	1,06

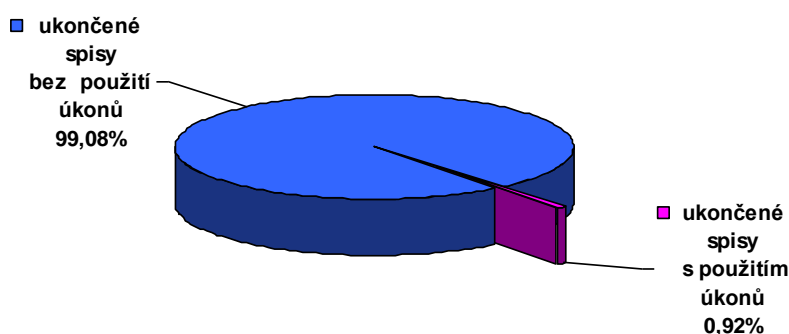
V rámci Policie ČR SKPV bylo za rok 2007 ukončeno 130 746 spisů. Spisy s použitím sledovaných úkonů tvoří zhruba 1% (1 391 spisů) z celkového počtu ukončených spisů.

Podíl ukončených spisů s použitím úkonů dle §§ 88/1,3 a 158d/2,3,6 t.ř. z celkového počtu spisů vyřízených v roce 2007

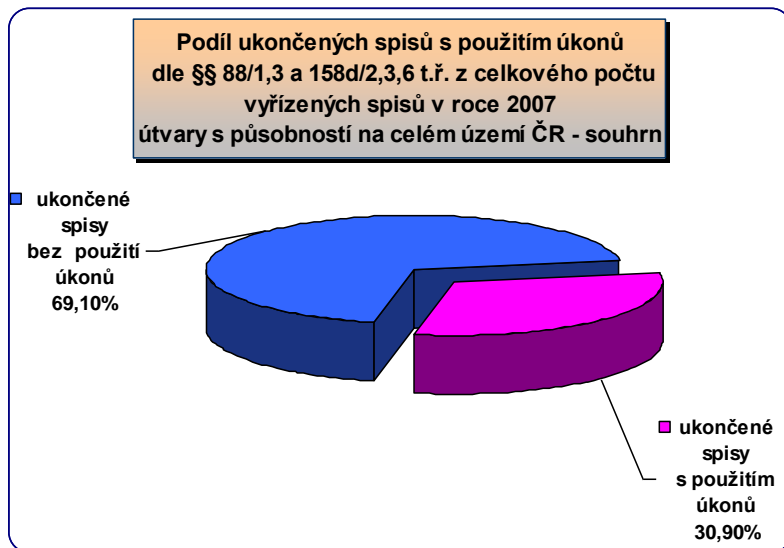
Počet ukončených spisů s použitím úkonů všech složek Policie ČR SKPV krajů nepřesáhl 1% z celkového počtu těmito organizačními celky vyřízených spisů.

Podíl ukončených spisů s použitím úkonů dle §§ 88/1,3 a 158d/2,3,6 t.ř. z celkového počtu spisů vyřízených v roce 2007 PČR SKPV krajů - souhrn

Nejvíce ukončených spisů s úkony vykazuje Policie ČR SKPV Jihomoravského kraje (422 spisů), zejména Policie ČR SKPV MŘ Brno, s velkým odstupem následuje Policie ČR SKPV hl. města Prahy (187 spisů), nejméně ukončených spisů s úkony, jak počtem, tak podílem k celkovému počtu ukončených spisů, eviduje Policie ČR SKPV Východočeského kraje. U ostatních složek Policie ČR SKPV krajů jsou počty adekvátní celkovému počtu ukončených spisů.

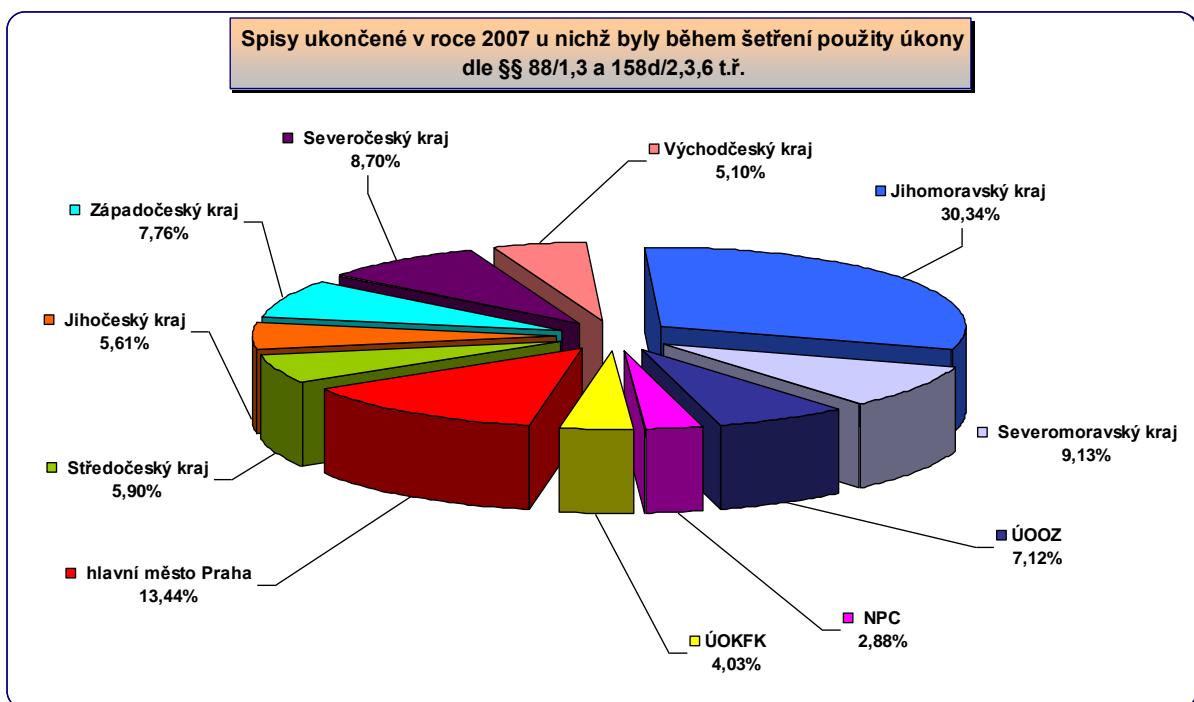
Poněkud odlišná je situace u útvarů Policie ČR SKPV s působností na celém území ČR, kde byly úkony použity u téměř 31% z celkového počtu vyřízených spisů.

Jednoznačně nejvíce ukončených spisů s použitím úkonů (99 %) vykazuje ÚOOZ.

Pro vlastní analýzu lze shrnout, že v rámci Policie ČR SKPV krajů a útvarů Policie ČR SKPV s působností na území celé ČR bylo celkem ukončeno 1 391 spisů, u nichž byly během šetření použity úkony dle § 88 odst. 1,3 t.ř. a §158d odst. 2,3,6 t.ř.

Tyto údaje korespondují s údaji statistik týkajícími se celkového počtu spisů „živých“ i ukončených v rámci dotčených složek Policie ČR SKPV jednotlivých krajů a útvarů Policie ČR SKPV s působností na celém území ČR.

4.8.2 Způsob vyřízení spisů s použitím úkonů dle § 88 odst. 1,3 t.ř. a § 158d odst. 2,3,6 t.ř. ukončených v roce 2007

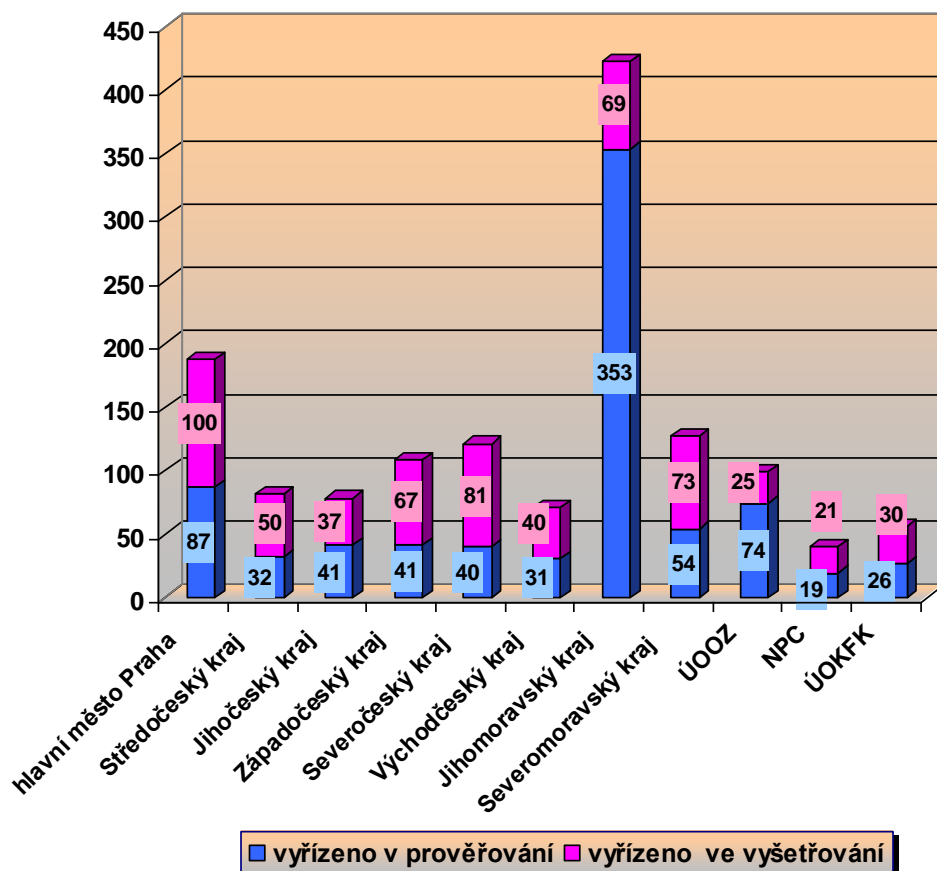
Pro stanovení efektivity použití úkonů pro každý skončený spis je zapotřebí vyhodnotit jednotlivé způsoby vyřízení dotčených spisů.

Z celkového počtu ukončených spisů se sledovanými úkony bylo 798 vyřízeno v prověřování a 593 ve vyšetřování.

KRAJ,ÚTVAR	celkem vyřízeno spisů s použitím úkonů dle §§ 88/1,3, 158d/2,3,6 t.ř.	z toho v prověřování	z toho ve vyšetřování
hlavní město Praha	187	87	100
Středočeský kraj	82	32	50
Jihočeský kraj	78	41	37
Západočeský kraj	108	41	67
Severočeský kraj	121	40	81
Východočeský kraj	71	31	40
Jihomoravský kraj	422	353	69
Severomoravský kraj	127	54	73
ÚOOZ	99	74	25
NPC	40	19	21
ÚOKFK	56	26	30
CELKEM	1 391	798	593

U většiny složek Policie ČR SKPV krajů převládají spisy skončené ve vyšetřování (u Policie ČR SKPV krajů Středočeského, Severočeského, Západočeského a Severomoravského se počet spisů skončených ve vyšetřování pohybuje kolem 60%). Celkový výsledek ve prospěch „ukončeno v prověřování“ je však ovlivněn vysokým počtem spisů ukončených v prověřování v rámci Policie ČR SKPV Jihomoravského kraje, resp. Policie ČR SKPV MŘ Brno, a ÚOOZ.

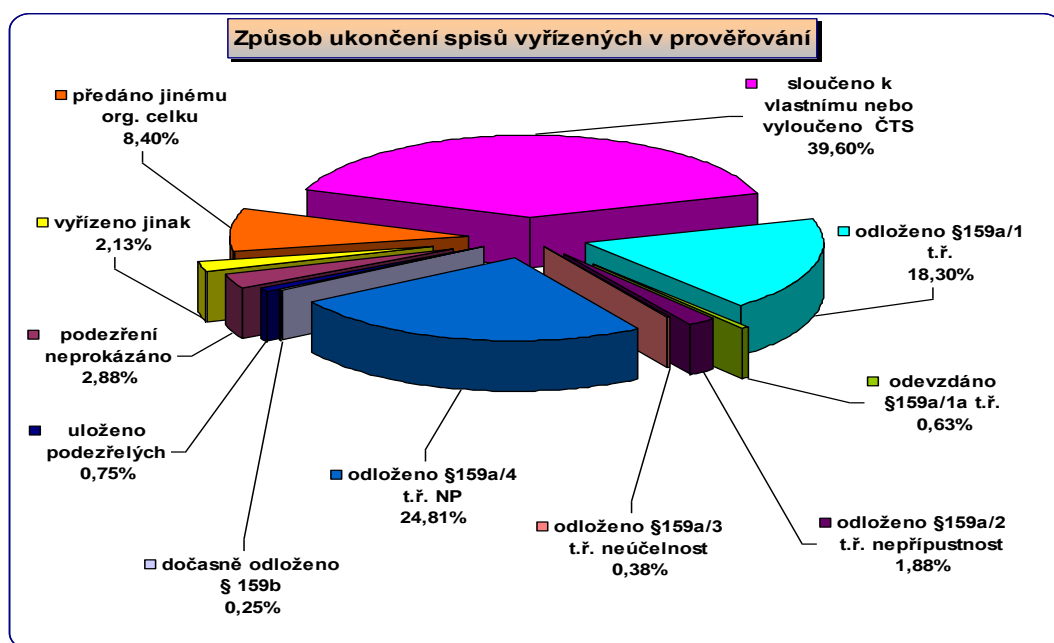
**Ukončené spisy s úkony
poměr spisů ukončených v prověřování a vyšetřování po jednotlivých
organizačních celcích**

4.8.3 Spisy s použitím úkonů dle § 88 odst. 1,3 t.ř. a § 158d odst. 2,3,6 t.ř. ukončené v roce 2007 vyřízené v prověřování

Spisy vyřízené v prověřování byly v rámci Policie ČR SKPV jednotlivých krajů a útvarů Policie ČR SKPV s působností na celém území ČR ukončeny následujícími způsoby .

KRAJ,ÚTVAR	předáno jinému org. celku	sloučeno k vlastnímu nebo vyloučeno ČTS	odloženo §159a/1 t.ř.	odevzdáno §159a/1a t.ř.	odloženo §159a/2 t.ř.(nepřípustnost)	odloženo §159a/3 t.ř.(neúčelnost)	odloženo §159a/4 t.ř.(NP)	dočasně odloženo § 159b t.ř.	uloženo podezřelých	podezření neprokázáno	vyřízeno jinak	celkem vyřízeno v prověřování
hlavní město Praha	17	5	28	1	4	0	27	0	0	3	2	87
Středočeský kraj	5	2	7	1	1	0	15	0	1	0	0	32
Jihočeský kraj	5	1	21	0	7	0	6	0	1	0	0	41
Západočeský kraj	3	0	6	0	1	0	27	0	0	2	2	41
Severočeský kraj	5	1	10	0	1	0	22	0	0	1	0	40
Východočeský kraj	2	0	3	1	1	0	24	0	0	0	0	31
Jihomoravský kraj	14	299	16	0	0	0	23	0	0	1	0	353
Severomoravský kraj	6	3	3	1	0	1	30	0	0	1	9	54
ÚOOZ	9	5	18	1	0	1	18	2	4	15	1	74
NPC	1	0	11	0	0	1	3	0	0	0	3	19
ÚOKFK	0	0	23	0	0	0	3	0	0	0	0	26
CELKEM	67	316	146	5	15	3	198	2	6	23	17	798

Největší podíl (40%) činí spisy ukončené způsobem „sloučeno k vlastnímu nebo vyloučeno ČTS“. Tento specifický způsob ukončení spisu vychází ze skutečnosti, že v průběhu prověřování trestné činnosti může být zjištěno, že v rámci několika spisů se objevuje stejný pachatel nebo pachatelé a stejná nebo obdobná trestná činnost. Stává se tak zejména v případě sériové trestné činnosti. V takovém případě tedy dojde ke sloučení všech dotčených spisů do jednoho trestního spisu, který může být následně ukončen jiným způsobem, např. „NPO“. Může dojít i k opačnému případu, kdy se vyloučí ze spisu pachatel, který se jen podílí na šetřené trestné činnosti, zatímco sám spáchal další závažný trestný čin, který je dále šetřen samostatně v rámci nového trestního spisu s předpokladem samostatného ukončení, např. způsobem „NPO“.

Z celkového počtu 316 spisů takto ukončených, jich 299 patří Policii ČR SKPV Jihomoravského kraje, resp. MŘ Brno. Tato skutečnost do jisté míry zkresluje komplexní vyhodnocení, protože v rámci ostatních celků je tento způsob ukončení, zejména u spisů s využitím úkonů dle § 88 odst. 1,3 a 158d odst. 2,3,6 t.ř., využíván s malou četností (Policií ČR SKPV krajů Středočeského, Jihočeského, hl. m. Prahy, Severočeského a Severomoravského byl použit tento způsob maximálně u 5 spisů stejně tak jako ÚOOZ, Policií ČR SKPV krajů Západočeského, Východočeského a ostatních útvarů s působností na celém území ČR nebyl použit vůbec). Je třeba vysvětlit, že Policie ČR SKPV Jihomoravského kraje se zabývá ve velkém rozsahu krádežemi motorových vozidel, které jsou ukázkou shora uvedené sériové trestné činnosti. Další faktor, který způsobuje tento enormní nárůst, je plné nasazení IS ETR, který pro každý nahlášený trestný čin automaticky generuje nový trestní spis a teprve během vlastního prověřování je možné tyto spisy sloučit.

Další způsob vyřízení „odloženo dle § 159a/4 t.ř.“ (viz příloha č. 3), kdy se jedná zpravidla o neznámého pachatele (NP), byl použit zhruba v 25% spisů rovnoměrně napříč kraji i útvary s působností na celém území ČR.

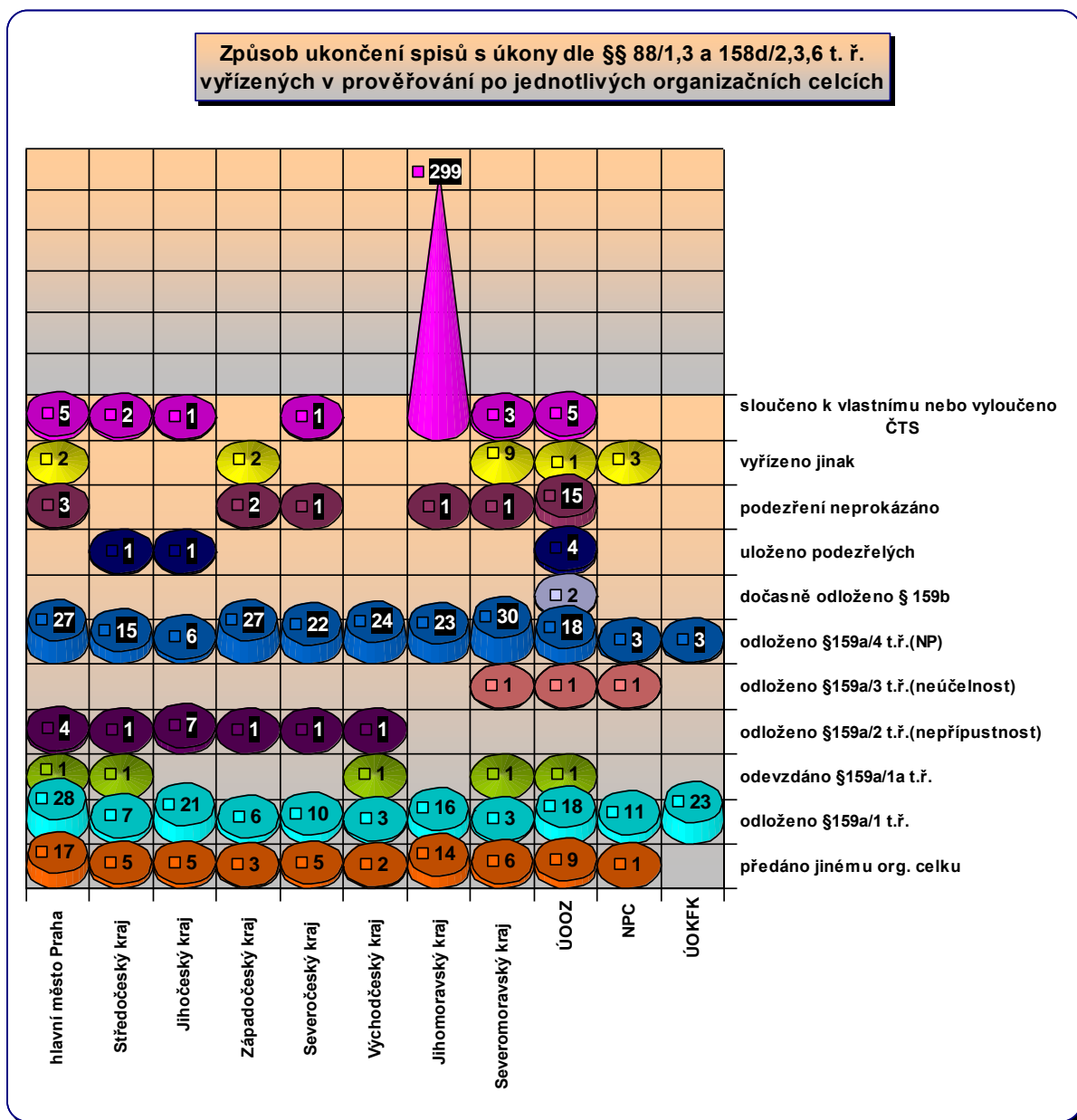
Na způsobu vyřízení „odloženo dle § 159a/1 t.ř.“ (viz příloha č. 3), kdy ve věci takto odložené nejde o podezření z trestného činu, má největší podíl Policie ČR SKPV hl. m. Prahy, Jihočeského kraje, ÚOKFK a ÚOOZ. Tento způsob je vykazován v 18% vyřízených spisů.

Nezanedbatelný 8% podíl má ještě způsob vyřízení „předáno jinému organizačnímu celku“, kdy se zpravidla jedná o postoupení na vyšší organizační článek Policie ČR SKPV, nebo naopak o vrácení na nižší organizační článek. V těchto případech není vyloučena možnost, že postoupený spis bude vyřízen ve vyšetřování na organizačním článku, kam byl předán.

Z ostatních možných způsobů vyřízení spisů v oblasti prověřování ještě přísluší zmínit způsob vyřízení „podezření neprokázáno“, jehož podíl činí necelá 3 %. Tímto způsobem ukončení spisu jsou vyřízeny jednotlivé spisy napříč útvary, většina jich však patří ÚOOZ.

Zbývající způsoby ukončení spisu v prověřování, např. „uloženo podezřelých“, kdy se jedná o dočasné odložení spisu z důvodu nedostupnosti podezřelé osoby (osoba je např. v cizině), nebyly použity nebo se jejich počet pohybuje kolem

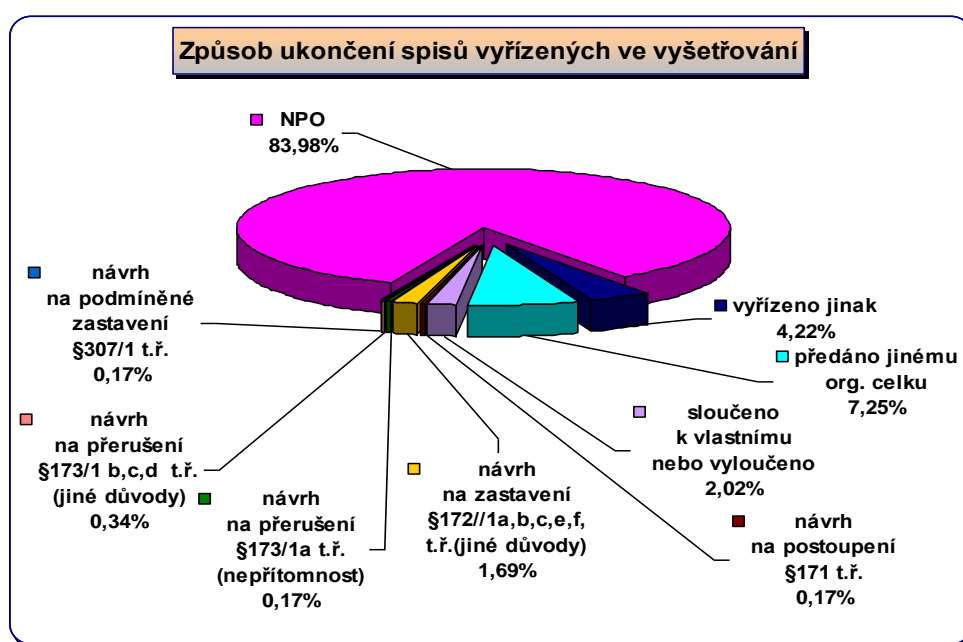
jednoho spisu na jednotlivý organizační celek, což představuje minimální podíl 1% až 2%.

4.8.4 Spisy s použitím úkonů dle § 88 odst. 1,3 t.ř. a § 158d odst. 2,3,6 t.ř. ukončené v roce 2007 vyřízené ve vyšetřování

Z hlediska efektivity jsou nejvýznamnější spisy vyřízené ve vyšetřování. Tyto spisy byly v rámci jednotlivých složek Policie ČR SKPV krajů a útvarů Policie ČR SKPV s působností na celém území ČR vyřízeny následujícími způsoby.

KRAJ, ÚTVAR	předáno jinému org. celku	sloučeno k vlastnímu nebo vyloučeno	návrh na postoupení §171 t.ř.	návrh na zastavení §172//1a,b,c,e,f, §172 /2a,b,c t.ř.(jiné důvody)	návrh na přerušeni §173/1a t.ř.(nepřítomnost)	návrh na přerušeni §173/1 b,c,d t.ř.(jiné důvody)	návrh na podmíněné zastavení §307/1 t.ř.	NPO	vyřízeno jinak	celkem vyřízeno ve vyšetřování
hlavní město Praha	8	1		5				74	12	100
Středočeský kraj	16	1					1	31	1	50
Jihočeský kraj	1							36	0	37
Západočeský kraj	2	3			1			59	2	67
Severočeský kraj	2	4		1				74	0	81
Východočeský kraj	2							38	0	40
Jihomoravský kraj	6	2						61	0	69
Severomoravský kraj	3	1	1	1			2	56	9	73
ÚOOZ	3		0	1				21	0	25
NPC			0					20	1	21
ÚOKFK			0	2				28	0	30
CELKEM	43	12	1	10	1	2	1	498	25	593

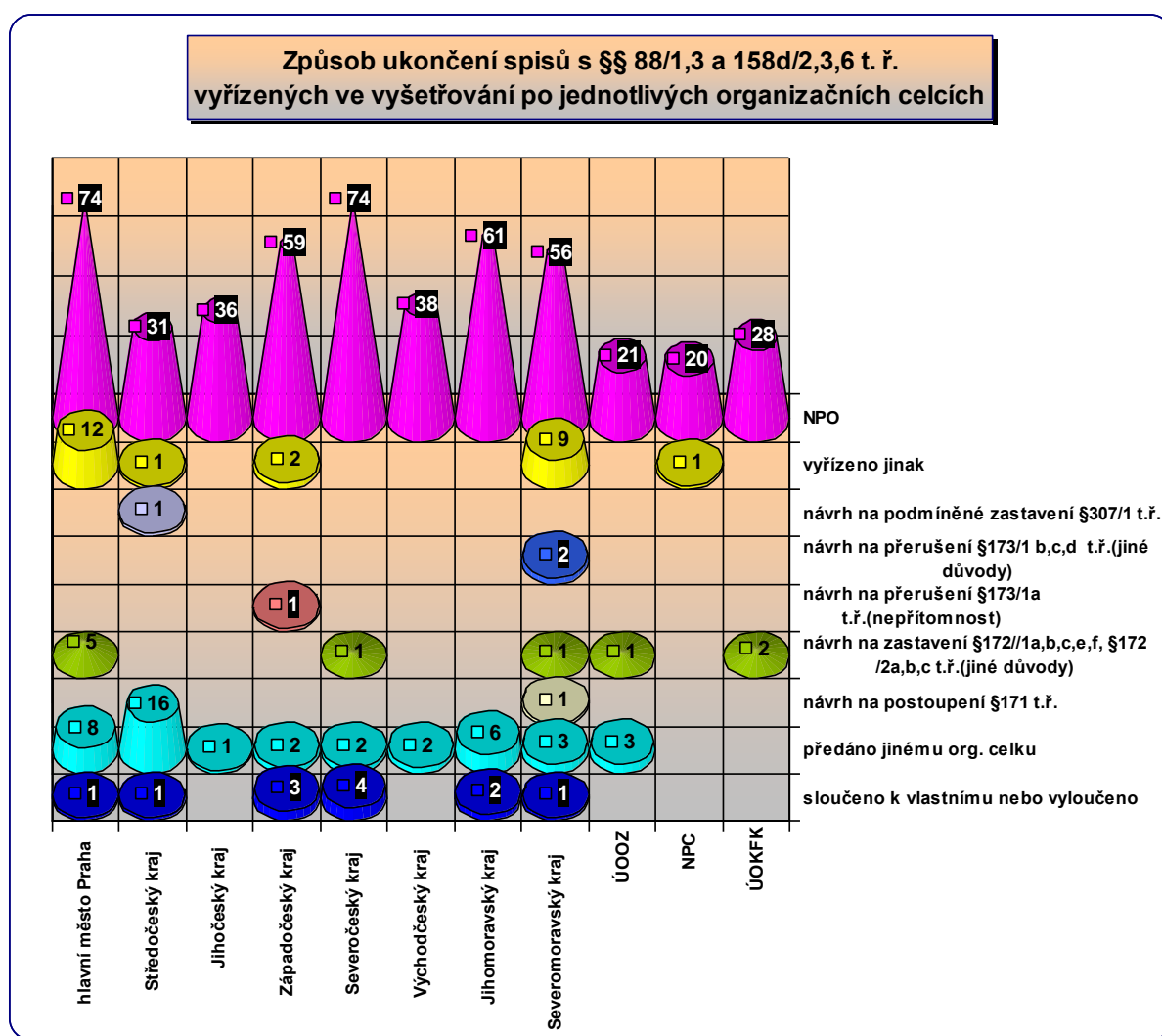

U ukončených spisů vyřízených ve vyšetřování má největší podíl způsob ukončení „NPO“ (návrh na podání obžaloby), který činí 84 %. U Policie ČR SKPV Jihočeského kraje, Západočeského kraje, Severočeského kraje, NPC a ÚOKFK se pohybuje tento podíl kolem 90%. Nejmenší podíl NPO vykazuje Policie ČR SKPV Středočeského kraje.

Podíl 7% má způsob ukončení „předáno jinému organizačnímu celku“. Zde platí obdobně jako u spisů vyřízených v prověřování možnost případného efektivnějšího vyřízení spisu v rámci organizačního celku, kam byl předán.

Kolem 4% se pohybuje způsob ukončení „vyřízeno jinak“ .

Podíly ostatních způsobů vyřízení spisů se sledovanými úkony ve vyšetřování jsou téměř zanedbatelné, pohybují se pod hranicí 1%.

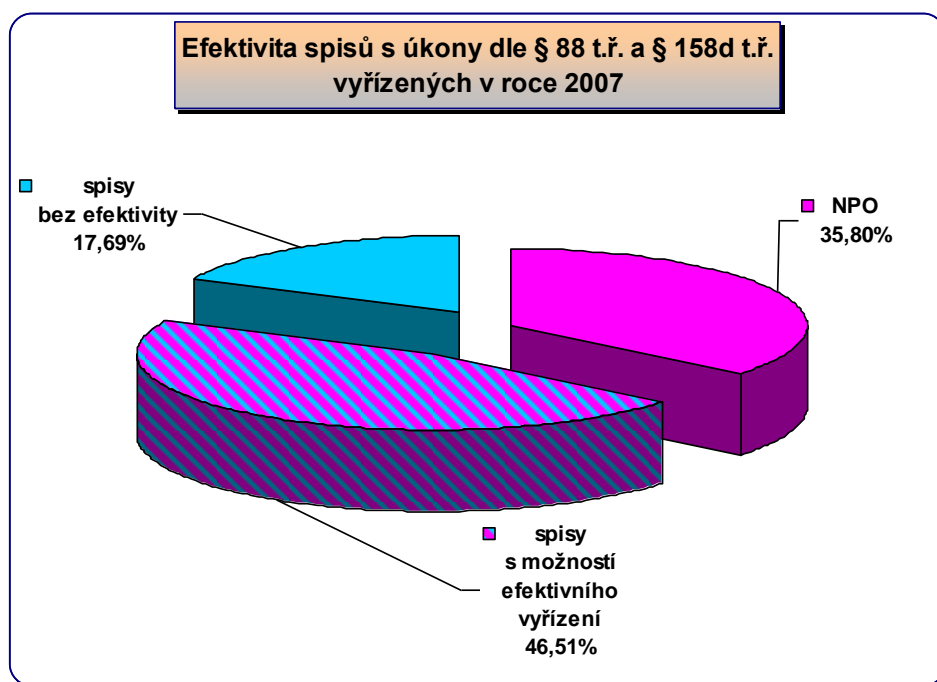
Z výše uvedeného vyplývá, že celých 84% spisů vyřízených ve vyšetřování, ve kterých byly použity úkony dle § 88 odst. 1,3 a §158d odst. 2,3,6 t.ř., končí NPO.

4.8.5 Vyřízené spisy s použitím úkonů dle § 88 odst. 1,3 t.ř. a § 158d odst. 2,3,6 t.ř. ukončené v roce 2007 – efektivita

Pro vyhodnocení efektivity vyřízení skončených spisů je třeba vzít v úvahu, že kromě spisů vyřízených přímo způsobem „NPO“ se tento způsob vyřízení předpokládá u spisů vyřízených v prověřování způsobem „sloučeno k vlastnímu nebo vyloučeno ČTS“, „předáno jinému organizačnímu celku“ stejně jako u spisů vyřízených ve vyšetřování způsobem „předáno jinému organizačnímu celku“. O možné efektivitě lze hovořit i v souvislosti s vyřízením spisů způsoby „dočasně odloženo § 159b t.ř.“, již zmiňovaném způsobu „uloženo podezřelých“ a dále „přerušení § 173/1a t.ř. (nepřítomnost)“ a „přerušení § 173/1 b,c,d t.ř.(jiné důvody)“ – viz příloha č. 3

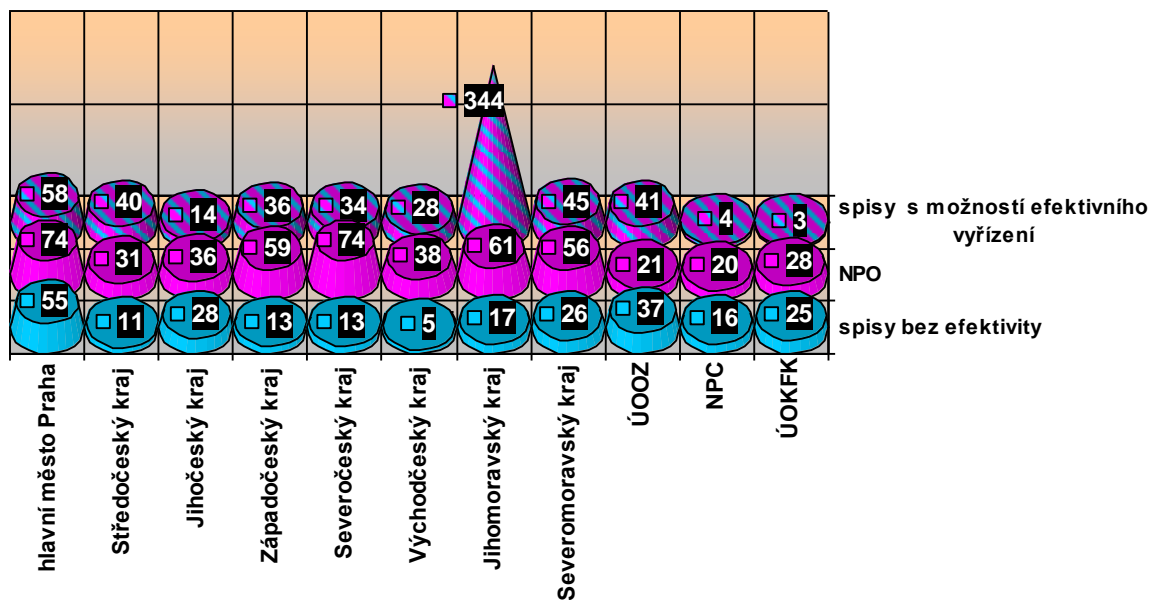
Za neefektivní spisy s použitím sledovaných úkonů jsou považovány především spisy vyřízené způsobem „odloženo dle § 159a/1 t.ř.“, tedy podezření se neprokázalo, a dalšími vykazovanými způsoby blíže specifikovanými v příloze č.3.

Z celkového počtu vyřízených spisů s úkony za rok 2007 bylo téměř 36% spisů vyřízeno způsobem „NPO“, u více než 46% spisů je předpoklad pro následné efektivní vyřízení a jen necelých 18% spisů s úkony nepřineslo požadovaný výsledek.

V rámci Policie ČR SKPV krajů vykazují nejvyšší úspěšnost při vyřizování sledovaných spisů kraj Jihomoravský a Východočeský. Nejnižší efektivitu vykazuje kraj Jihočeský následovaný krajem hl. m. Praha. Útvary Policie ČR SKPV s působností na celém území ČR vzhledem k řešení nejzávažnější trestné činnosti vykazují nižší efektivitu vyřízených spisů než Policie ČR SKPV krajů. Nejvyšší podíl neefektivně vyřízených spisů má ÚOKFK, důvodem je šetření převážně složité problematiky hospodářské trestné činnosti.

**Efektivita spisů s úkony dle § 88 t.ř. a § 158d t.ř. vyřízených
v roce 2007 po jednotlivých organizačních celcích**

Závěrem lze konstatovat, že v souvislosti s vyřizováním spisů v rámci Policie ČR SKPV přineslo použití sledovaných úkonů podklady pro operativní a úspěšné vyřizování dotčených trestních spisů, a tím i dobrý základ pro práci dalších institucí činných v trestním řízení.

4.8.6 Inspekce MV - spisy s použitím úkonů dle § 88 odst. 1,3 t.ř. a § 158d odst. 2,3,6 t.ř.

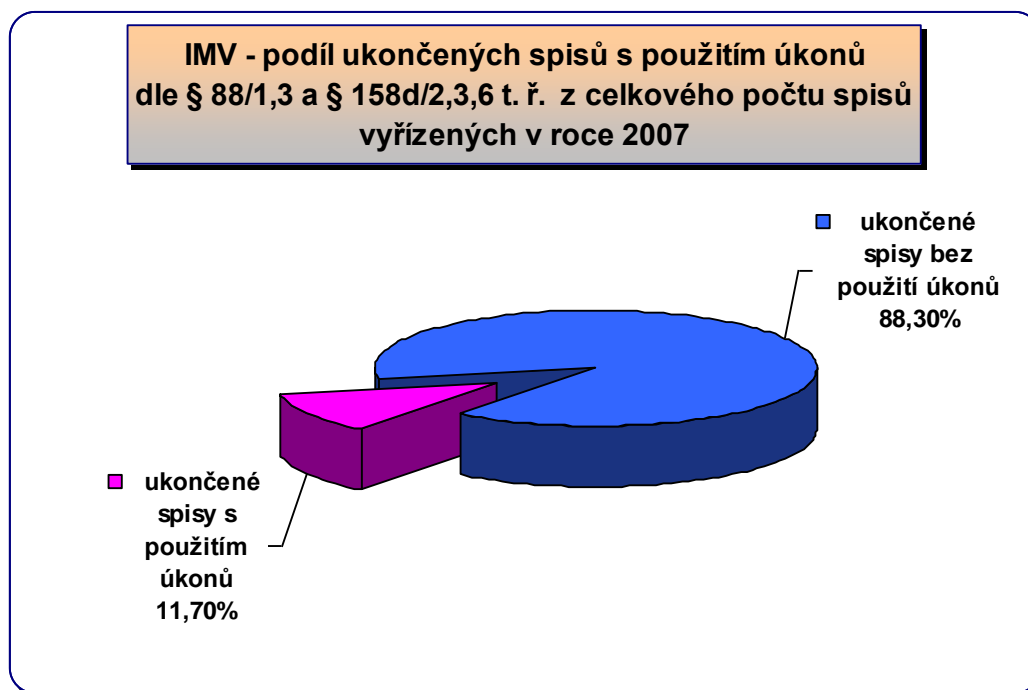
Specifické postavení zaujímá Inspekce MV.

Inspekce MV v současné době nedisponuje elektronickým sběrem dat, je odkázána pouze na pravidelná hlášení od dílčích útvarů, která vycházejí z oficiálních formulářů OSŘI. To znamená, že neplní žádný informační systém určený pro evidenci trestního řízení (IS DTS, IS ETR).

Navíc Inspekce MV v podstatě nevyšetřuje, ale plní roli policejního orgánu ve fázi prověřování, takže její výsledky jsou nesouměřitelné s ostatními útvary Policie ČR SKPV.

Z výše uvedeného vyplývá, že není možné provádět identické vyhodnocení podle vzoru organizačních celků Policie ČR SKPV.

Pro informaci lze uvést, že v roce 2007 bylo v rámci Inspekce MV ukončeno 855 spisů, z toho 100 s použitím úkonů dle § 88 odst. 1,3 a § 158d odst. 2,3,6 t.ř.

Podíl ukončených spisů s použitím úkonů činí téměř 12 % z celkového počtu ukončených spisů za rok 2007.

Vyhodnocení ukončených spisů s použitím úkonů dle § 88 odst. 1,3 a §158d odst. 2,3,6 t.ř. je prováděno v analýze poprvé za rok 2007. Za Policii ČR SKPV ani za Inspekci MV nelze tudíž provést srovnání s předchozími lety.

5 Závěr

Předkládaná analýza úkonů odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu a sledování osob a věcí není prvním materiálem tohoto druhu, lze však konstatovat, že jak z hlediska obsahové, tak z hlediska formální stránky, má ze všech doposud zpracovaných materiálů nejvyšší vypovídající hodnotu.

Poprvé byl ke sběru dat použit nový analyticko-statistický systém MU II, který byl za tímto účelem vytvořen. I přes drobné nedostatky principu sběru dat, které byly pojmenovány a pro sběr dat do budoucna odstraněny, je možné prohlásit, že nastavené parametry systému MU II plně odpovídají potřebám analýzy a veškerá data lze ze systému efektivně získat. Požadavek ministra vnitra na vytvoření systému tak, aby byl při minimálním administrativním a časovém zatížení kriminalistů maximálně výtěžitelný, byl také splněn.

Cíle, které byly při tvorbě analýzy vytyčeny, byly ve všech oblastech zpracovávané problematiky naplněny.

Oproti kapitolám zabývajících se sledováním osob a věcí jsou kapitoly věnované odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu obsáhlejší, neboť kromě zprávy za Policii ČR a Inspekci MV zpracovávají problematiku i z hledisek ostatních subjektů oprávněných provádět úkony dle § 88 odst. 1,3 t.ř. včetně státního zastupitelství, které podává návrh na provedení odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu a plní obecnou dozorovou roli. Problematika sledování osob a věcí již byla, včetně uvedení statistických údajů, poměrně podrobně zpracována v „Koncepčním materiálu týkajícím se problematiky efektivnější kontroly používání operativně pátracích prostředků“.

V první části analýzy byla za účelem dosažení přehlednosti systematicky popsána legislativní i interní úprava k nasazování sledovaných úkonů. Je možno konstatovat, že problematika odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu a sledování osob a věcí je dostatečně upravena jak právními, tak interními předpisy. Jejich množství a rozsah u jednotlivých oprávněných útvarů úzce souvisí s četností realizovaných úkonů. Co se týká právní úpravy problematiky odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu, byla přijata novela trestního řádu s účinností od 1.7.2008.

Podrobně byly popsány postupy při využívání úkonů, zvláště se zaměřením na způsob jejich vyžadování, kdy vždy musí být dodržena příslušná ustanovení trestního řádu, tj. odposlechy nelze nasadit bez žádosti doložené příkazem soudce nebo souhlasem účastníka odposlouchávané stanice, sledování pak bez žádosti doložené povolením soudce nebo státního zástupce, případně souhlasem osoby, do jejichž práv a svobod má být sledováním zasahováno. Žádost pak podléhá též schvalovacímu procesu v rámci příslušného útvaru.

V oblasti odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu byla velmi detailně rozebrána problematika ochrany a bezpečnosti informací a kontrolních mechanismů. Ochranu a bezpečnost informací má ze všech subjektů z hlediska technického zabezpečení nejlépe zajištěnou Policie ČR. Důvodem je skutečnost, že ÚZČ jako jediný útvar pro všechny subjekty (i mimo Policii ČR) prakticky provádí

požadované úkony a po získání informací z odposlechu musí zajistit jejich včasnou distribuci tak, aby byla zároveň splněna podmínka ochrany před únikem informací. V rámci Policie ČR je uplatňován celý souhrn bezpečnostních opatření k ochraně dat získaných odposlechy. Jedná se především o níže uvedené:

- systém pro pořizování záznamů obsahuje prvky jasně definované osobní odpovědnosti za vkládané nebo doplňované údaje a historie všech takových zásahů je archivována,
- po ukončení odposlechu jsou záznamy automaticky vypáleny na nepřepisovatelné „archivní CD“, které je označeno kontrolním součtem pro pozdější identifikaci; tato CD jsou poté protokolárně předána do trestního spisu,
- pro použití záznamu v řízení před soudem smí pořádat kopii vybraných pasáží z „archivních“ nosičů na jiné, stejně zabezpečené CD, pouze pracoviště ÚZČ,
- v současné době probíhá realizace zcela nových technicko-organizačních opatření k zásadnímu zvýšení individuální odpovědnosti za jakoukoli manipulaci se záznamy pro operativní použití, a tím i zlepšení jejich bezpečnosti.

Přestože Policie ČR přijímá na ochranu údajů z odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu stále nová opatření, zůstává zde riziko úniku těchto citlivých informací ze strany dalších účastníků trestního řízení. Nejkritičtější místem je písemná podoba odposlechlů. Jedním z řešení je neprovádět ve stádiu přípravného řízení přepisy záznamů z odposlechlů a tyto ponechávat pouze v podobě záznamu na médiích, která jsou součástí trestních spisů, a jakoukoli manipulaci spojenou s těmito médii, včetně poslechu záznamu na těchto médiích, přísně evidovat. V souvislosti s písemnou podobou zvukových záznamů jsou pak zvažována administrativní opatření spočívající v zavedení kontrolního listu k těmto písemnostem.

Kontrolní mechanismy lze rozdělit do dvou kategorií, a to na kontrolní mechanismy vnitřní a kontrolní mechanismy vnější. Vnitřní kontrolní mechanismy jednotlivých subjektů, oprávněných vyžadovat odposlech a záznam telekomunikačního provozu, spočívají především v uplatňování principu podřízenosti a nadřízenosti a předkládání a schvalování písemností vyhotovených v souvislosti s úkony dle § 88 odst. 1,3 t.ř. U Policie ČR byl koncem roku 2007 přijat nový prvek vnitřní kontroly, a to zavedení institutu „schválení postupu prověřování“ v rámci nově rozpracovaných trestních věcí. Jako vnější kontrolní mechanismy lze označit kontroly realizované justičními a parlamentními orgány ČR.

Jednou z hlavních součástí analýzy je statistické vyhodnocení, které je rozděleno do čtyř částí. První část je věnovaná využívání úkonů odposlechu a sledování v souvislosti s nápadem trestních spisů. Lze konstatovat, že ačkoli v roce 2007 došlo k mírnému nárůstu kriminality oproti roku 2006, počty odposlechlů i sledování poklesly.

Druhá statistická část podrobně analyzuje využívání odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu. V rámci celé České republiky bylo v souladu s § 88 odst. 1,3 t.ř. v roce 2007 Policií ČR ukončeno celkem 5 491 nasazených úkonů, což znamená, že oproti roku 2006 došlo ke značnému poklesu odposlechlů (o 2 181 úkonů, tj. cca 28%). V dlouhodobějším časovém horizontu pak je nutné poukázat na zásadní pokles odposlechlů v rozmezí let 2004 – 2007 (pokles o 4 119 úkonů, tj. cca 43%).

Z Policie ČR SKPV útvarů s působností na celém území republiky vykazují nejvíce odposlechy ÚOOZ, dále pak NPC, což je dáno specifickým zaměřením na konkrétní druhy kriminality, v případě ÚOOZ na organizovaný zločin a v případě NPC na drogové delikty. Z Policie ČR SKPV krajů vykazují nejvyšší počty úkonů dle § 88 odst. 1,3 t.ř. Jihomoravský kraj a hl. m. Praha. Jak v případě Jihomoravského kraje, tak v případě hl. m. Prahy je vyšší počet úkonů ovlivněn několika faktory. Nemalou roli hraje demografický faktor (počty, hustota a struktura obyvatelstva), oba kraje mají vysoký nápad trestných činů a oba zastřešují celorepublikové pracovní týmy dlouhodobě šetřící organizovanou kriminalitu.

Úkony dle § 88 odst. 1,3 t.ř. byly v loňském roce Policií ČR využívány zejména v souvislosti s šetřením toxikomanie, násilné trestné činnosti (především loupeží) a trestné činnosti proti veřejnému zájmu. Nemalou měrou úkony souvisí i s trestnými činy krádeží vloupáním a krádeží motorových vozidel. Nasazení zhruba poloviny vykázaných odposlechů souviselo s šetřením trestné činnosti s prvkem organizované skupiny. K efektivitě úkonů dle § 88 odst. 1,3 t.ř. lze říci, že většina úkonů byla efektivní, cca 10% úkonů bylo neefektivních a téměř 10% úkonů nepřineslo žádné výsledky z důvodu nerealizovatelnosti.

Statistické vyhodnocení odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu bylo zpracováno i za Inspekci MV, a to zhruba ve stejné struktuře jako za Policii ČR. Inspekce MV za loňský rok vykazovala celkem 143 odposlechů, nadpoloviční většina souvisela s šetřením trestné činnosti proti veřejnému zájmu. V necelé jedné čtvrtině úkonů byla vykázána vazba na šetření trestné činnosti spáchané organizovanou skupinou.

Do materiálu jsou též v omezeném rozsahu, a to statistickou formou bez analytického rozboru, začleněny i údaje o počtech úkonů vyžádaných útvary mimo rezort Policie ČR. Z těchto útvarů využívají odposlechy nejvíce pověřené orgány celní správy, které jich za rok 2007 vykazaly 1 809, což představuje více než jednu třetinu z celkového počtu odposlechů vykázaných Policií ČR. Dále jsou některé z útvarů mimo rezort Policie ČR oprávněny provádět odposlechy na základě jiných zákonných norem mimo trestní řád, tyto však nejsou předmětem této analýzy.

Využívání úkonů sledování osob a věcí útvary Policie ČR a Inspekcí MV je podrobně analyzováno v třetí části statistického vyhodnocení. Policie ČR v roce 2007 vykazala 2 463 úkonů dle § 158d odst. 2,3,6 t.ř., což představuje asi 11% pokles oproti roku 2006.

Úkony sledování osob a věcí vykazují v nejvyšší míře ÚOOZ, Policie ČR SKPV Jihomoravského kraje a hl. m. Prahy. Důvody jejich nadstandardního užívání jsou totožné s důvody vyššího užívání odposlechů.

Úkony sledování osob a věcí byly v roce 2007 využity zejména v souvislosti s násilnou trestnou činností, toxikomanií, krádežemi a krádežemi vloupáním. Ve více než 40% případů nasazení úkonů sledování obsahovala šetřená trestní věc prvek organizované skupiny. Stejně jako u odposlechů byla většina úkonů sledování osob a věcí efektivní, cca 9% úkonů bylo neefektivních a 10% úkonů nebylo realizováno.

Inspekce MV využila v loňském roce úkony sledování osob a věcí ve 103 případech, 66% úkonů bylo využito v rámci šetření trestné činnosti proti veřejnému zájmu. Prvek organizované skupiny se u Inspekce MV vyskytuje v menší míře než u Policie ČR, vykázan byl pouze u necelých 11% úkonů.

Analýza způsobu vyřízení trestních spisů ukončených v roce 2007, v rámci kterých byly během vlastního šetření nasazeny úkony dle § 88 odst. 1,3 a § 158d odst. 2,3,6 t.ř., bez ohledu na skutečnost, ve kterém roce byly tyto úkony ukončeny, je obsahem čtvrté části statistického vyhodnocení. Podrobně zde byly rozebrány způsoby vyřízení spisů jak v prověřování, tak ve vyšetřování. Z celkového počtu spisů s úkony vyřízených v roce 2007 bylo téměř 36% spisů vyřízeno návrhem na podání obžaloby, u více než 46% spisů je předpoklad pro následné efektivní vyřízení a necelých 18% spisů s úkony bylo vyřízeno neefektivním způsobem.

Závěrem je nutno připomenout, že pachatelé trestné činnosti se stávají více specializovanými, což se projevuje především v boji s organizovaným zločinem. Prvek organizovanosti se stále častěji promítá do všech druhů trestné činnosti, zejména pak do oblasti násilné trestné činnosti, krádeží motorových vozidel, toxikománie, korupce a hospodářské kriminality. Za účelem odhalování pachatelů této společensky vysoce nebezpečné trestné činnosti pak Policie ČR využívá všech zákonných prostředků, odposlechy a sledování nevyjímaje. Přitom je třeba mít na zřeteli, že jasné zákonné limity pro postup Policie ČR jsou dány především Ústavou ČR, Listinou základních práv a svobod, zákonem o Policii ČR a trestním řádem. Policejní orgán je povinen dbát cti, vážnosti a důstojnosti osob i své vlastní a nepřipustit, aby osobám v souvislosti s touto činností vznikla bezdůvodná újma a aby případný zásah do jejich práv a svobod nepřekročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného služebním zákrokem nebo služebním úkonem. Z výše uvedeného je patrné, že Policie ČR v rámci zákonných mantinelů ctí osobní práva a soukromí občanů a pokud do nich zasahuje, tak jen v případech, které zákon umožňuje, a na základě zákonného postupu.

V případě, kdy dojde k nasazení úkonů, jsou proti sobě postaveny dva zájmy chráněné demokratickou společností, a to zájem na zachování soukromí občanů a jejich základních svobod na jedné straně a zájem na zajištění bezpečnosti a veřejného pořádku na straně druhé, přičemž druhý z uvedených zájmů je prosazován v zájmu zachování zájmu prvního. K prolomení základních lidských práv a svobod tedy v těchto případech dochází právě za účelem jejich ochrany.

Při práci Policie ČR je stále třeba mít na zřeteli, že výše uvedený princip je v rámci trestního řízení základním neměnným mottem celé problematiky využívání úkonů, jimiž je do základních práv a svobod občanů zasahováno.

Seznam příloh:

Příloha 1 Trestné činy, u nichž zákon umožňuje provedení odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu podle § 88 t.ř.

Příloha 2 Číselník systému MU II pro výběr druhu trestné činnosti

Příloha 3 Způsoby ukončení spisů – příslušná ustanovení trestního řádu